

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

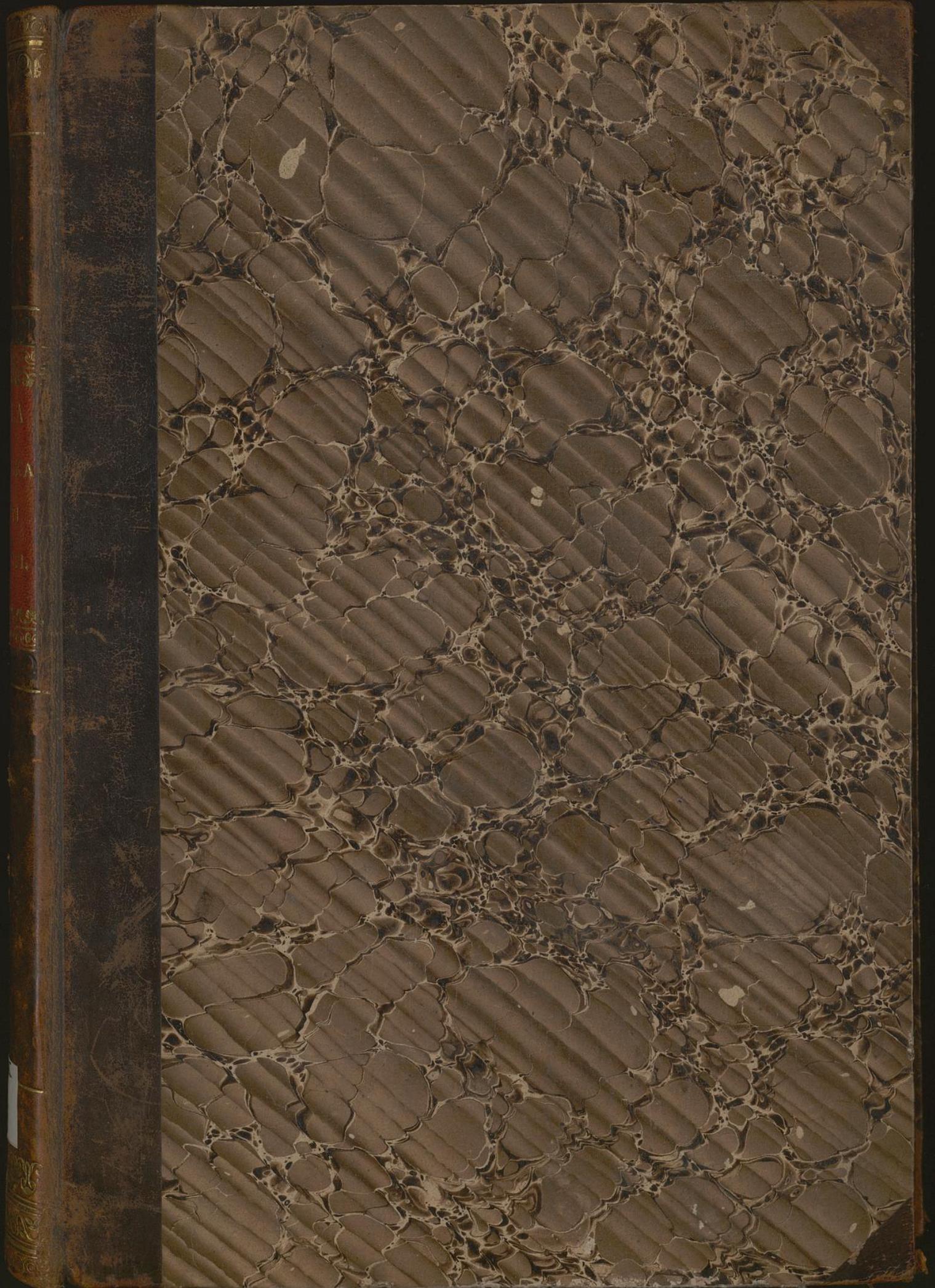
Regvla|| Emblematica|| Sancti Benedicti

Benedictus <de Nursia>

Vindobonae, MDCCLXXXIII.

VD18 13384171

urn:nbn:de:gbv:45:1-15342

H. VII. 8.

Techn. III d

28

3

REGVLA
EMBLEMATICA
SANCTI BENEDICTI.

OPVS POSTHVMM

ADMODVM REVERENDI PATRIS

BONIFACII GALLNER,

MONACHI BENEDICTINI IN COENOBIO MELLICENSI

NVNC PRIMVM

e Bibliotheca ejusdem coenobii luci publicae datum

A. R. S.

MDCCLXXXIII.

VINDOBONAE,

APVD

CARL WILHELM HOLLE,

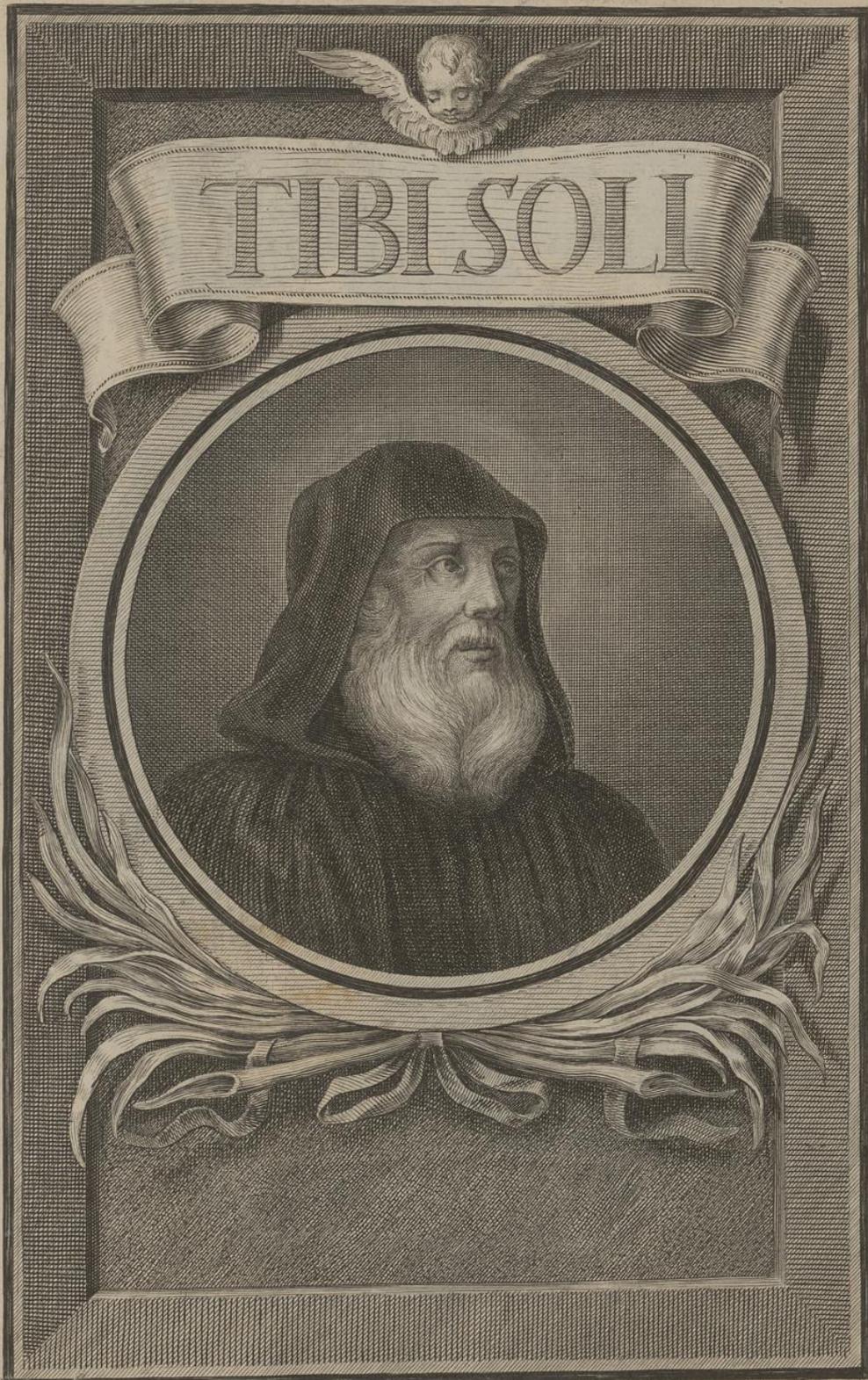
BIBLIOPOLA VNIVERSITATIS.

1869

187

EX BIBLIOTHECA
OLDENBURGENSI.

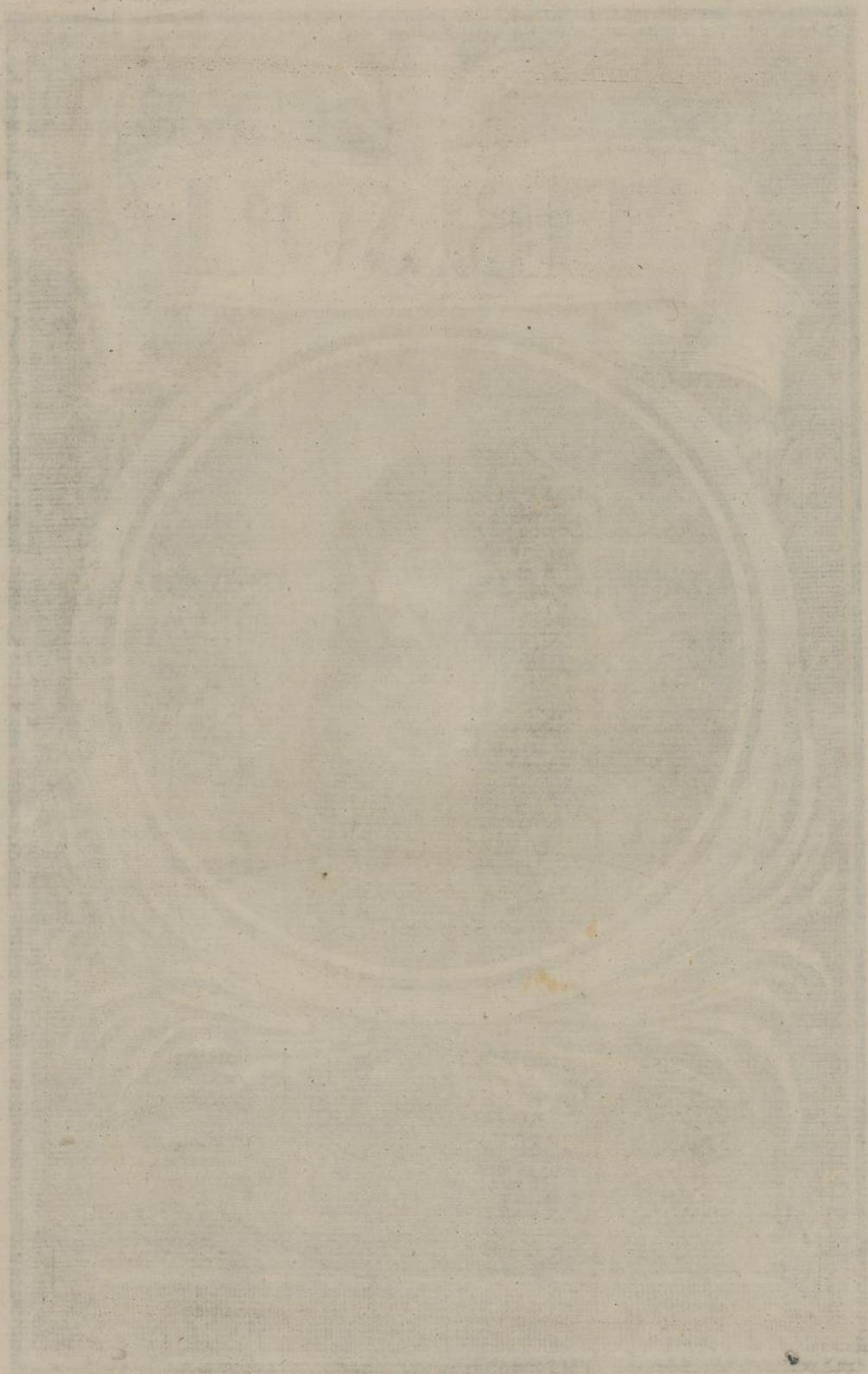

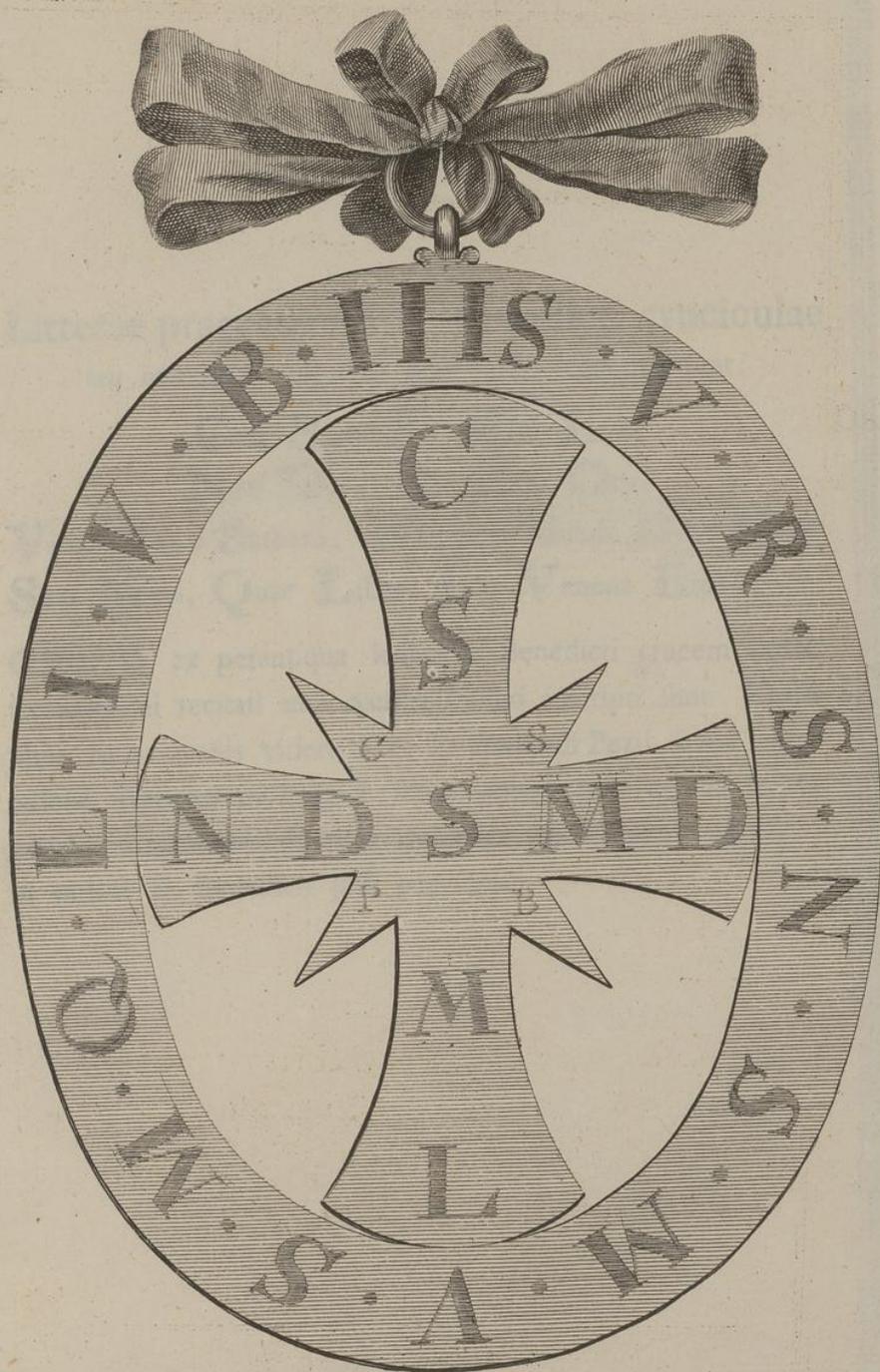

P. Bonifacius Galner. Del.

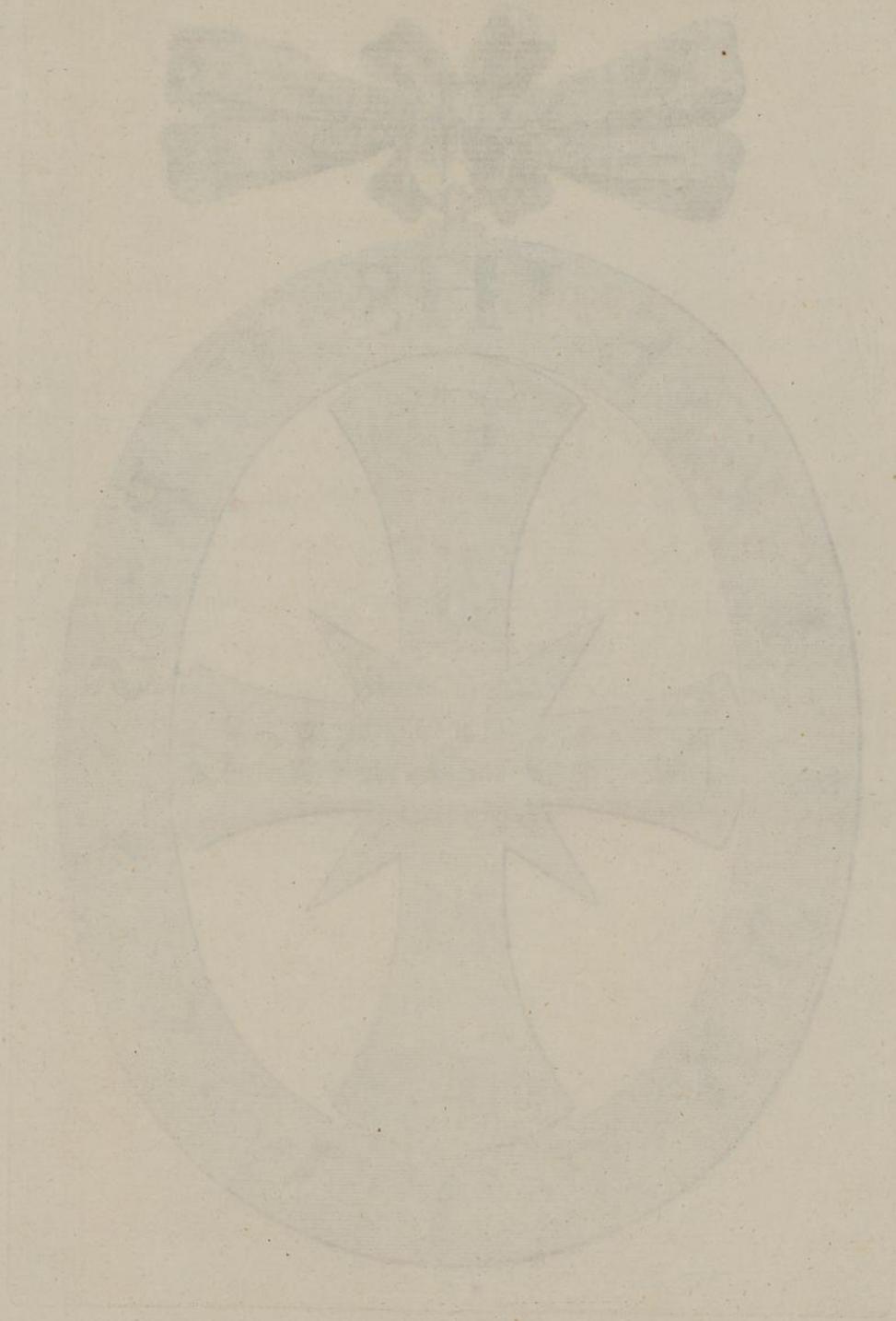
* 2

Ferd. Landerer sculp.

* 3

Litterae praecedendi S. Benedicti cruciculae
seu numismati adpictae hoc modo legendae sunt:

CRUX **S**ACRA **S**IT **M**IHI **L**UX,

NON **D**RACO **S**IT **M**IHI **D**UX.

VADE **R**ETRO **S**ATHANA, **N**UNQUAM **S**UADE **M**IHI **V**ANA:
SUNT **M**ALA, **Q**UAE **L**IBAS, **I**PSE **V**ENENA **B**IBAS.

Constat id ex perantiqua icone S. Benedicti crucem dextra
ferentis, cui recitati mox versus integri inscripti sunt. Ecgra-
phon huius iconis videre licet in Bernardi Pezii nostri Differ-
tatione isagogica in Tom. I. Thef. anecd. pag. 50. et in Ma-
gnoaldi Ziegelbaueri Historia didactica de S. Crucis cultu - -
in ordine D. Benedicti post pag. 234.

Litterae praecedendi S. Benedicti cruciculae

ten nuntiant adicitur hoc modo legentur sunt:

Cruz Sicut Sicut Mibi Lux

Non Dico Sicut Mibi Lux

Vide R. Otto Sathana, Nundam Suae Mibi Vana

Sunt Mala, Quae Libas, Ipse Vana Bibas

Caeterum id ex parandis iconis S. Benedicti crucem dextra
terentis, qui rediam mox veritas inquit insuperant, hacten-
tiam huius iconis videtur licet in Bernardi Petri nostri Disser-
tatione Historica in Tom. I. Theol. anecd. pag. 4. et in Ma-
gnae Nibelungeni Historiae didacticae de S. Crucis cultu
in ordine D. Benedicti post pag. 244.

VNIVERSIS DIVI BENEDICTI COENOBITARVM
IN OCCIDENTE PARENTIS ALVMNIS
QVOVIS DIGNITATIS SPLENDORE ORNATISSIMIS
SODALIBVS SVIS

SVMMA, QVA DECET, PIETATE, REVERENTIA, HONORE
COLENDIS

BEDA SCHVSTER, MONACHVS MELLICENSIS
ET BIBLIOTHECAE CVSTOS

PERPETVAM FELICITATEM.

Prodit tandem in luminis auras bono potissimum vestro sodales summe reuerendi, quae iam quinquaginta, et quod excurrit amplius, annos inter domesticos parietes nostros latuit, REGVLA EMBLEMATICA S. BENEDICTI a Bonifacio Gallner coenobita Mellicensi summa industria arteque politissima elaborata.

Actum, quod prouerbio vetamur, agerem, si viri huius nobis quidem Mellicensibus aestimatissimi vitam, virtutesque laudandas hic denuo fusciperem, posteaquam Martinus Kropfius sodalis meus *) labore hoc ante me dudum perfunctus egregie fuit. Quoniam

*) In Bibliotheca Mellicensi Pag. 540. et seqq.

niam vero liber iste multis fortasse vestrum aequae ac Gallneri nostri nomen etiamnum ignotus est, vel his saltem non ingratum fuerit, pauca inde huc mutuari.

Atque ut ea potissimum et paene sola commemorem, quae ad rem praesentem faciunt, Riedae celebri Bavariae olim superioris, nunc ditionis Austriae oppido anno saeculi proximi octavo et septuagesimo die 15. Decembris natus Gallnerus noster iam inde ab anno 1698, quo diui parentis nostri Benedicti institutum in coenobio nostro professus fuit, singulari quodam liberalium artium, atque in primis pictoriae et architectonicae studio tenebatur. Has ut magis magisque ex animi sententia excoleret, Vindobonam superiorum suorum assensu profectus, ibique celeberrimo tum temporis pictore architectoque Andrea Puteo (Pozzo) duce ac magistro usus tantum profecit, ut et augustissimum templum nostrum concinnioris atque elegantioris structurae suae partem non minimam eius ingenio et industriae debeat. Et quanquam ad coenobium suum reuersus viri religiosi sacerdotisque officiis neque prius quicquam, neque antiquius habuit, horumque nullum, quoad usque per valetudinem licuit, diebus ac noctibus neglexit; quicquid tamen ab his reliqui nactus est otii, id omne pingendo, delineando,

scri-

scribendo, aliisque id genus liberalibus et piis laboribus transegit. Inter plura, quae nobis et ingenii et artis reliquit monumenta, praecipuum isthaec est regula, cuius emblemata viuis coloribus elegantissime pinxit, verba vero litterarum formis venustissimis, et tanquam typis expressae forent aeneis, effinxit. Manum eius, non dubium est, quin duxerit venerabundus ille amor, quo in sacram hanc regulam nostram ferebatur, et quo incitatus vita quoque et moribus eandem longe pulchrius et felicius, quam penicillo et calamo expressit. Vel ipsis his ex symbolis, me etiam tacente, colligere praeterea haud admodum difficile fuerit, quam saeuus corporis sui, vt in seruitutem illud redigeret, hostis extiterit.

Nam, ut plura praeteream, vbi victum in sacra regula Cap. 39. nobis praefinitum emblemate illustrat, quanquam augendum hunc etiam, si expediat, abbatis potestati indulgentissimus legislator noster relinquit, trium tamen ferculorum postremum ad voluptatem suppeditari asserit, quippe cui ipsi, vt ecclesia de Sanctis ordinis nostri canit *)

- - - - Olus cibaria

Fuere vel legumina,

Potumque lympha praebuit,

Humusque dura lectulum;

post-

*) Die 13. Nou. memoria SS. monachorum Ord. S. Ben. sacro.

postquam vltimis viginti vitae suae annis omnem sibi carnis, vini, lectique vsum, annuentibus tamen, e quorum arbitrio vnice viuebat, superioribus, interdixit. Ex tanta victus parsimonia, aliisque corporis afflictationibus labefactatam in breui valetudinem patientissime decennium integrum ferens iam anno 1727. die 8. Aprilis quinquagenario minor mortem piissime obiit.

Iam quod ad praesens Gallneri nostri opus atinet, quotquot illius archetypon ceu haud postremum bibliothecae nostrae ornamentum spectandum interea temporis exhibebatur, paene singuli, semel illud vidisse, nequaquam satis sibi esse affirmabant, et vel iccirco votis omnibus expetebant, vt in aere incisum cum publico communicaretur. Ne autem, quam verius, haec a me dicta speciosius existimetis sodales cum primis mihi obseruandi, vnum Magnoaldum Ziegelbauerum nostrum notissimum vobis, totique orbi erudito nomen appellasse suffecerit. Is Historiae litterariae ordinis S. Benedicti Parte IV. pag. 493. inter nostratum historiae iconologicae scriptorum opera et haec Gallneri emblemata *elegantissime picta commemorans Manuscriptum in folio, inquit, dignum omnino, vt aere incisum sodalibus nostris ob oculos constituatur; meos certe aliquando visum mire oblectauit.*

Mul-

Multorum adeo, atque hos inter virorum etiam summa auctoritate pollentium desiderio acquiescendum tandem ratus Reuerendissimus et Amplissimus D. Vrbanus Abbas meus nullis, quae effusa Maecenatis huius summe mihi venerandi in promouendas litteras, ingenuasque artes omnes liberalitas est, sumtibus pepercit, vt posthumum hoc Gallneri nostri opus accurata hac nitida editione vulgaretur.

Iam vero fore, vt illud vestros quoque sodales omni mihi honore prosequendi, aequae ac Ziegelbaueri oculos, quin et animum oblectetur, non vna de causa, vt mihi persuadeam, facile adducor.

Nam primum inter innumeras prope virorum eruditorum, quibus sacram regulam nostram ad haec vsque tempora explicarunt, illustrarunt, lucubrationes haec Regula emblematica, quod equidem sciam, in hoc argumenti genere prima est. Nae si quis alius prior id genus laborem in se suscepisset, neque clarissimus Calmetus noster in longissimo ac operosissimo auctorum, qui in verba sanctissimi legislatoris nostri commentati sunt, indice, neque eruditissimus Ziegelbauerus in laudata superius Historia litteraria id reticuisset. Dissimulare tamen hic non debeo, Chrysofomum Hanthalerum doctissimum in celeberrimo Campo liliorum Cisterciensem

coeno-

coenobitam iam anno huius saeculi altero et quadragesimo *Quinquagenam Symbolorum heroicam*, ita librum hunc suum inscripsit, *in praecipua capita et dogmata S. Regulae. - - S. Benedicti* edidisse. Sed et ipsum hoc opus, etsi citius iuris publici factum, serius tamen ac praefens Gallneri nostri elaboratum fuisse, vel exinde constat, quod hic iam anno supra millesimum septingentesimum septimo et vicesimo diem suum expleuerit.

Deinde num vobis sodales maxime colendi esse acceptius quicquam his, quae spectanda vobis offeruntur, emblematis praecipue ob grauissimum, vobisque adeo, vt nemini magis proprium, quo collineant argumentum esse censeam? Est enim hoc non aliud, quam lex illa a sanctissimo parente nostro *omnium iustorum Spiritu pleno* *) nobis lata, sub qua militare dudum vltro diuino ducti numine decreuimus, et in qua dies noctesque meditari volupe vtique propterea nobis fit, quod ea, quae praecipit, *facientibus nobis regna patebunt aeterna*.

Quamquam ipsa porro emblemata, siue pictoris nostri in eis manum, siue ingenium attendere, atque ad eas, quas Menetrierii, **) Bouhourfii, ***) alii-
que

*) S. Gregorius M. lib. II. Dialog.

**) La Science des Emblemes.

***) Liure intitulé: Entretiens d'Arifte et d'Eugene.

que symbolographi tradidere huius artis regulas examinare illa volueritis, valde probaturos vos confido, Horatiani praesertim illius memores:

- - Vbi plura nitent in carmine, non ego paucis
Offendar maculis.

Accedere huc putem, quod haec emblemata etiam artificiosissimo sculptoris stylo affabre adeo exarata sint, vt praeter eam, quam viui colores, vt solent, maiorem archetypo conciliant, gratiam in ectypo isto nihil admodum quis iure requirat.

Sed affatim prorsus de his, ne merces nostras inani laudatione obtrudere aliis velle videar.

Haud tamen nunc scio, an aequè probaturi sitis sodales maxime reuerendi, verba sanctissimi legislatoris nostri integra emblematis adiuncta fuisse. His enim, cum ceteroqui toties typis exscripta sint, et mentibus vestris dudum haereant, prela denuo fatiganda non fuisse, suffecisseque, locos seu versus illos solos apponere, qui emblematis illustrantur, obiicere quispiam possit. Sed erit fortassis, vt et alterius instituti sacri homines, quin et profani emblemata haec conspectu suo, considerationeque digna arbitrentur. Magnum certe Etruriae ducem Cosmum I. de Medicis *S. Benedicti regulam assidue in manibus versasse, quod ex tam prudentibus (vt huius rei causam sciscitantibus respondit) S. Patris*

prae-

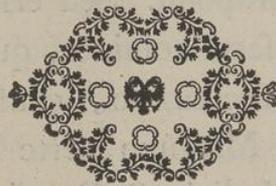
*praescriptionibus ad populos suae fidei concreditos valde accommodata media caperet, Thomas Galetus, *)* id quod dudum vobis notissimum est, testatur. Minus vero istis, si truncata solum S. Regulae verba emblematicis subiuncta hic deprehenderent, consultum fore, posterius vobis dixerim, quam mihi credatis.

Atque ex his patere abunde opinor, id vnum, ut rem aliis gratam, vtilemque faceremus, in huius nos opusculi editione intendisse, affirmareque vere cum Poeta posse:

- - - - - Non gloria nobis

Causa sed vtilitas, officiumque fuit.

Nihil itaque optandum nunc nobis magis, fideles omni pietate, reuerentia, honore mihi colendi, quam ut eodem, quo a nobis offertur, animo, id est, optimo illud etiam suscipiatis. Valet! Ex bibliotheca coenobii Mellicensis die 2. Iunii, anno 1780.

REGV-

*) Libro, qui inscribitur Religiosus cap. I.

REGVLA

EMBLEMATICA

S. P.

BENEDICTI.

REGVLA

EMBLEMATICA

S.P.

BENEDICTI

ANIMIS ILLABERE NOSTRIS!

I

Excita Domine in Ecclesia tua Spiritum, cui B. Benedictus Abbas seruiuit: vt eodem nos repleti, studeamus amare, quod amauit, et opere exercere, quod docuit, Amen. SANCTISSIMI MONACHORVM PATRIS BENEDICTI IN REGVLAM SVAM PROLOGVS. Ausculta, o fili, praecepta Magistri, et inclina aurem cordis tui: et admonitionem pii Patris libenter excipe, et efficaciter comple: vt ad eum per obedientiae laborem redeas, a quo per inobedientiae defidiam recesseras. Ad te ergo nunc meus sermo

A

ANIMIS ILABERE NOSTRISI

I

Excellens Dominus in Ecclesia tua Spiritum, cui B. Benedictus
Abbas struit: ut eodem nos regeret, studemus amare, quod am-
nit, et opere exerceat, quod docuit, Amen. SANCTISSIMI MONA-
CHORVM PATRIS BENEDECTI IN REGALIA SVAM PROLEVAE
Aulicus, o fili, precepta Magistri, et inclina aurem cordis tui:
et admonitionem pii Patris libenter excipere, et efficaciter com-
ple: ut ad eum per obedientiam laborem referas, a quo per in-
obedientiam delibam recesseris. Ad te ergo nunc meus sermo

A

PETITE ET ACCIPIETIS.

II.

dirigitur, quisquis abrenuntians propriis voluntatibus Domino Christo vero Regi militaturus, obedientiae fortissima, atque praeclara arma assumis. *In primis, ut quidquid agendum inchoas bonum, ab eo perfici instantissima oratione deposcas:* ut qui nos iam in filiorum dignatus est numero computare, non debeat aliquando de malis actibus nostris contristari. Ita enim ei omni tempore de bonis suis in nobis parendum est: ut non solum ut iratus pater, non aliquando filios suos exheredet; sed nec ut me-

PRIMUM ET ACCIPERE

II

dignum, quibus abrenuntians propriis voluntatibus Domino
 Christo vero Regi militans, obedientiam fortissimam, atque
 praesentis arma assumis. Et primis, et quibusdam agrorum inchois
 hanc, ab eo potestati ipsius hanc rationem deponit: ut qui nos
 iam in filiorum dignitate est numero computare, non debeat si-
 quando de malis actibus nostris consistat. Ita enim et omni tem-
 pore de bonis suis in nobis parandum est: ut non solum ut sa-
 tue patet, non aliando illos suos exhereditet; sed nec ut me-

AH NON PERTRANSEAT!

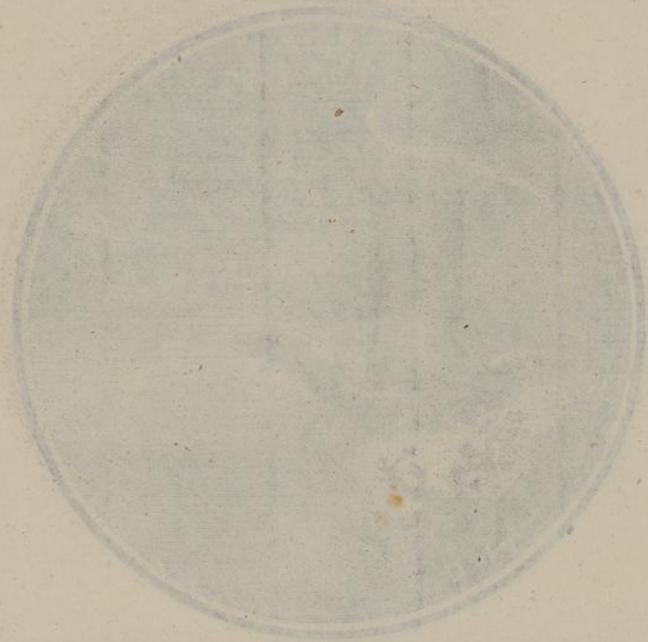
III.

tuendus Dominus irritatus malis nostris, vt nequissimos seruos perpetuam tradat ad poenam, qui eum sequi noluerint ad gloriam. Exsurgamus ergo tandem aliquando, excitante nos Scriptura, ac dicente: *Hora est iam nos de somno surgere.* Et apertis oculis nostris ad deificum lumen, attonitis auribus audiamus, diuina quotidie clamans, quid nos admoneat vox dicens: *Hodie si vocem eius audieritis, nolite obdurare corda vestra.* Et iterum: *Qui habet aures audiendi, audiat, quid Spiritus dicat Ecclesiis.*

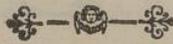
AN-NO-VA-RI-UM

III

Quod habet aures audire: quid spiritus dicitur. Hec enim
vocem eius audieris, nosse obdurate corda vestra. Et inquam:
quod illis clamans, quid nos admonere. vox dicitur: Hec enim
notitia ad delictum suum, attonitum aures audientium, etiam
ad dicens: Hec enim est vox dei. Et aperta oculis
Inquiramus ergo tandem aliquid, exortum nos scripturas.
perpetuum tunc ad hoc, qui cum seipsum ad gloriam
mendat Dominus irritas tunc nos, ut nequissimos seruos

QVI SEQVITVR, NON AMBVLAT IN TENEBRIS.

IV.

Et quid dicit? Venite filii, audite me, timorem Domini docebo vos. *Currite, dum lumen vitae habetis, ne tenebrae mortis vos comprehendant.* Et quaerens Dominus in multitudine populi, cui haec clamat, operarium suum, iterum dicit: Quis est homo, qui vult vitam, et cupit videre dies bonos? Quod si tu audiens respondeas, ego: dicit tibi DEUS: Si vis habere vitam, prohibe linguam tuam a malo, et labia tua ne loquantur dolum. Diuerte a malo, et fac bonum: inquire pacem, et

QUI SEQUITUR, NON AMBULAT IN TENEBRIS.

VI

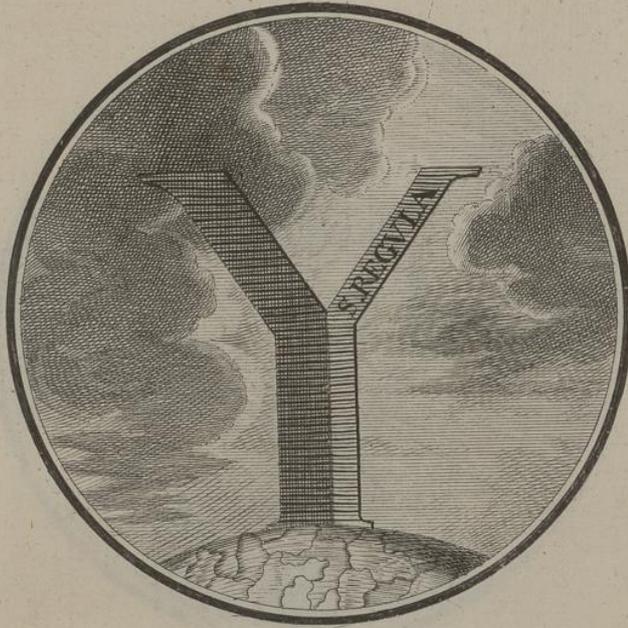

Et quid dicit? Venite filii, audite me, timorem Domini docebo vos. Currite, dum fuerit vester habitus, ne tenebrae inciderent super vos. Et quare Dominus in multitudine populi, cui haec clamat, operarium suum, iterum dicit: Quis est homo, qui vult vitam, et cupit videre filium hominis? Quod si respondens dicit: Ego: dicit filius hominis: Si vis habere vitam, proinde ligatum tuum a malo, et facis tuum ne loquaris. Diserte a malo, et fac bonum: induit pacem, et

MONSTRAT ITER.

V.

sequere eam. Et cum haec feceritis, oculi mei super vos, et aures meae ad preces vestras: et antequam me inuocetis, dicam, ecce adsum. Quid dulcius nobis hac voce Domini inuitantis nos, fratres charissimi? *Ecce pietate sua demonstrat nobis Dominus viam vitae.* Succinctis ergo fide, vel obseruantia bonorum actuum lumbis nostris, et calceatis pedibus, per ducatum Euan-gelii pergamus itinera eius: vt mereamur eum, qui nos vocauit, in regno suo videre. In cuius regni tabernaculo si volu-

B

MONSTRAT ITER

V

In nomine domini Amen. Hic cum haec feceritis, oculi mei super vos, et
ante me ad praesens vestras: et accipiam me innocens, dicens,
ecce adhuc. Quia hucusque non habetis in manu vestra, nos
fratres charissimi. Hic fratres qui denuntiat nobis Dominus
cum vobis. Succinctis ergo sibi, vel operamini bonum
scutum fidei, et calcetis pedibus, per quod scutum fidei
gelli pergamus ituros: ut maximum eam, qui nos vo-
cavit, in regno suo videat. In cuius regni capite scilicet si volu-

B

RESPONDENT INTIMA FRONTI.

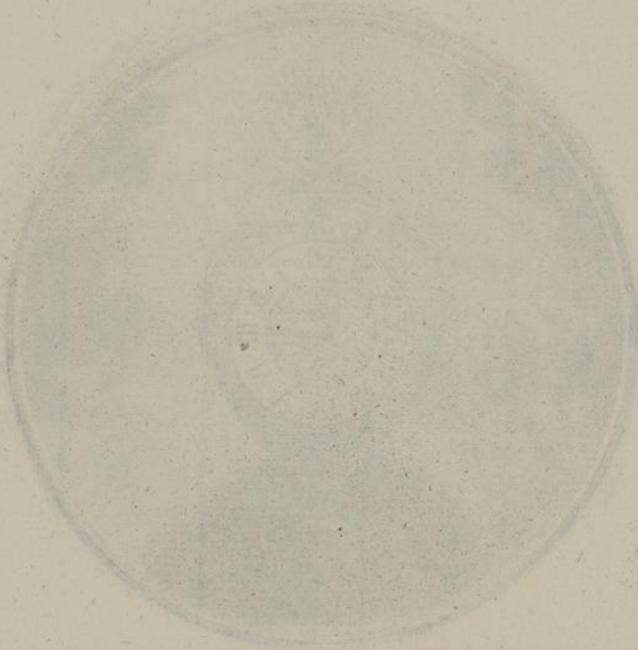
VI.

mus habitare, nisi illuc bonis actibus curritur, minime peruenitur. Sed interrogemus cum Propheta Dominum, dicentes ei: Domine, quis habitabit in tabernaculo tuo: aut *quis requiescet in monte sancto tuo?* Post hanc interrogationem, fratres, audiamus Dominum respondentem, et ostendentem nobis viam ipsius tabernaculi, ac dicentem: *Qui ingreditur sine macula, et operatur iustitiam: qui loquitur veritatem in corde suo: qui non egit dolum in lingua sua: qui non fecit proximo suo*

RESPONDENT IUSTITIA FRONTIS

VI

non est alium in ligna...
et quod...
fuit...
ad...
quod...
fuit...
ad...
quod...
fuit...
ad...

LVMEN AB ILLO.

VII.

malum, et opprobrium non accepit aduersus proximum suum. Qui malignum diabolum aliqua suadentem sibi, cum ipsa suafione sua a conspectibus cordis sui respuens, deduxit ad nihilum, et paruulos cogitatus eius tenuit, et allisit ad Christum. Qui timentes Dominum de bona obseruantia sua non se reddunt elatos: sed *ipsa in se bona, non a se posse, sed a Domino fieri existimantes, operantem in se Dominum magnificent*, illud cum Propheta dicentes: Non nobis Domine,

L'AVENIR AU MILIEU

VII

manum, et quodammodo...
Qui magis...
non...
hinc...
tam...
et...
Dante...
sunt...

NON COMMOVEBITVR.

VIII.

non nobis: sed nomini tuo da gloriam. Sicut nec Apostolus Paulus de praedicatione sua sibi aliquid imputavit, dicens: Gratia DEI sum id, quod sum. Et iterum ipse dicit: qui gloriatur, in Domino gloriatur. *Vnde et Dominus in Euangelio ait: Qui audit verba mea haec, et facit ea, similabo eum viro sapienti, qui aedificavit domum suam supra petram: venerunt flumina, flauerunt venti, et impeerunt in domum illam, et non cecidit: fundata enim erat supra petram.* Haec complens Dominus,

NON COMMARRITAR.

VIII

non nobis : sed nomini tuo da gloria. Sicut nec Apollolus
 Paulus de predicatione sua sibi aliquid impetrant, dicens : Gra-
 tia Dei sunt illi, quod tunc, et iterum ipse dicit : qui gloriamur,
 in Domino gloriamur. Unde et Dominus in Evangelio ait : Qui
 audit verbum meum hoc, et facit ea, similes erunt eis sapient, qui
 edificaverunt domum suam supra petram : venturus enim, et
 non excidit : et impetret in domum istam, et non excidit :
 fundata enim erat supra petram. Haec completens Dominus

DVM TEMPVS EST, OPEREMVR.

IX.

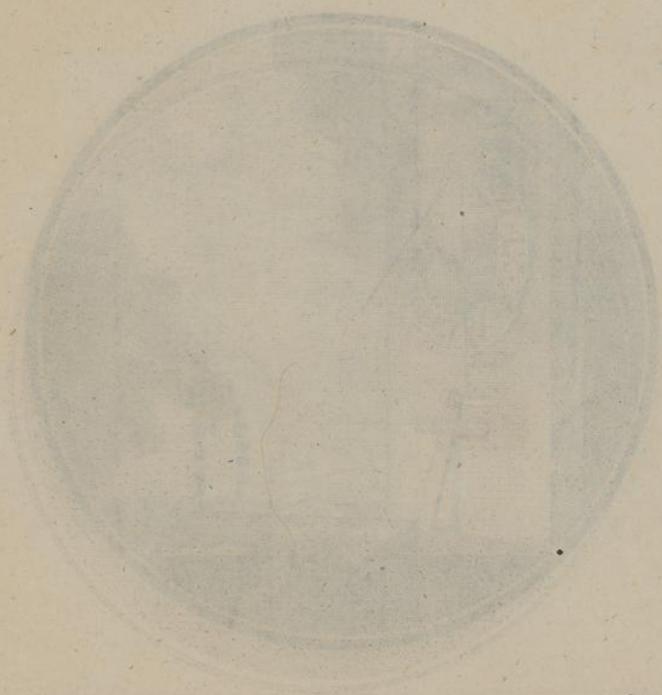

expectat nos quotidie, his suis sanctis monitis factis nos respondere debere. *Ideo nobis propter emendationem malorum, huius dies vitae ad inducias relaxantur*, dicente Apostolo: An nescis, quia patientia DEI ad poenitentiam te adducit? Nam pius Dominus dicit: Nolo mortem peccatoris, sed vt conuertatur, et viuat. Cum ergo interrogassemus Dominum, fratres, de habitatore tabernaculi eius, audiimus habitandi praeceptum: sed, si compleamus habitatoris officium, erimus heredes regni caelo-

C

DVM TEMPVVS EST, OPEREMVR.

IX

expositi nos quodam, his his sanctis monitis factis nos re-
spondere debere. Iamque propter cunctationem nostram, hanc
hanc causam in partem referimus, dicente Apostolo: Au neque
quis pariter Dat ad poenitentiam se adducit. Nam quis Do-
minus dicit: Nolo mercedem peccatoris, sed ut convertatur et
viam. Cum ergo interrogaretur Iovinianus, francus, de habi-
tore tabernaculi eius, animum habitandi praecipuum: sed, si
completus habitatoris officium, etiam heredes regni caelo-

IN EO QVI CONFORTAT.

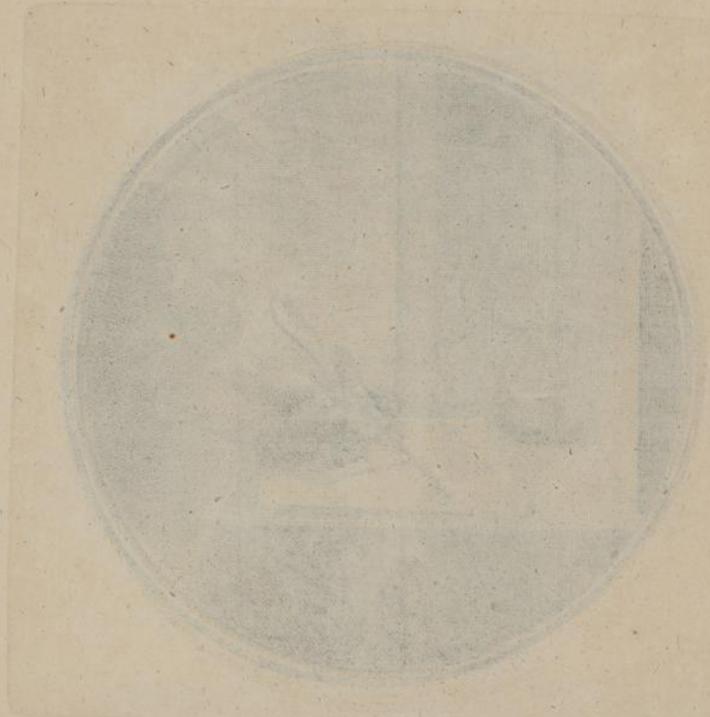
X.

rum. Ergo praeparanda sunt corda, et corpora nostra sanctae praeceptorum obedientiae militatura: *et quod minus habet in nobis natura possibile, rogemus Dominum, ut gratiae suae iubeat nobis adiutorium ministrare.* Et si fugientes gehennae poenas ad vitam perpetuam volumus peruenire; dum adhuc vacat, et in hoc corpore sumus, et haec omnia per hanc lucis vitam vacat implere; currendum, et agendum est modo, quod in perpetuum nobis expediat. Constituenda est ergo a nobis dominici schola seruitii:

IN BO QUI CUM...

7

...hunc hunc propter...
...propter...
...propter...
...propter...
...propter...
...propter...
...propter...
...propter...
...propter...
...propter...

8

FERIT, VT EFFICIAT.

XI.

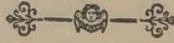
in qua institutione nihil asperum, nihilque graue nos constituturos speramus. Sed *et si quid paululum restrictius dictante aequitatis ratione, propter emendationem vitiorum, vel conseruationem charitatis processerit; non illico pauore perterritus refugias viam salutis, quae non est nisi angusto initio incipienda: Processu vero conuersationis, et fidei, dilatato corde, inenarrabili dilectionis dulcedine, curritur via mandatorum DEI: vt ab ipsius nunquam magisterio discedentes, in eius doctrina vsque ad mor-*

FERRI, VI. EFFICIAE.

XI

in que infirmitate illi aspectu, nihilque vane nos continetur
ferimus. Sed et in quibusdam rebus, et in quibusdam re-
bus, et in quibusdam rebus, et in quibusdam rebus, et in quibusdam re-
bus, et in quibusdam rebus, et in quibusdam rebus, et in quibusdam re-
bus, et in quibusdam rebus, et in quibusdam rebus, et in quibusdam re-
bus, et in quibusdam rebus, et in quibusdam rebus, et in quibusdam re-
bus, et in quibusdam rebus, et in quibusdam rebus, et in quibusdam re-
bus, et in quibusdam rebus, et in quibusdam rebus, et in quibusdam re-

SECUNDVM GENVS. O VERE!

XII.

tem in monasterio perseverantes, passionibus Christi per patientiam participemur; vt et regni eius mereamur esse consortes.

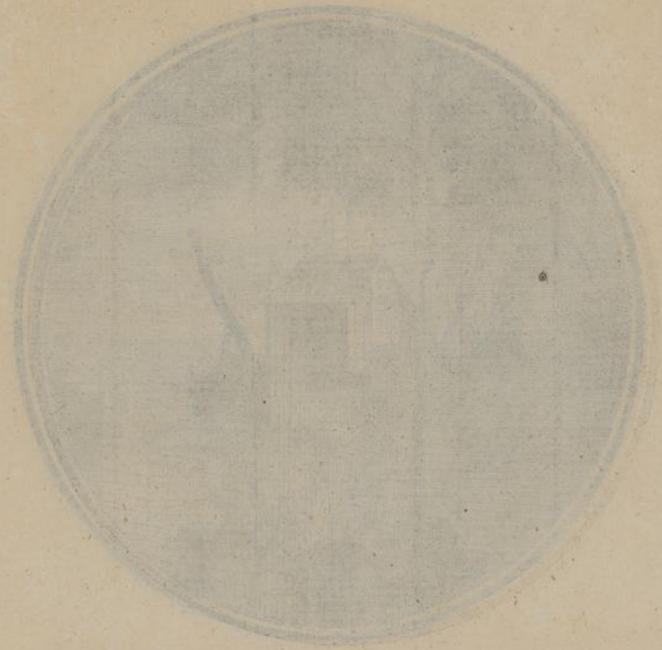
CAPVT I.

DE GENERIBVS, VEL VITA MONACHORVM.

Monachorum quatuor esse genera, manifestum est. Primum coenobitarum: hoc est, monasteriale, militans sub regula, vel abbate. *Deinde secundum genus est anachoretarum, id est, eremitarum:* horum, qui non conuersionis feruore nouitio, sed mo-

SECUNDVM GENVS. O VBI!

XII

tem in monasterio peruenientes, passionibus Christi per patientiam participent; ut et regni eius mereantur esse consortes.

CAPVT I

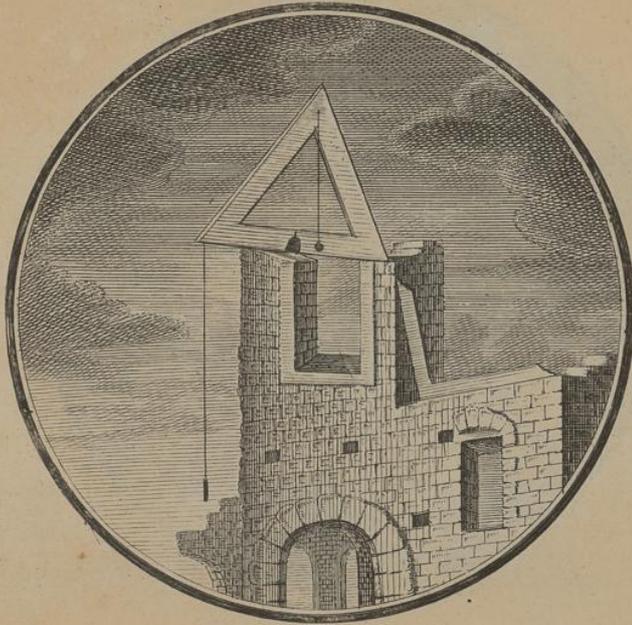
DE GENERIBVS VEL VITA MONACHORVM

Monachorum est quod esse generis, manifestum est. Primum coenobitarum: hoc est, monasterialis, nullius sub regula, vel oblate. Deinde secundum genus est carcerarium, id est, ut dicitur: hinc, quoniam coenobitis feruore nominis, sed mo-

SINE REGVLA.

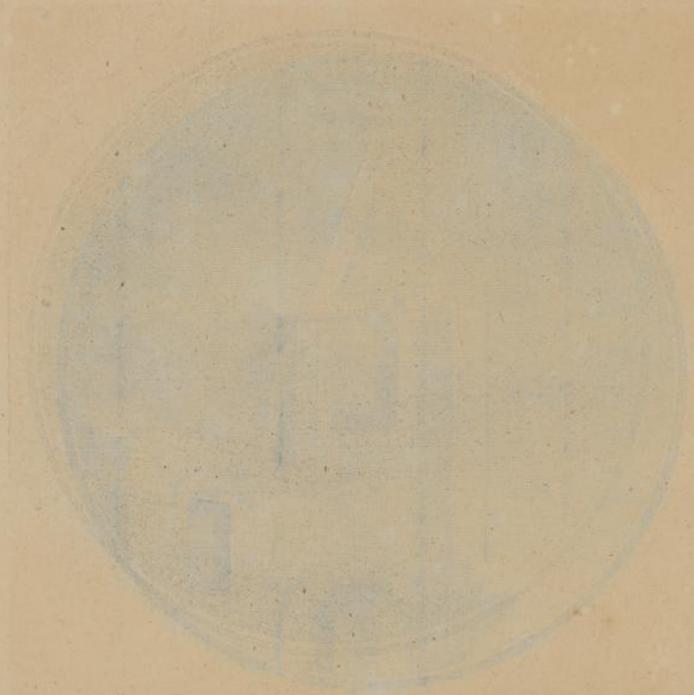
XIII.

nafterii probatione diuturna, didicerunt contra diabolum multorum folatio iam docti pugnare: et bene instructi fraterna ex acie ad fingularem pugnam eremi, securi iam fine confolatione alterius, fola manu, vel brachio, contra vitia carnis, vel cogitationum, DEO auxiliante, fufficiunt pugnare. *Tertium vero monachorum deterrimum genus est Sarabaitarum, qui nulla regula approbati, experientia magiftri, ficut aurum fornacis; fed in plumbi natura molliti adhuc operibus feruantes faeculo fidem, mentiri DEO per tonfuram noscuntur.*

SIXX REGVM

XIII

hinc est probatum, quod quilibet contra diabolum malorum
solatio in hoc mundo regnare, et bene instructi siterni ex acie ad regni
latum pugnam erant, secuti sunt sine consolatione aeterni, solam
nam, vel brachio, contra vicia carnis, vel cogitationum, Deo sibi
hinc, iustitiam pugant. Tertium est, quod monachorum institutum
genus est servandum, qui nulla re sua agnoscit, experientia nisi
quod, sicut corpus fornicis, sed in phantasia mundi nihil videt, et
suo formosus sacris sibi, mentis DEO per sapientiam nascitur.

NVNQVAM STABILES.

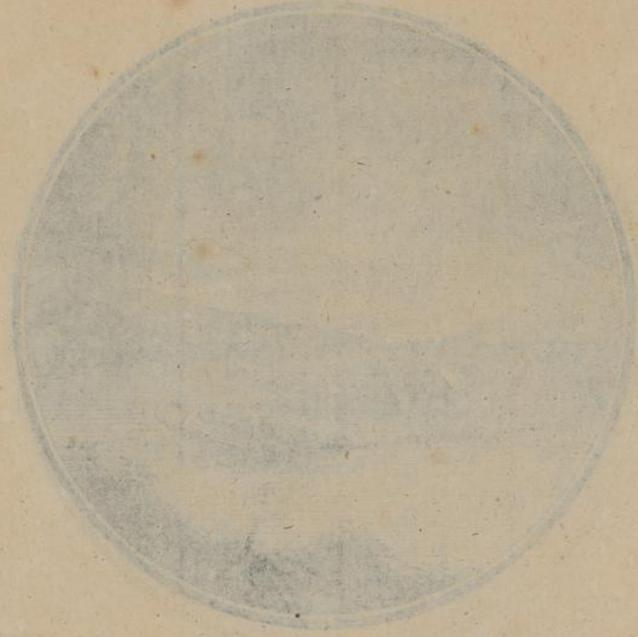
XIV.

Qui bini, aut terni, aut certe finguli sine pastore, non dominicis, sed suis inclusi ouilibus, pro lege eis est desideriorum voluptas: cum quidquid putauerint vel elegerint, hoc dicunt sanctum; et quod noluerint, hoc putant non licere. *Quartum vero genus est monachorum, quod nominatur gyrouagum, qui tota vita sua per diuersas prouincias ternis, aut quaternis diebus per diuersorum cellas hospitantur, semper vagi, et nunquam stabiles, et propriis voluptatibus, et gulae illecebris seruientes, et per omnia deteriores Sarabaitis.* De quorum omnium

REGNUM STABILES

XIV

Quibus autem, aut certe laici sine pastore, non dominici, sed
suis inchois collibus, pro lege eis est desideriorum voluntas: cum
quidquid putaverint vel elegerint hoc dicunt facium: et pro no-
luerint hoc ducunt non licere. Quorum ore sicut est monachorum,
quod nominantur Regnum, qui tota vita sua per ducuntur in
terris, aut quatenus dicitur per ducuntur esse possit in unum, semper
est, et nunquam habiles, et propriis voluptatibus, et gulas illucis
veraciter, et per omnia detestatur. Sanctus. Deorum enim

MAIOR MAIORA.

XV.

miserrima conuersatione, melius est filere, quam loqui. His ergo omiſſis, ad coenobitarum fortiffimum genus diſponendum, adiuuante Domino veniamus. CAPVT II. QVALIS DEBEAT ESSE ABBAS. *Abbas, qui praeſſe dignus eſt monaſterio, ſemper meminifſe debet, quod dicitur: et nomen maioris, factis implere,* Chriſti enim agere vices in monaſterio creditur, quando ipſius vocatur praenomine, dicente Apoſtolo: accepiftis ſpiritum adoptionis filiorum, in quo clamamus, Abba Pater. Ideoque Abbas nihil extra

MAIOR MAIORA

17

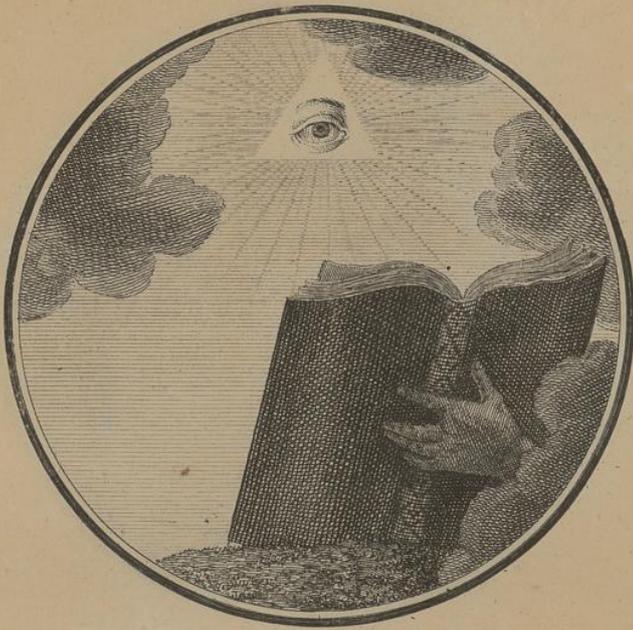
in ista conuentione, nullus est liber, quam loqui. His ergo
omnibus, ad conuentionem fortissimum eorum disponendum, ad-
iuuante Domino venimus. CAPVT II. QVAE DEBENT ESSE
Abbas, qui presesse dignus est in monasterio, imperantibus
se debet, quod dicitur: et non conuincatur, sed imperet. Christi
enim agere vices in monasterio creditur, quando ipse vocatur
patronum, dicitur Apostolorum: accepit spiritum adoptionis filio-
rum, in quo clamamus, Abba Pater. Ideoque Abbas nihil exis-

17

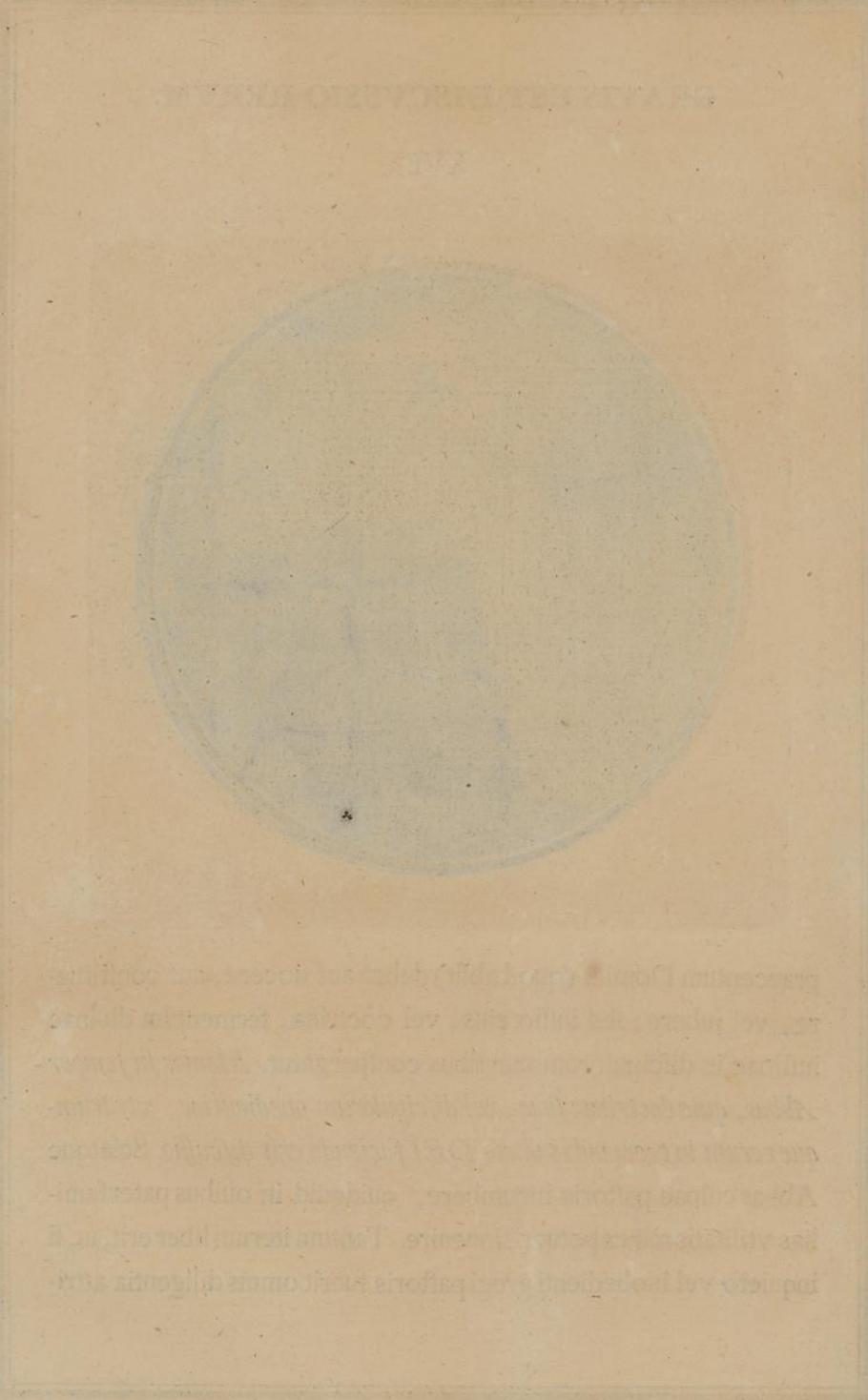

GRAVIS EST DISCVSSIO RERVM.

XVI.

praeceptum Domini (quod absit) debet aut docere, aut constitue-
re, vel iubere: sed iussio eius, vel doctrina, fermentum diuinae
iustitiae in discipulorum mentibus conspergatur. *Memor sit semper
Abbas, quia doctrinae suae, vel discipulorum obedientiae, utrarum-
que rerum in tremendo iudicio DEI facienda erit discussio.* Sciatque
Abbas culpae pastoris incumbere, quidquid in ouibus paterfami-
lias utilitatis minus potuerit inuenire. Tantum iterum liber erit, ut, si
inquieta vel inobedienti gregi pastoris fuerit omnis diligentia attri-

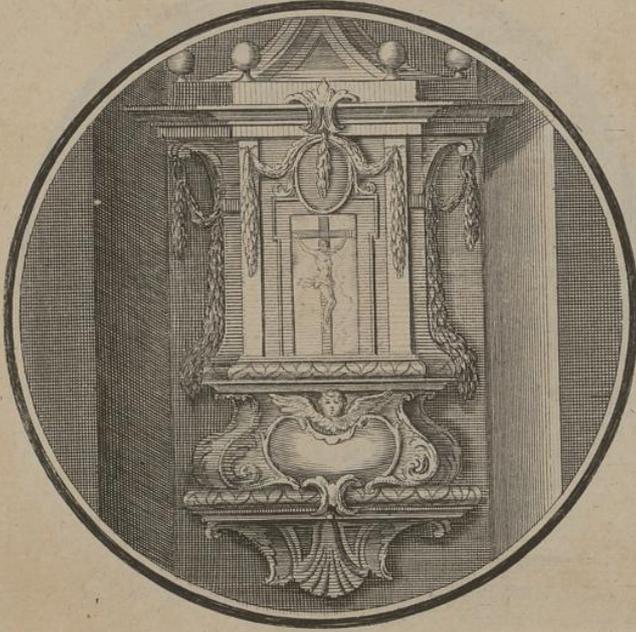

Faint, illegible text or bleed-through visible at the bottom of the page, possibly from the reverse side.

FACTIS AMPLIUS, QVAM VERBIS.

XVII.

buta, et morbidis earum actibus vniuersa fuerit cura exhibita: pastor earum in iudicio Domini absolutus dicat cum propheta Domino: iustitiam tuam non abscondi in corde meo, veritatem tuam, et salutare tuum dixi: ipsi autem contemnentes spreuerunt me. Et tunc demum inobedientibus curae suae ouibus poena fit praeualens ipsa mors. *Ergo cum aliquis suscipit nomen Abbatis, duplici debet doctrina suis praeesse discipulis; id est, omnia bona, et sancta, factis amplius, quam verbis ostendat: vt capacibus discipulis mandata*

E

RACIUM NUBILIA QUAE VENTUS

XVI

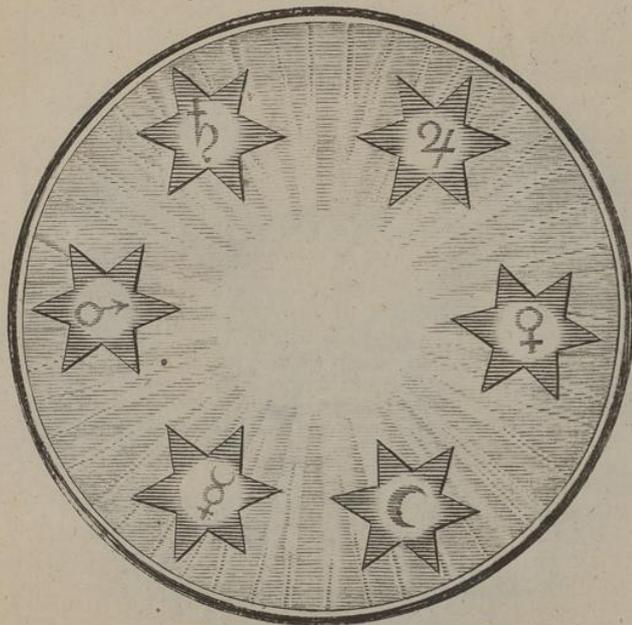

patet, et motibus eorum reddere videntur, sed non
sicut eorum in iudicio Dominum, sed sicut eorum
non iustitiam suam non secedit in corde suo, sed
laqueum suum non est, sed sicut eorum non est
tunc demum in iudicio Dominum, sed sicut eorum
ita iudicio, sed non eorum iudicio, sed sicut eorum
doctrina, sed non eorum doctrina, sed sicut eorum
sapientia, sed non eorum sapientia, sed sicut eorum

AEQVVS IN OMNES.

XVIII.

Domini verbis proponat: duris vero corde, et simplicioribus factis suis diuina praecepta demonstret. Omnia vero, quae discipulis docuerit esse contraria, in suis factis indicet non agenda; ne aliis praedicans, ipse reprobus inueniatur. Nequando dicat illi DEVS peccanti: Quare tu enarras iustitias meas, et assumis testamentum meum per os tuum? Tu vero odisti disciplinam, et proiecisti sermones meos post te. Et qui in fratris tui oculo festucam videbas, in tuo trabem non vidisti. *Non ab eo persona in monasterio discernatur. Non*

ALPHABETUM IN OMNIBUS

XVIII

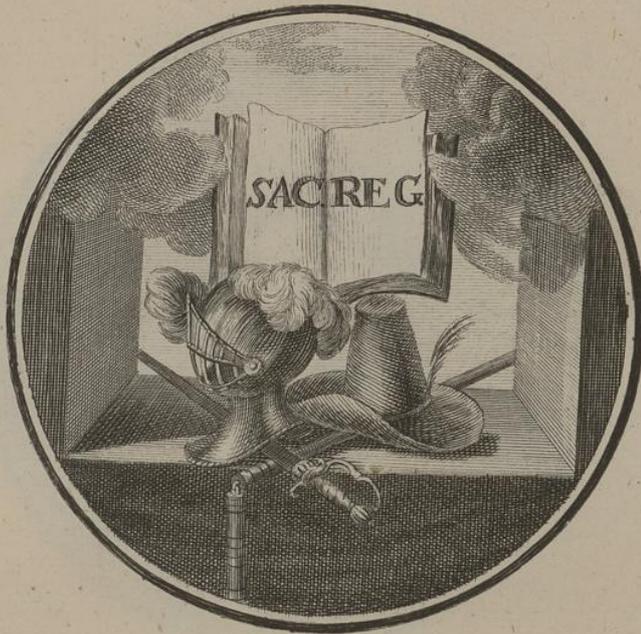
Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

SVB VNO DOMINO.

XIX.

vnus plus ametur, quam alius: nisi quem in bonis actibus, aut obedientia inuenerit meliorem. Non praeponatur ingenuus ex seruitio conuertenti, nisi alia rationabilis causa existat. Quodsi, ita iustitia dictante, Abbati visum fuerit; et de cuiuslibet ordine id faciat: sin alias, propria teneant loca: quia *siue seruus, siue liber, omnes in Christo vnum sumus: et sub vno Domino, aequalem seruitutis militiam banulamus: quia non est personarum acceptio apud DEVM.* Solummodo in hac parte apud ipsum discernimur, si meliores aliis

— — — — — (19) — — — — —

SUB TIVO DOMINO

XIX

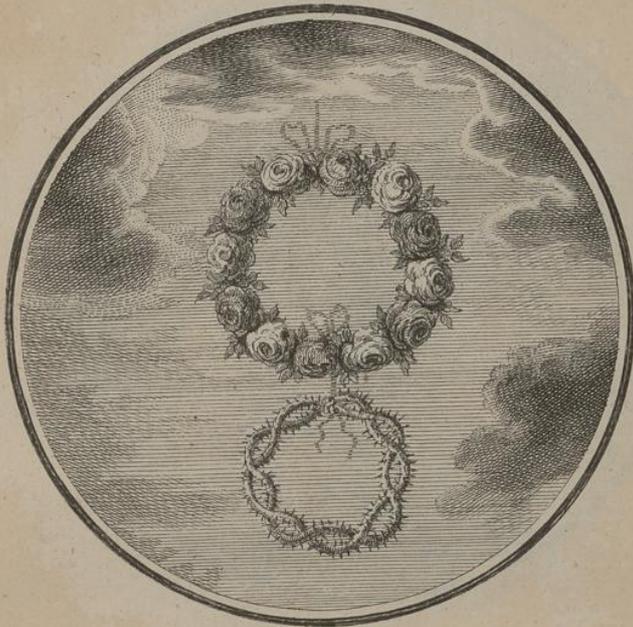
Faint, illegible text impressions, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is arranged in several lines and is too light to be accurately transcribed.

SECUNDVM MERITA.

XX.

in operibus bonis, et humiles inueniamur. Ergo aequalis fit ab eo omnibus charitas: vna praebetur in omnibus, *secundum merita*, disciplina. In doctrina namque sua Abbas apostolicam debet illam semper formam seruare, in qua dicit: Argue, obsecra, increpa, id est, *miscens temporibus tempora, terroribus blandimenta*: durum magistri, pium patris ostendat affectum: id est indisciplinatos, et inquietos debet durius arguere: obedientes autem, et mites, et patientes, vt in melius proficiant, obsecrare: negligentes autem,

1700 (1700)

1700 (1700)

in operibus bonis et iustis...
omnibus...
disciplina...
hinc...
creta...
dicitur...
tot...
et patentes...

MOX VT ORIVNTVR.

XXI.

et contemnes, vt increpet, et corripiat, admonemus. *Neque dissimulet peccata delinquentium: sed mox, vt coeperint oriri, radicitus ea, vt praeualet, amputet:* memor periculi Heli sacerdotis de Silo. Et honestiores quidem, atque intelligibiles animos, prima vel secunda admonitione verbis corripiat: improbos autem, et duros corde, ac superbos, vel inobedientes, verberum, vel corporis castigatione in ipso initio peccati coerceat: sciens scriptum; stultus verbis non corrigitur. Et iterum: Percute filium tuum vir-

F

MOX UT ORAVITUR

LXXI

et contentantes, ut inciperet, et corripit, admonens. Iam
distinguit praeter deum: sed mox, et coarctat, et
cetera, et praeter, amplexus, amor per se, et
Sic. Et honorificos quidem, atque intelligibiles animos, prius
vel secunda adnotatione veritas corrigat, in quibus autem, et de-
rog corde, ac superbia, vel inobedientia, veritatem, vel corpo-
ris obligatione in ipso initio coarctat: licet scriptum
falsus veritas non corrigat. Et verum: Perinde quantum vir-

OBSECRANDO, INCREPANDO.

XXII

ga, et liberabis animam eius a morte. Meminisse debet semper Abbas quod dicitur: et scire, quia cui plus committitur, plus ab eo exigitur. *Sciatque, quam difficilem, et arduam rem suscepit, regere animas, et multorum seruire moribus. Et alium quidem blandimentis, alium vero increpationibus, alium suasionibus, et secundum uniuscuiusque qualitatem, vel intelligentiam; ita se omnibus conformet, et aptet, ut non solum detrimenta gregis sibi commissi non patiatur, verum etiam in augmentatione boni gregis gaudeat. Ante omnia, ne*

F 2

ORRERAVIO, INCORPANDO.

XXII

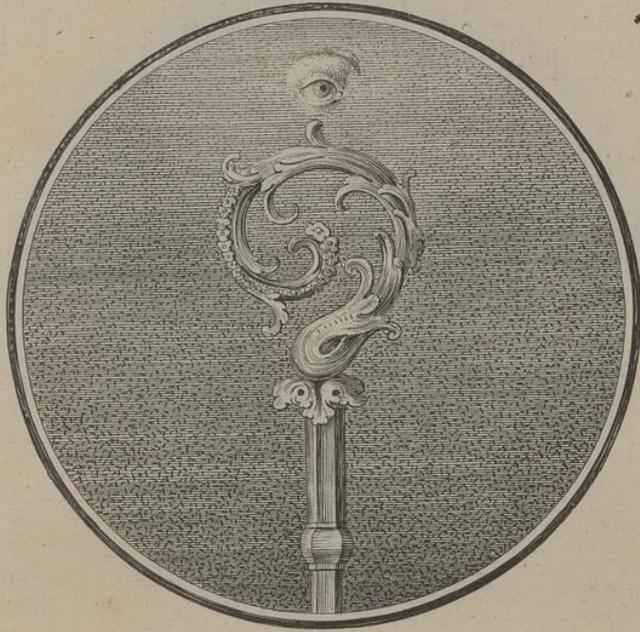
Et, et liberis animam eius a morte. Mentibus debentur Ab-
 his quod dicitur de Jove, qui cui plus committitur, plus ab eo exi-
 gunt. Sed hic, quem dicitur, et admodum sapienter, regere mi-
 ran, et multum scire videtur. Et alium quidem blandimentis,
 alium vero sacro timore; alium iustitiam, et fecerunt autem
 imperatorem, et in illis, in quibus consistit, et
 dicit, et non solum dicitur, sed etiam non solum, et
 non solum in dicitur, sed etiam non solum. Ante omnia, he-

F 2

ANIMAS ANIMAS.

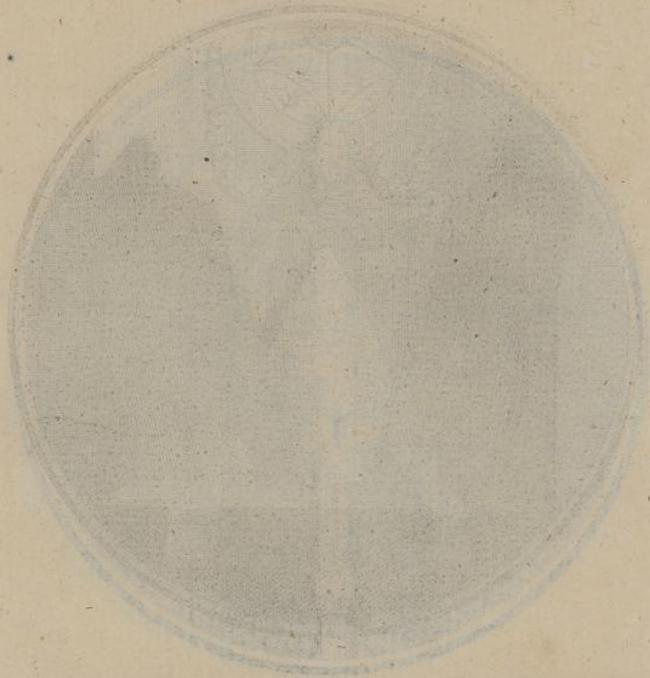
XXIII.

diffimulans, aut paruipendens salutem animarum sibi commissarum, plus gerat sollicitudinem de rebus transitoriis, et terrenis, atque caducis: sed *semper cogitet, quia animas suscepit regendas, de quibus et rationem redditurus est.* Et ne causetur de minore forte substantia, meminerit scriptum; primum quaerite regnum DEI, et iustitiam eius, et haec omnia adicientur vobis. Et iterum: Nihil deest timentibus eum. *Sciatque, quia qui suscipit animas regendas, paret se ad rationem reddendam.* Et quantum sub cura sua fra-

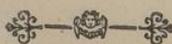
ANNAE ADAMA

1733

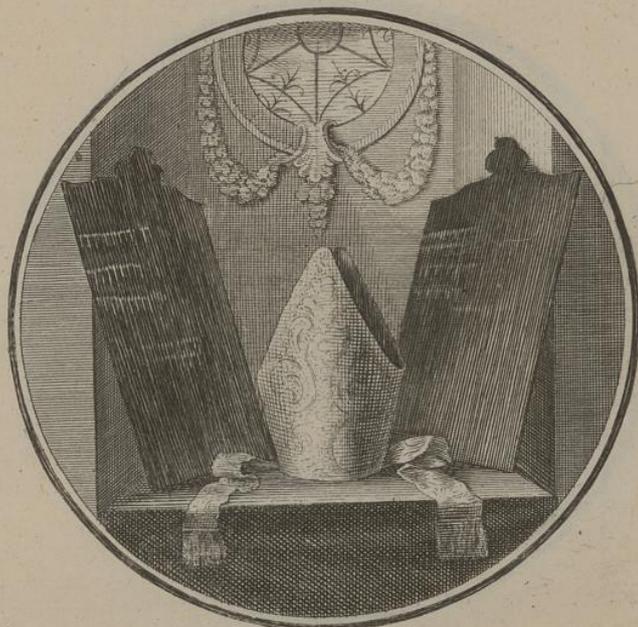
distinctione, aut participanda saltem animarum libi committarum,
plus gerat sollicitudinem de rebus transcoris, et terrenis, atque
causis: sed semper cogit, cum animis spectat regenda, de qui-
bus et rationem reddendum est. Et ne casibus de minore fore libi-
handi, monasteriorum: primum quaerit regnum Dei, et isti-
tam eius, et hanc omnia adhaerent vobis. Et iterum: Nulli de-
est timendus eum. Sed quia, cum qui spectat animarum regenda,
part se ad rationem referant. Et quoniam sub omni iure

PRO SE, ET PRO ALIIS.

XXIV.

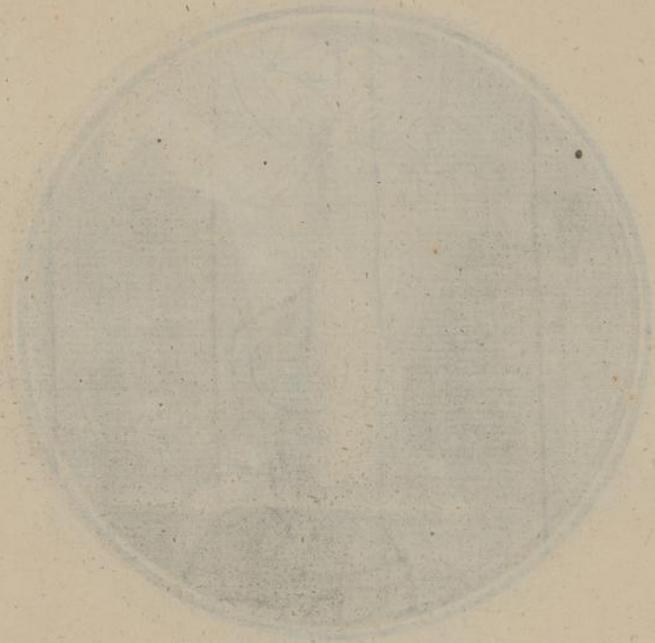

trum se habere scierit numerum, agnoscat pro certo, quia in die iudicii ipsarum omnium animarum redditurus est Domino rationem, sine dubio addita, et suae animae: et ita semper timens futuram dicussionem pastoris de creditis ouibus, cum de alienis ratiociniis cauet, redditur de suis sollicitus. Et cum de admonitionibus suis emendationem aliis subministrat, ipsi efficitur a vitiis emendatus.

CAPVT III. DE ADHIBENDIS AD CONSILIVM FRATRIBVS. Quoties aliqua praecipua agenda sunt in monasterio, conuocet Abbas

PRO SE ET PRO ALIIS

XXIV

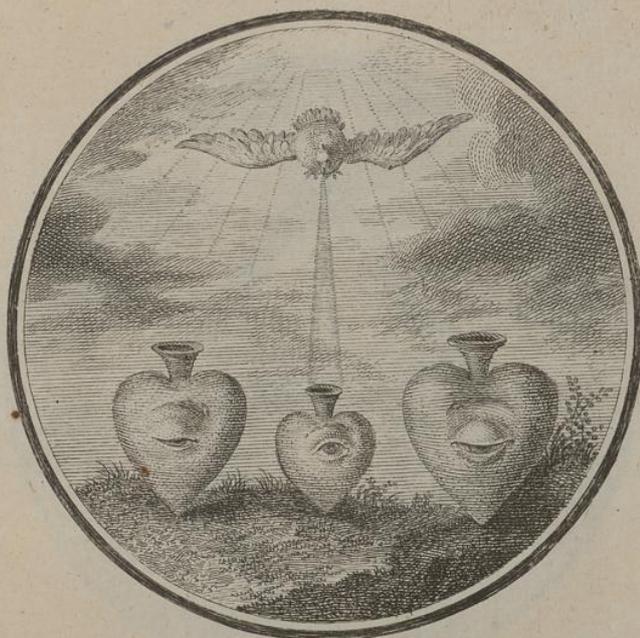

des alpes presquis agenda sunt in monasterio, conventu Alpis
CARVT III DE ABBATIBVS AD CONVENTVM KRATIBVS QVI
emendationem alie submissit, ipsi electione a vltis reuocata.
causa, reditu de his sollicitus. Et cum de administratione
dignationem pastoris de crederet oibus, cum de alienis rationibus
sine dubio edictis, et sic iudicant, et sic iudicant iudicant
hinc ipsum omnium minister reditu est. Idem iudicant
cum se habere fecit minister, quosque pro certo, quos de in

SPIRAT VBI VVLT.

XXV.

omnem congregationem, et dicat ipse, vnde agitur. Et audiens consilium fratrum, tractet apud se; et quod vtilius iudicauerit, faciat. *Ideo autem omnes ad consilium vocari diximus: quia saepe iuniori Dominus reuelat, quod melius est.* Sic autem dent fratres consilium cum omni humilitatis subiectioe, vt non praesumant procaciter defendere, quod eis visum fuerit: sed magis in Abbatis pendeat arbitrio; vt quod salubrius iudicauerit esse, ei cuncti obediant. Sed sicut discipulis conuenit obedire magistro, ita et ipsum prouide, et

G

SPRAT VII VVLT.

XXV

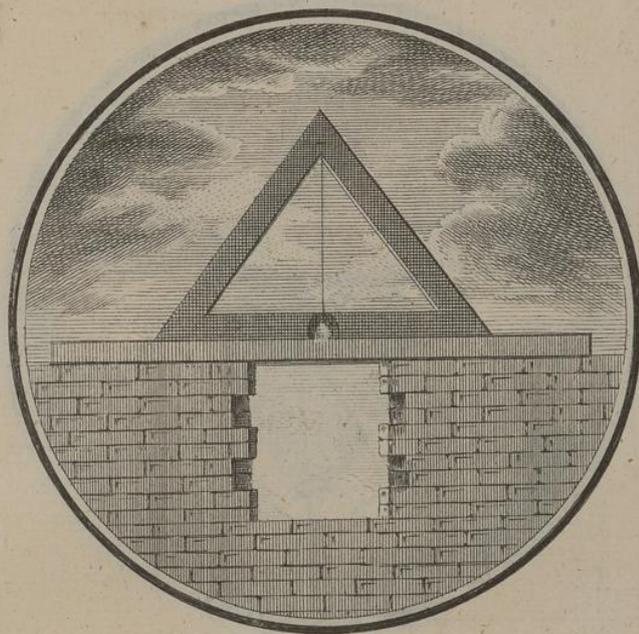

omnino congruenter, et dicitur, vnde etiam, in audientia
confessum factum, tractet quod et quod vultus indicant,
faciat. Alia hinc sunt ad confitentem vultus, vnde supra in-
nie i. Dominus vultus, quod vultus est. Sic autem dicitur confi-
tentium, et in omni humilitate loquatur, ut non presumant proci-
pi, sed humiles, modum vultus, sed magis in Adhuc pendere
vultus, et quod hinc vultus vultus, et vultus, sed
non vultus vultus, et vultus, et vultus, et vultus, et

OMNES SEQVANTVR.

XXVI.

iuste condecet cuncta disponere. *In omnibus igitur omnes magistram sequantur regulam: neque ab ea temere declinetur a quoquam.* Nullus in monasterio proprii sequatur cordis voluntatem; neque praesumat quisquam cum Abbate suo proterue intus, vel foris monasterium contendere. Quodsi praesumpserit, regulari disciplinae subiaceat. Ipse tamen Abbas cum timore DEI, et obseruatione regulae omnia faciat; sciens se procul dubio de omnibus iudiciis suis aequissimo iudici DEO rationem redditurum. Siqua vero minora

OMNES SEQUANTUR

XXVI

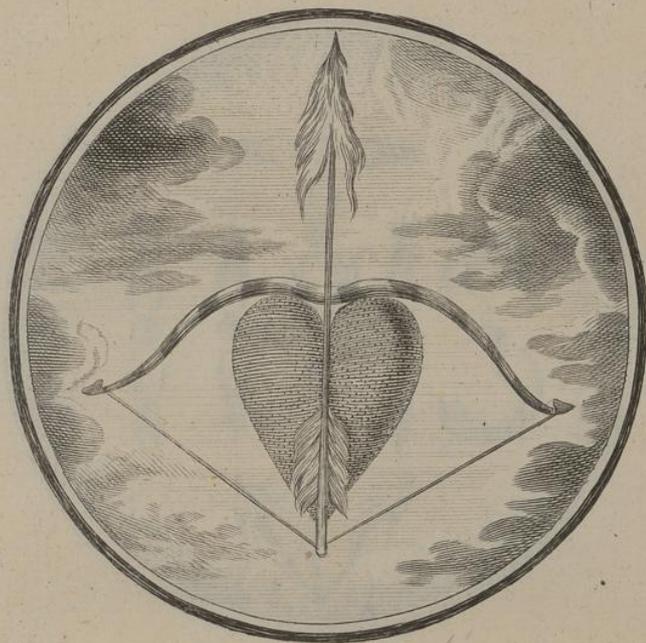
tale concedet cuncta disponere. In omnibus sequitur omnes magis
 suum sequantur regnum; neque ad ea tenere declinetur a quodam
 Nullus in monasterio proprii sedatur cordis voluntatem; neque
 praesumat quicquam cum Abbate suo protulere intus, vel fors mo-
 nasterium conturbare. Quodsi praesumpserit, regulari disciplinae
 subiacet. Ipse tamen Abbas cum timore Dei, et observatione re-
 gulae omnia faciat; solens se procul habere de omnibus iudiciis suis
 sedulissimo iudici Deo rationem redditurum; si quis vero minor

TOTA VIRTUTE.

XXVII.

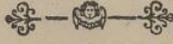
agenda sunt in monasterii vtilitatibus, seniorum tantum vtatur consiliis, sicut scriptum est: omnia fac cum consilio, et post factum non poenitebis. CAPVT IV. QVAE SINT INSTRUMENTA BONORVM OPERVM? *In primis Dominum Deum diligere extoto corde, tota anima, tota virtute.* 2. Deinde proximum tanquam se ipsum. 3. Deinde non occidere. 4. Non adulterari. 5. Non facere furtum. 6. Non concupiscere. 7. Non falsum testimonium dicere. 8. Honorare omnes homines. 9. Et quod sibi quis

TOTA VIRTUTE

XXVII

grande sunt in monasterii vilitatibus, tenentur tantum vtilit cor-
 filis, sicut scriptum est: omnia fac cum consilio, et post factum non
 poenitebis. CAPVT IV. Quae sunt instauranda honorum
 operum? In primis Dominum Deum diligere extra carnis,
 tota anima, tota virtute. 2. Deinde proximum tantum se
 ipsum. 3. Deinde non occidere. 4. Non adulterare. 5. Non
 facere iuramentum. 6. Non concupiscere. 7. Non falsum testimo-
 nium dicere. 8. Honorare omnes homines. 9. Et quod sibi quis

NIHIL PRAEONATVR.

XXVIII.

fieri non vult, alii non faciat. 10. Abnegare semet ipsum sibi, vt sequatur Christum. 11. Corpus castigare. 12. Delicias non amplecti. 13. Ieiunium amare. 14. Pauperes recreare. 15. Nudum vestire. 16. Infirmum visitare. 17. Mortuum sepelire. 18. In tribulatione subuenire. 19. Dolentem consolari. 20. A saeculi actibus se facere alienum. 21. *Nil amoris Christi praeponere.* 22. Iram non perficere. 23. Iracundiae tempus non reseruare. 24. Dolum in corde non tenere. 25. Pacem falsam non dare. 26. Charitatem non derelinque-

NIHI PRÆPONATUR

XXVIII

licet non vult affluere facta. 10. Abnegare scripturam huius, ut se-
 quatur Christum. 11. Corpus castigare. 12. Exaltare iniquitatem
 13. Jejunium facere. 14. Pauperes relevare. 15. Indulam vestire.
 16. Indulam vestire. 17. Mortuum sepelire. 18. In tribulatione
 subsistere. 19. Dolentem consolari. 20. A facili scribere licere
 alienum et. 21. Invenire. 22. Invenire. 23. Invenire. 24. Invenire.
 25. Invenire. 26. Invenire. 27. Invenire. 28. Invenire. 29. Invenire.
 30. Invenire. 31. Invenire. 32. Invenire. 33. Invenire. 34. Invenire.

BEATI.

XXIX.

re. 27. Non iurare, ne forte periuret. 28. Veritatem ex corde, et ore proferre. 29. Malum pro malo non reddere. 30. Iniuriam non facere; sed et factam patienter sufferre. 31. Inimicos diligere. 32. Maledicentes se non remaledicere, sed magis benedicere. 33. *Persecutiones pro iustitia sustinere.* 34. Non esse superbum. 35. Non violentum. 36. Non multum edacem. 37. Non somnolentum. 38. Non pigrum. 39. Non murmurosum. 40. Non detractorem. 41. Spem suam DEO committere. 42. Bonum aliquod in se cum viderit,

H

(19)

PLATE I

LXX

Non piget ad hunc modum de hunc tractatum cum viderit
Speramus Deo committere ad hunc tractatum cum viderit
Non piget ad hunc modum de hunc tractatum cum viderit
Speramus Deo committere ad hunc tractatum cum viderit
Non piget ad hunc modum de hunc tractatum cum viderit
Speramus Deo committere ad hunc tractatum cum viderit
Non piget ad hunc modum de hunc tractatum cum viderit
Speramus Deo committere ad hunc tractatum cum viderit

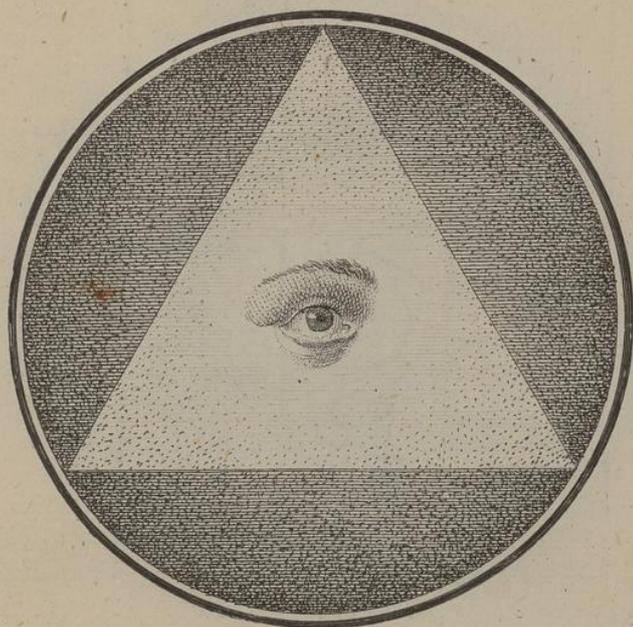
H

OMNIA LVSTRAT.

XXX.

DEO applicet, non sibi. 43. Malum vero semper a se factum sciat, et sibi reputet. 44. Diem iudicii timere. 45. Gehennam expauescere. 46. Vitam aeternam omni concupiscentia spiritali desiderare. 47. Mortem quotidie ante oculos suspectam habere. 48. Actus vitae suae omni hora custodire. 49. *In omni loco DEVM se respicere, pro certo scire.* 50. Cogitationes malas cordi suo aduenientes mox ad Christum allidere, 51. Et seniori spiritali patefacere. 52. Os suum a malo, et prauo eloquio custodire. 53. Multum loqui non

DEI VESTIBULUM

XXX

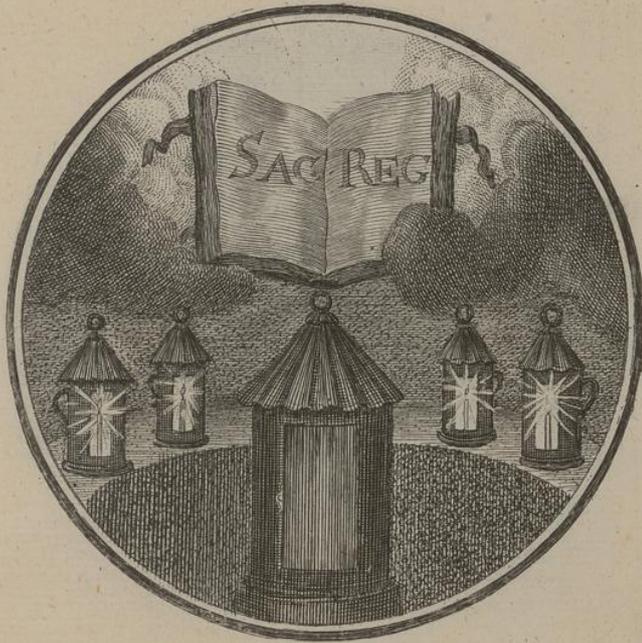
Deo aplice sedis. 49. Mainz vero semper a se lectum fuit.
et tibi regere. 4. Dieu instituit. 4. Gebennam expressit.
in die. Viam terrarum omni conspiciens spiritum dedit.
4. Motum quodlibet ante oculos subiecit. 48. Actus vi.
et ius omni hoc subiecit. 49. In omni die DEI spiritus.
transiit. 50. Cogitationes suas coram suo reuerentis mox
ad Christum attulit. 51. Et tandem spiritum sanctum
luna malo, et in medio co. catholice. 52. Blahmophonon

H a

ETIAMSI (QVOD ABSIT.)

XXXI.

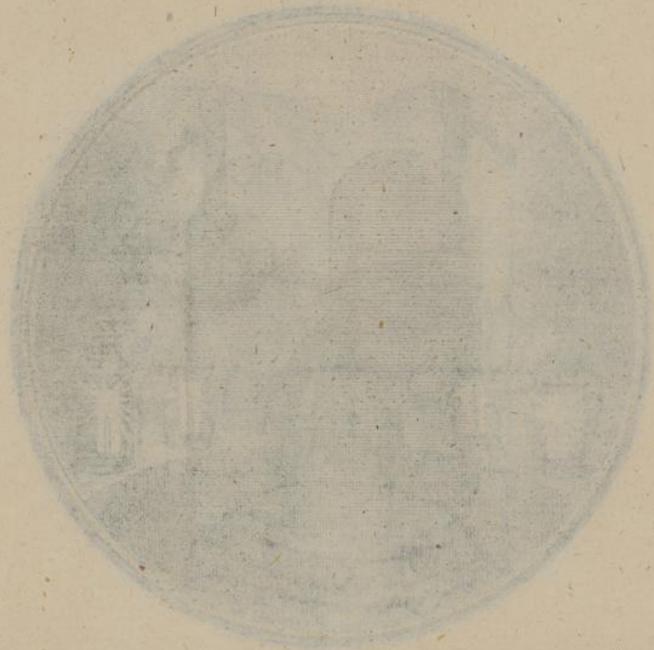

amare. 54. Verba vana aut risui apta non loqui. 55. Risum multum, aut excussum non amare. 56. Lectiones sanctas libenter audire. 57. Orationi frequenter incumbere. 58. Mala sua praeterita cum lacrymis, vel gemitu quotidie in oratione DEO confiteri: de ipsis malis de cetero emendare. 59. Desideria carnis non perficere; voluntatem propriam odire. 60. *Præceptis Abbatis in omnibus obedire, etiamsi ipse aliter (quod absit) agat; memores illud dominicum præceptum: Quae dicunt facite; quae autem faciunt, facere nolite.* 61. Non

H 3

PLATEA (CVOO ABST)

XXX

amare 24 Vere vult amari non potest 25 Ratum malum
an excellit non curare 26 I. caritas facit liberum 27
Oratio frequenter incutitur 28 Mala sua praesentia cum laetitia
tunc vellemus quod in aeternum Deo contenti de ipis malis
de rebus emendari 29 Delecta carnis non perirent; volunt
tem propterea deo Praesentia abesse in carnis ordine
clausis ipis aliter quod dicitur; innumerabilia sunt mala praesentia
fama: Quae dicuntur factae; quae autem factae sunt; factae volent. 31 Non

11 3

NON, QVIA SCRIPTA, BEANT.

XXXII.

velle dici sanctum, antequam fit: sed prius esse, quod verius dicatur.
62. *Præcepta DEI factis quotidie adimplere.* 63. Castitatem amare.
64. Nullum odire. 65. Zelum non habere; invidiam non exercere.
66. Contentionem non amare. 67. Elationem fugere. 68. Seniores
venerari. 69. Iuniores diligere. 70. In Christi amore pro inimicis
orare. 71. Cum discordante ante solis occasum in pacem redire. 72.
Et de DEI misericordia numquam desperare. Ecce hæc sunt instru-
menta artis spiritualis: quæ cum fuerint a nobis die, noctuque in-

NON QUA SCIENTIA EBANT

XXVII

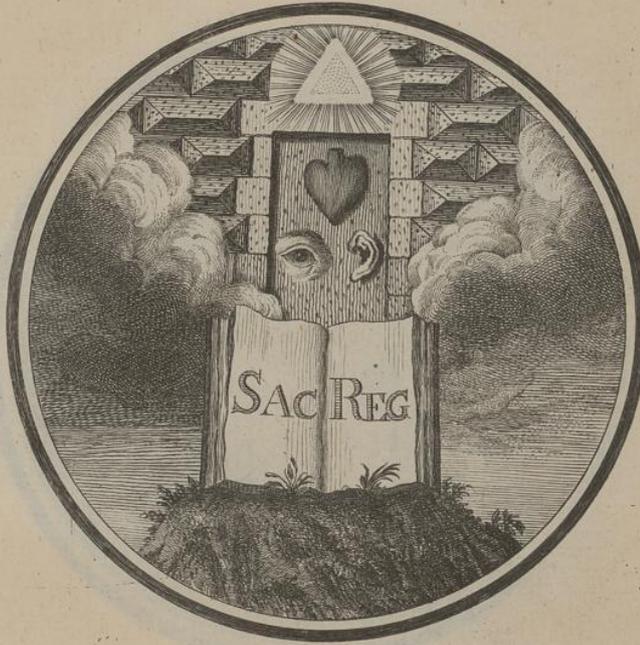

velle dicitur, sanctorum, sed quia esse quod veritas
deus, quod dicitur, sed quia esse quod veritas

DILIGENTIBVS.

XXXIII.

cessabiliter adimpleta, et in die iudicii reconfignata; illa merces nobis a Domino recompensabitur, quam ipse promittit: *quod oculus non vidit, nec auris audiuit, nec in cor hominis ascendit, quae praeparauit* DEVS his, qui diligunt eum. Officina vero, vbi haec omnia diligenter operemur, claustra sunt monasterii, et stabilitas in congregatione. CAPVT V. DE OBEDIENTIA. Primus humilitatis gradus, est obedientia sine mora. Haec conuenit his, qui nihil sibi a Christo carius aliquid existimant propter seruitium sanctum, quod professi sunt, seu

DILIGENTIAE

XXXIII

aliquid existant propter fidem factum, quod profectum sit
dignitatem hanc etiam his, qui nihil nisi a Christo carnis
CAPIT. De obedientia. Primum humilitatis gradus esse
operum, constantia sunt monasterii, et habitus in congregatione
De his qui diligunt eum Officia vero, ubi haec omnia diligenter
erit, nec minus videtur, nec in eis potius fuerit, sine praeparatione
bis a Domino recompereretur, quam si promissa: quod ecclesie non
collibet adimplet, et in die iudicii recongnat; illa merces no-

MORAM PATI NESCIUNT.

XXXIV.

propter metum gehennae, vel gloriam vitae aeternae: mox ut aliquid imperatum a maiore fuerit, *ac si diuinitus imperetur, moram pati nesciunt in faciendo.* De quibus Dominus dixit: *in auditu auris obediuit mihi.* Et iterum dicit doctoribus: Qui vos audit, me audit. Ergo hi tales relinquentes statim, quae sua sunt, et voluntatem propriam deferentes, mox ex occupatis manibus, et quod agebant imperfectum relinquentes; vicino obedientiae pede, iubentis vocem factis sequuntur: et veluti uno momento praedicta magistri iussio, et

1772

DE REBUS PUBLICIS

LIBER

propter meam geloniam, vel gloriam vitiosissimam, non ut alii
quid imperium a me habere viderent, ac si dominum imperii, regnum
et regnum in faceret. De quibus Dominum dicit: in manu sua
obscuro mihi. Et iterum dicit doctoribus: Qui vos vocat, non
Ego hisce reimpensis sicut, dicitur sicut et voluerunt pro
gram debent, non ex cupitis manibus, et quod dicitur in
perfectam reimpensam: ideo obedite pede, libentis vos in
facta sequuntur, et vestri uno momento, et dicitur in facie, et

DUCIT AD VITAM.

XXXV.

perfecta discipuli opera in velocitate timoris DEI, ambae res communiter citius explicantur; quibus ad vitam aeternam gradiendi amor incumbit. Ideo angustam viam arripiunt: unde Dominus ait: angusta via est, quae ducit ad vitam: ut non suo arbitrio viuentes, vel desideris suis, et voluptatibus obedientes, sed ambulantes alieno iudicio, et imperio, in coenobiis degentes, Abbatem sibi praeesse desiderant. Sine dubio hi tales illam Domini imitantur sententiam, qua dicit: Non veni facere voluntatem meam, sed eius, qui misit me. Sed haec ipsa

INSTITUTIO AD VITAM

XXVII

perfecta dicitur opera in voluntate simplici Deo amplexante cor
nuncius eius explicandi quibus ad certum usum prout in
invenitur. Ita ergo in sum utique et ad hunc finem : ingre-
ditur. Quod si quis ad certum : et non ad certum : et hinc
in hunc et vultum electum. Sed hinc ad certum : et in-
ferat in certum : et hinc ad certum : et hinc ad certum : et hinc
in hunc et vultum electum. Sed hinc ad certum : et in-
ferat in certum : et hinc ad certum : et hinc ad certum : et hinc

NON TREPIDE, NON TEPIDE.

XXXVI.

obedientia tunc acceptabilis erit DEO, et dulcis hominibus, si, quod iubetur, non trepide, non tarde, non tepide, aut cum murmure, vel cum responso nolentis efficiatur: quia obedientia, quae maioribus praebetur, DEO exhibetur. Ipse enim dixit: Qui vos audit, me audit. Et cum bono animo a discipulis praebere oportet; quia hilarem datorem diligit DEVS. Nam cum malo animo si obediat discipulus, et non solum ore, verum etiam in corde si murmurauerit; etsi impleat iussionem, tamen acceptum iam non

NON TREPIDE, NON TETIDE

XXXVI

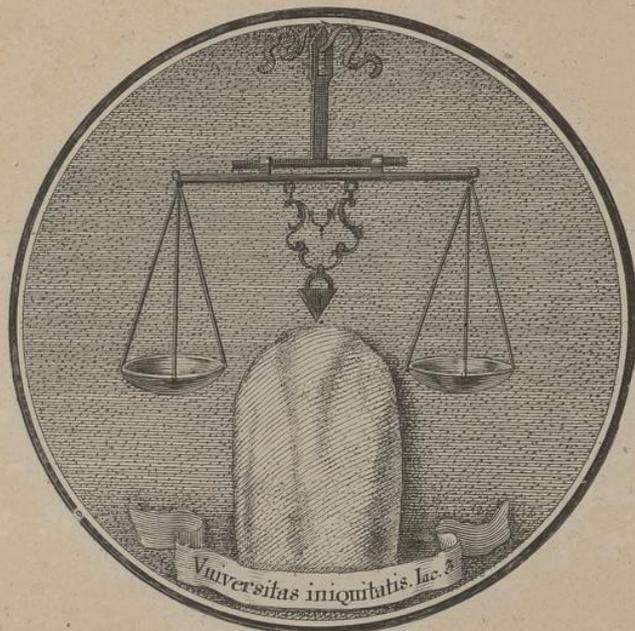

obediunt tunc accepti sunt Deo, et dicit dominus, A quibus
trepidat, non trepidat, non tetide, ut cum munitur,
et cum vestigio nobilitatis efficitur: qui obediunt, qui amant
bonum, DEO creantur. Iste enim dicit: Qui cor me-
um, me audit. Et cum bono animo a discipulis praedicti operari;
qui hilarem dicitur dicit Deo. Nam cum malo animo si
obediunt discipulis, et non solum ore, verum etiam in corde si
munitur: cui implet iustitiam, tamen accepti sunt non

VT NON DELINQVAM.

XXXVII.

erit DEO, qui cor respicit murmurantis. Et pro tali facto nullam consequitur gratiam, immo poenam murmurantium incurrit, si non cum satisfactione emendauerit. CAPVT VI. DE TACITVRNITATE. *Faciamus, quod ait Propheta: Dixi, custodiam vias meas, vt non delinquam in lingua mea: posui ori meo custodiam: obmutui, et humiliatus sum, et filii a bonis.* Hic ostendit Propheta, si a bonis eloquiis interdum propter taciturnitatem debet tacere; quanto magis a malis verbis propter poenam peccati debet cessare. Ergo quamuis

K

— () —

TTT

XIXVII

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

R

IN MANIBVS LINGVAE.

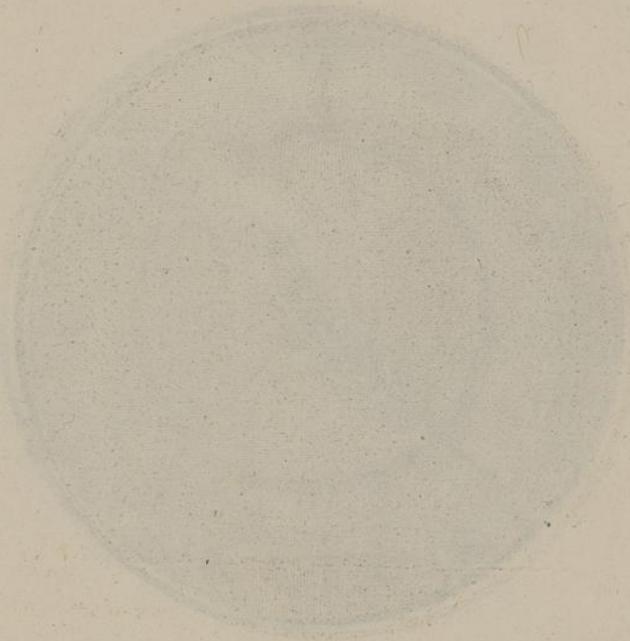
XXXVIII.

de bonis et sanctis, et aedificationum eloquiis, perfectis discipulis propter taciturnitatis grauitatem rara loquendi concedatur licentia, quia scriptum est: In multiloquio non effugies peccatum. Et alibi; *Mors, et vita in manibus linguae.* Nam loqui, et docere, magistrum condecet; tacere, et audire, discipulo conuenit. Et ideo, si qua requirenda sunt a Priore, cum omni humilitate, et subiectione reuerentiae requirantur, ne videatur plus loqui, quam expedit. Scurrilitates vero, vel verba otiosa, et risum mouentia, aeterna claufura in

IN MARCHIO LITVANO

XXVII

de pace et bonis, et reformatione ecclesie, peractis discipulis
proprie ecclesie, et in omnibus rebus, et in aliis
quibus scriptum est: In nomine domini amen. Et alibi:
Iste est dominus deus noster, Iste deus, magister
conditor terrarum et maris, et cetera. Et alibi: Iste deus
terre et maris, cum omni natione, et in hisce rebus
tam respectant, et vultum patris, quam ex parte discipulorum
vero, et verba obediunt, et cetera. Et alibi: Iste deus

HVMILIABITVR.

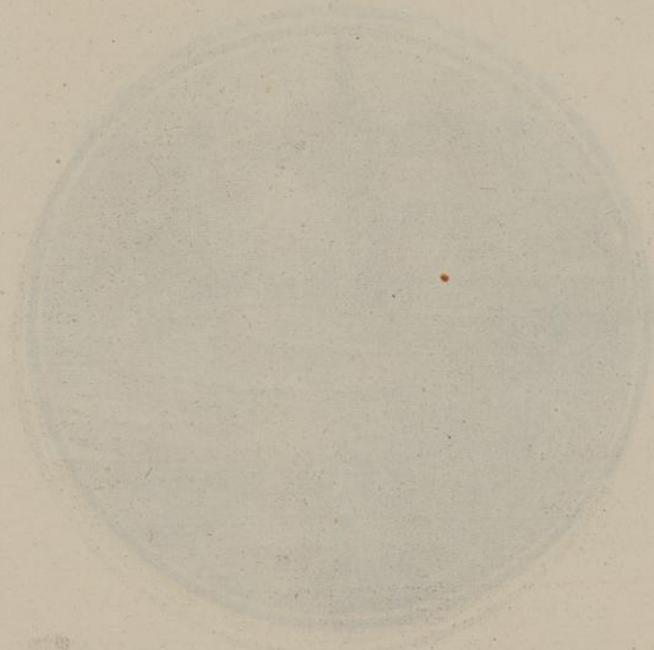
XXXIX.

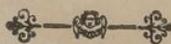
omnibus locis damnamus: et ad talia eloquia discipulum aperire os non permittimus. CAPVT VII. DE HVMILITATE. *Clamat nobis diuina scriptura, fratres, dicens: omnis, qui se exaltat, humiliabitur; et qui se humiliat, exaltabitur.* Cum haec ergo dicit, ostendit nobis omnem exaltationem genus esse superbiae: quod se cauere Propheta indicat dicens: Domine, non est exaltatum cor meum, neque elati sunt oculi mei, neque ambulauit in magnis, neque in mirabilibus super me. Sed quid? si non humiliter sentiebam, sed exaltaui ani-

REVOLUTIONIS

XXX

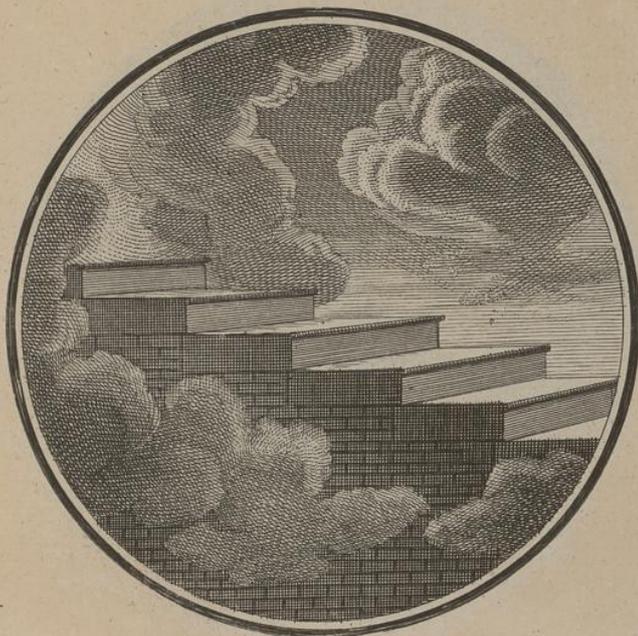

omnino locis duntaxat: et ad colligendum discipulorum spiritus et
non tantummodo CAROLUS VII. DE REVOLUTIONE. Ceterum nihil
sunt scripturae, quae, sicut, quae, quae, quae, quae, quae,
in: et quae, quae, quae, quae, quae, quae, quae, quae,
nobis omnem examinationem genus esse indicant: quod se ceteris
Proprietate indicat dicitur. Locum, quod, quod, quod, quod, quod,
quo est, quod, quod, quod, quod, quod, quod, quod, quod, quod,
pudet, quod, quod, quod, quod, quod, quod, quod, quod, quod, quod,

AD SVMMVM PER IMVM.

XL.

mam meam, sicut ablactatus super matre sua, ita retribues in animam meam. Vnde fratres si summae humilitatis volumus culmen attingere, et ad exaltationem illam caelestem, ad quam per praesentis vitae humilitatem ascenditur, volumus feliciter peruenire, actibus nostris ascendentibus scala illa erigenda est, quae in somnio Iacob apparuit, per quam ei descendentes, et ascendentes Angeli monstrabantur. Non aliud sine dubio descensus ille et ascensus a nobis intelligitur, nisi exaltatione descendere, et humilitate ascendere. Scala vero ipsa

ALB. WILHELM. VON. S. A.

IX

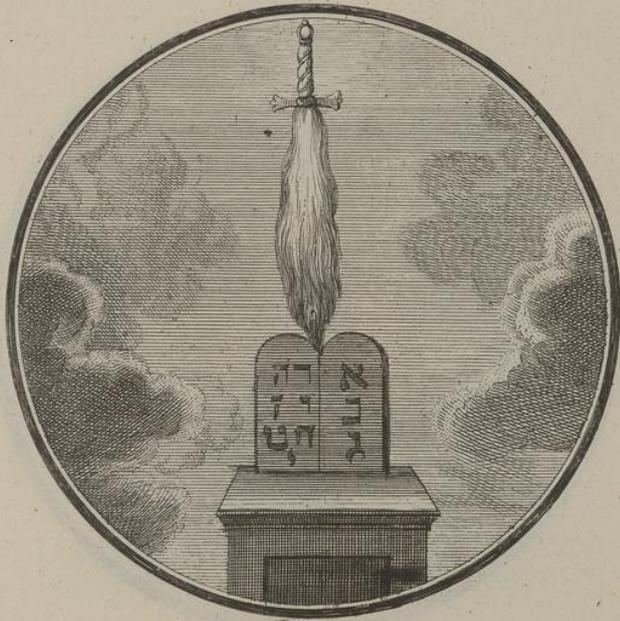

Faint, illegible text or bleed-through from the reverse side of the page, located below the circular watermark.

CONTEMNENTIBVS.

XLI

erecta, nostra est vita in faeculo : quae humiliato corde a Domino erigitur ad caelum. Latera enim eiusdem scalae, dicimus nostrum esse corpus, et animam; in qua latera diuersos gradus humilitatis, vel disciplinae euocatio diuina ascendendos inferuit. *Primus itaque humilitatis gradus est, si timorem DEI sibi ante oculos semper ponens, obliuionem omnino fugiat : et semper sit memor omnium, quae praecepit DEVS: et qualiter contemntes DEVM, in gehennam pro peccatis incidunt, et vitam aeternam, quae timentibus DEVM praepara-*

L

CONTINENTIBUS

XII

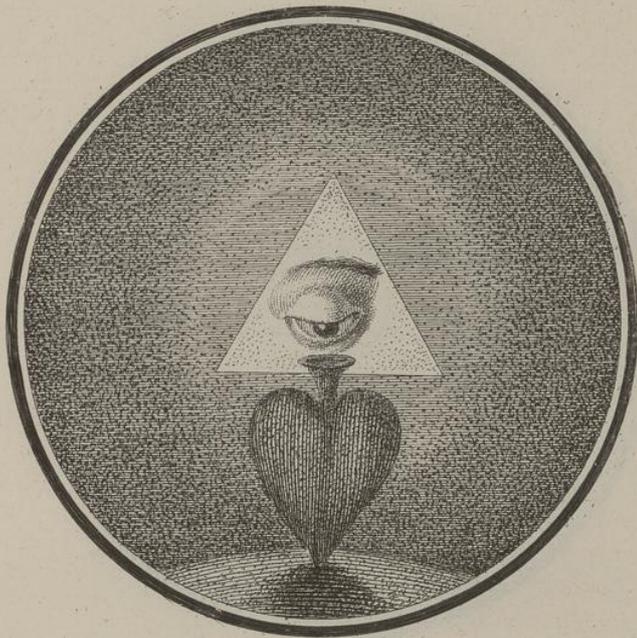
erecta, nostra est vita in saeculo : quae humilitate cordis Domino
erigitur ad caelum. Ista enim eiusdem sententiae, dominus nostrum
esse corpus et animam; in qua latera diversos gradus humilitatis, vel
disciplinae evocatio divina ascendens interit. Primum itaque hu-
militatis gradum est, statum DEI esse ante oculos respicere,
obsequium omnino agere : et semper se non tantum, quae pace
sit DEUS, et qualiter se committit DEO in quocumque proce-
dunt in se, et vitam deceptam, quae transiens Deum praeparat.

CVNCTA PATENT.

XLII.

ta est, animo suo semper euoluat. Et custodiens se omni hora a peccatis et vitiis, id est, cogitationum, linguae, oculorum, manuum, pedum, vel voluntatis propriae; sed et desideria carnis amputare festinet. *Aestimetur homo de caelis semper a DEO respici omni hora, et facta sua in omni loco ab aspectu diuinitatis videri, et ab Angelis omni hora renunciari. Demonstrat nobis hoc Propheta, cum in cogitationibus nostris ita DEVM semper praesentem ostendit, dicens: scrutans corda, et renes DEVS.* Et iterum: Dominus nouit cogi-

CVNCTA PATENT.

XIII.

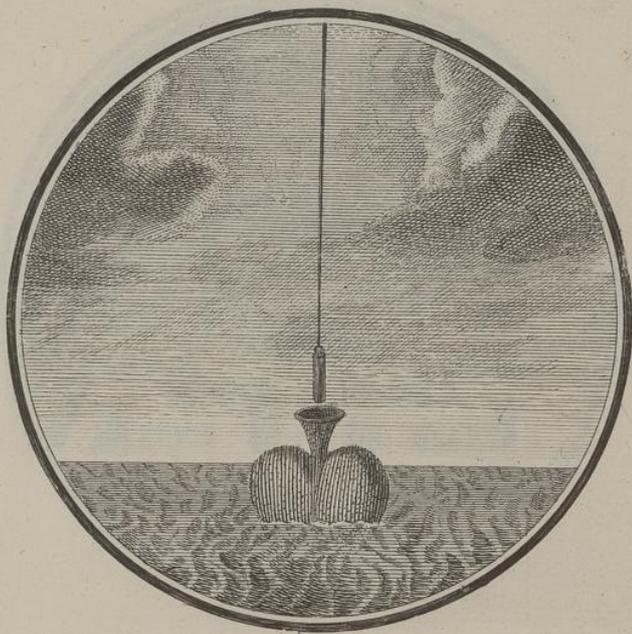
ta est animo suo tempore evolare. Et catholici se omni hora a pec-
catis et vitiis, id est, cogitationum, linguarum, oculorum, manuum, pe-
dum, vel voluntatis propriarum; sed et debitorum carnis carere se-
runt. Agimus se bono deo caris semper a DIO respectu omnium
et factu sui in omni loco ad aspectu divinitatis oblati, et de angelis
omni hora remittunt. Deumque in nobis hoc Prophetam, cum in co-
gnationibus nostris in DEUM respectum omnium, hanc
sententiam carnis, et tunc DEUS in terram: Dominus nostrum cogi-

A LONGE.

XLIII.

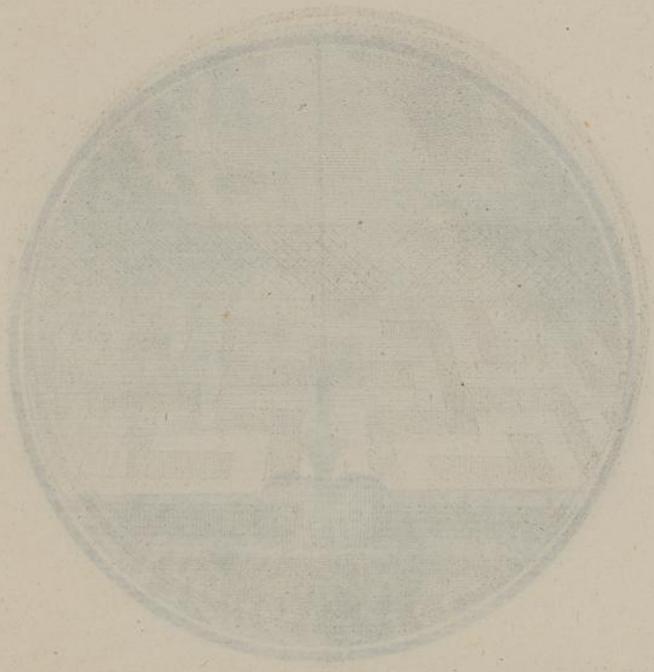

tationes hominum, quoniam vanae sunt. Et item dicit: *Intellexisti cogitationes meas a longe*: et quia cogitatio hominis confitebitur tibi. Nam ut sollicitus sit circa cogitationes suas peruerfas, dicat semper utilis frater in corde suo: Tunc ero immaculatus coram eo, si obseruauero me ab iniquitate mea. Voluntatem vero propriam ita facere prohibemur, cum dicit scriptura nobis: *Et a voluntatibus tuis auertere*. Et iterum: Rogamus DEVM in oratione, vt fiat illius voluntas in nobis. Docemur ergo merito non facere

A LONGE

XLIII

latones hominum, quosam vane hanc Et tem dicit. Intellecti
cognatione inter a saepe: et quis cogitatio hominis confectum
fibi. Nam ut solentur sit circa cogitationes hanc peruersas, dicit
tempus velle frater in corde suo: Tunc ego manserunt coram
eo. I. aduersario me ad iudicium meo. Voluntatem vero pro-
prium in facere prohibentur, cum dicit scriptura nobis: Et a
voluntate tua avertit. Hic enim: Rogamus Deum in oratione
ut fac illius voluntas in nobis. Docentur ergo merito non facere

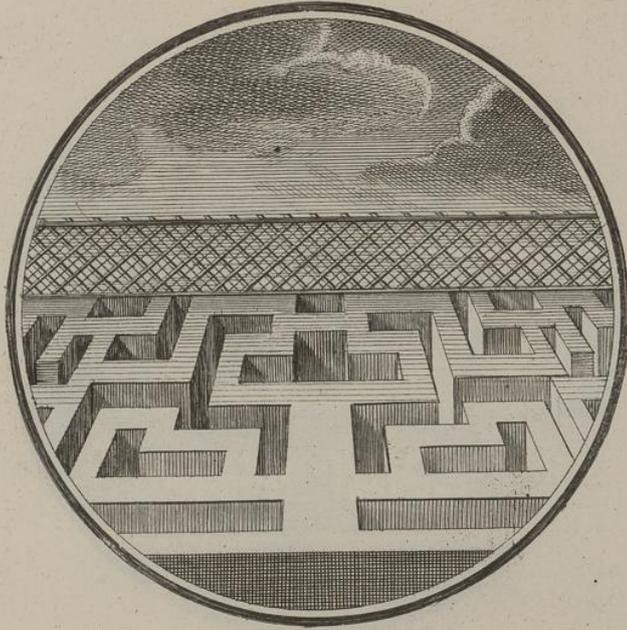
13

HAUD SEMITA RECTA.

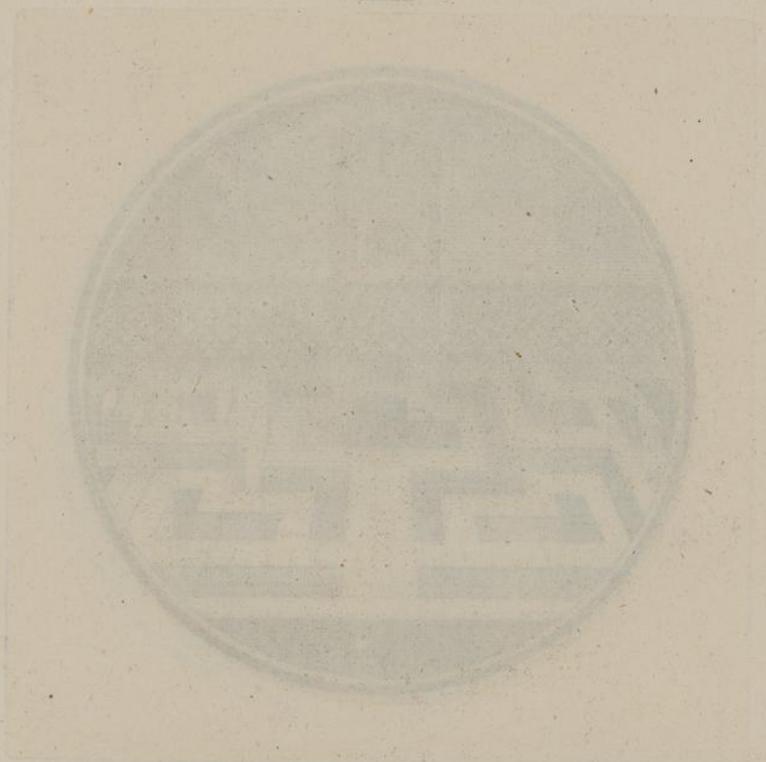
XLIV.

nostram voluntatem; cum cauemus illud, quod dicit sancta Scriptura: *sunt viae, quae videntur hominibus rectae; quarum finis usque ad profundum inferni demergit.* Et cum item cauemus illud, quod de negligentibus dictum est: *Corrupti sunt, et abominabiles facti sunt in voluntatibus suis.* In desideriis vero carnis ita nobis DEVM credamus semper esse praesentem, cum dicit Propheta Domino: *Ante te est omne desiderium meum.* Cauendum ergo ideo malum desiderium, quia *mors seculi introitum delectationis posita est.* Vn-

HAUD SEMITA RECTA

XLIX

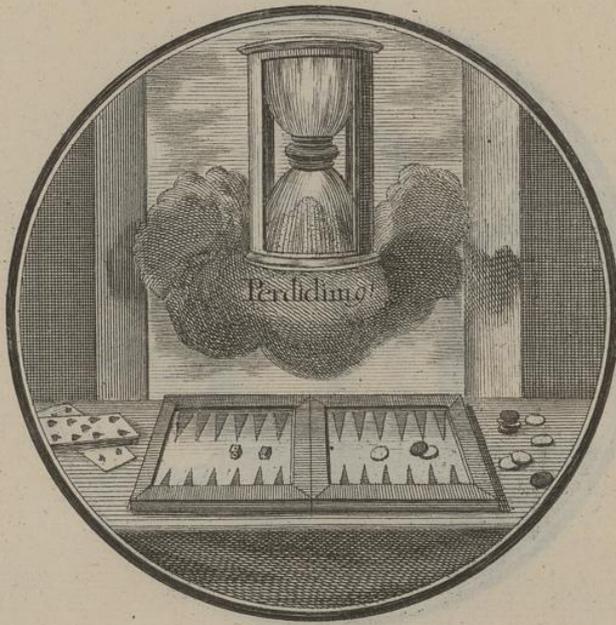

nostrum voluntatem; cum caeteris illud; quod dicit sancta scriptu-
ra: sicut erat, quae dicitur hominibus rectae; quoniam sicut ipse
ad presertim in scriptura legitur. Et cum item caeteris illud; quod de
negligentibus dicitur: Corrupti sunt, et abominabiles facti sunt
in conversatione sua. In debetis vero carnis ita nobis Davam
credamus semper esse praesentem, cum dicit Propheeta Domino:
Ante te est omnis desiderium meum. Cavendum ergo ideo malum
debetum, quia magis sicut in vestrum delectationis gloria est. V-

NIHIL LVCRATI INVTTILES FACTI.

XLV.

de Scriptura praecipit, dicens: Post concupiscentias tuas non eas. Ergo si oculi Domini speculantur bonos, et malos, et Dominus de caelo semper respicit super filios hominum, ut videat, si est intelligens, aut requirens DEVM: et si ab Angelis nobis deputatis quotidie die noctuque Domino factori nostro opera nostra nunciantur; *cauendum est ergo omni hora, fratres, sicut dicit in Psalmo Propheta, ne nos declinantes in malo, et inutiles factos, aliqua hora aspiciat DEVS, et parcendo nobis in hoc tempore, quia pius est, et*

M

INSTITUTIONES IN VITAM

XLV.

de scriptura praecipit dicens; Post concupiscentias non eas
ergo si oculi Domini speculantur bonos et malos, et Dominus de
caelo semper respicit super filios hominum, ut videat, si sit intel-
ligens, aut requirere Deum: et si ab Angelis nobis deputatis quod-
die die nocturne Domini factori nostro opera nostra nuntiatur;
cunctum est ergo omnino scire, sicut dicit in Psalmis Propheta
ne nos declinaverit in frus, et inutiliter factor, aliquid boni aspi-
cit DEUS, et parcendo nobis in hoc tempore, quia iustus est.

M

O FELIX NECESSITAS!

XLVI.

expectat nos conuerti in melius , ne dicat nobis in futuro : Haec fecisti , et tacui. Secundus humilitatis gradus est , si propriam quis non amans voluntatem , desideria sua non delectetur implere : sed vocem illam Domini factis imitetur dicentis : Non veni facere voluntatem meam , sed ejus , qui misit me. Item dicit *Scriptura* : *Voluntas habet poenam , et necessitas parit coronam.* Tertius humilitatis gradus est , vt quis pro DEI amore omni obedientia se subdat Maiori ; imitans Dominum , de quo dicit Apostolus : Factus est

M 2

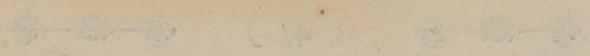
A SUMMO CAELO EGRESSIO.

XLVII.

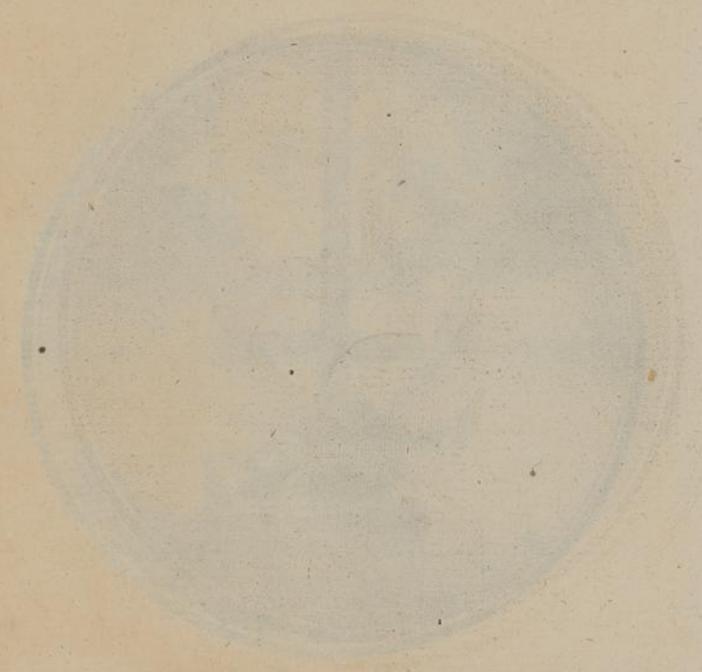
obediens vsque ad mortem. Quartus humilitatis gradus est, si in ipsa obedientia duris, et contrariis rebus, vel etiam quibuslibet irrogatis iniuriis, tacita conscientia patientiam amplectatur: et sustinens non lassescat, vel discedat, dicente Scriptura: Qui perseverauerit vsque in finem, hic saluus erit. Item: *confortetur cor tuum, et sustine Dominum*. Et ostendens fidelem pro Domino vniuersa etiam contraria sustinere debere, dicit ex persona etiam sufferentium: Propter te morte tota die afficimur: aestimati su-

M 3

A. STAMM VON O. EGRESSER

1871

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

1871

DVRANDVM SVB DVRIS.

XLVIII.

mus vt oues occisionis. Et securi de spe retributionis diuinae, subsequuntur gaudentes, et dicentes: *Sed in his omnibus superamus propter eum, qui dilexit nos.* Et item alio loco Scripturā: *Probasti nos, inquit, DEVS: igne nos examinasti, sicut igne examinatur argentum:* Induxisti nos in laqueum: posuisti tribulationes in dorso nostro. Et vt ostendat sub Priore debere nos esse, subsequitur dicens: *Imposuisti homines super capita nostra. Sed et praeceptum Domini in aduersis, et in iniuriis per patientiam adim-*

DARANDVM SVB DAVIS.

XLVIII.

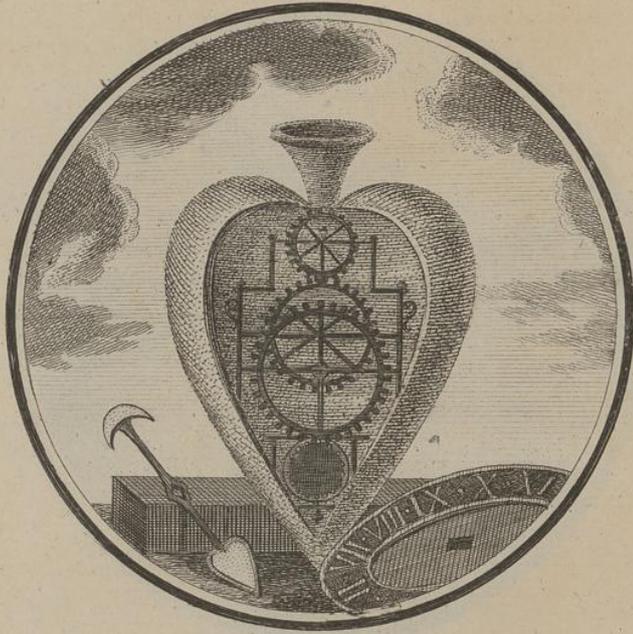

mus ut oves occisionis. Et securi de spe retributionis diuinae sub-
 sequantur gaudentes, et dicentes: Sed in his omnibus superantur
 propter eum, qui dixit nos. Et item alio loco scriptum: Proba-
 sti nos, inquit, DEVS: igne nos examinasti, sicut igne examinatur
 argentum: Induxisti nos in iudicium: potuisti tribulationes in dor-
 so nostro. Et ut ostendat sibi Priore debere nos esse, subleui-
 tur dicens: Imposuisti homines super capita nostra. Sed et praec-
 eptum Domini in aduersis, et in iniuriis per patientiam adin-

INTIMA PANDIT.

XLIX.

plentes, qui percussi in maxillam, praebent et aliam: auferenti tunicam, dimittunt et pallium: angariati milliario, vadunt et duo: cum Paulo Apostolo falsos fratres sustinent, et persecutionem: et maledicentes se benedicunt. *Quintus humilitatis gradus est, si omnes cogitationes malas cordi suo aduenientes, vel mala a se absconse commissa, per humilem confessionem Abbati non celauerit suo. Hortatur nos de hac re Scriptura, dicens: Reuela Domino viam tuam, et spera in eum. Et item dicit: confitemini Domino,*

N

INVENIATUR

XLIX

... qui petenti in maxilla, quidem et illis, adferunt
... dominum et pilleam, quoniam illud, vadit e
... cum Paulo, quodammodo, quodammodo, et per
... et malitiam, de perditione, quodammodo, quodammodo
... est, si omni, quodammodo, quodammodo, quodammodo
... quodammodo, quodammodo, quodammodo, quodammodo
... quodammodo, quodammodo, quodammodo, quodammodo
... quodammodo, quodammodo, quodammodo, quodammodo

M

SUFFICIUNT.

L.

quoniam bonus, quoniam in saeculum misericordia eius. Et item Propheta: Delictum meum cognitum tibi feci, et iniustitias meas non operui: Dixi pronuntiabo aduersum me iniustitias meas Domino; et tu remisisti impietatem cordis mei. *Sextus humilitatis gradus est, si omni vilitate, vel extremitate contentus sit monachus: et ad omnia, quae sibi iniunguntur velut operarium malum, et indignum se iudicet, dicens sibi cum Propheta: Ad nihilum redactus sum, et nesciui: vt iumentum factus sum apud te, et ego*

N 2

SAPIENTIAL.

I

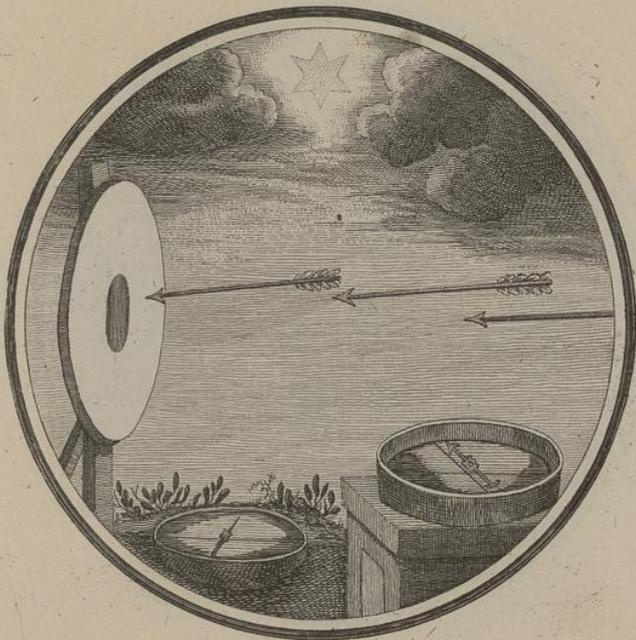
quodam bonis, quoniam in facie illius cordis eius. Et itam
Prophetas. Dilectum meum cognovim tibi feci, et iniquitas mea
non operui. Dixi pronuntiabo aduersum me iniquitas mea Do-
mino; et tu remittis impietatem cordis mei. Scitis humilitatis
gratia est. Si quis uult, uel extenuate caritatis. Si non
est; et ad omnia, quae sibi inuenerunt uel operatum malum.
et indignum se iudicat, dicens sibi cum Prophetis: Ad nihilum
reducatur tuus, et non uiu: ut inuentum facias tui quod te, et ego

N 2

QVAEVIS EODEM.

LI.

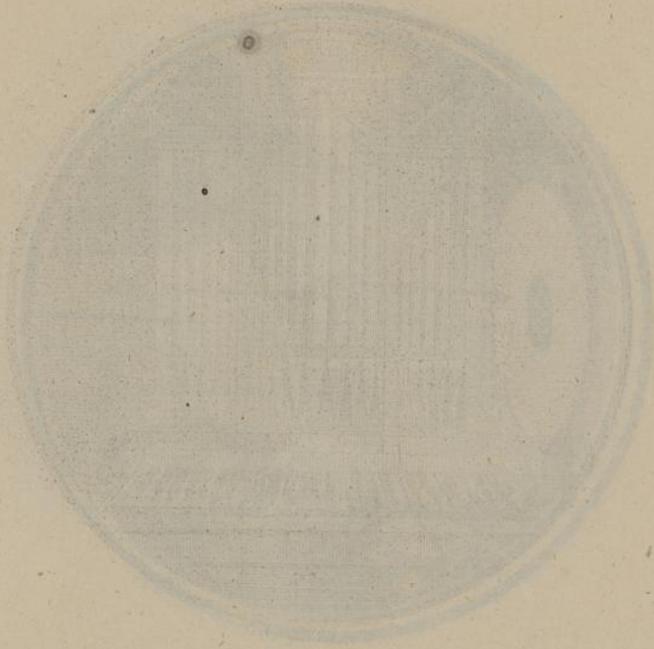

femper tecum. Septimus humilitatis gradus est, si omnibus se inferiorum, et viliorem non solum sua lingua pronunciet, sed etiam intimo cordis credat affectu, humilians se, et dicens cum Propheta: Ego autem sum vermis, et non homo: opprobrium hominum, et abiectio plebis: exaltatus sum, et humiliatus, et confusus. Et item: Bonum mihi, quod humiliasti me, vt discam mandata tua. *Octauus humilitatis gradus est, si nihil agat monachus, nisi quod communis monasterii regula, vel Maiorum cobortantur exempla.* Nonus humili-

N 3

QUAESTIO SEPTIMA

LI

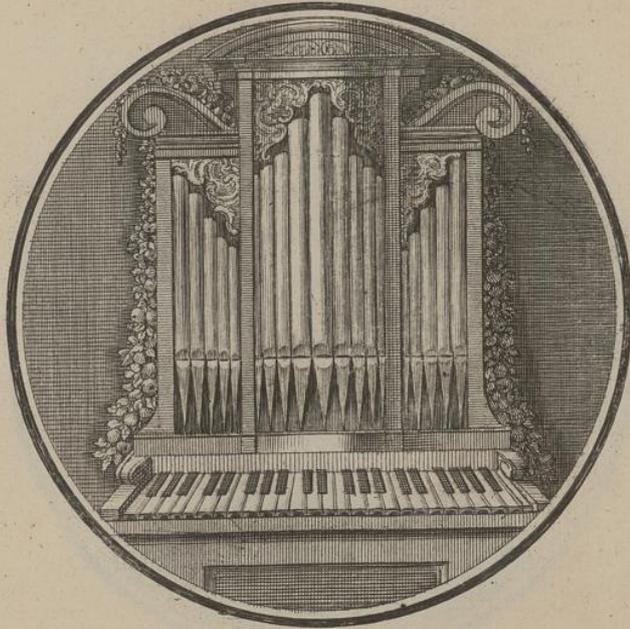

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

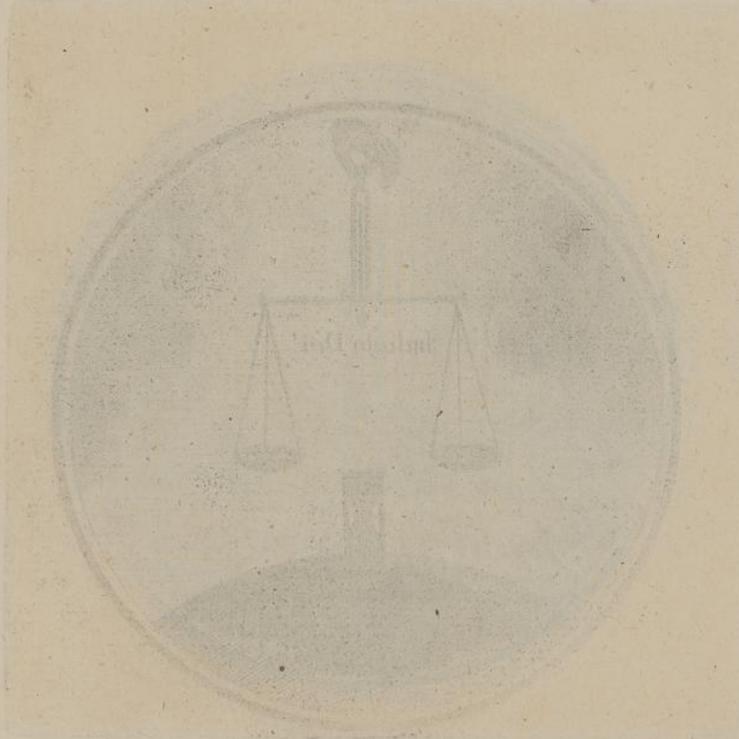
DAT TANTVM QVAESITA SONVM.

LII.

tatis gradus est, si *linguam ad loquendum probibeat monachus: et taciturnitatem habens, vsque ad interrogationem non loquatur, monstrante Scriptura: quia in multiloquio non effugitur peccatum. Et quia vir linguosus non dirigitur super terram.* Decimus humilitatis gradus est, si non fit facilis ac promptus in risu, quia scriptum est: *Stultus in risu exaltat vocem suam.* Undecimus humilitatis gradus est, si, cum loquitur monachus, leniter et sine risu, humiliter cum grauitate, vel pauca verba, et rationabilia lo-

DEI IUSTITIAE QUAE IN EQUO

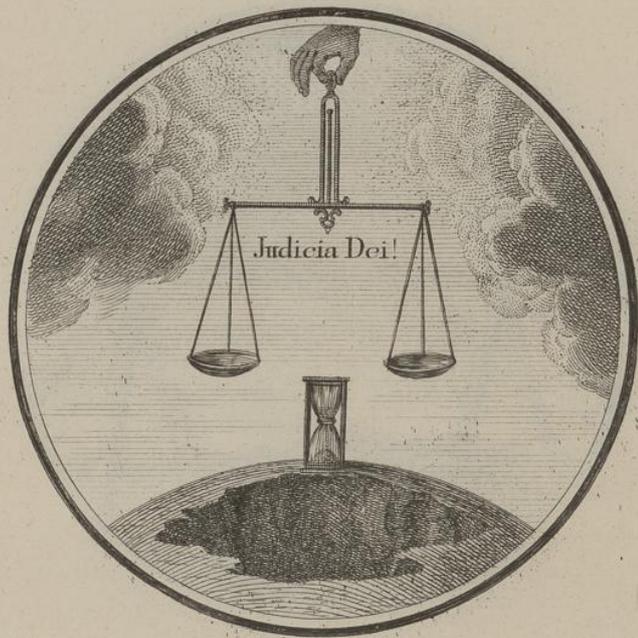

est quae in equo
iustitia consistit
et in aequitate
quae in iudicio
et in legibus
consistit. Iustitia
est virtus quae
omnibus aequum
facit. Iustitia
est virtus quae
omnibus aequum
facit. Iustitia
est virtus quae
omnibus aequum
facit.

ABYSSVS MVLTA.

LIII.

quatur: et non fit clamofus in voce; ficut fcriptum eft: Sapiens verbis innotefcit paucis. Duodecimus humilitatis gradus eft, fi non folum corde *Monachus*, fed etiam ipfo corpore humilitatem videntibus fe femper indicet; id eft, in opere, in oratorio, in monafterio, in horto, in via, in agro: vel vbicunque fedens, ambulans, vel ftans, inclinato fit femper capite, defixis in terram aspectibus; *reum fe omni hora de peccatis fuis exiftimans, iam fe tremendo iudicio DEI repraefentari aestimet*; dicens fibi in corde

O

ABYSSVS MVLTA.

LIB.

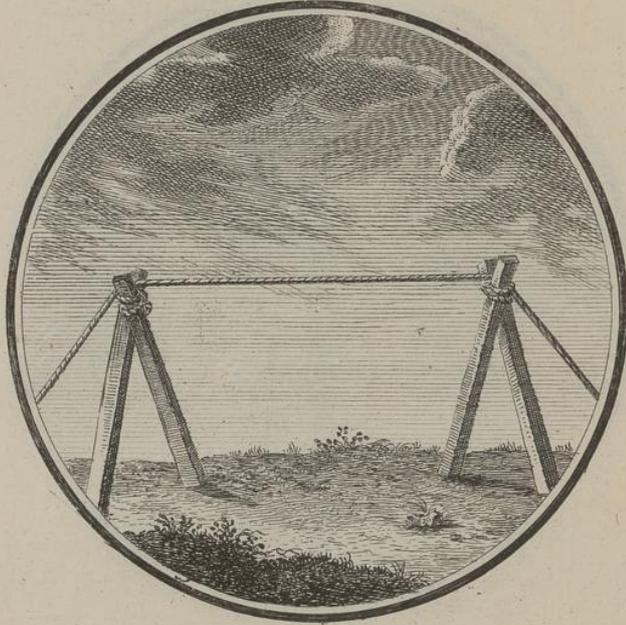

quasi: et non in claudis in voce; licet scriptum est: Sapiens
verba innotet tacite. Ductioque humilitatis gratia est. Si
non solum corde humiliter, sed etiam ipso corpore humilitatem
videntibus se respicit inquit; in est, in opere, in oratione, in
monasterio, in horo, in via, in agro, vel vicinis sedibus,
ambulant vel stant, inclinato se semper capite, deorsum terram
aspicientes, tunc se agunt sicut de gentibus sui verbum, tam se
veraciter natus. OMI tunc tunc et cogit; deorsum hinc incipit

HABD PRIVS ABSQVE METV.

LIV.

semper illud, quod publicanus ille euangelicus, fixis in terram oculis, dixit: Domine non sum dignus, ego peccator, leuare oculos meos ad caelos. Et iterum cum Propheta: incuruatus, et humiliatus sum vsquequaque. Ergo his omnibus *humilitatis gradibus ascensis*, monachus mox ad caritatem *DEI* perueniet illam, quae perfecta foras mittit timorem: per quam vniuersa, quae prius non sine formidine obseruabat, absque vlllo labore velut naturaliter ex consuetudine incipiet custodire; non iam timore gehennae, sed

HABD BRIVS ASSQVE MITH.

LIV

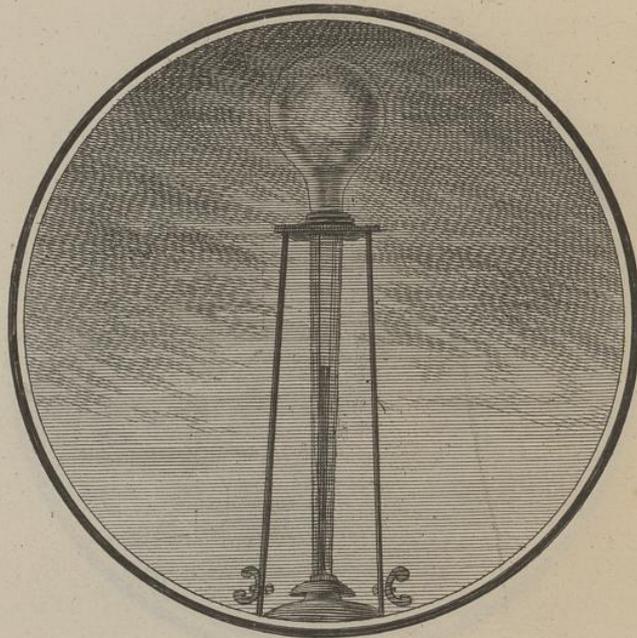

super illud, quod publicanus ille evangelicus, fixis in terram
oculis dixit: Domine non sum dignus, ego peccator, levare oculos
meos ad caelos. Et iterum cum Propheta: incurians et ha-
militas sui vltimatusque. Ergo his omnibus similitudinibus
dixit: monuit nos ad curiam Dei pervenire, quae
perfecta sunt in terra: per quam curiam, quae per nos
faciuntur ostendit, utique etiam laboribus nostris ex
cogitationibus nostris cogitatis: non iam timore gehennae, sed

DEFAECATO AERE SVRGIT.

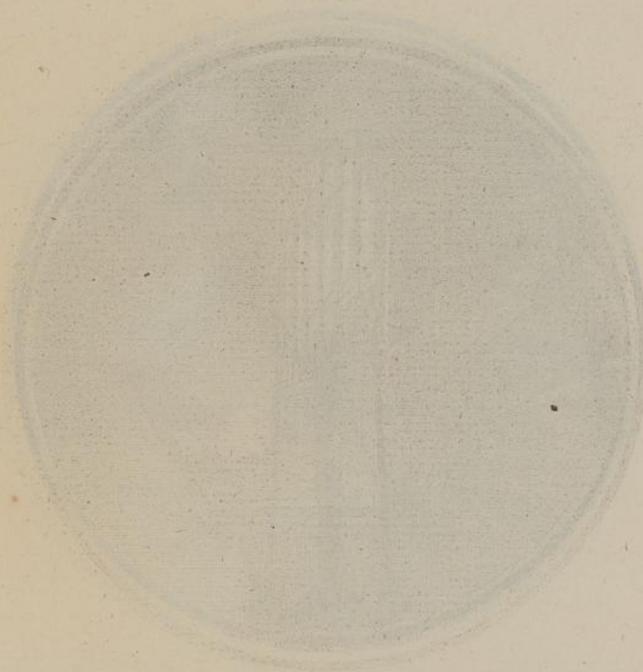
LV.

amore Christi, et consuetudine ipsa bona, et delectatione virtutum, quae Dominus iam in operarium suum mundum a vitis, et peccatis, Spiritu sancto dignabitur demonstrare. CAPVT VIII. DE OFFICIIS DIVINIS IN NOCTIBVS. Hiemis tempore, id est, a Calendis NOVEMBRIS vsque ad Pascha, iuxta considerationem rationis octava hora noctis surgendum est; vt modice amplius de media nocte pausetur, et iam *digesti surgant*. Quod vero restat post vigilias a fratribus, qui psalterii, vel lectionum aliquid indigent,

INVENTARIO ABRAE SVRGII

LX

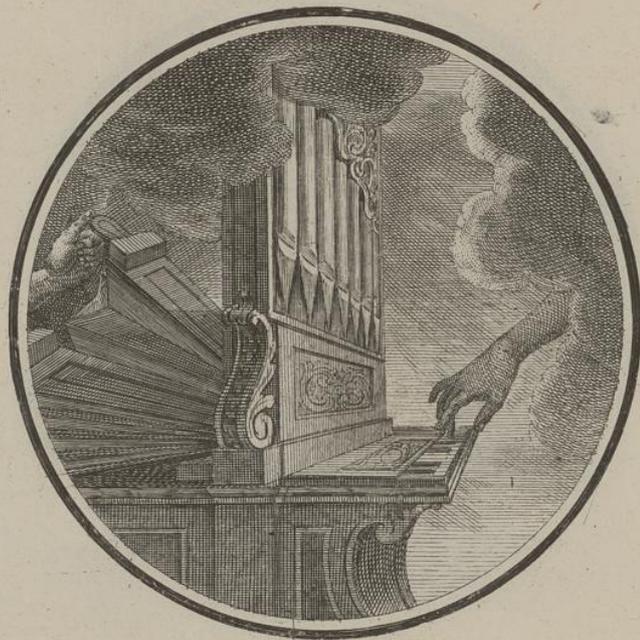

amore Christi, et constanti ipsius...
qua, quae Dominus iam in operibus...
peccatis: Spiritu sancto dixerunt...
De cetero dixerunt in nocentia...
Calendar Novembris vobis ad...
homo etiam hunc nocturnum...
die nocte pater, etiam dicitur...
vigilia a terris, qui pater, vel...

INTENDENDO, APERIENDO.

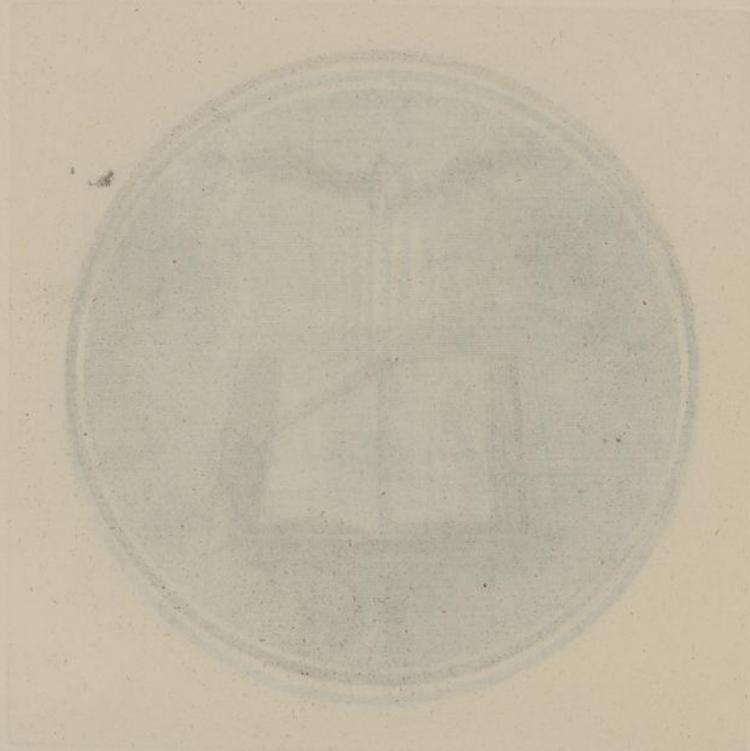
LVI

meditationi inferuiatur. A Pascha autem vsque ad supradictas Calendas Nouembris, sic temperetur hora Vigiliarum agenda; paruissimo interuallo, quo fratres ad necessaria naturae exeant, custodito, mox Matutini, qui incipiente luce agendi sunt, subsequantur. CAPVT IX. QVANTI PSALMI DICENDI SINT NOCVTRNIS HORIS. Hiemis tempore, praemisso in primis versu, *DEVS in adiutorium meum intende*, Domine ad adiuuandum me festina: in secundo ter dicendum est: *Domine labia mea aperies*, et os meum an-

INTENDENDO, APPREHENDO.

LVI

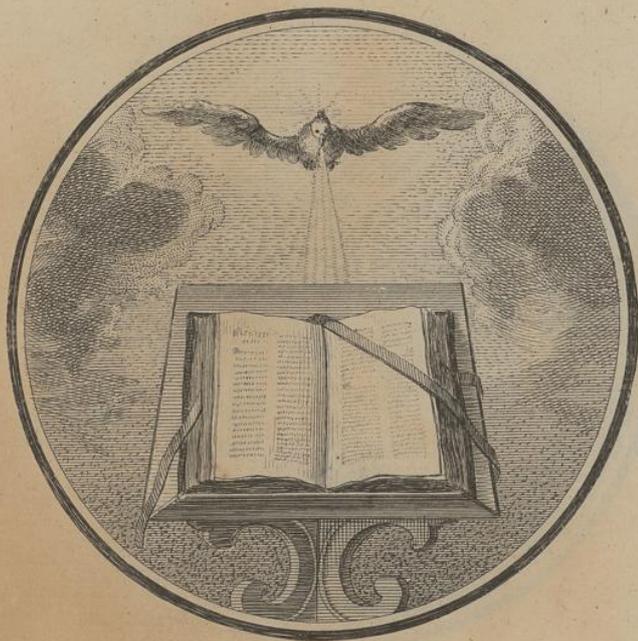

meditationi interstitium. A Pascha autem usque ad quadragesimam
Iudas Nonembria, sic temporibus horis Vigilium agenda
parafino intervallo, quo fratres ad nocturnam naturae exant,
estodis, mox tharidit, qui incipiens hoc agere, hinc, hinc
quattuor CAPVT DE QVARTO PASCHAE DICENDIS INE DOCTRINA
horis. Hinc tempore, presentis in prima velle, DENZ in
adhibetur velle, Dominus ad adhibendum in latina in se
cundo ter dicendum in: Quam hanc velle, et os meum an

SEDATIS ANIMIS.

LVII

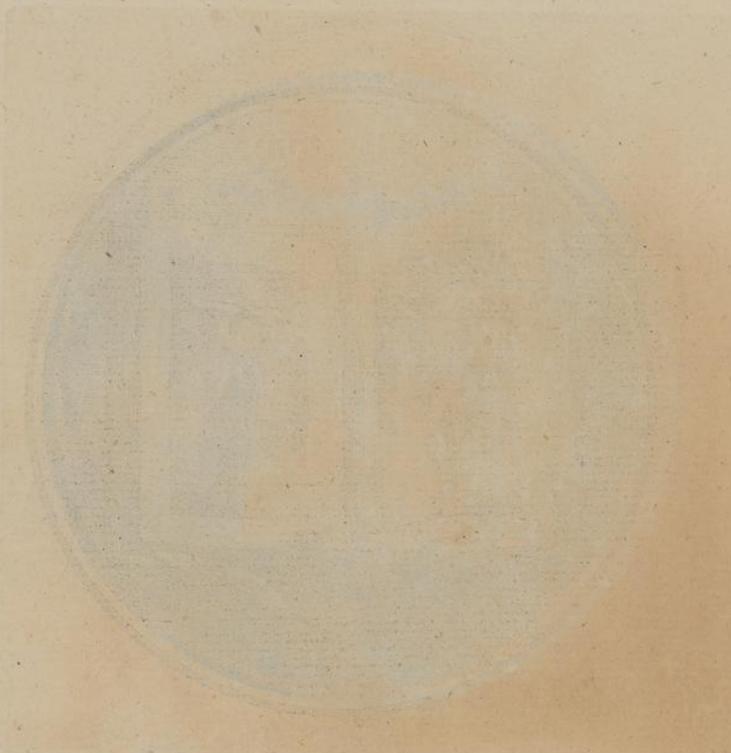

nunciabit laudem tuam. Cui subiungendus est tertius Psalmus, et Gloria. Post hunc Psalmus nonagesimus quartus, cum Antiphona, aut certe decantandus. Inde sequatur Ambrosianum: deinde sex Psalmi cum Antiphonis. Quibus dictis, dicto versu benedicat Abbas. Et *sedentibus omnibus* in scamnis, *legantur* vicissim a fratribus in codice super analogium tres *Lectiones*, inter quas et tria Responsoria cantantur. Duo Responsoria sine Gloria dicantur: post tertiam vero Lectionem, qui cantat, dicat Gloria. Quam dum incipit

P

RECAPITULATIO

LVI

Faint, illegible text or a very faded stamp impression at the bottom of the page, possibly a library or archival mark.

EX VTROQVE SALVS.

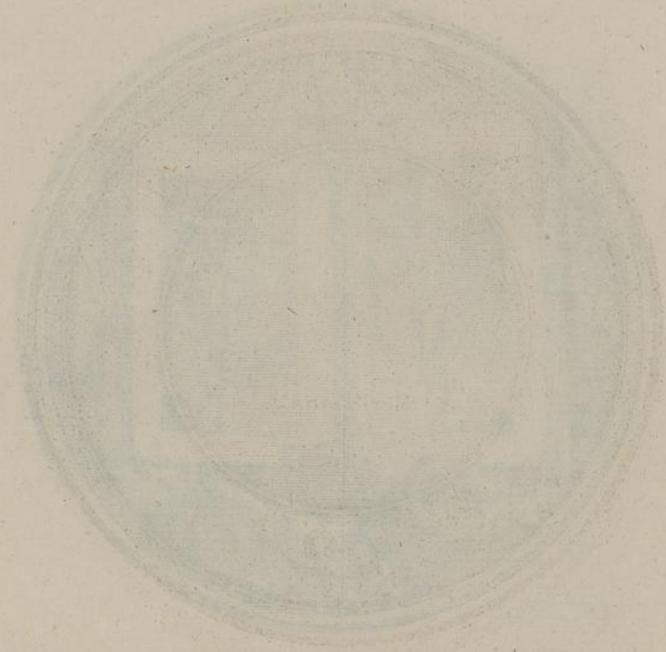
LVIII

cantor dicere, mox omnes de sedilibus suis surgant ob honorem, et reuerentiam sanctae Trinitatis. *Codices autem legantur in vigiliis tam veteris testamenti, quam noui diuinae auctoritatis: sed et expositiones earum, quae a nominatissimis Doctoribus orthodoxis, et catholicis Patribus factae sunt. Post has vero tres Lectiones cum Responsoris suis, sequantur reliqui sex psalmi cum Alleluia canendi. Post hos Lectio Apostoli sequatur ex corde recitanda, et Versus, et supplicatio Litaniae, id*

EX VITROQVE SALVS

LVI

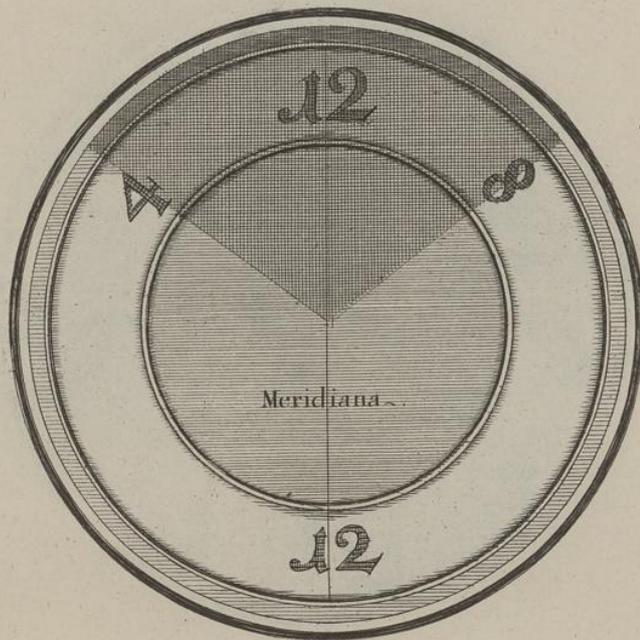
causae dicuntur, non minus de fidelibus suis satyram ob honorem,
et reverentiam sanctae Trinitatis. Ceterum necesse legitur in regis
istam vitam testamenti, quia non minus auctoritate sed
et expositiones extant, quae a nonnullis doctoribus or-
thodoxis et catholicis scriptis factae sunt. Post haec vero res
lectiones cum responsione sua, sequuntur reliqui sex psal-
mi cum Alleluia cantu. Post haec Lectio Apostoli sequi-
tur, quae tractat de fide, et supplicatio Litaniae, ad

NVNQVAM MINVS.

LIX.

est, Kyrie eleison: et sic finiantur Vigiliae nocturnae. CAPVT X.
QUALITER ABSTATIS TEMPORE AGATVR NOCTVRNA LAVS. A
Pascha autem vsque ad Calendas Nouembris, *omnis (ut supra di-
ctum est) psalmodiae quantitas teneatur*: excepto quod Lectiones
in codice, propter breuitatem noctium, minime legantur: sed pro
ipsis tribus Lectionibus vna de veteri testamento memoriter di-
catur, quam breue Responsorium subsequatur: et reliqua omnia,
ut dictum est, impleantur; id est, vt *nunquam minus* a duodecim

— (2) —

ITINERARIUM

LII

et hinc ad ...
Quarta ...
Pars ...
cum ...
in ...
ipse ...
caus ...
ut ...

12

SOMNOLENTOS INCREPAT.

LX.

Pfalorum quantitate ad Vigiliis nocturnas dicatur: exceptis tertio, et nonagesimo quarto Psalmo. CAPVT XI. QVALITER DOMINICIS DIEBVS VIGILIAE AGANTVR. *Dominico die temporius surgatur ad vigilias.* In quibus Vigiliis teneatur mensura; id est modulatis, vt supra disposuimus, sex Psalms, et Versu, residentibus cunctis disposite, et per ordinem in subfelliis, legantur in codice, vt supra diximus, quatuor Lectiones cum Responforiis suis. Vbi tantum in quarto Responforio dicatur a cantante Gloria: quam dum

1777 (66)

SOMMELIANTOZ EXERCIPIA

LI

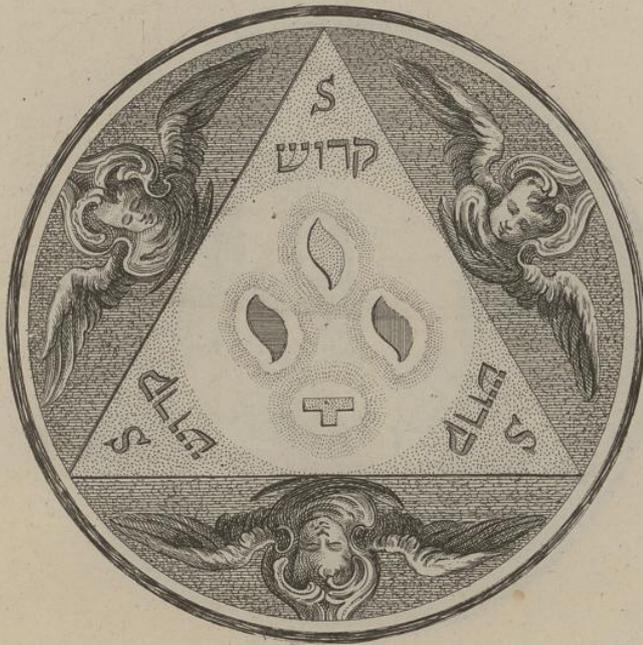

Faint, illegible text or bleed-through from the reverse side of the page, appearing as a block of approximately seven lines of text.

INCESSABILI VOCE SSS.

LXI.

incipit, mox omnes cum reuerentia surgant. Post quas Lectiones sequantur ex ordine alii sex Psalmi cum Antiphonis, sicut anteriores, et Versus. Post quos iterum legantur aliae quatuor Lectiones cum Responsoriiis suis, ordine, quo supra. Post quas dicantur tria Cantica de Prophetis, quae instituerit Abbas: quae Cantica cum Alleluia psallantur. Dicto etiam Versu, et benedicente Abbate legantur aliae quatuor Lectiones de nouo testamento, ordine, quo supra. Post quartum autem Responforium *incipiat Abbas Hymnum, Te DEVM*

Q

PROCESSENTI VOKA 222

LXI

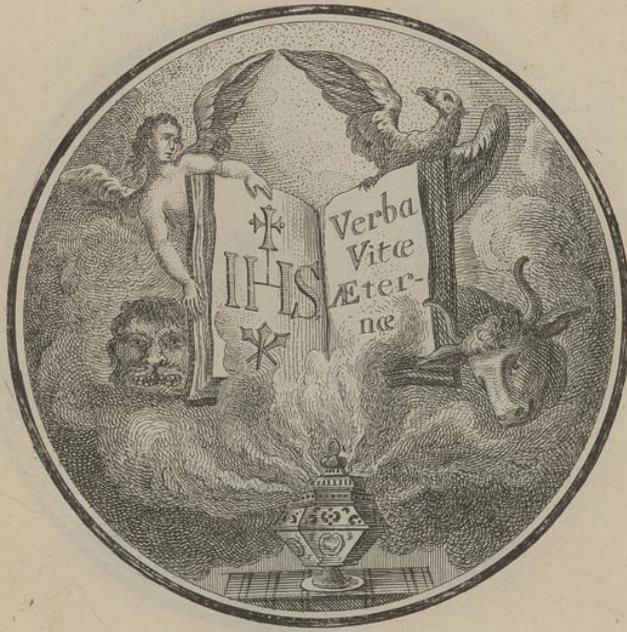
Incipit, post omnes eius tractatus sequitur Postquam I. sectione
de quibusdam ordinibus sicut Palatinatus Anglonis non antea
se videtur Postquam tractatus sequitur alia quatuor I. sectione cum
de quibusdam ordinibus sicut Palatinatus Anglonis non antea
de quibusdam ordinibus sicut Palatinatus Anglonis non antea

CVM HONORE.

LXII

laudamus. Quo perdicto *legat Abbas Lectionem de Euangelio cum honore, et tremore stantibus omnibus.* Qua perlecta respondeant omnes, Amen. Et subsequatur mox Abbas Hymnum, Te decet laus. Et data benedictione, incipiant Matutinos. Qui ordo Vigiliarum omni tempore tam aestatis, quam hiemis aequaliter in die Dominico teneatur: nisi forte (quod absit) tardius surgant, aliquid de Lectionibus breuiandum est, aut Responforiis: quod tamen omnino caueatur, ne proueniat. Quod si contigerit, digne inde satisfaciat

Q 2

CVM HONORE

LXII

laudatus. Quo per dicto legit. Abbas L. et cetera de transmissio cum
honore, et tremore spiritibus emittitur. Qui per loca respondeant
omnes. Amen. Et subsequitur mox Abbas Hymnus. Te decet
laus. Et data benedictione, incipiam Martinus. Qui ordo Vigilia-
rum omnium temporum sanctarum, quam hucusque ad quatuor in die Do-
minico tenetur: nisi forte (quod ab illis) tardius surgant, aliquid de
I. eodibus prestantibus, aut Responsoriis: quod tamen omni-
no caratur, ne provocent. Quod si contigerit, digne inde satisfaci-

IN SANCTITATE, ET IVSTITIA.

LXIII.

DEO in Oratorio, per cuius euenerit neglectum. CAPVT XII. QVOMODO MATVTINORVM SOLEMNITAS AGATVR. In Matutinis Dominico die inprimis dicatur sexagesimus sextus Psalmus sine Antiphona indirectum. Post quem dicatur quinquagesimus cum Alleluia. Post quem dicatur centesimus septimus decimus, et sexagesimus secundus. Inde Benedictiones, et Laudes: Lectio vna de Apocalypsi ex corde, et Responsorium, et Ambrosianum: Versus, *Canticum de Euangelio*, Litania, et completum est. CAPVT XIII. PRI-

IN SANCTITATE ET IUSTITIA

LXIII

Die 17. Octobris, per cuius euenit neglectum. CAPVT XII.
Quodno MATTHIÆVM SOLIEMITAS AGATUR. In Martiniis
Dominico die inprimis dicatur sexagesimus sextus Psalmus sine An-
tiphona indiectum. Post quem dicatur euangelium cum Alle-
luia. Post quem dicatur centesimus septimus decimus, et sexagesimus
secundus Inbe Benedictiones, et I. antea: I. octo vna de Apocaly-
pti ex corde, et Responsorium, et Ambrosianum: Versus, Cantu-
cum de Evangelio, I. Iam, et completum est. CAPVT XIII. Pri-

PVRGAT, ILLVMINAT, VNIT.

LXIV.

VATIS DIEBUS QUALITER MATVTINI AGANTVR. Diebus autem priuatis Matutinorum solemnitas ita agatur, id est, vt sexagesimus sextus Psalmus dicatur sine Antiphona, subtrahendo modice sicut Dominica: vt omnes occurrant ad quinquagesimum, qui cum Antiphona dicatur. Post quem alii duo Psalmi dicantur secundum consuetudinem; id est secunda feria, quintus, et tricesimus quintus: Tertia feria quadragesimus secundus, et quinquagesimus sextus: Quarta feria sexagesimus tertius, et sexagesimus quartus: Quinta feria octoge-

FARGAT, H. V. M. A. T. V. M. T.

LXIV

YARIBREVE VVALTER NATYRUM AGATYR. DIEBIS INCOM PAR-
NATA MENTACIUM IONENITAS IIA AGATYR. IN ELI. VI. IONAGOLINIS ION-
TAS FIDELIUS DICITUR ION AGATYR. IONENITAS IONENITAS IONENITAS ION-
MINICA. VI. IONENITAS IONENITAS IONENITAS IONENITAS IONENITAS ION-
DICITUR. POST QUAM IONENITAS IONENITAS IONENITAS IONENITAS ION-
NEM; IN ELI IONENITAS IONENITAS IONENITAS IONENITAS IONENITAS ION-
TAS IONENITAS IONENITAS IONENITAS IONENITAS IONENITAS IONENITAS ION-
TAS IONENITAS IONENITAS IONENITAS IONENITAS IONENITAS IONENITAS ION-

AD DIRIGENDOS PEDES IN VIAM PACIS.

LXV.

simus septimus et octogesimus nonus: Sexta feria septuagesimus quintus, et nonagesimus primus. Sabbato autem centesimus quadragesimus secundus, et Canticum Deuteronomii, quod diuidatur in duas Glorias. Nam ceteris diebus Canticum vnumquodque die suo ex Prophetis, sicut psallit Ecclesia Romana, dicatur. Post haec sequantur Laudes; deinde Lectio vna Apostoli memoriter recitanda, Responsorium, Ambrosianum, Versus, *Canticum de Euangelio*, Litania, et completum est. Plane agenda Matutina, vel Vespertina

R

AD DIRIGENDOS PREGES IN VIAM FACIES

LXX

Iam septimus et octogesima nonus: sexta feria septuagesima
quarta, et nonagesima prima. Sabbato autem centesima qua-
dragesima secunda, et Cantium Decretionum, quod dividitur
in duas Glorias. Nisi ceteris diebus Cantium vniuersale die
suo ex Trophoea hinc paret Ecclesia Romana, dicitur. Post haec
sequitur. Iamque dicitur: Lectio vna Apostoli memoriter recitan-
da, Responsorium, Antiphona, Vnde Cantium de Barucha,
I. Iamque et completum est. Plene agenda Matina, vel Vesperina

R

DELENDO DELEBIS.

LXVI.

non transeat aliquando, nisi in ultimo per ordinem Oratio Dominica omnibus audientibus dicatur a Priore, propter scandalorum spinas, quae oriri solent, ut conuerti per ipsius orationis sponsonem, qua dicunt, dimitte nobis, sicut et nos dimittimus; purgent se ab huiusmodi vitio. Ceteris vero agendis vltima pars eius orationis dicatur: ut ab omnibus respondeatur, sed libera nos a malo. CAPVT XIV. IN NATALITIIS SANCTORVM QUALITER AGANTVR VIGILIAE. In Sanctorum vero festiuitatibus, vel omnibus solemnitatibus, sicut

DEI REX

LXVI

In natalibus sanctorum quatuor agatur vigilia. In
sanctorum vero festiuitate, vel omnibus solemnitate, non
ab omnibus respondetur, sed liber nos a malo. CAPUT XIV.
In Coeteris vero agendis vniuersis pars eius orationibus dicatur, et
omnibus agendis, sicut et non dimittitur; pariter et ab ieiunio et
quae in se habent, et conuenit per ipsas orationes, postquam que dicantur,
omnibus agendis dicatur a Priori, et per sanctissimum spiritum,
non tamquam respondendo, nisi in aliis per orationem Christo Dominica

R 2

CAVSA NOSTRAE LAETITIAE.

LXVII.

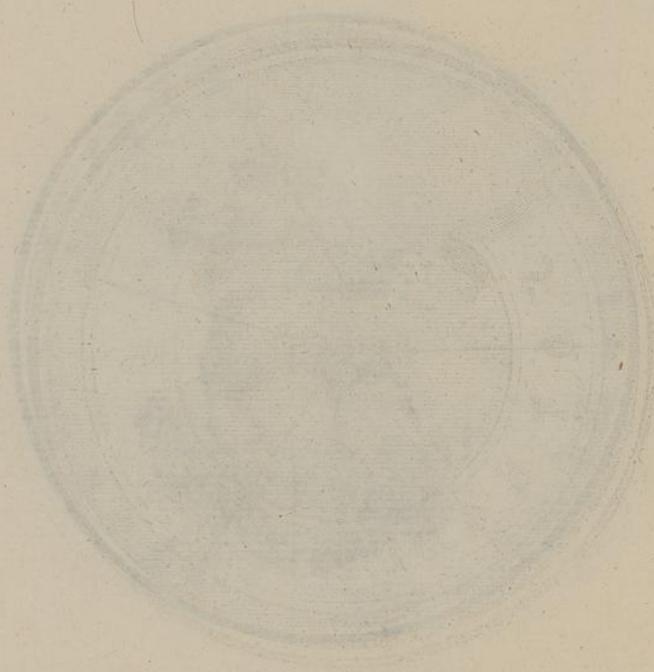

diximus Dominico die agendum, ita agatur; excepto quod Psalmi aut Antiphonae, vel Lectiones ad ipsum diem pertinentes, dicantur Modus autem supra scriptus teneatur. CAPVT XV. ALLELVIA QVIBVS TEMPORIBVS DICATVR. *A Sancto Pascha vsque ad Pentecosten sine intermissione dicatur Alleluia, tam in Psalmis, quam Responsoriis. A Pentecoste autem vsque ad caput Quadragesimae omnibus noctibus cum sex posterioribus Psalmis tantum ad Nocturnas dicatur. Omni vero Dominica extra Quinquagesimam Cantica Ma-*

R 3

CAUSA NOSTRAE LITTYAE.

LXVII

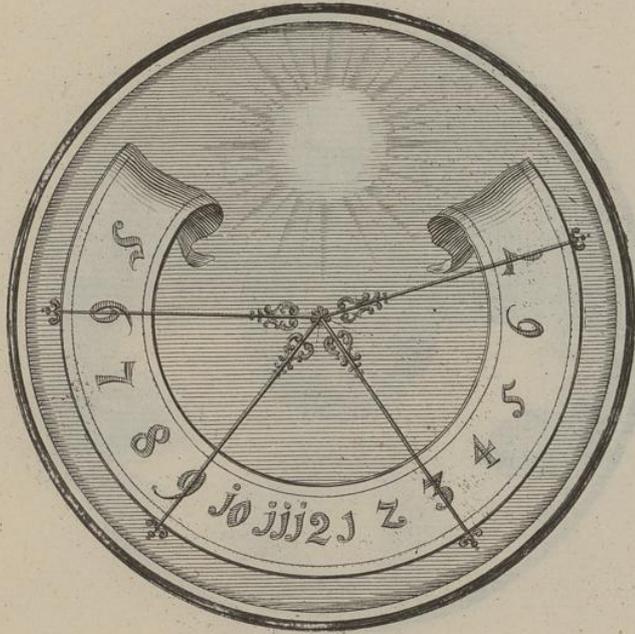
Quibus Dominio die agendum, in agitur; excepto quod Pabre
the Anaphonae, vel L. sectiones ad p. h. d. e. p. n. e. m. e. s. d. i. c. a. n. t.
Modus autem supra scriptus tenentur. CAPUT XV. ALIQUA
quarta transmissa dicitur. A. d. d. e. p. h. e. v. e. n. i. e. s. d. i. c. a. n. t.
H. e. s. t. e. s. t. r. a. n. s. m. i. s. s. i. o. n. e. s. d. i. c. a. n. t. A. l. i. q. u. a. n. d. a. m. p. a. r. t. e. s. s. e. n. t.
sunt. A. P. e. n. t. e. s. t. o. r. u. m. s. e. n. t. v. a. p. u. e. n. d. e. c. a. p. i. t. Q. u. a. d. r. a. g. e. s. i. m. e. o. m. n. i.
bus. n. o. s. t. r. a. s. c. u. m. s. e. x. p. o. s. i. t. i. o. n. e. s. P. a. n. i. s. t. a. n. t. u. m. a. d. N. o. s. t. r. a. s.
d. i. c. a. n. t. Q. u. a. n. t. v. e. r. o. d. o. n. a. t. e. s. e. x. t. r. a. S. a. n. c. t. u. s. e. s. t. i. m. C. a. n. o. n. i. s. M. a.

R 2

SERVITVTI SACRA.

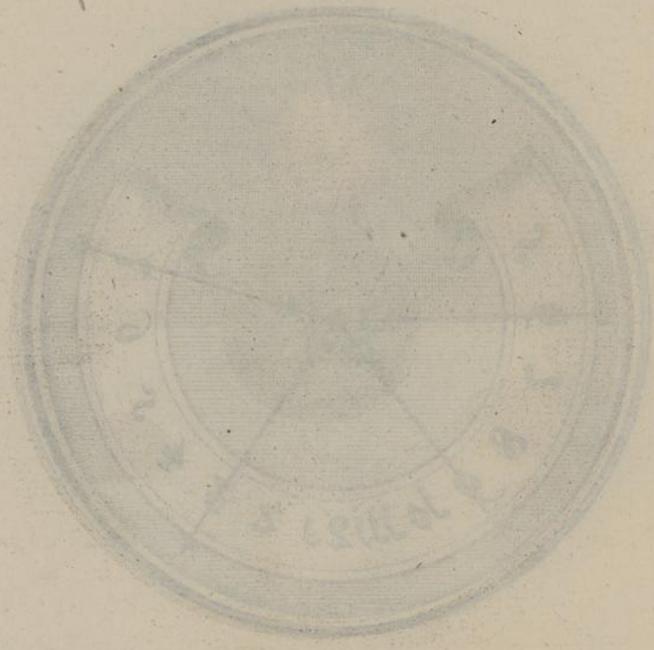
LXVIII.

tutini, Prima, Tertia, Sexta, Nonaque, cum Alleluia dicantur: Vespera vero cum Antiphona: Responsorium vero nunquam dicantur cum Alleluia, nisi a Pascha vsque ad Pentecosten. CAPVT XVI. QVALITER DIVINA OPERA PER DIEM AGANTVR. *Vt ait Propheta: Septies in die laudem dixi tibi. Qui septenarius sacratus numerus a nobis sic implebitur, si Matutini, Primae, Tertiae, Sextae, Nona, Vesperae, Completoriiue tempore nostrae seruitutis officia persoluamus, quia de his horis diurnis dixit: Septies in die laudem dixi tibi.*

ERRATA SACRA.

LXVIII

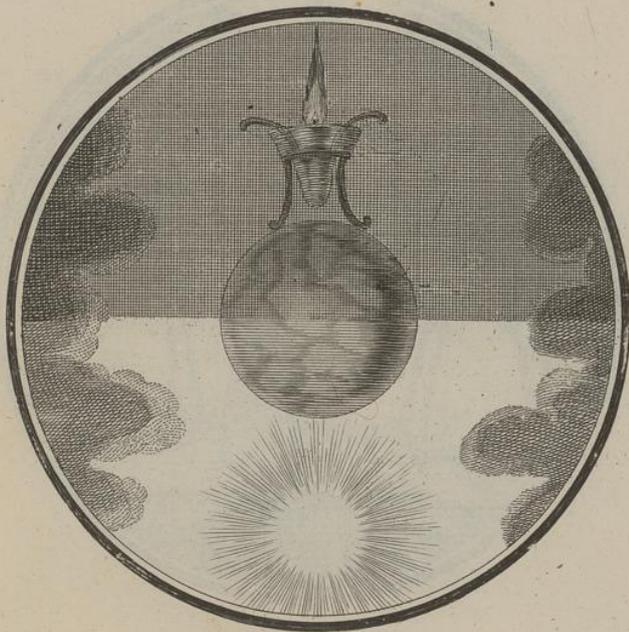

... in die hanc dicit: Septies in die hanc dicit: ...
... in die hanc dicit: Septies in die hanc dicit: ...
... in die hanc dicit: Septies in die hanc dicit: ...
... in die hanc dicit: Septies in die hanc dicit: ...
... in die hanc dicit: Septies in die hanc dicit: ...
... in die hanc dicit: Septies in die hanc dicit: ...
... in die hanc dicit: Septies in die hanc dicit: ...
... in die hanc dicit: Septies in die hanc dicit: ...
... in die hanc dicit: Septies in die hanc dicit: ...
... in die hanc dicit: Septies in die hanc dicit: ...

SPONSVS VENIT!

LXIX.

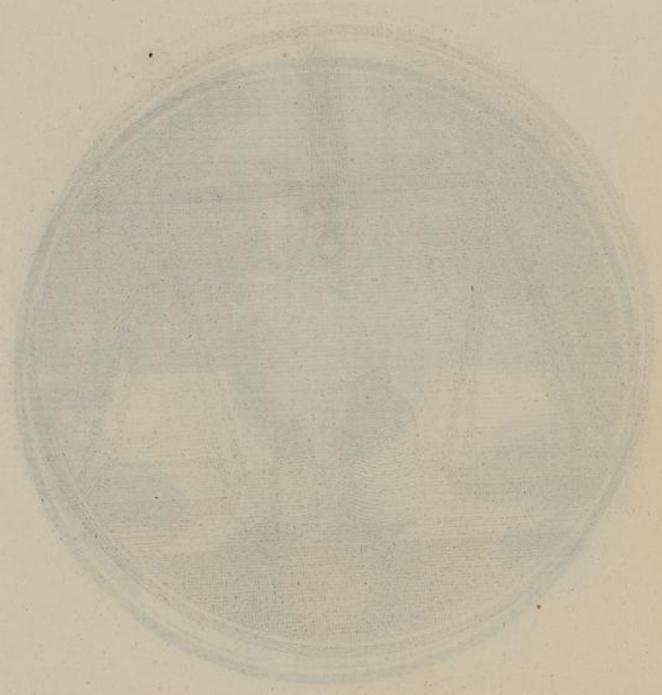

Nam de nocturnis Vigiliis idem ipse *Propheta ait* : *Media nocte surgebam ad confitendum tibi. Ergo* his temporibus referamus laudes Creatori nostro super iudicia iustitiae suae; id est, Matutinis, Prima, Tertia, Sexta, Nona, Vespera, Completorio, *et nocte surgamus ad confitendum ei.* CAPVT XVII. QVOT PSALMI PER EASDEM HORAS CANENDI SVNT. Iam de Nocturnis, vel Matutinis digessimus ordinem psalmodiae: nunc de sequentibus Horis videamus. Prima hora dicantur Psalmi tres, singillatim et non sub vna

S

SPONSVS VERITATIS

LXIX

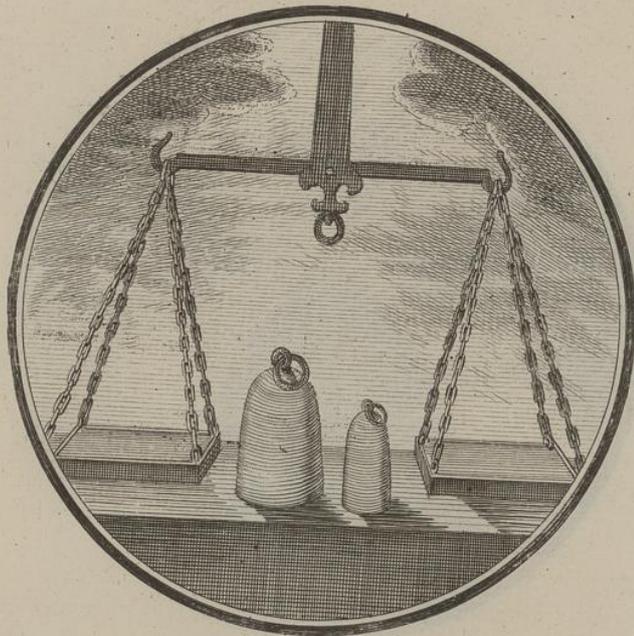
Nam de nocturnis Vigiliis idem ipse Propeta ait : In die nocte
gebur : et cunctis tibi. Ex his temporibus referimus laudes
Creatori nostro super iudicia iustitiae suae : id est, Matutinis,
Primitiis, Tertis, Sextis, Nonis, Vesperis, Completorio, et nocte su-
perioris. CAPVT XVII. Quot tunc per eas
dam horas cantantur super iam de Nocturnis, vel Matutinis di-
gestione ordinem psalmorum : nam de sequentibus Horis vider-
unt. Prima hora dicitur Psalmi tres, singillatim et non sub una

FORTIORI FORTIORA.

LXX.

Gloria. Hymnus eiusdem Horae, post Versum DEVS in adiutorium meum intende ; antequam Psalmi incipiantur. Post expletionem vero trium Psalmorum, recitetur Lectio vna, Versus, et Kyrie eleison, et missae sint. Tertia vero, Sexta, et Nona, eodem ordine celebretur Oratio, id est Versus, Hymni earundem Horarum terni Psalmi, Lectio, et Versus, Kyrie eleison: et missae sint. *Si maior congregatio fuerit, cum Antiphonis: si vero minor, in directum psallantur.* Vespertina autem synaxis, quatuor Psalmis cum An-

PORTIONI PORTIONA.

LXX

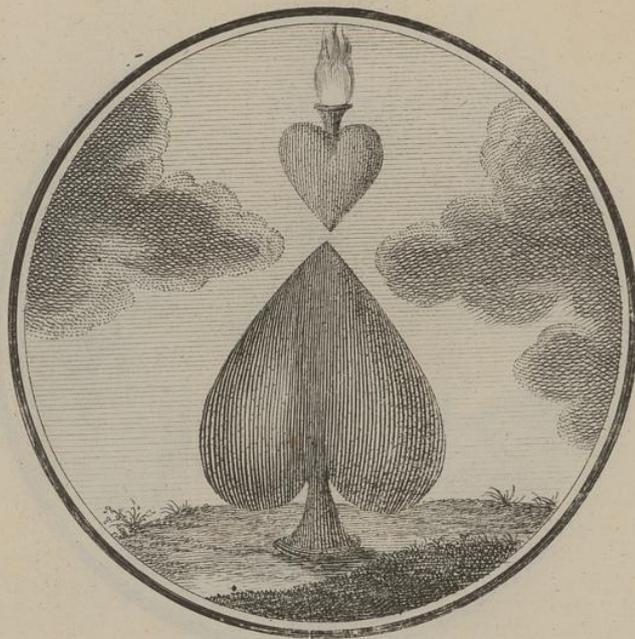

Gloria Hymnus eiusdem Horae post Versum Davs in adiutorium
meum intende; antequam Psalmi incipiantur. Post expositionem ve-
ro trium Psalmorum recitatur Lectio una, Versus, et Kyrie elei-
son, et missae hae. Tertia vero, sexta, et Nona, eodem ordine ce-
lebrantur. Oratio, id est Versus, Hymni eandem Horam ter-
minant. Lectio, et Versus, Kyrie eleison, et missae hae. Simi-
liter congregatio hanc, cum Antiphona: A cro mior, in dicitur
Psalmum. Vespertina autem Synaxis, quatuor Psalmis cum An-

EXALTAVIT HUMILES.

LXXI.

tiphonis terminetur, post quos Psalmos Lectio recitanda est; inde Responsorium, Ambrosianum, Versus, *Canticum de Evangelio*, Litania, et oratio Dominica, et fiant missae. Completorium autem trium Psalmorum dictione terminetur. Qui Psalmi directanei sine Antiphona dicendi sunt. Post quos Hymnus eiusdem Horae, Lectio una, Versus, Kyrie eleison, benedictio, et post Missae fiant. CAPVT XVIII. QVO ORDINE IPSI PSALMI DICENDI SVNT. In primis semper diurnis horis dicatur Versus DEVS in adiutori-

EXAMINATA HVMILITER

LXXI

in
de
Liam, et
tam
line
L. c.
sunt
in

BEATI, QVI AMBVLANT IN LEGE.

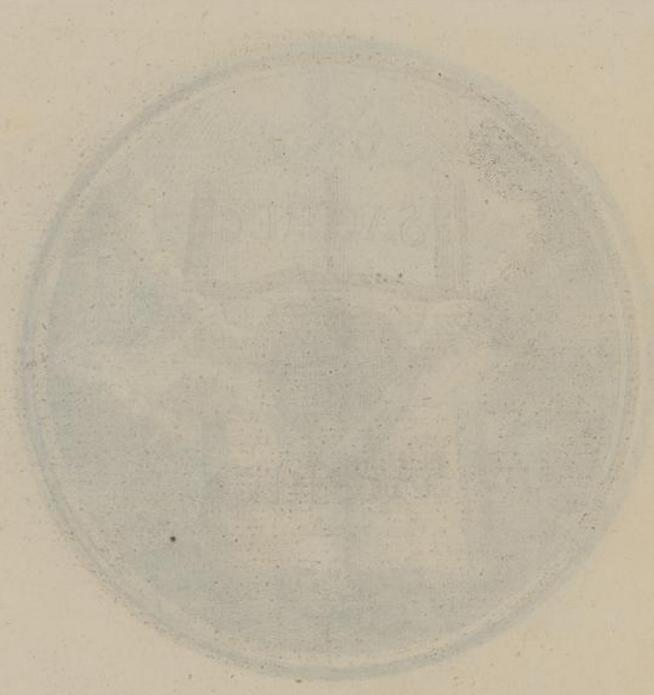
LXXII.

um meum intende , Domine ad adiuuandum me festina : et Gloria.
Inde Hymnus vnius cuiusque Horae. Deinde *Prima hora Do-*
minica dicenda quatuor capitula Psalms centesimi octau decimi.
Reliquis vero horis , id est Tertia , Sexta , vel Nona , ter-
na capitula suprascripti Psalms centesimi octau decimi dicantur.
Ad Primam autem secundae feriae dicantur tres Psalms , id est,
primus , secundus , et sextus : et ita per singulos dies ad Primam,
vsque ad Dominicam dicantur per ordinem terni Psalms , vsque ad

STATI, QUI AMBULANT IN LEGE.

LXXII

um nroam intende, Domine ad adiuturum me felicia: et Gloria.
Inde Hympnus vniuersoq;uor Horar. Deinde Primu hora Do-
minica dicantur quatuor capitula Psalms centegimi octauu decimi.
Reliquis vero horis, id est Tertis, sextis, vel Nonis, ter-
na capitula supradictis Psalms centegimi octauu decimi dicantur.
Ad Primam autem secundae tertiae dicantur tres Psalms, id est,
primus, secundus, et tertius: et ita per singulos dies ad Primam,
vespere ad Dominicam dicantur per ordinem tertii Psalms, vespere ad

IN VIRTUTE TVA.

LXXIII.

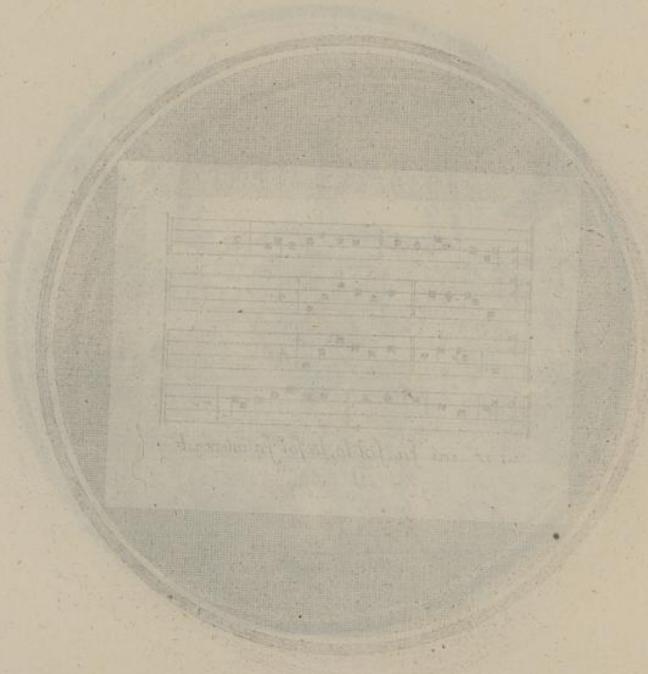

nonum decimum Psalmum. Ita sane, vt nonus Psalmus, et septimus decimus diuidantur in binas Glorias. Et sic fiat, vt *ad vigilias Dominica semper a vicesimo incipiat*. Ad Tertiam vero, Sextam, et Nonam secundae feriae nouem capitula, quae residua sunt de centesimo decimo octauo Psalmo, ipsa terna per easdem Horas dicantur. Expenso igitur Psalmo centesimo octauo decimo duobus diebus; id est Dominico, et secunda feria: tertia feria iam ad Tertiam, Sextam, vel Nonam psallantur terni Psalmi a cente-

T

IN VIRTUTE IVA

LXXIII

nomine sanctissimi Patris. In fine, ve domus Patris, et septimus
 decimus constituitur in dies Gloria. Et sic fac, ve ad epistolam Do-
 mini, hanc a octavo tractat. Ad Tertiam vero, Sextam,
 et Nonam secundae serie, hanc capitula, quae tribus sunt de
 centesimo decimo octavo Patris, ipsa tunc per eamdem Horas
 dicuntur. Expositioque Patris centesimo octavo decimo diebus
 dicitur, in die Dominico, et secundae serie, tertia tunc iam ad
 Tertiam, Sextam, vel Nonam quilibet tunc Patris a cente-

ASCENDENDO, DESCENDENDO.

LXXIV.

fimo nono decimo vsque ad centesimum vicefimum feptimum; id est Pfalmi nouem. Quique Pfalmi femper vsque ad Dominicam per eadem horas itidem repetantur. Hymnorum nihilominus, Lectionum, vel Verfuum difpofitione vniformi, cunctis diebus feruata. Et ita fcilicet, vt femper Dominica a centefimo octauo decimo incipiatur. *Vefpera autem quotidie quatuor Pfalmorum modulatione canatur.* Qui Pfalmi incipientur a centefimo nono vsque ad centefimum quadragesimum feptimum: exceptis his qui

limo nono habino vique ad centesimum sexagesimum septimum; in
est. Ipsi in nomine. Quare habent tempus viginti ad Dominicam
per octiduum habent habent septuaginta. Hinc octiduum habent
lecturae, vel Vestrum dependentia videtur, concilia habent
habent. Et sic habent, ut habent Dominicam a centesimo octavo
decimo incipit. Hinc ut autem habent quatuor habent
habentiam habent. Qui habent habent a centesimo nono
vique ad centesimum sexagesimum septimum, exceptis his qui

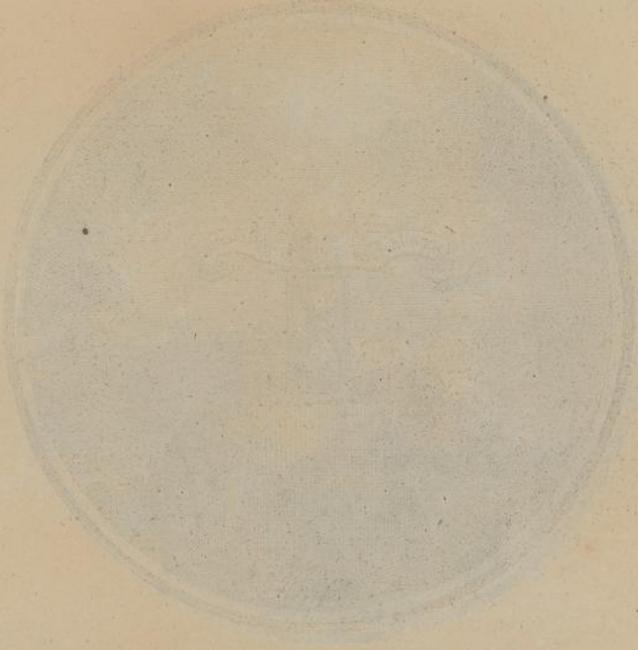

DIVISVM GEMINAT.

LXXV.

in diuersis Horis ex eis sequestrantur; id est a centesimo septimo decimo vsque ad centesimum vicesimum septimum, et centesimo tricesimo tertio, et centesimo quadragesimo secundo. Reliqui omnes in Vespera dicendi sunt. Et quia minus veniunt tres Psalmi: ideo diuidendi sunt, qui in numero superscripto fortiores inueniuntur: id est centesimus tricesimus octauus, et centesimus quadragesimus tertius, et centesimus quadragesimus quartus. Centesimus vero sextus decimus, quia paruus est, cum centesimo quin-

in diebus Horis et in festis...
decimo vique ad centum vicium septimo et centi-
mo trigesimo tertio et centesimo quadragesimo secundo. Respon-
sum in Vespere dicitur sine. Et per omnia seculum amen. Pater
noster dicitur sine. Et in novis scripturis factis in
universis: id est centum trigesimo tertio et centum
quadragesimo tertio et centesimo quadragesimo tertio. Con-
tinetur pro festis dicitur, cum centesimo...

REPETANTVR QVOTIDIE.

LXXVI.

to decimo coniungatur. Digesto ergo ordine Psalmorum Vesperinorum, reliqua, id est, Lectiones, Responsoria, Hymni, Versus, vel Cantica, sicut supra taxauimus, impleantur. *Ad Completorium vero iidem Psalmi repetantur quotidie; id est quartus, nonagesimus, et centesimus trigesimus tertius.* Disposito ordine psalmodiae diurnae, reliqui omnes Psalmi, qui supersunt, aequaliter diuidantur in septem noctium Vigilias, partiendo scilicet, qui inter eos prolixiores sunt Psalmi, et duodecim per vnam quamque con-

REPERTORIUM QUOTIDIANUM

LXXVI

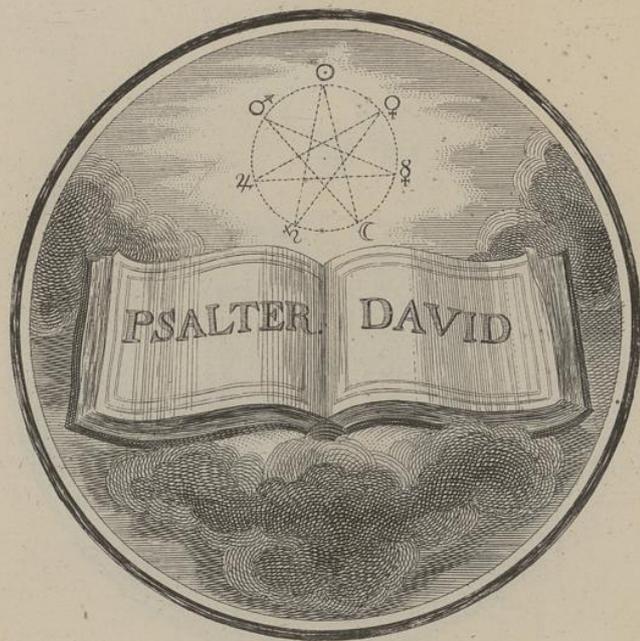

to beate constantin. Dispositio ordinis Palatinorum Vestri-
tibus, reliqua, id est, I. actiones, Responsoria, Hymni, Ver-
ba, et Cantica, sicut supra taxavimus, impetrantur, et Con-
tra omnia iura huius Palatinorum, quodlibet, in eis, quibus, non
gelimus, et censuris, et excommunicationibus, et aliis pal-
tibus, et aliis, et aliis, et aliis, qui subest, sequuntur
ordinantur in festum nocturni Vigiliarum, partibus, qui inter
et prohibentes sunt Palatinorum, et alios, per vana, quibus con-

NVLLA DIES SINE LINEA.

LXXVII.

stituantur noctem. Hoc praecipue commonentes, vt si cui forte haec distributio Psalmodum displicuerit, ordinet, si melius aliter iudicauerit: dum *omnimodis id attendatur, vt omni hebdomada Psalterium ex integro, numero centum quinquaginta Psalmodum psallatur, et Dominico die semper a capite repetatur ad Vigilias: quia nimis iners deuotionis suae seruitium ostendunt monachi, qui minus a Psalterio cum Canticis consuetudinariis per septimanae circulum psallunt: cum legamus sanctos Patres nostros vno die hoc*

— () —

WILLIAMS SYDNEY LEWIS

1841

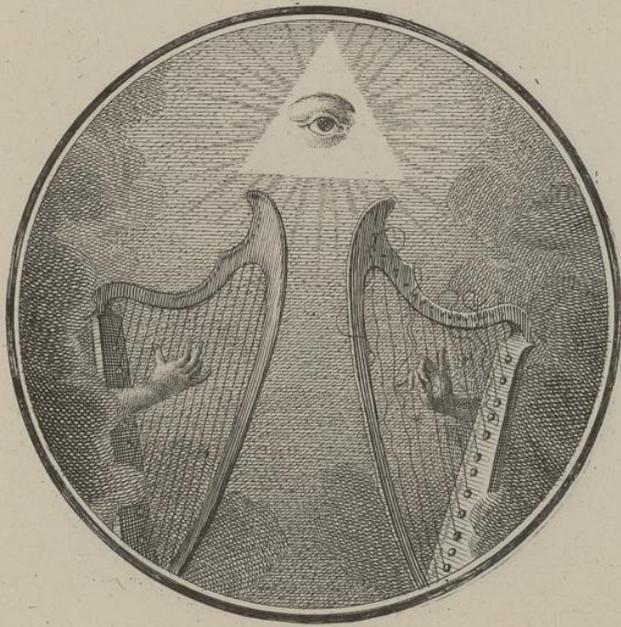
Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page, appearing as faint, mirrored script.

SVPER BONOS, ET MALOS.

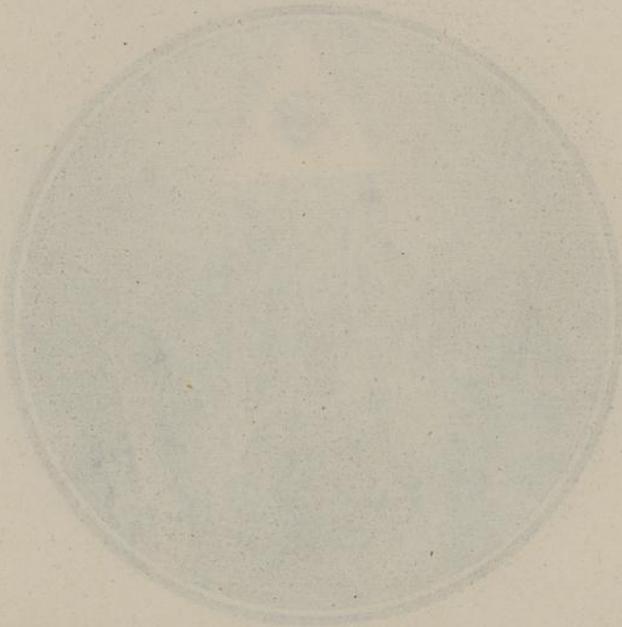
LXXVIII.

strenue impleuisse, quod nos tepidi vtinam septimana integra perfoluamus. CAPVT XIX. DE DISCIPLINA PSALLENDI. *Vbique credimus diuinam esse praesentiam, et oculos Domini in omni loco speculari bonos et malos: maxime tamen hoc sine aliqua dubitatione credamus, cum ad opus diuinum assistimus. Ideo semper memores sumus, quod ait Propheta: Seruite Domino in timore. Et iterum, Psallite sapienter. Et in conspectu Angelorum psallam tibi. Ergo consideremus, qualiter oporteat nos in conspectu diuinitatis,*

SAPPHIR BONDOR, ET M. ALOS

LXXVII

fitque impetibus, post noscitur vltima legitima integra per
Iohannes CAPVT XIX De hincitima palaritio. Vltima
ordina: hincitima palaritio, et vltima Dynia in vltima palaritio
causa hincitima palaritio: hincitima palaritio hincitima palaritio
hincitima palaritio hincitima palaritio hincitima palaritio hincitima palaritio

VIS GEMINATA TRAHIT.

LXXIX.

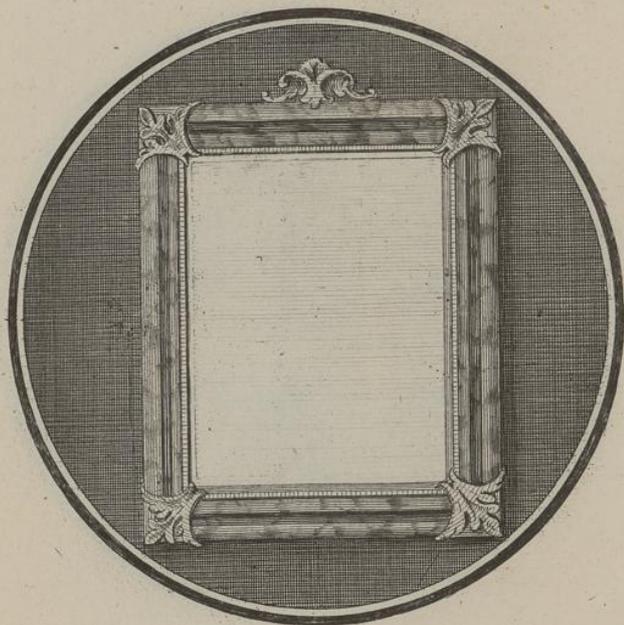
et Angelorum eius esse: et sic stemus ad pfallendum, vt mens nostra concordet voci nostrae. CAPVT XX. DE REVERENTIA ORATIONIS. Si cum hominibus potentibus volumus aliqua suggerere, non praesumimus nisi cum humilitate, et reuerentia: quanto magis Domino Deo vniuersorum cum omni humilitate, et puritatis deuotione supplicandum est? *Et non in multi loquio, sed in puritate cordis, et compunctione lacrymarum nos exaudiri sciamus.* Et ideo breuis debet esse, et pura oratio, nisi forte ex affectu inspirationis

et Angelorum blasphemis et de his qui ad blasphemias ut memora-
tus est in hoc libro CAPVT XX. DE REVERENTIA GRA-
tiae si cum hominibus potentibus volumus aliquid suggerere
non praesumamus nisi cum humilitate et reuerentia quando magis
Domino Deo virtuosorum cum omni humilitate et reuerentia de-
more supplicandum est. Et non in uultu sed in uerbo con-
dit et compunctus lacrymarum nos exardet. Item. Et hoc
preca sebet esse et bono oratio, nisi forte ex aliquo inspirationis

SINE NAEVO.

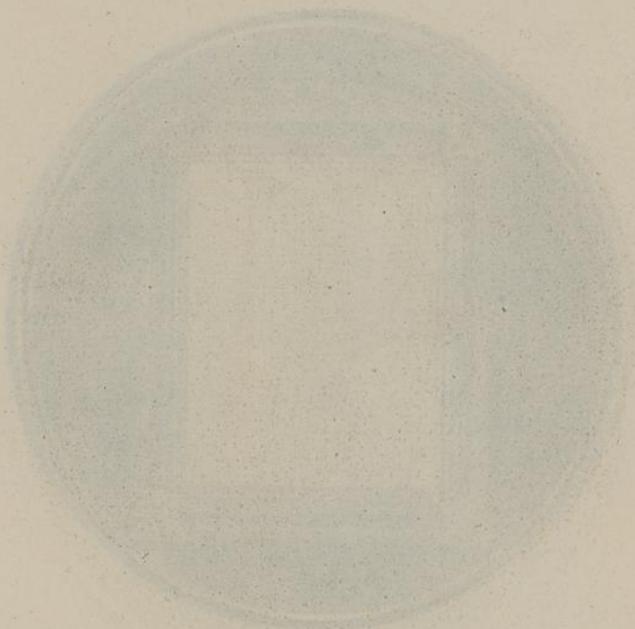
LXXX.

diuinae gratiae protendatur. In Conuentu tamen omnino breuietur oratio; et facto signo a Priore, omnes pariter surgant. CAPVT XXI. DE DECANIS MONASTERII. Si maior fuerit Congregatio, *eligantur de ipsis fratres boni testimonii, et sanctae conuersationis, et constituantur Decani*: qui sollicitudinem gerant super Decanias suas in omnibus, secundum mandata DEI, et praecepta Abbatis sui. Qui Decani tales eligantur, *in quibus securus Abbas partiatur onera sua*. Et non eligantur per ordinem, sed secundum vitae

SINE MACULA

LXXX

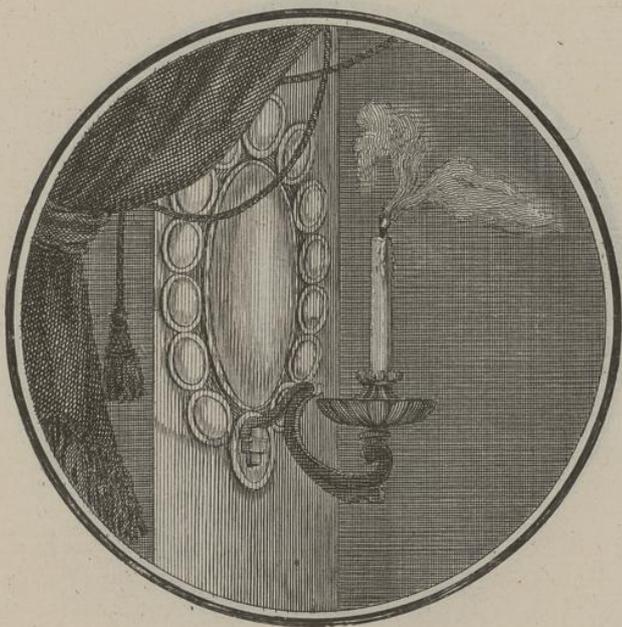

divine gratia protestantibus in Coenae sanctae omnino prohibentibus
omni respectu a Fratre nostro pastore legitime CAPVT
XXI. In hoc anno monasterium si maior parte congregatio
sunt de quibus factum est testamentum, et facta congregatio
et constituta Decretum: qui sollicitudinem gerunt super Decretum
et hoc in omnia. Testamentum mandata Dei, et precepta Abba
de hoc. Qui Decretum esse legitimum, et quibus factum est per
theologum in non eligant per coenae, sed hanc in vita

OBEST, NON PRODEST.

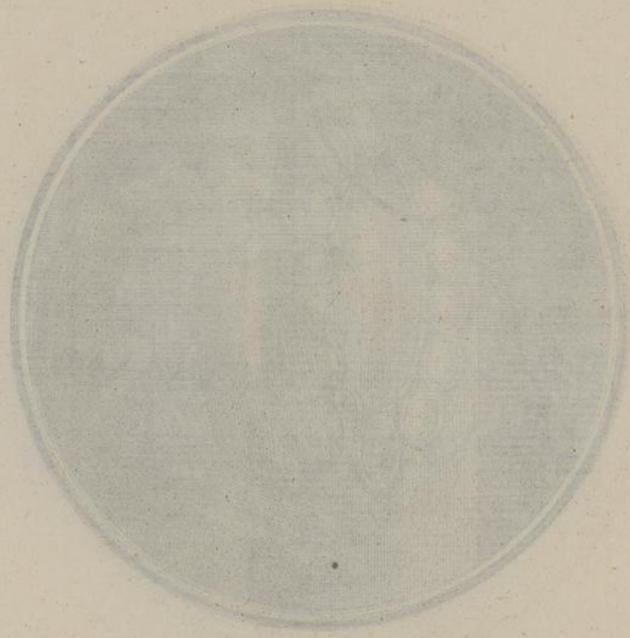
LXXXI.

meritum, et sapientiae doctrinam. *Quique Decani si ex eis aliqua forte quis inflatus superbia repertus fuerit reprehensibilis, correptus semel, et iterum, et tertio, si emendare noluerit, deiiciatur: et aliter in loco eius, qui dignus est, subrogetur. Et de Praeposito eadem constituimus. CAPVT XXII. QVOMODO DORMIANT MONACHI.* Singuli per singula lecta dormiant. Lectisternia pro modo conuersationis secundum dispensationem Abbatis sui accipiant. Si potest fieri, omnes in vno loco dormiant: si autem multitudo non finit;

ORBIT, NON PRODEST.

LXXI

meritum, et sapientiae doctrinam. Quippe Decem si ex eis aliqui
forte quis iustitiae spectantibus fuerit reprehensibilis, corruptus
sine, et iterum, et tertio, si candore noverit, desinat: et al-
ter in locum, qui dignus est, subrogetur. Et de Praeposito eadem
constituatur. CAPVT XXII. QVOMODO DORMIANT MONACHI.
Singuli per singula lecta dormiant. I. ecclesiastica pro modo conuer-
sationis secundum dispensationem Abbatis sui accipiant. Si potest
fieri, omnes in uno loco dormiant: si autem multitudo non fiat;

X

ET NOCTE TENVISSE IUVAT.

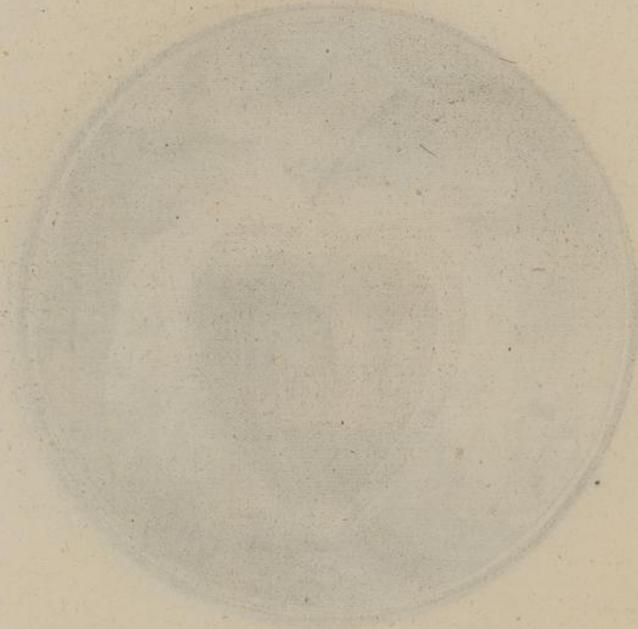
LXXXII.

deni, aut vicini cum Senioribus, qui super eos solliciti sint, pausent. Candela iugiter in eadem cella ardeat vsque mane. *Vestiti dormiant*, et cincti cingulis, aut funibus; et cultellos suos ad latus suum non habeant, cum dormiunt, ne forte per somnium vulnerentur dormientes: et *ut parati sint monachi semper*; et *facto signo* absque mora surgentes festinent inuicem se praeuenire *ad opus DEI*, cum omni tamen grauitate, et modestia. Adolescentiores fratres iuxta se non habeant lectos, sed permixti cum

ET NOCTE TRINITYE IVVAT.

LXXII

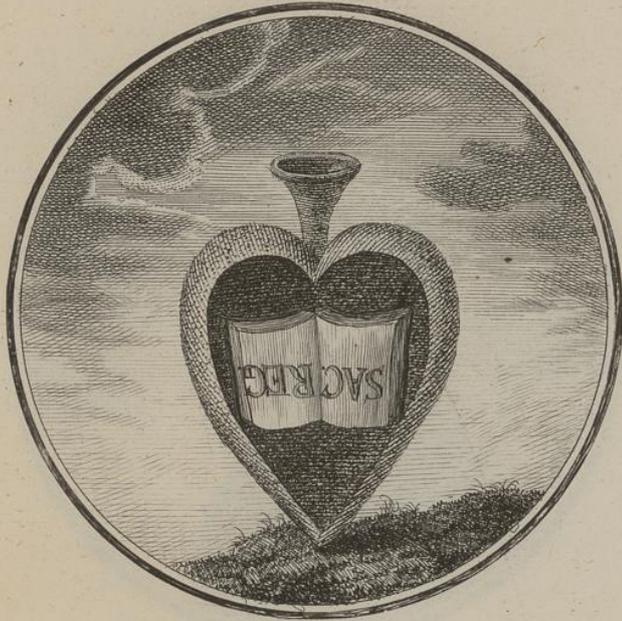

domi, aut vicini cum demeritis, qui super eos solliciti sunt,
paucis. Cuncta insuper in eadem et in arboribus mane. Ne-
quid horum, et cuncti singulis, aut finibus, et cunctis fides
ad has non habent, cum dormiant, ne forte per somnum
unvultuam dormiant, et ex parte sui vultu, super, et
facto sine apertis more rugosus solentem intransiens
ad quos LIBA, cum omni tamen gemant, et motu. Adole-
scuntos interius in non habent scitis, sed primum cum

ADMONENDVM, OBIURGANDVM.

LXXXIII.

Senioribus. Surgentes vero ad opus DEI, inuicem se moderate cohortentur propter somnolentorum excusationes. CAPVT XXIII. DE EXCOMMUNICATIONE CVLPARVM. *Siquis frater contumax, aut inobediens, aut superbus, aut murmurans, vel in aliquo contrarius existens sanctae regulae, et praeceptis Seniorum suorum contemptor repertus fuerit: hic secundum Domini praeceptum admoneatur semel, et secundo secreta a Senioribus suis. Si non emendauerit, obiurgetur publice coram omnibus. Si vero*

ADMONITIONUM ORGANICARUM

LXXIII

Sanctus Augustinus vero ad quosdam Dni, inuenit se modeste
collocantem, propter somnolentiam excubiens. CAPIT
XXIII De exco(m)unicato(m)ne ceterarum. Si quis pater con-
iunxerit, aut ioculatus, aut fipertus, aut inuimus, vel in ap-
quo castitas existit, iustitiam regit, et pateris dicitur
horum uentibus pateris facti: in fectandis dicitur pro-
cedere. Annotat. facti, et facti facti a dicitur facti
Si non tractant, dicitur facti facti facti facti. Si vero

X 2

SVNT IVSTA SALVTI.

LXXXIV.

neque sic correxerit, si intelligit, qualis poena fit, excommunicationi subiaceat. Si autem improbus est, vindictae corporali subdatur. CAPVT XXIV. QVALIS DEBEAT ESSE MODVS EXCOMMUNICATIONIS. *Secundum modum culpae, excommunicationis vel disciplinae mensura debet extendi.* Qui culparum modus in Abbatis pendeat iudicio. Siquis tamen frater in leuioribus culpis inuenitur, a mensae participatione priuetur. Priuati autem a mensae confortio, ista erit ratio: vt in Oratorio Pfalmum, aut Antipho-

SVNT IVSTA SALVTI

LXXXI

negue sic coherere, si intelligit, quibus poena sit, excommunica-
tioni subiacet. Si autem improbus est, vindictae corporali sub-
datur. CAPVT XXIV. QVALIS DEBEAT ESSZ MODVS EXCOMMV-
NICATIONIS. Secundum modum culpe, excommunicationis vel di-
splicite mensura debet extendi. Qui culpam modis in Abbatibus
pendat iudicio. Si quis tamen frater in leuioribus culpis inuenitur,
a mensura participatione priuetur. Prius autem a mensura con-
suetudo, illa est ratio: ut in Oratorio Palmarum, aut Anapho-

CONGRVA, NON OMNIA.

LXXXV.

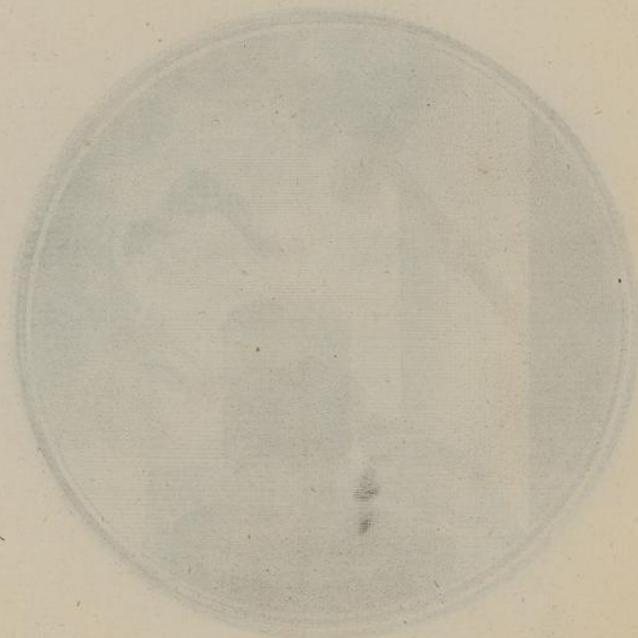

nam non imponat, neque Lectionem recitet vsque ad satisfactionem. Refectionem autem cibi post fratrum refectionem solus accipiat. Vt si verbi gratia fratres reficiunt sexta hora, ille frater nona; si fratres nona, ille vespera, vsque dum *satisfactione congrua veniam consequatur*. CAPVT XXV. DE GRAVIORIBVS CVLPIS. Is autem frater, qui grauioris culpaе noxa tenetur, suspendatur a mensa simul, et ab Oratorio. Nullus ei fratrum in vlllo iungatur consortio neque in colloquio. Solus

Y

CONGRVA, NON OMNIA

LXXV

nam non imponat, neque I. actionem recitet, vespere ad latissimam
actionem. Metactionem autem ubi post fratrum selectionem solus
accipiat. Ut si vespere fratres recitent, sexta hora, ille
frater non, si fratres non, ille vespere, vespere dum vespere
tionem congrua vespere. CAPVT XXV. DE GRA-
vioribus vespere. In autem fratres, qui graviores culpas non
tenent, suspendantur a mensa finalis, et ab Oratorio. Nullus ei
fratrum in vespere inagatur, neque in colloquio. Solus

SALVO SPIRITV.

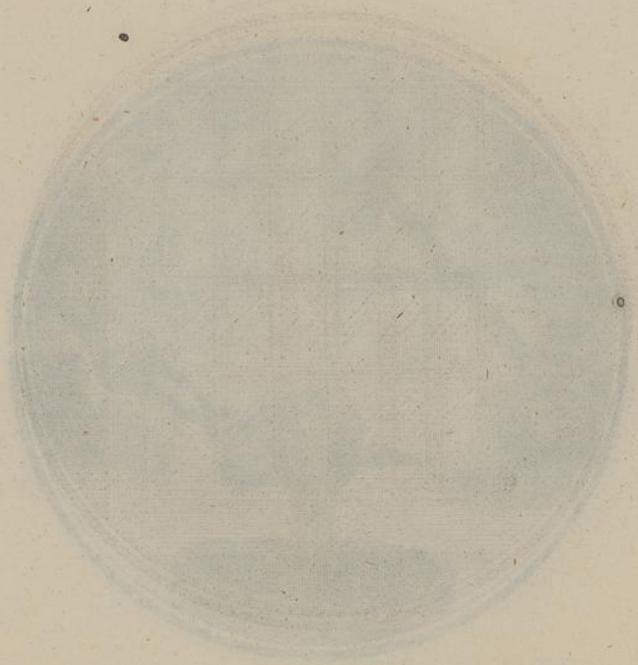
LXXXVI.

fit ad opus sibi iniunctum, persistens in poenitentiae luctu, sciens illam terribilem Apostoli sententiam dicentis, *traditum* huiusmodi hominem *Satanae in interitum carnis, ut spiritus saluus sit in die Domini*. Cibi autem refectionem solus percipiat mensura, vel hora, qua praeuiderit Abbas ei competere. Nec a quoquam benedicatur transeunte, nec cibus, qui ei datur. CAPVT XXVI. DE HIS, QUI SINE IVSSIONE ABBATIS IVNGVNTVR EXCOMMVNICATIS. Si quis frater praesumpserit sine iussione Abbatis fratri excom-

BAJVO SPIRITV

LXXXVI

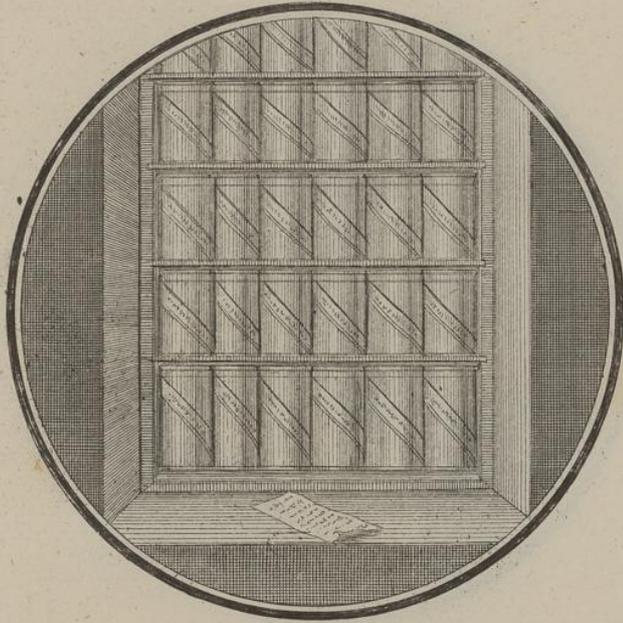

fit ad opus huiusmodi, perfructus in potentibus factu, sciens il-
lam resipiscit. A postulatentiam dicitur, ut illius huiusmodi
hominem, si tunc in interitum erit, ut spiritus saluus fit in die Do-
mini. Cibi idem resipiscit, sed perfructus mentis, vel huiusmodi
praeceptis. Abbas et cetera. Nec a quodam presbitero tran-
sunt, nec cibis, qui et dicitur. CAPIT. XXVI. De his, qui
sunt in vestigio abbatis, in quibusdam reconduntur. Si
dicitur, presbitero huiusmodi, huiusmodi Abbas, huiusmodi

MALE HABENTIBVS.

LXXXVII.

municato quolibet modo se iungere, aut loqui cum eo, vel mandatum ei dirigere; similem sortiatur excommunicationis vindictam. CAPVT XXVII. QUALITER DEBEAT ABBAS SOLICITVS ESSE CIRCA EXCOMMVNICATOS. *Omni sollicitudine curam gerat Abbas circa delinquentes fratres: quia non est opus sanis medicus, sed male habentibus.* Et ideo vti debet omni modo, vt sapiens medicus, immittere quasi occultos consolatores sympectas, id est, seniores sapientes fratres, qui quasi

MALH HARRIBVAV
LXXXVII

... quibus nonnulli modo in iuribus, sub-
... mandata et dirigere, huiusmodi excommunicationis
... CAPVT XXXVII. QVANTVM HERRAT ABBAS SOP-
... LICITVS ESTE CIVIA RECOMVIVATOR. QVIV JELICIVIV
... QUIV CIVIA RECOMVIVATOR. QUIV JELICIVIV

CVRAM, NON TYRANNIDEM.

LXXXVIII.

secrete consolentur fratrem fluctantem, et prouocent eum ad humilitatis satisfactionem. Et consolentur eum, ne abundantiori tristitia absorbeatur: sed sicut ait idem Apostolus, confirmetur in eo caritas; et oretur pro eo ab omnibus. *Magnopere enim debet sollicitudinem gerere Abbas: et omni sagacitate, et industria curare, ne aliquam de ouibus sibi creditis perdat. Nouerit enim se infirmarum curam suscepisse animarum, non super sanas tyrannidem: et metuat Prophetæ comminatio-*

CARAM, NON TYRANNIDEM.

LXXXVIII

lectis consolentur hanc fluctantem, et provocat eum ad
humilitatis labitationem. Et consolentur eum, ne abuda-
ntior tristitia adhibeant: sed hinc in idem Apollolus, con-
firmant in eo caritas: et oritur pro eo ad omnia. Mox
per eum debet sollicitudinem perire: et eum sagacitate
et indignitate curat, ut aliquis de eum sibi creditis perdat.
Necesse enim se innotuit eum sibi sibi amantem, non
sicut sibi tyrannidem: et eum: Propter eum coluntio-

PIVM EXEMPLVM.

LXXXIX.

nem, per quem dicit DEVS: quod crassum videbatis, assumebatis: et quod debile erat, proiiciebatis. *Et Pastoris boni pium imitetur exemplum; qui relictis nonaginta nouem ouibus in montibus, abiit vnā ouem, quae errauerat, quaerere: cuius infirmitati in tantum compassus est; ut eam in sacris humeris suis dignaretur imponere, et sic reportare ad gregem. CAPVT XXVIII. DE IIS, QVI SAEPIVS CORREPTI NON EMENDAVERINT. Siquis frater frequenter correptus pro qualibet culpa, si etiam excommunica-*

Z

PVVM EXEMPLVM.

LXXXIX

dem, per quem dicit Davus: quod etiam videlicet, aliam
te: et quod debet esse, proinde. Et Pylus per pium
teru excepimus: qui testis vultus nonnulli in
diti enim vultus, qui vultus, dicitur: cum vultus
l. vultus compellit est; et cum in factis vultus, hinc dicitur
impone, et factus est vultus. CAPVT XXVII. De us
vultus vultus non vultus, sicut factus
vultus vultus pro quibus vultus, hinc vultus.

MAIUS EST.

XC.

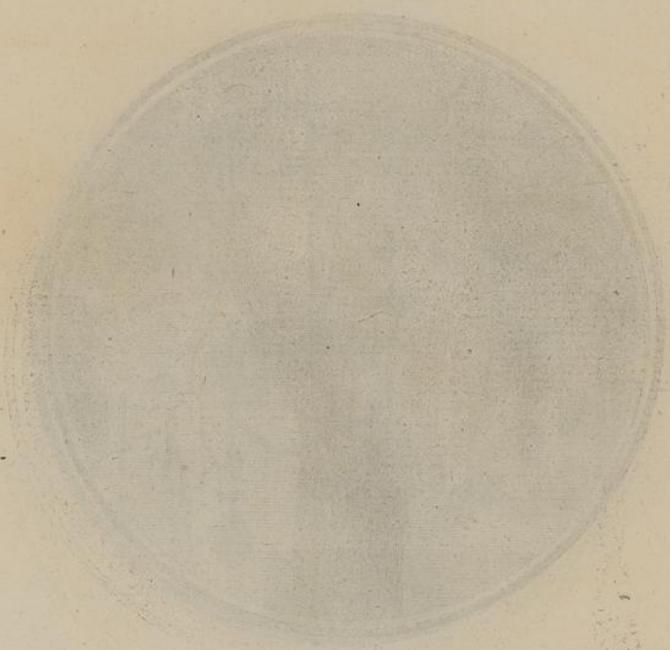

tus non emendauerit, acrior ei accedat correptio; id est, vt verberum vindicta in eum procedat. Quod si nec ita correxerit, aut forte (quod absit) in superbiam elatus etiam defendere voluerit opera sua, tunc *Abbas* faciat, quod *sapiens medicus*. Si exhibuit fomenta, si unguenta adhortationum, si medicamina *Scripturarum diuinarum*, si ad vltimum vstionem excommunicationis, vel plagas virgarum, etiam si viderit nihil suam praeualere industriam; adhibeat etiam (quod maius est) suam, et omnium fratrum pro eo orationem:

Z 2

MAIUS EST

17

... non est conditio actoris et actoris corripit, id est, ut verbo
tam et hoc in eam procedat. Quod non sit corripit, aut forte
... in libetiam eius etiam debentis volentis opus hic
... aliter facit; quod sicut videtur. Si exibat foras, si
... aliter aliter, si videtur. Si videtur, si videtur
... ad eum efficitur. Si videtur, ad eum efficitur
... etiam si videtur. Si videtur, etiam si videtur
... (quod videtur) non, et videtur. Si videtur, et videtur.

AVFERENDVM.

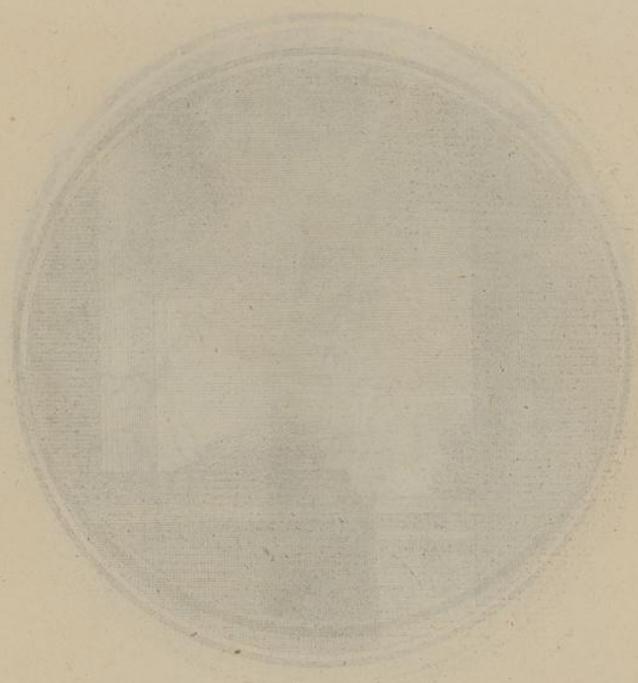
XCI.

vt Dominus, qui omnia potest, operetur salutem circa infirmum fratrem. *Quod si nec isto modo sanatus fuerit: tunc iam utatur Abbas ferro abscissionis, ut ait Apostolus: Auferte malum ex vobis.* Et iterum: Infidelis si discedit, discedat: ne vna ovis morbida omnem gregem contamineat. CAPVT XXIX. SI DEBEANT ITERVM RECIPI FRATRES EXEVNTES DE MONASTERIO. Frater, qui proprio vitio egreditur, aut proiicitur de monasterio; si reuerti voluerit, spondeat prius omnem emendationem vitii, pro quo egressus

M. DCCC. LXXV.

XCI

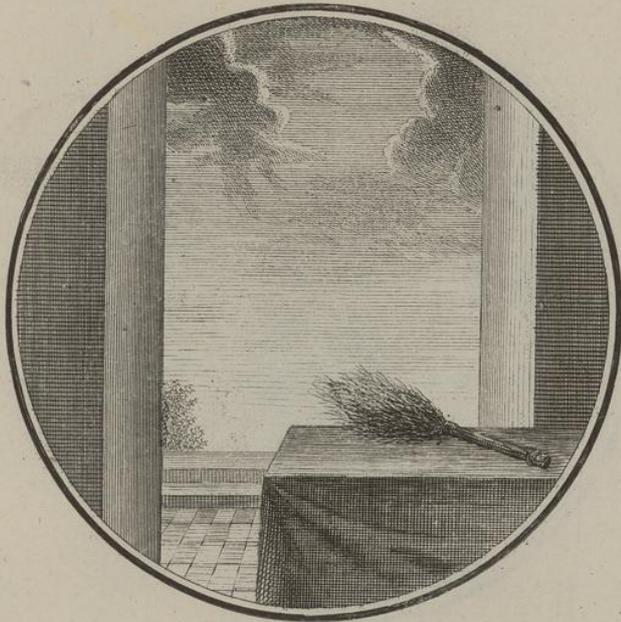
et Dominus, qui omnia docet, operetur saltem circa infirmum
fratrem. Quod si nec ille modo sanatus fuerit: tunc iam etiam
Abbas patre spiritibus, et illi Apolloni: adferte manum ex po-
te. Et sic: In illis ille hinc, dicitur: ne vni omni mor-
tali omnino propter constantem CAPUT XXIX. Et deest
interuenientia et alia ex parte de monasterio. Et tunc, qui pro-
prio vultu egreditur, suscipiatur de monasterio, in eum volun-
te, sicut patet de omni emendationem vni, pro quo ex illis

23

IUVENTVTI SVNT SALVTI.

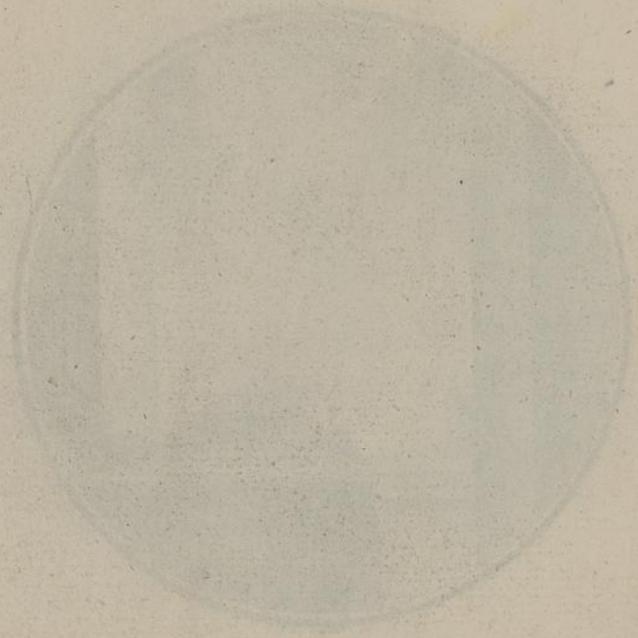
XCII.

est: et sic in vltimo gradu recipiatur, vt ex hoc eius humilitas comprobetur. Quodsi denuo exierit, vsque tertio ita recipiatur. Iam postea sciat omnem sibi reuerfionis aditum denegari. CAPVT XXX. DE PVERIS MINORI AETATE, QVALITER CORRIPIANTVR, *Omnis aetas, vel intellectus proprias debet habere mensuras. Ideoque quoties pueri, vel adolescentiores aetate, aut qui minus intelligere possunt, quanta poena sit excommunicationis; hi tales dum delinquunt, aut ieiuniis nimis affigantur, aut acribus verberibus*

INSTITUTIONES

1737

Faint, illegible text at the bottom of the page, possibly bleed-through from the reverse side.

SE CVSTODIANT, QVI CVSTODIVNT.

XCIII.

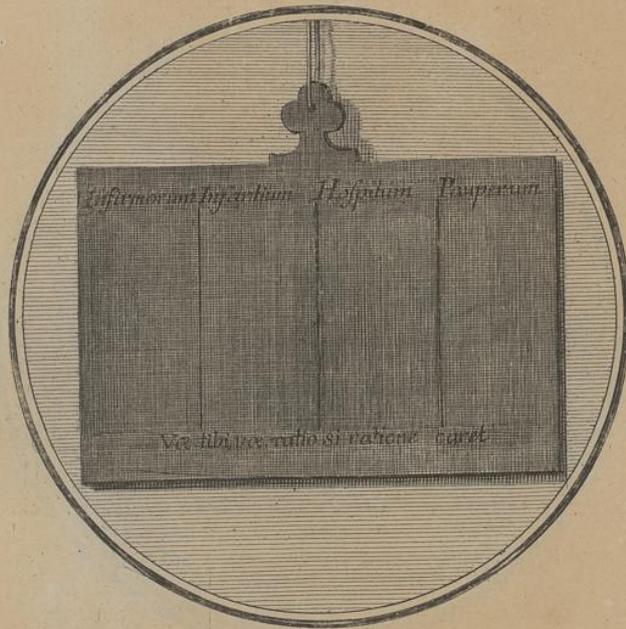
coerceantur, vt fanentur. CAPVT XXXI. DE CELLERARIO MONASTERII, QVALIS SIT. *Cellerarius monasterii eligatur de Congregatione, sapiens, maturis moribus, sobrius, non multum edax, non elatus, non turbulentus, non iniuriosus, non tardus, non prodigus, sed timens DEVM, qui omni Congregationi sit sicut pater. Curam gerat de omnibus: sine iussione Abbatis nihil faciat. Quae iubentur, custodiat: fratres non contristet. Si quis frater ab eo forte aliqua irrationabiliter postulat, non spernendo eum contristet, sed*

Aa

QVANTA CVRA! QVANTA RATIO!

XCIV.

rationabiliter cum humilitate male petenti deneget. Animam suam custodiat, memor semper illud Apostolicum, quia, qui bene ministraverit, gradum bonum sibi acquirit. *Infirmorum, infantium, hospitem, pauperumque cum omni sollicitudine curam gerat, sciens sine dubio, quia pro his omnibus in die iudicii rationem redditurus est.* Omnia vasa monasterii, cunctamque substantiam, ac si altaris vasa sacrata conspiciat. Nihil ducat negligendum: neque avaritiae studeat, neque prodigus sit aut extirpator substantiae mo-

Aa 2

SI NON HABES, DA QVOD HABES.

CXV.

nasterii: sed omnia mensurate faciat, et secundum iussionem Abbatis. *Humilitatem ante omnia habeat: et cui substantia non est, quae tribuatur, sermo responsionis porrigatur bonus, ut scriptum est: Sermo bonus super datum optimum.* Omnia, quae ei iniunxerit Abbas, ipsa habeat sub cura sua: a quibus prohibuerit, non praesumat. Fratribus constitutam annonam sine aliquo typo, vel mora offerat, ut non scandalizentur, memor diuini eloquii, quid mereatur, qui scandalizauerit vnum de pusillis. Si Congregatio maior

Aa 3

1711

SI NOTI... DA QVOD...

1711

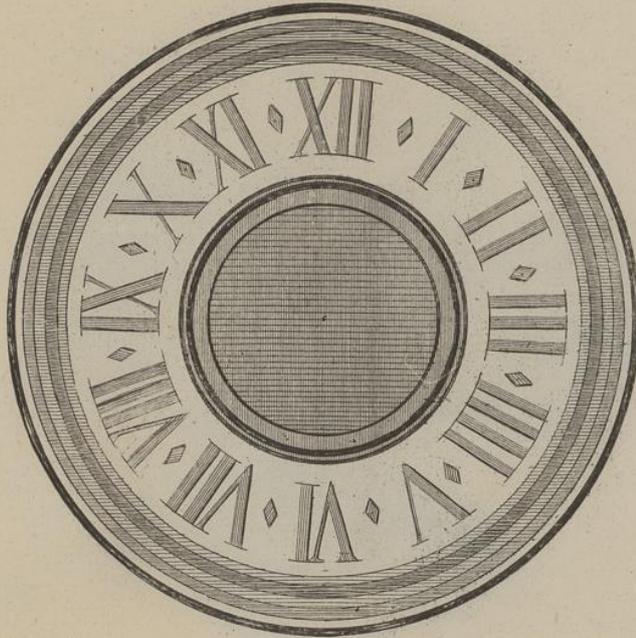
Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

OMNI NON CONVENIT OMNE.

XCVI.

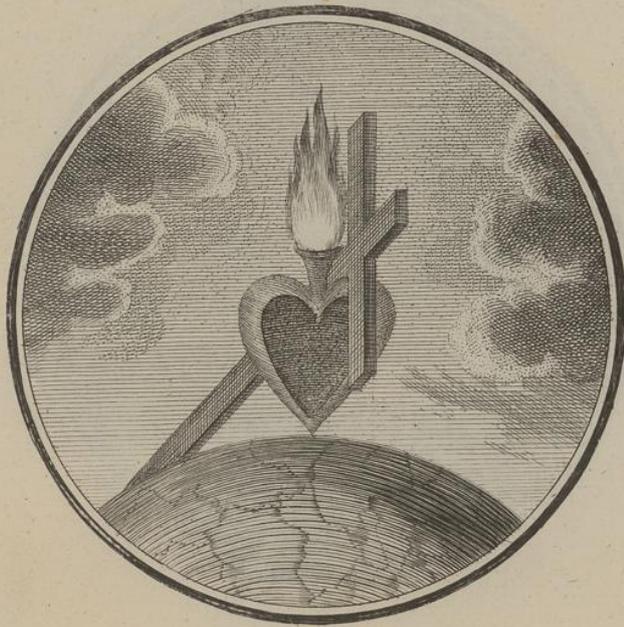

fuerit, folatia ei dentur, a quibus adiutus, et ipse aequo animo impleat officium sibi commissum. *Horis competentibus dentur, quae danda sunt, et petantur, quae petenda sunt: ut nemo perturbetur, neque contristetur in domo DEI.* CAPVT XXXII. DE FERRAMENTIS, VEL REBUS MONASTERII. Substantiae monasterii in ferramentis veltimentis, seu quibuslibet rebus prouideat Abbas fratres, de quorum vita, et moribus securus sit: et eis singula, ut utile iudicauerit, consignet custodienda, atque recolligenda. Ex quibus Abbas breuem te-

RELIQVIMVS OMNIA.

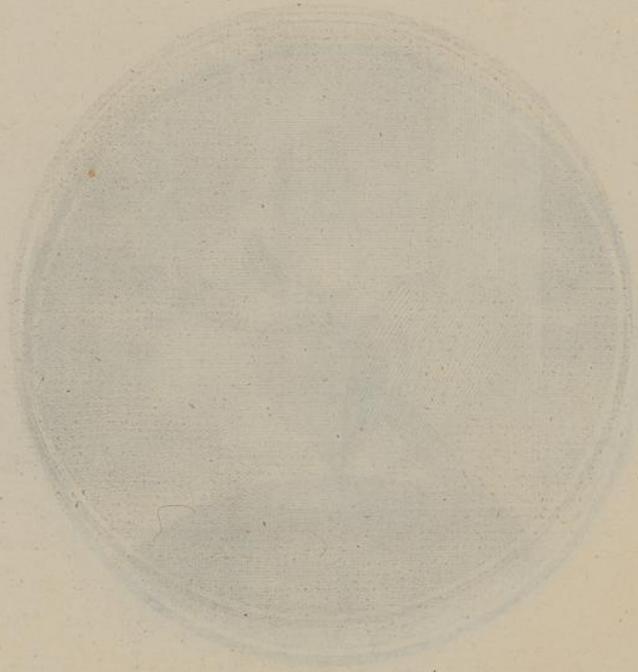
XCVII.

neat: vt dum sibi in ipsa assignata fratres vicissim succedunt; sciat, quid dat, aut quid recipit. Si quis autem fordide, aut negligenter res monasterii tractauerit, corripiatur: si non emendauerit, disciplinae regulari subiaceat. CAPVT XXXIII. SI QUID DEBEANT MONACHI PROPRIVM HABERE. *Praecipue hoc vitium peculiare radicitus amputandum est de monasterio, ne quis praesumat aliquid dare, aut accipere sine iussione Abbatis, neque aliquid habere proprium, nullam omnino rem: neque codicem, neque tabulas, neque graphium, sed nihil omnino:*

B b

RELIGIOSA OMNIA
XCVII

... et cum sit in ipis aliquis status vicinis locis...
... quod est, et quod est, si quis solus foris, aut negotiorum
... in omni statu, et in omni statu, et in omni statu,
... regnum habet CAP. XXIII. §. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

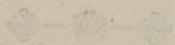
DELEANTVR DE LIBRO VIVENTIVM.

XCVIII.

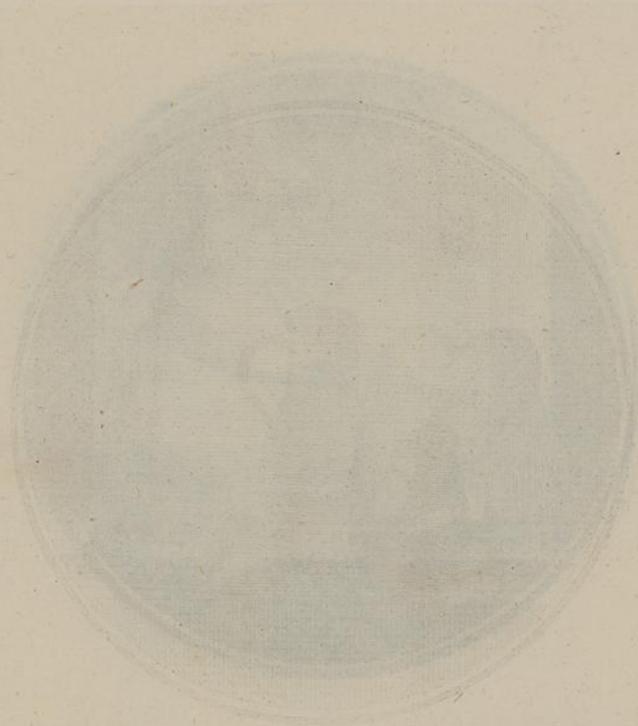
quippe quibus nec corpora sua, nec voluntates licet habere in propria potestate. Omnia vero necessaria a Patre Monasterii sperare; nec quicquam liceat habere, quod Abbas non dederit, aut permiserit. *Omnia que omnibus sint communia, ut scriptum est: nec quisquam suum aliquid dicat, aut praesumat. Quod si quisquam huic nequissimo vitio deprehensus fuerit delectari, admonitus semel, et iterum: si non emendauerit, correctioni subiaceat.* CAPVT XXXIV. SI OMNES AEQUALITER DEBEANT NECESSARIA ACCIPERE. Sicut

B b 2

DELETTATE DE LIBRO VITAE

XCIII

quibus quibus nec corpora sua, nec voluntates licet habere in pro-
 pria potestate. Omnia vero necessaria a Patre Monacho ferre;
 nec quicquam licet habere, quod Absque non dedit, aut permittere.
 Omnia que omnibus sint communia, et scriptum est: nec quicquam
 suum aliud dicit, aut in se habet. Quod si quicquam hoc in se habet
 esse deperceptum fuisse debet, amantem se, et iterum: si
 non emendat, corripitur; si non emendat, CAPUT XXXIV. si
 omnia REGALITER DEBEANT NECESSARIA ACCIPERE, sicut

PROVT OPVS.

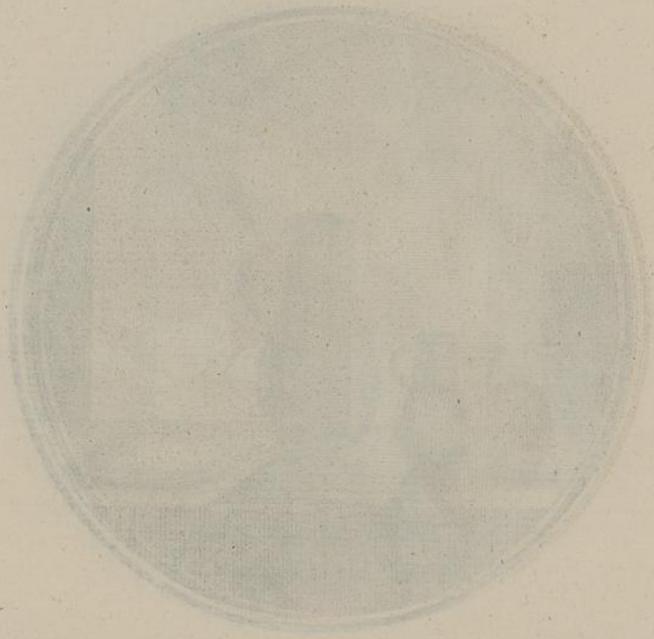
XCIX.

scriptum est: Diuidebatur singulis, prout cuique opus erat: vbi non dicimus, vt personarum (quod absit) acceptio sit, sed infirmitatum consideratio. Vbi qui minus indiget, agat DEO gratias, et non contristetur: qui vero plus indiget, humilietur pro infirmitate, et non extollatur pro misericordia: et ita omnia membra erunt in pace. Ante omnia, ne murmurationis malum pro qualicunque causa in aliquo qualicunque verbo, vel significatione appareat. Quodsi deprehensus fuerit, districtiori disciplinae subdatur.

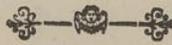
PROVT OPVS

XCLIX

Quodlibet deprehensum fuerit, diffinitionem, definitionem, libere
causa in aliquo casu, vel significatione apparet
sicut. Antequam, et nunciamus magis pro quibusque
et non extollatur per nostram: et si omnia verba erant
non contrahatur: per vero per nos, tamquam pro signum
sunt consuetudo. Vbi per magis intelligit, cum D. D. gratia
non dicunt, et per nos (quod ubi) accepit, sed in
scriptum est: Diffinitionem, per nos, cum est.

ALIVS PER ALIVM.

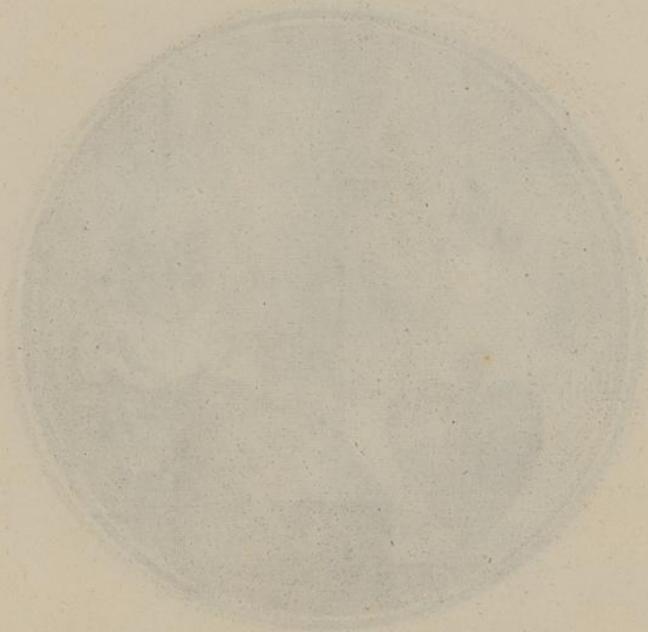
C.

CAPVT XXXV. DE SEPTIMANARIIS COQVINAE. *Fratres sibi inuicem seruiant, vt nullus excusetur a coquinae officio: nisi aut aegritudine, aut in causa grauis utilitatis quis occupatus fuerit: quia exinde maior merces, et caritas acquiritur. Imbecillis autem procurentur solatia, vt non cum tristitia hoc faciant; sed habeant omnes solatia secundum modum Congregationis, aut positionem loci. Si maior Congregatio fuerit, Cellerarius excusetur a coquina, vel sicuti, vt diximus, maioribus utilitatibus occupantur.*

ALVVS PER ALVVM

C

CAPVT XXXV. DE BENTIMANARVM QVIVARVM. Hinc est
natura formae, et ratio constructa a copula efficit, ut sit
vegetabilis, aut inanimata etiam quae vegetabilis sunt: quae
cunctis inest materia, et eadem occupantur. Imbecillitas autem pro-
curantur debita, ut non cum tristitia hoc faciant, sed habeant
omnes solam secundam rationem. Cogitationis, aut postea
non solum, sed inanimatae hinc. Cellaribus excelsis a
copula, vel solum, ut inanimata, materiae videretur occupantur.

MVNDATA PLACENT.

CI.

Ceteri sibi sub caritate inuicem seruiant. *Egressurus de septimana, sabbato munditias faciat. Lintea, cum quibus sibi fratres manus, aut pedes tergunt, lauet. Pedes vero tam ipse, qui egreditur, quam ille, qui intraturus est, omnibus lauent. Vasa ministerii sui munda, et sana Cellerario reconfignet. Qui Cellerarius item intranti confignet: vt sciat, quid dat, aut quid recipit. Septimanarii autem ante vnam horam refectionis, accipiant super statutam annonam singulos biberes, et panem: vt hora refectionis sine mur-*

Cc

MUNDA PLACENT

13

Ceteri sibi sub caritate iudicem gerunt. Egressus de septima
in, subhorum illi facit. Tunc cum quibusdam fratrum
sunt pedes regunt; hanc. Hanc vero tam esse, qui reguntur,
quam illi, qui instruntur est, omnium bonum. Vbi magister sui
mundi, et sunt. Cetero accipit. Qui ceteris iudicant
consequit: ut sciat, quid sit, aut quid accipit. Sed magister
tam ante vitam horam refectionis, accipit hunc statum an-
nomam hancos dicitur, et parum: ut hanc refectionis hanc

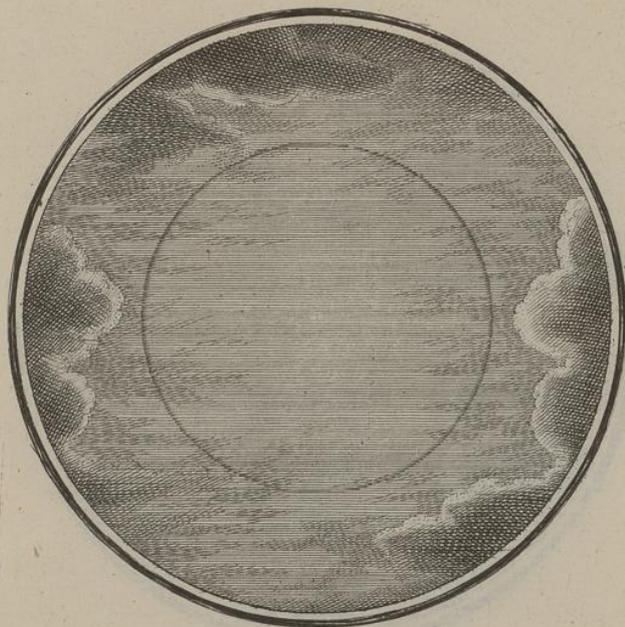
13

FINIS VT INITIVM.

CII.

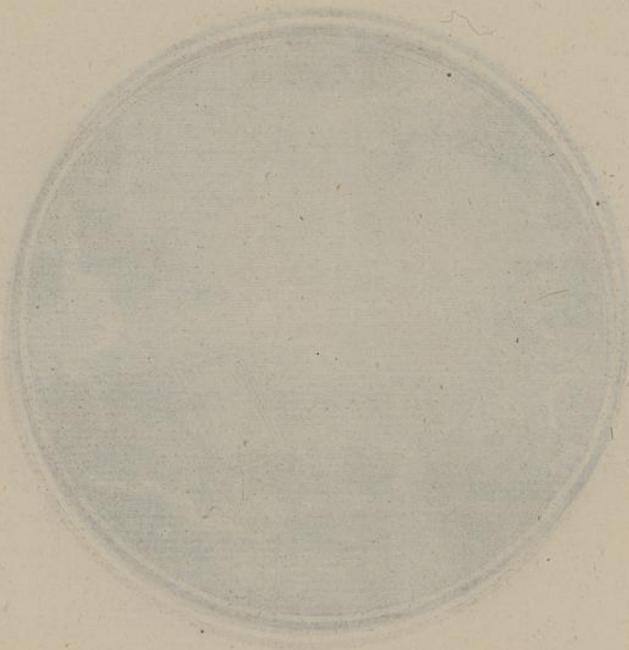

muratione , et graui labore seruiant fratribus suis. In diebus autem solemnibus vsque ad Missas sustineant. *Intrantes autem, et exeuntes hebdomadarii in Oratorio mox Matutinis finitis Dominica, omnium genibus prouoluantur, postulantes pro se orari.* Egrediens autem de septimana dicat hunc versum: Benedictus es Domine DEVS, qui adiuuisti me, et consolatus es me. Quo dicto tertio accipiat benedictionem egrediens. Subsequatur ingrediens, et dicat: DEVS in adiutorium meum intende, Domine

Cc 2

FINIS VI PARTIVM.

CII

... et grati labore servare fatibus suis. In diebus au-
tem solennibus usque ad Missas sustineant. Interim matrem et
... in Oratorio max. Matris Jure Domi-
... omnia genibus prostrantur. postquam pro se orat.
... autem de septimana dicat hunc versum: Benedi-
... es Domine Deus, qui adiuisti me, et consolatus es me.
... Quo dicto tertio accipiat benedictionem egyptiacam. Subsequatur
... et dicat: Deus in adiutorium meum intende, Domine

Cc 2

IDEM IN ALIIS.

CIII.

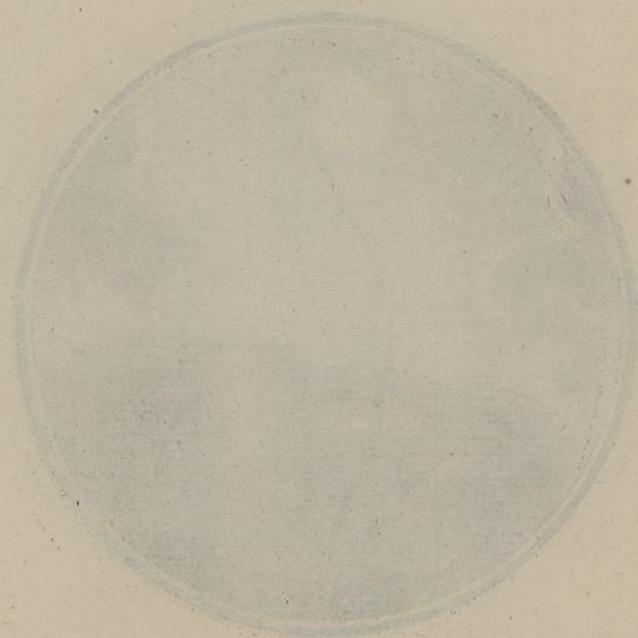

ad adiuuandum me festina. Et hoc idem tertio repetatur ab omnibus. Et accepta benedictione, ingrediatur. CAPVT XXXVI. DE INFIRMIS FRATRIBVS. *Infirmorum cura ante omnia, et super omnia adhibenda est, vt sicut reuera Christo, ita eis seruiatur; quia ipse dixit: infirmus fui, et visitastis me. Et, Quod fecistis vni de his minimis meis, mihi fecistis.* Sed et ipsi infirmi considerent, in honorem DEI sibi serui: et non superfluitate sua contristent fratres suos seruientes sibi; qui tamen patienter portandi sunt: quia

Cc 3

ITEM IN ALIIS

CIII

ad attendendum me scribit. Et hoc intertertio respectu ad omni-
bus. Et ad omnia benedictione, in quibus CAPVT XXXVI
De sacramento eucharistie. Insuper cura ante omnia, et super
omnia adhibenda est, et sicut tractatus. Insuper; quia
ipse homo; in super his, et regit. Et, Quod scribitur in de
in manu recte, non solum sed et sollicitudini considerat, in ho-
norm. Et in super his, et non super his. In contrarium ha-
tus hoc scribitur in super his, qui cum super his portat. Insuper

REMISSIO REPARATIO.

CIV.

de talibus copiosior merces acquiritur. Ergo cura maxima fit Abbati, ne aliquam negligentiam patiantur. Quibus fratribus infirmis sit cella super se deputata, et seruator timens DEVM, et diligens, ac sollicitus. Balnearum vsus infirmis, quoties expedit, offeratur; fanis autem, et maxime iuuenibus, tardius concedatur. Sed et *carnium esus infirmis, omninoque debilibus pro reparatione concedatur. At ubi meliorati fuerint, a carnibus more solito omnes abstineant.* Curam autem maximam habeat Abbas, ne

REMISSIO REPARATIO.

CIV.

de eadem corporis membris accipitur. Ergo eius maxime in
Abbas, ne aliquam negligentiam patiantur. Quibus hactenus in
hinc in cella super se deputatis, et servitor tamen Davi, et
diligens, ac sollicitus habentur vitiis infirmis, quos expe-
dit; observant; hinc autem, et maxime lanuam, tametsi con-
cedatur. Sed et curam eius igitur, omninoque hactenus pro re-
paratione curantur. Et qui in hoc sunt, a curam hinc so-
lita omnes aliamque. Curam autem maximum habet Abbas, ne

AD MODVLVM.

CV.

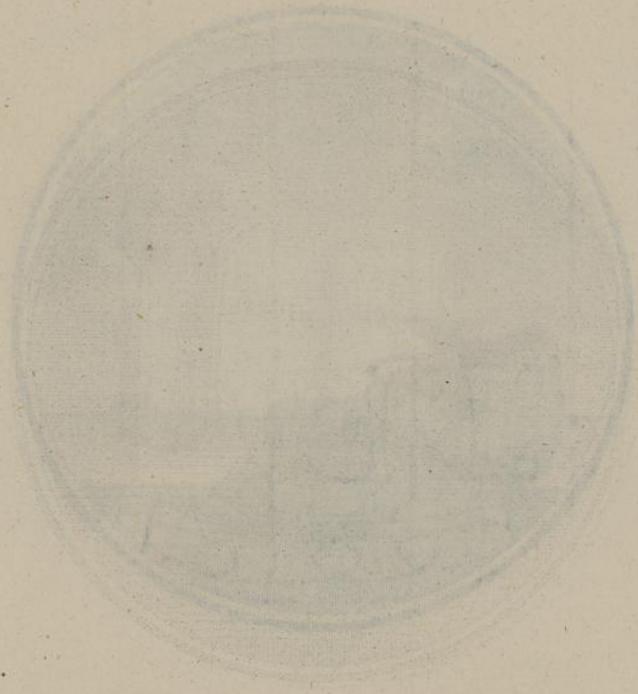

a Cellerariis, aut seruitoribus negligantur infirmi: quia ad ipsum respicit, quicquid a discipulis delinquitur. CAPVT XXXVII. DE SENIBVS, VEL INFANTIBVS. *Licet ipsa natura humana trahatur ad misericordiam in his aetatibus, senum videlicet, et infantum; tamen et regulae auctoritas eis prospiciat. Consideretur semper in eis imbecillitas, et nullatenus eis districtio regulae teneatur in alimentis: sed sit in eis pia consideratio, et praeueniant horas canonicas.* CAPVT XXXVIII. DE HEBDOMADARIO LECTORE.

D d

AD NOVITVM

CT

a Cellaribus, aut fornicibus negligenter indant; quia ad ipsos
respiciet, quocumque a ditionibus delinquant. CAPVT XXXVI
De seruata, ver. inuicem. Tacti ipsi nunc homines
patet ad imperitiam in his actibus. Item etiam
tam; tamen et regibus autem in his proficiat. Cuiusmodi
per in eis inuicem, et nullatenus eis dicitur regibus
in alio: sed in eis his consistit, et proinde
canonice. CAPVT XXXVII De respondario legere

De

PASCITVR VTROQVE.

CVI.

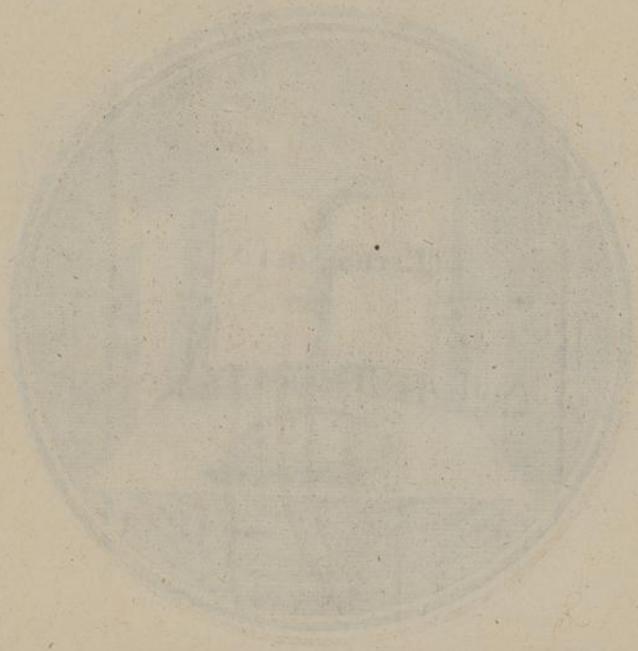

Mensis fratrum edentium lectio deesse non debet: nec fortuito casu, qui arripuerit codicem, legere audeat ibi; sed lecturus tota hebdomada, Dominica ingrediatur. Qui ingrediens post Missas, et Communionem petat ab omnibus pro se orari, ut auertat ab ipso DEVS spiritum elationis. Et dicatur hic versus in Oratorio tertio ab omnibus, ipso tamen incipiente: Domine labia mea aperies, et os meum annunciabit laudem tuam. Et sic accepta benedictione ingrediatur ad legendum. Summumque fiat fi-

Dd 2

PASCHAE VITAE

CVI

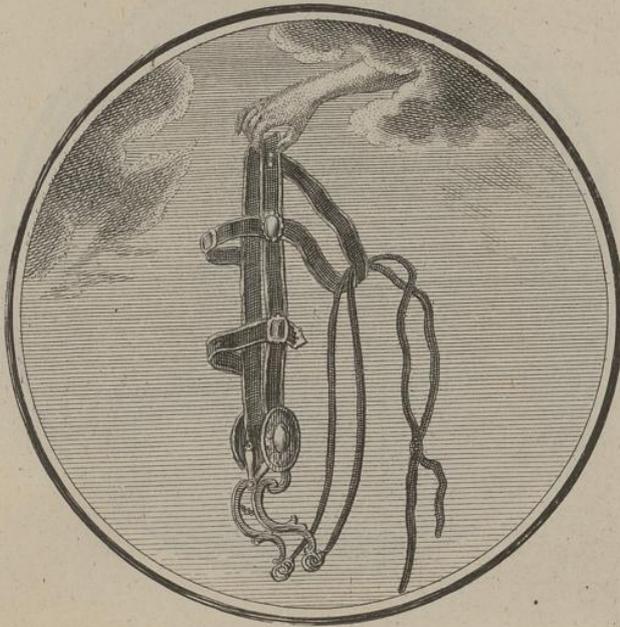
Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

Dd 2

SAEPIVS APTANDVM.

CVII.

lentium ad mensam, vt nullius mussitatio, vel vox, nisi solius le-
gentis ibi audiatur. Quae vero necessaria sunt comedentibus, et
bibentibus, sic sibi vicissim ministrent fratres, vt nullus indigeat
petere aliquid. Si quid tamen opus fuerit, fonitu cuiuscunque fi-
gni potius petatur, quam voce. *Nec praesumat ibi aliquis de ipsa
lectione, aut aliunde quicquam requirere, ne detur occasio:* nisi
forte Prior voluerit pro aedificatione aliquid breuiter dicere.
Frater auem hebdomadarius accipiat mixtum, priusquam inci-

Dd 3

SAEPVS ARYADVM

CVI

tantum ad magnum, et nullum magnum, vel per, nisi quia
genua ista magnum. Quae vero necessitate hincconsequitur, et
libentibus, sic illi videtur ministrum hinc, et nullus habet
petere aliquid, si quid tamen opus fuerit, hinc conuenit. Et
qui petunt, petunt, quia vobis. Hinc praesentem ista aliquid, et
lectione, aut aliquid carum reperit, et hinc scriptis, qui
tunc Prior voluit per adhibere aliquid locum, hinc
Prior autem hincconsequitur, et hincconsequitur, et hincconsequitur.

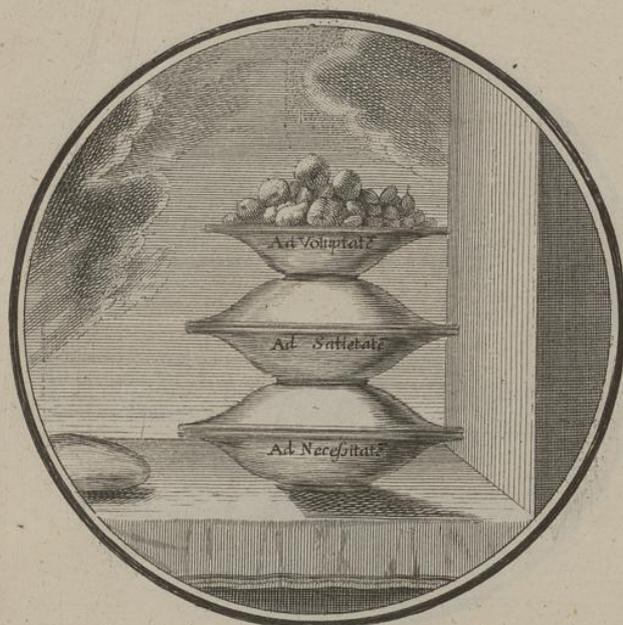
Dd

QVANTVS APPARATVS!

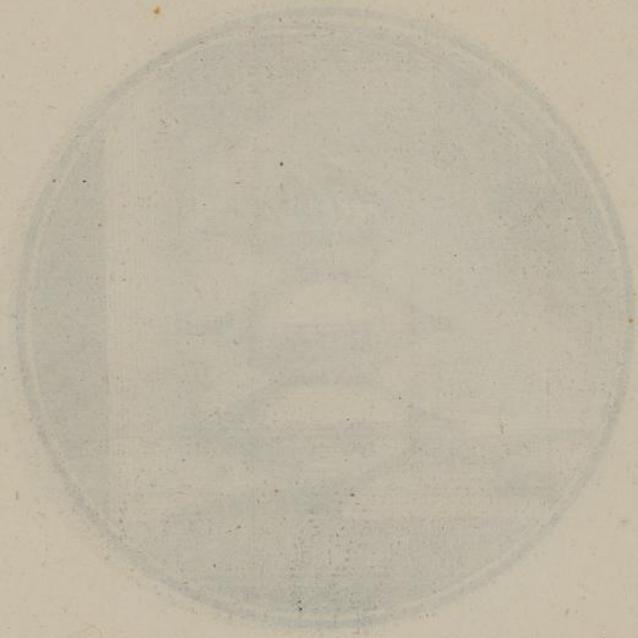
CVIII.

piat legere propter Communionem sanctam, et ne forte graue fit ei ieiunium sustinere. Postea autem cum coquinae hebdomadarius, et feruitoribus reficiat. Fratres autem non per ordinem legant, aut cantent, sed qui aedificent audientes. CAPVT XXXIX. DE MENSURA CIBORVM. *Sufficere credimus ad refectionem quotidianam tam Sextae, quam Nonae, omnibus mensis cocta duo pulmentaria propter diuersorum infirmitates: ut forte, qui ex uno non potuerit edere, ex alio reficiatur. Ergo duo pulmentaria cocta*

QUINTUS APARTATUS

CVII

que legere propter Commissionem hactenus, et de forte equis
se et reinuam sustinere. Postea autem cum cognovisset heddans
datis, et fortioribus testibus. Præter autem non per ordinem
legant, aut carent, sed qui adhibent audientes. CAPUT XXVII
De mensura casorum. Subjectis casuum in testibus per
solum tam dicitur, quam Novae, omnibus in illis casis qui per
mentem propter diversam dispositionem: et facti, qui ex his
non potest edere, ex his testibus. Hæc duo palmaria coctis

PARI PASSV.

CIX.

fratribus omnibus sufficiant: et si fuerint unde poma, aut nascentia leguminum, addatur et tertium. Panis libra vna propensa sufficiat in die, siue vna sit refectio, siue prandii, et coenae. Quod si coenaturi sunt, de eadem libra tertia pars a Cellerario referuetur reddenda coenaturis. Quod si labor forte factus fuerit maior, in arbitrio, et potestate Abbatis erit, si expediat, aliquid augere, remota prae omnibus crapula, et ut nunquam subripiat monacho indigeries: quia nihil sic contrarium est omni Christiano, quomodo

Ee

1741 PARS.

CIX

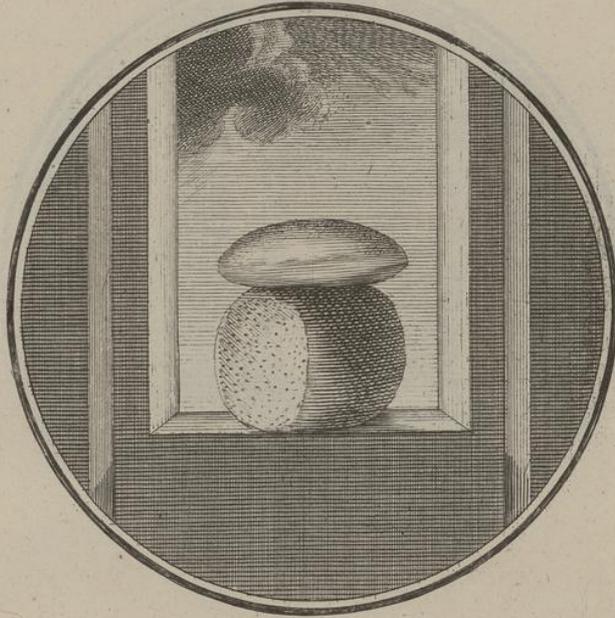
fratibus omnibus sufficient: et si fuerint unde pome, aut nascentis
leguminum, addatur et tertium. Pars libra una propolis sup-
ficiat in die siue via in relectio, sine prandii, et coense. Quod si
coenatur sunt, de eadem libra tertia pars a Colletario referuntur
reddenda coenatur. Quod si labor forte fuerit maior, in
militio, et potestate. Aliter est, si expediat, aliquali magis, re-
moti sine omnibus capitulis, et et nunquam subspiciat monacho
indiget: quia nihil se contrarium est omni Christiano, quomodo

BONA FERCVLA SANIS.

CX.

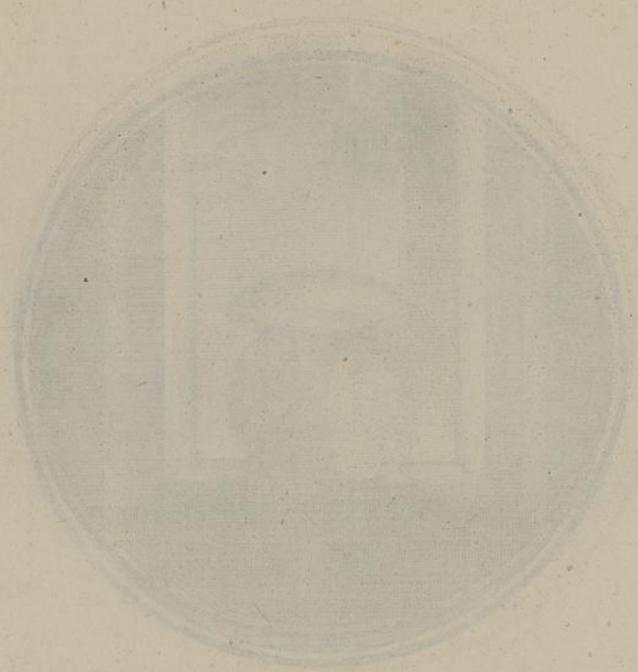

crapula, sicut ait Dominus noster: videte, ne grauentur corda vestra in crapula. Pueris vero minori aetate, non eadem seruetur quantitas, sed minor, quam maioribus, seruata in omnibus paritate. *Carnium vero quadrupedum omnino ab omnibus abstineatur comestio, praeter omnino debiles, et aegrotos.* CAPVT XL. DE MENSURA POTVS. Vnusquisque proprium habet donum ex DEO: alius fic, alius vero fic. Et ideo cum aliqua scrupulositate a nobis mensura victus aliorum constituitur. Tamen infirmorum con-

E e 2

ROMA FERRETA SANIS

CX

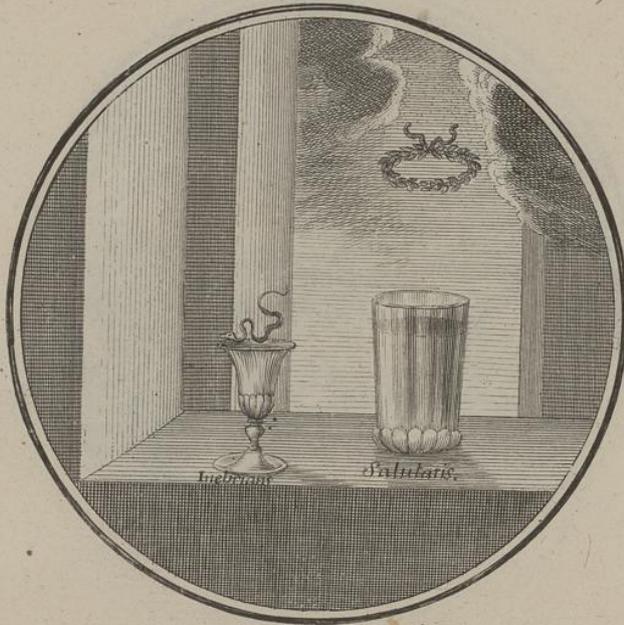
... sicut in Domino hostet: videtur ne transierit corda ve
... in capite. Pars vero minor setim, non eadem setimur
... quibus, sed minor, quasi minoribus, setimur in eandem par
... dicitur. Curiam vero quatuordecim, etiam in quibus setimur
... consilio, praeter omnia debet, et negotia. CAPIT. XL. De
... munda potest. Insuper in primis habet donum ex Deo:
... alius vero sic. Et sic cum alius scripturatur a no
... la mensura vitae aeternae consistit. Jam in infernum con

NEMO PERSVADENDVS ?

CXI.

tuentes imbecillitatem, credimus heminam vini per singulos sufficere per diem. Quibus autem donat *DEVS* tolerantiam abstinentiae, propriam se habituros mercedem sciant. Quod si, aut loci necessitas, vel labor, aut ardor aestatis amplius poposcerit, in arbitrio Prioris consistat, considerans in omnibus, ne subrepat satietas, aut ebrietas: licet legamus, vinum omnino monachorum non esse: sed quia nostris temporibus id monachis persuaderi non potest, saltem vel hoc consentiamus, ut non usque ad satietatem bibamus, sed parcius:

Ee 3

BONA MIXTA MALIS.

CXII

quia *vinum apostatare facit etiam sapientes*. Vbi autem loci necessitas exposcit, vt nec superscripta mensura inueniri possit, sed multo minus, aut ex toto nihil, benedicant DEVM, qui ibi habitant, et non murmurent. Hoc ante omnia admonentes, vt absque murmurationibus sint. CAPVT XLI. QVIBVS HORIS OPORTEAT REFICERE FRATRES. A sancto Pascha vsque ad Pentecosten, ad Sextam reficiant fratres, et ad feram coenent. A Pentecoste autem tota aestate (si labores agrorum non habent monachi, aut

BONA MEXIA MALLS

CXII

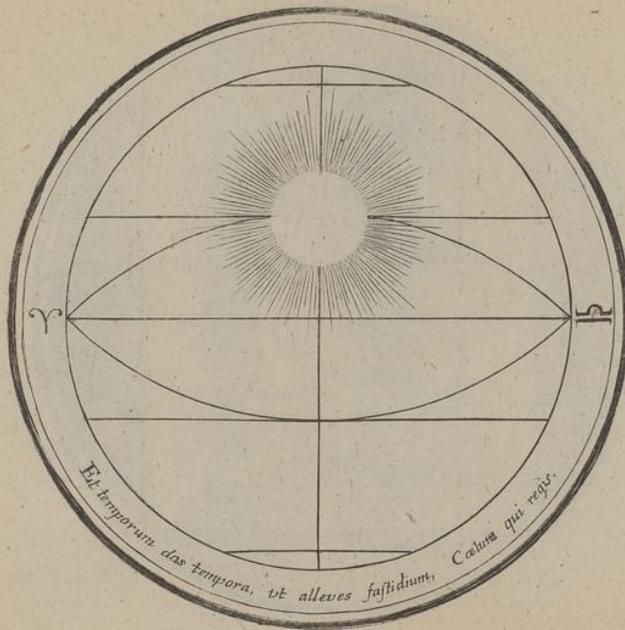

quis etiam agitur facti etiam sapienter. Vbi autem hoc ne
cellas exposit, ut nec scriptura mensura inueniri possit,
sed multo minus, aut ex toto nihil, benedicant Deo, qui ibi
habitant, et non mutantur. Hoc ante omnia admonentes, ut
spere mutuae bonitatis CAPVT XLII. QVINTVS HONOROR-
TRAT RESICIT FRATRES. A sancto Pater vespere ad Penteco-
sten, ad Sextam resicant fratres et ad sextam coeant. A Penteco-
ste autem tota aetate (si labores agrorum non habent monachi, aut

TEMPERAT TEMPORA.

CXIII.

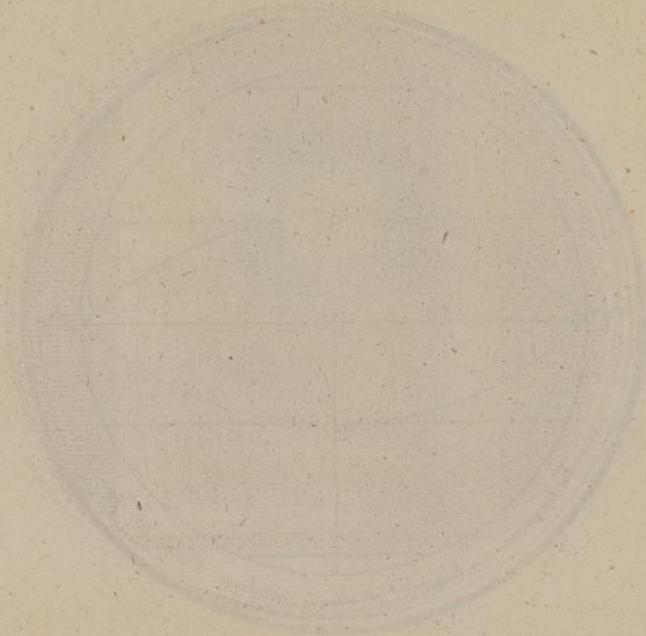

nimietas aestatis non perturbat) quarta, et sexta feria ieiument usque ad Nonam: reliquis vero diebus ad Sextam prandeant. Quae prandii Sexta, si opera in agris habuerint, aut aestatis feruor nimius fuerit, continuanda erit: et in Abbatis sit prouidentia. Et sic omnia temperet, atque disponat, qualiter et animae saluentur, et quod faciunt fratres, absque iusta murmuratione faciant. Ab Idibus autem Septembris usque ad caput Quadragesimae, ad Nonam semper reficiant. In Quadragesima vero usque ad Pascha, ad Vesperam reficiant.

Ff

THEATRUM THEOPHILAE

CIII

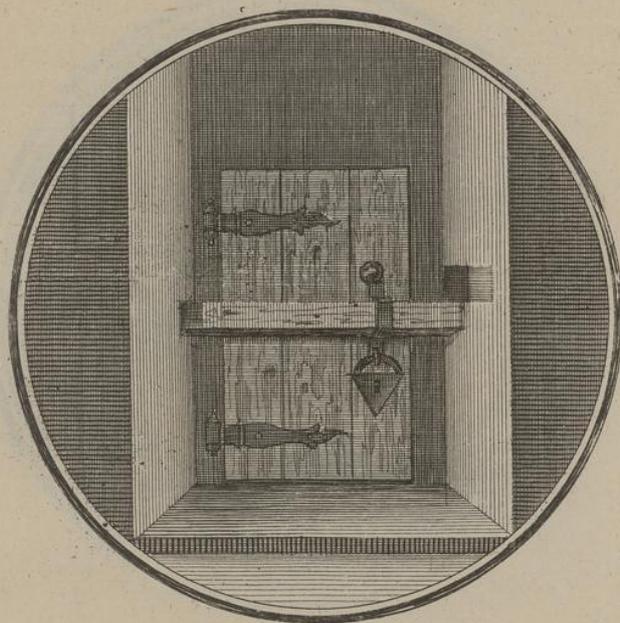
in quibusdam rebus (per quos) dicitur, et sic forte dicitur de
que ad hunc: reliqua vero dicitur ad hunc prout dicitur. Quia
pariter dicitur, si dicitur in eodem loco, et sic forte dicitur
facit, continetur etiam: et in dicitur sic dicitur. Et sic omnia
comparat, in que dicitur, quod et sic dicitur, et sic dicitur
fructus, alioque nihil dicitur in hoc facit. Et sic dicitur in 2o
prehensaque dicitur, et sic dicitur, et sic dicitur, et sic dicitur
in dicitur, et sic dicitur, et sic dicitur, et sic dicitur.

Et

OMNIA TVTA MANENT.

CXIV.

Ipsa tamen Vespera sic agatur, vt lumine lucernæ non indigeant reficientes: sed luce adhuc diei omnia consummentur. Sed et omni tempore, siue coenae, siue refectionis hora sic temperetur, vt cum luce fiant omnia. CAPVT XLII. VT POST COMPLETORIVM NEMO LOQVATVR. *Omni tempore silentio debent studere monachi, maxime tamen nocturnis horis.* Et ideo omni tempore, siue ieiunii, siue prandii, si tempus fuerit prandii, mox vt surrexerint a coena, se deant omnes in vnum, et legat vnus Collationes, vel Vitas Pa-

QVANTVM PERMITTIT.

CXV.

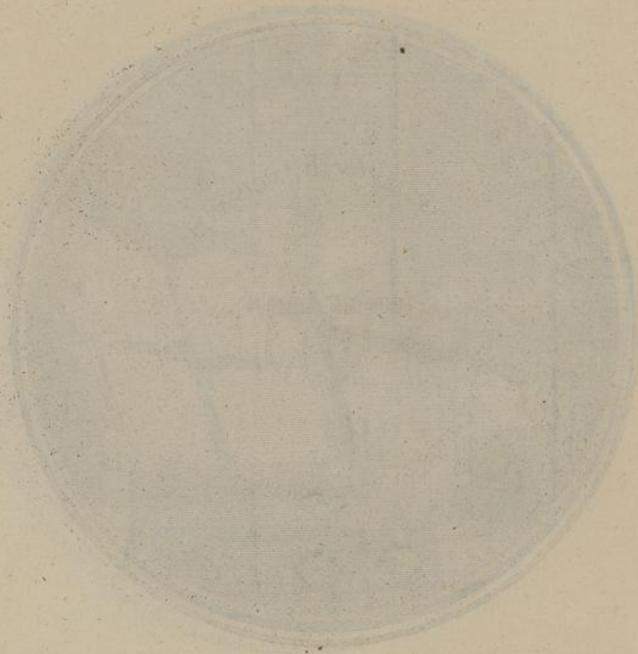

trum, aut certe aliquid, quod aedificet audientes; non autem Eptaticum, aut Regum: quia infirmis intellectibus non erit vtile illa hora hanc Scripturam audire: aliis vero horis legantur. Si autem ieiunii dies fuerint, dicta Vespera paruo interuallo mox *accedant ad lectionem Collationum, vt diximus; et lectis quatuor, aut quinque foliis, vel quantum hora permittit, omnibus in vnum occurrentibus per hanc moram lectionis. Si quis forte in assignato sibi commisso fuerit occupatus, occurrat.* Omnes ergo in vnum positi

Ff 3

QUINTVM PLAGIETVM

CXX

... aut certe aliud, quod ad hunc usque non est
... aut Regnum: quia huiusmodi in illis non est
... illa hanc partem habent: alia vero hanc partem. Si
... hanc partem habent: alia vero hanc partem. Si
... hanc partem habent: alia vero hanc partem. Si
... hanc partem habent: alia vero hanc partem. Si
... hanc partem habent: alia vero hanc partem. Si
... hanc partem habent: alia vero hanc partem. Si

Pl 2

SINT VLTIMA LINGVAE.

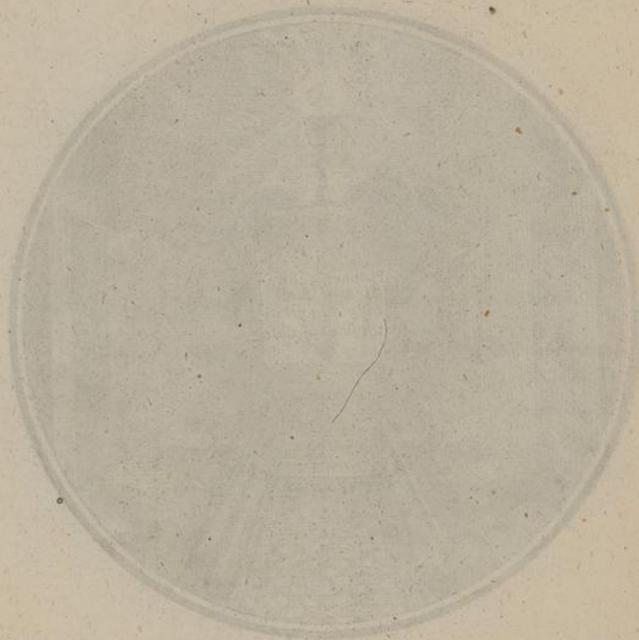
CXVI.

compleant: et exeuntes a Completoriis nulla sit licentia denuo cuiquam loqui aliquid. Quodsi inuentus fuerit quisquam praeuaricari hanc taciturnitatis regulam, grauiori vindictae subiaceat: excepto si necessitas hospitem superuenerit, aut forte Abbas aliquid iusserit. Quod tamen et ipsum cum summa grauitate, et moderatione honestissime fiat. CAPVT XLIII. DE HIS, QVI AD OPVS DEI, VEL AD MENSAM TARDE OCCVRRVNT. Ad horam diuini officii mox vt auditum fuerit signum, relictis omnibus, quae-

SINT ALPINA LINGVAE

CXVI

complent et exant a Comptoris nulli sit licent deano cui-
quam locui aliud. Quodsi inuentu fuerit quicquam fraudulenti
tam factu inuicem regulam, gratia vincta subiacet: exce-
pto si necessitas hospitum superuenit, aut forte Abbas aliud
iugit. Quod tamen et ipsam cum summa gravitate, et modo
ratione honestissime fac CAPVTXIII De us, qui ab oras
dei, vel ad mensam tarde occurrunt. Ad horam digne
officii mox ve audiam fuerit signum, relicto omnibus que

PARS OPTIMA MENTIS.

CXVII.

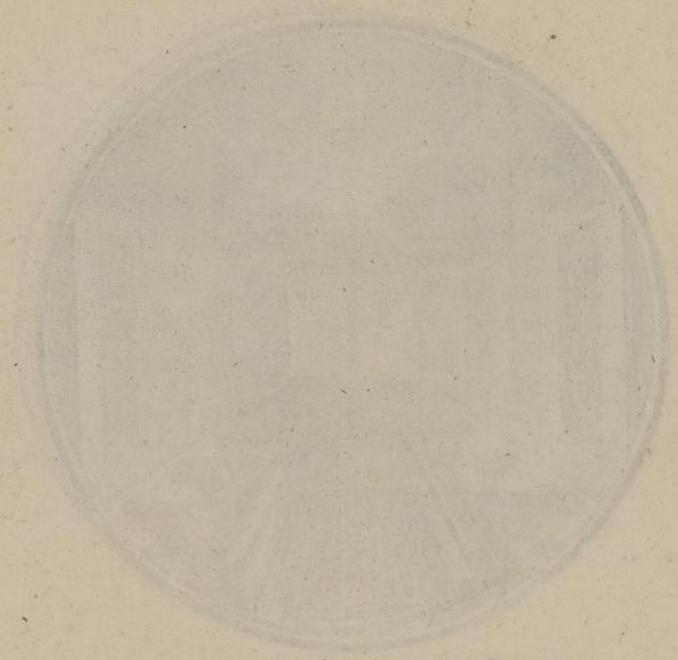

libet fuerint in manibus, summa cum festinatione curratur; cum grauitate tamen, vt non scurrilitas inueniat fomitem. *Ergo nihil operi DEI praeponatur.* Quod si quis ad Nocturnas Vigilias post Gloriam Psalmi nonagesimi quarti (quem propter hoc omnino subtrahendo, et morose volumus dici) occurrerit: non stet in ordine suo in choro, sed vltimus omnium stet, aut in loco, quem talibus negligentibus seorsum constituerit Abbas, vt videatur ab ipso, vel ab omnibus, vsque dum completo Opere DEI publica satisfa-

Gg

PARS OPTIMA MENTIS.

EXVII

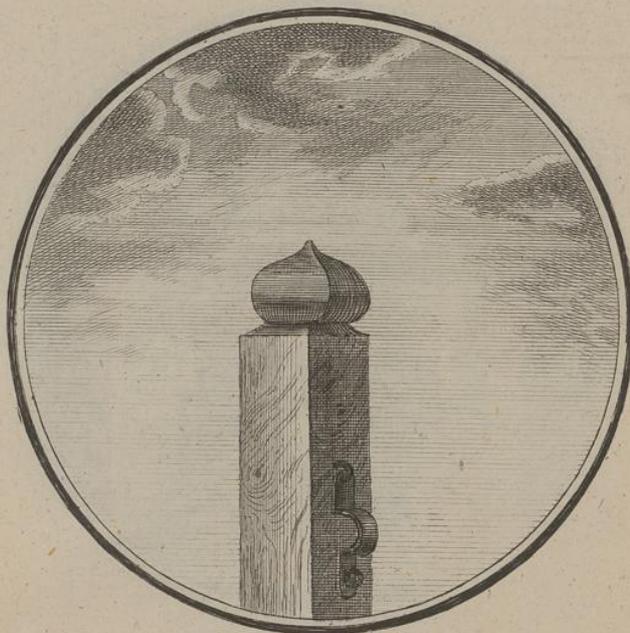
liber hinc in manus, fuitque cum festinatione cursum; cum
gratulari tamen, ut non sicut hinc in manus locum. Ergo nihil
part. Dicitur hinc. Quod hinc ad Nocturnas Vigiliis post
Gloriam Patrii vocatam dicitur (quod propter hoc tantum
fatiscente, et proinde volumus hinc) occurrerit: non sit in
ordine suo in choro, sed vultus regnum sit, aut in loco quem
talibus negotiorum hinc constituit. Ad hoc ut videtur ad ipsa
vel in choro, quod dum completo Opere Dei publici factis.

ARCET AB INIVSTIS.

CXVIII.

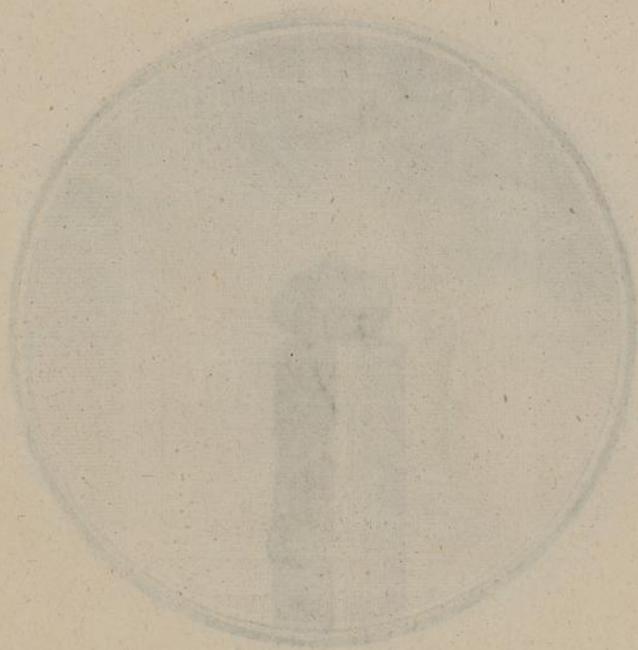

ctione poeniteat. *Ideo autem eos in ultimo, aut seorsum iudicauimus debere stare ; vt visi ab omnibus vel pro ipsa verecundia sua emendentur.* Nam si foris Oratorio remaneant, erit forte talis, qui se aut recollocet, et dormiat, aut certe sedeat sibi foris, vel fabulis vacet, et detur occasio maligno: sed ingrediatur intus, vt nec totum perdat, et de reliquo emendetur. Diurnis autem horis, qui ad opus DEI post Versum, et Gloriam primi Psalmi, qui post Versum dicitur, non occurrerit, lege, qua supra diximus, in ultimo stet: nec

Gg 2

ARCTI AB INVENTIS

OXVIII

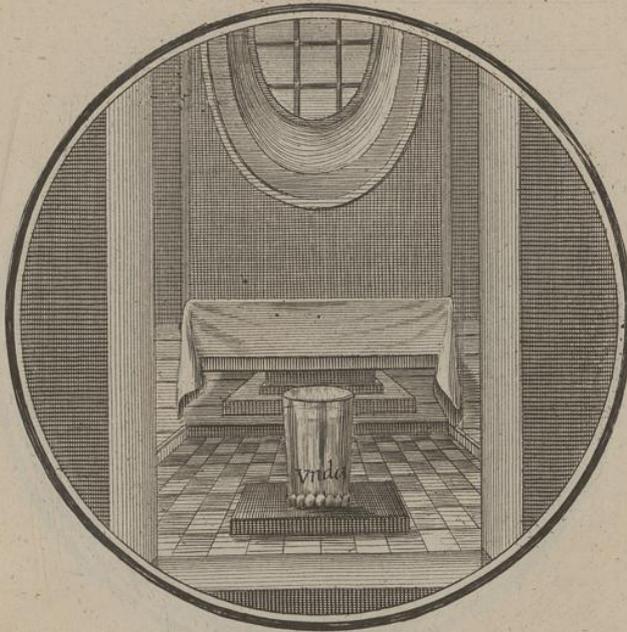
Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

SERO VENIENTIBVS.

CXIX.

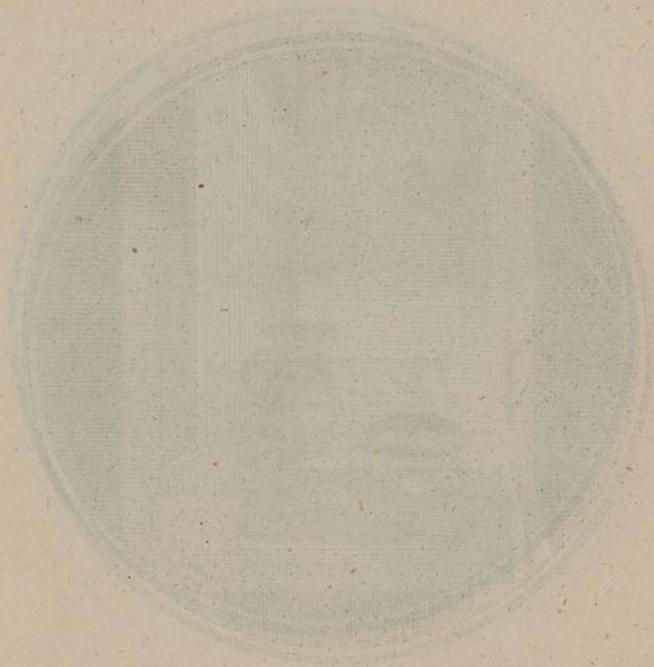

praesumat fociari choro psallentium vsque ad satisfactionem : nisi forte Abbas licentiam dederit permissione sua : ita tamen, vt satisficiat reus ex hoc. *Ad mensam autem qui ante Versum non occurrerit, et simul omnes dicant Versum, et orent, et sub vno omnes accedant ad mensam; qui per negligentiam suam, aut vitium non occurrerit, vsque ad secundam vicem pro hoc corripatur; si denuo non emendauerit, non permittatur ad mensae communis participationem, sed sequestratus a consortio omnium reficiat solus, sublata ei portione sua vini,*

Gg 3

SECO VENTRIS

CXIX

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

830

2

TEMPORE STATVTO.

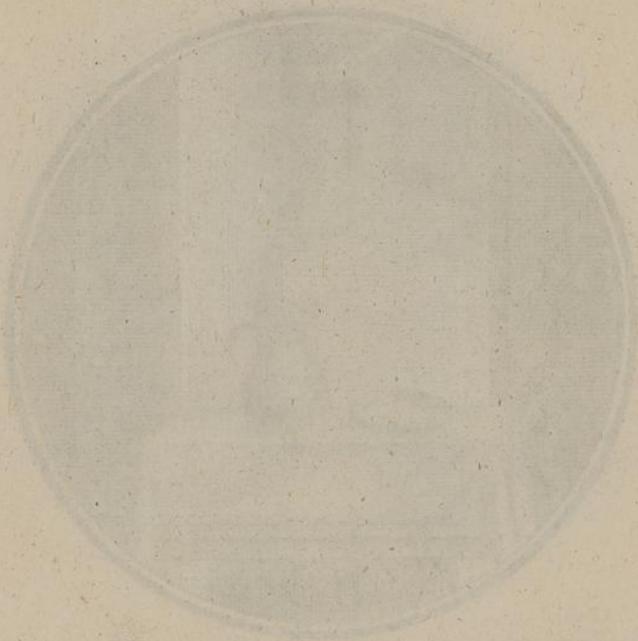
CXX.

vsque ad satisfactionem, et emendationem. Similiter autem patitur, qui ad illum Versum non fuerit praesens, qui post cibum dicitur. *Nec quisquam praesumat ante statutam horam, vel postea quicquam cibi, vel potus praesumere.* Sed et si cui offertur aliquid a Priore, et accipere renuerit: hora, qua desiderauerit hoc, quod prius recusauit, aut aliud omnino nihil percipiat vsque ad emendationem congruam. CAPVT XLIV. DE IIS, QVI EXCOMMUNICANTVR, QVOMODO SATISFACIANT. Qui pro grauioribus culpis

TEMPORIS STATVS.

CXX

... ad satisfactionem, et emendationem. Similiter enim prae-
tium, qui ad illam Verum non fuerit gratia, qui post cibum
dicitur. Nec quidem praesentis ante scriptum bonum, est postea
quodam cibus, vel potus praesentis. Sed et si cui offeritur aliquid
a fratre, et accipere tenentur: hoc, qui desiderant hoc
quod prius tenebant, et aliud omnino nihil percipiunt usque ad
emendationem constant. CAPVT XLV. De us. ova. r. x. x. x.
... ad satisfactionem, et emendationem. Quibus gratia est

CONTRITVM PLACAT.

CXXI.

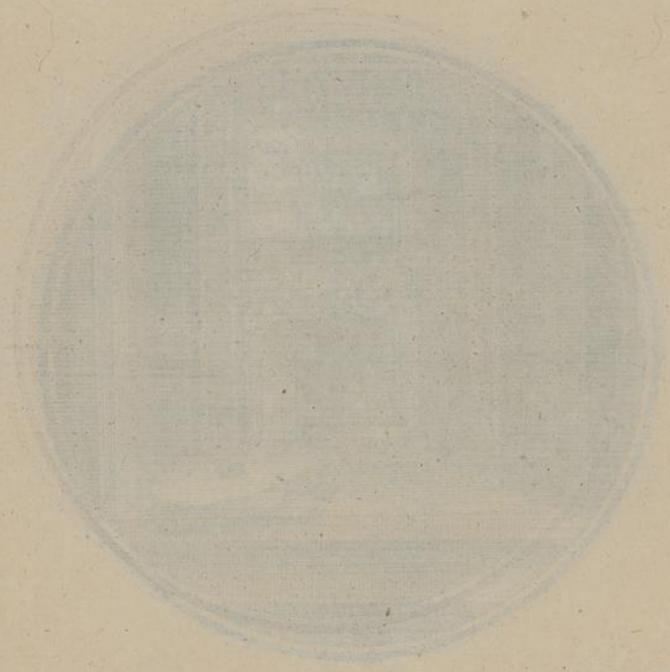

ab Oratorio, et a mensa excommunicatur, hora, qua Opus DEI in Oratorio celebratur, ante fores Oratorii prostratus iaceat nihil dicens, nisi tantum posito in terra capite, stratus pronus omnium de Oratorio exeuntium pedibus. Et hoc tamdiu faciat, usque dum Abbas iudicauerit satisfactum esse. Qui dum iussus ab Abbate venerit, voluat se Abbatis, deinde omnium vestigiis, ut orent pro eo. Et tunc si iusserit Abbas, recipiatur in choro, vel in ordine, quo Abbas decreuerit: ita sane ut Psalmum, aut Le-

Hh

CONSTITUTIO PLACATA

CXXI

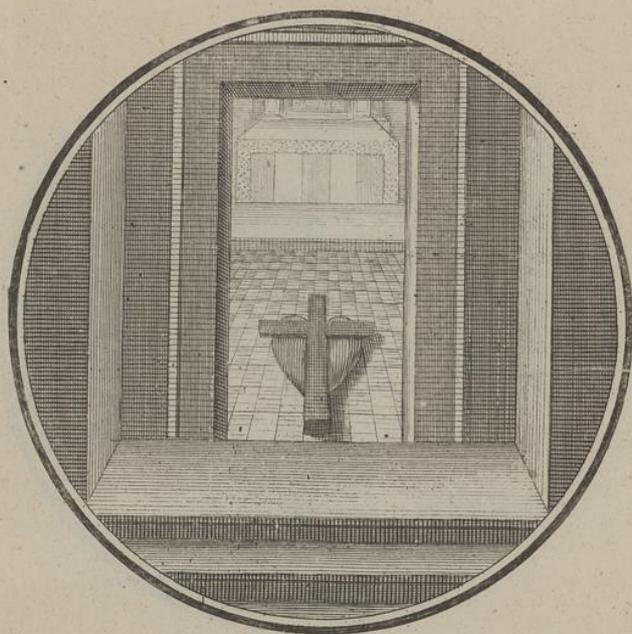
ep. Osnabr. et a mon. excommunicat. post. que Qui DNI
in Osnabr. ...
dicit. ...
de Osnabr. ...
Abbas ...
...
pro eo. Et tunc si ...
ordine, quo Abbas ...

PREMIT, NON OPPRIMIT.

CXXII

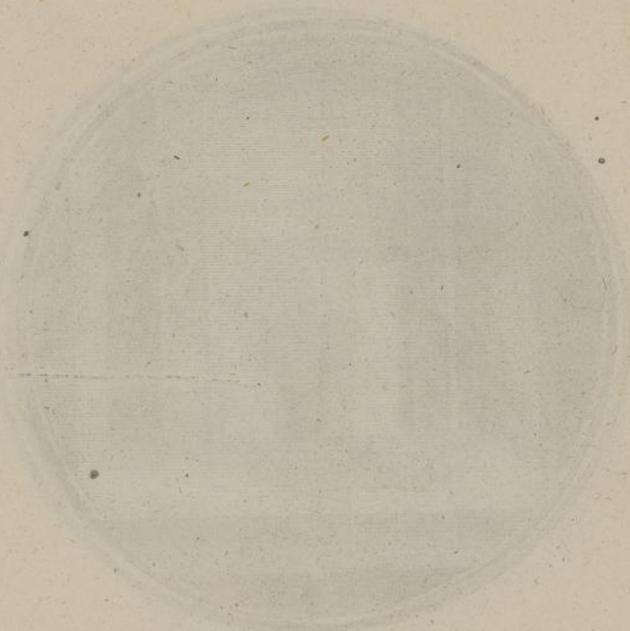

ctionem, vel aliud quid non praesumat in Oratorio imponere, nisi iterum Abbas iubeat. Et omnibus horis dum completur Opus DEI, proiciat se in terra in loco, in quo stat; et sic satisfaciat usque dum ei iubeat Abbas, ut quiescat iam ab hac satisfactione. *Qui vero pro leuibus culpis excommunicantur tantum a mensa, in Oratorio satisfaciant: usque ad iussionem Abbatis hoc perficiant, usque dum benedicat, et dicat, sufficit.* CAPVT XLV. DE IIS, QVI FALLVNTVR IN ORATORIO. Siquis, dum pronunciat

Hh 2

PREMIT, NON OPPRIMIT.

CXXII

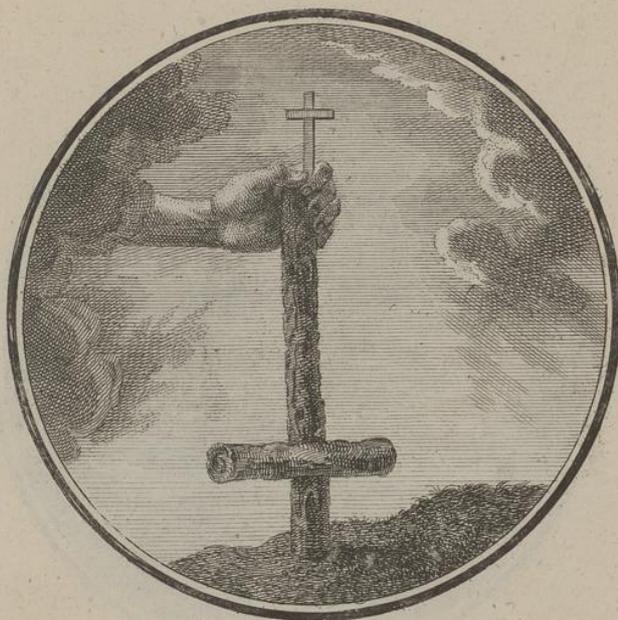
tionem, vel alius quid non precludit in Oratorio impo-
nitur illi scilicet Abbas. Et omnibus hinc tam completis. Quis
Dei, prolicet in terra in loco in quo sit, et sic habet
vague dum ei iudex Abbas, ut quilibet in eo sic habet
Quo circa pro hinc in hinc, et in hinc, et in hinc, et in hinc,
in Oratorio, et in hinc, et in hinc, et in hinc, et in hinc,
cum, et in hinc,
Et us, qui in hinc, et in hinc, et in hinc, et in hinc, et in hinc,

Hb 2

SPONTE, AVT INVITE.

CXXIII.

Pſalmum, Reſponſorium, aut Antiphonam, vel Lectionem, fal-
litur : niſi ſatisfactione ibi coram omnibus humiliatus fuerit, *ma-
iori vindictae ſubiaceat ; quippe qui noluit humilitate corrigere,
quod negligentia deliquit* : infantes vero pro tali culpa vapulent.

CAPVT XLVI. DE IIS, QVI IN ALIIS QVIBVSLIBET REBVS DE-
LINQVNT. Siquis, dum in iabore quouis, in coquina, in cella-
rio, in miniſterio, in piſtrino, in horto, in arte aliqua dum laborat,
vel in quocunqve loco aliquid deliquerit, aut fregerit quippiam,

REPONIT, AVT INVITE

CXXIII

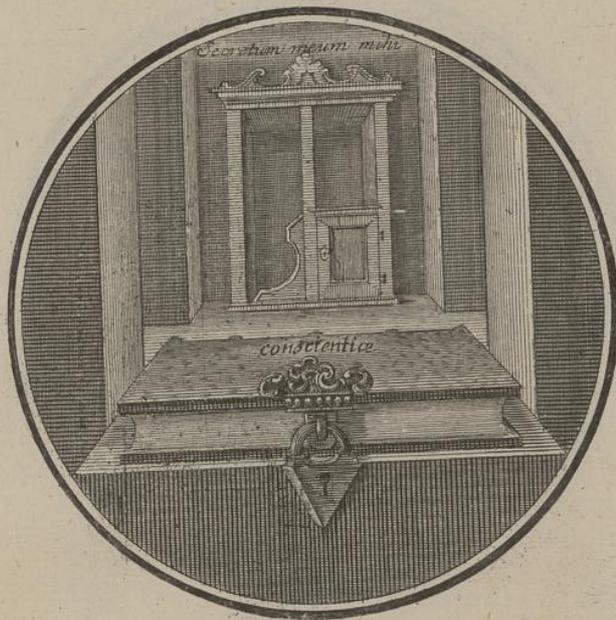
Episcopus, Responsum, aut Antiphonam, vel Lectorem, sal-
tem: nisi satisfactione ibi coram omnibus legitimis fuerit, au-
tem ecclesiam, quae in nobis, hactenus, servavit,
quod respectu dicitur: ignoscere vero pro tali culpa videntur
CAPIT. XLVI. De his, qui in anno quovis, raris de-
linquunt. Si quis, dum in labore quovis, in cella,
in ministerio, in pistrino, in horto, in aliis dum laborat,
vel in quocumque loco aliquid deliquerit, aut fuerit culpam;

CVRANDA , NON PVBLICANDA.

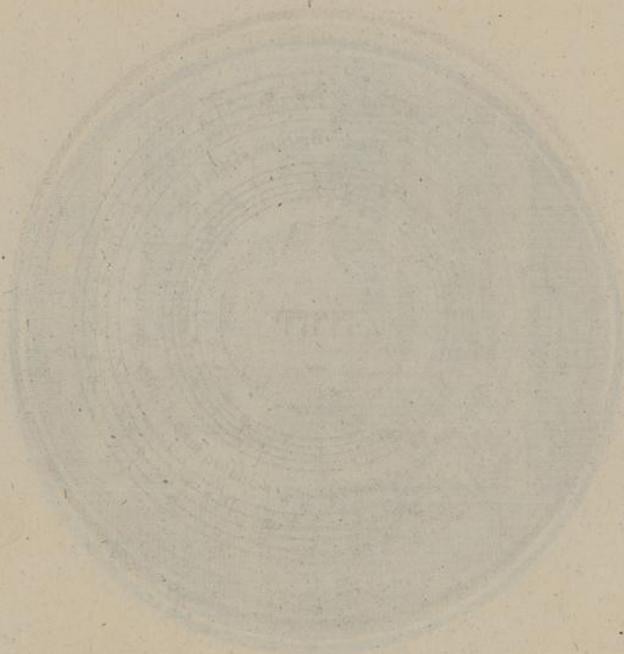
CXXIV.

aut perdiderit, vel aliud quid excefferit vbi vbi: et non veniens continuo ante Abbatem, vel congregationem ipse vltro fatifecerit, et prodiderit delictum suum: dum per alium cognitum fuerit, maiori subiaceat emendationi. *Si animae vero peccati causa latens fuerit; tantum Abbati, aut spiritualibus Senioribus patefaciat, qui sciant curare sua et aliena vulnera, non detegere, et publicare.* CAPVT XLVII. DE SIGNIFICANDA HORA OPERIS DEI. Nuncianda hora Operis DEI, die noctuque fit cura Abbati, aut ipse nunciare: aut

CYRILLI, NON EVANGELISTA

CXIV

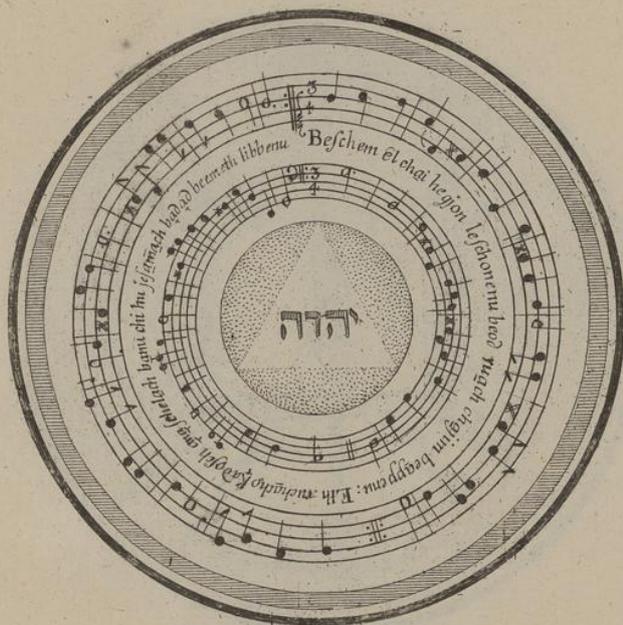

... non veniens
... et non veniens

AUDIENTES AEDIFICET.

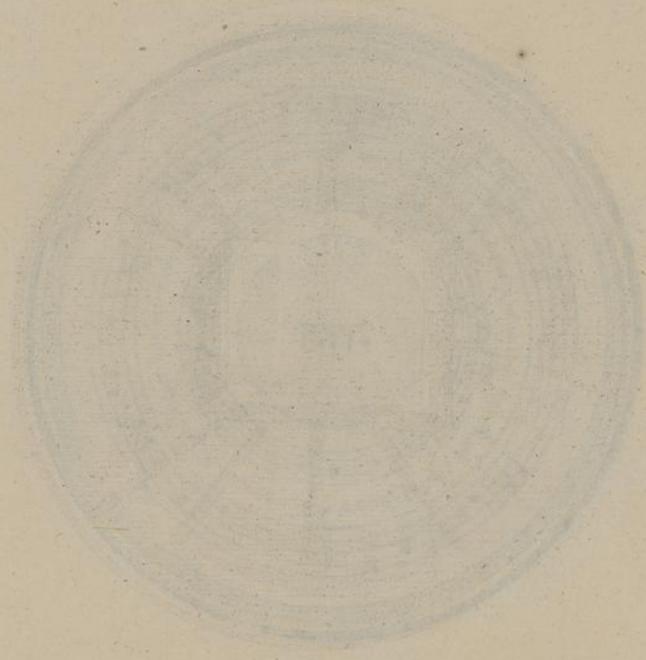
CXXV.

tali sollicito Fratri iniungat hanc curam, vt omnia horis competen-
tibus compleantur. Psalms autem, vel Antiphonas post Abbatem
ordine suo, quibus iussum fuerit, imponant. *Cantare autem, aut le-
gere non praesumat, nisi qui potest ipsum officium implere, vt aedificen-
tur audientes. Quod cum humilitate, et grauitate, et tremore fiat,
et cui iusserit Abbas.* CAPVT XLVIII. DE OPERE MANVVM QVO-
TIDIANO. Otiositas inimica est animae. Et ideo certis temporibus
occupari debent fratres in labore manuum; certis iterum horis in

ADVENTES, ADVENTES

CXXV

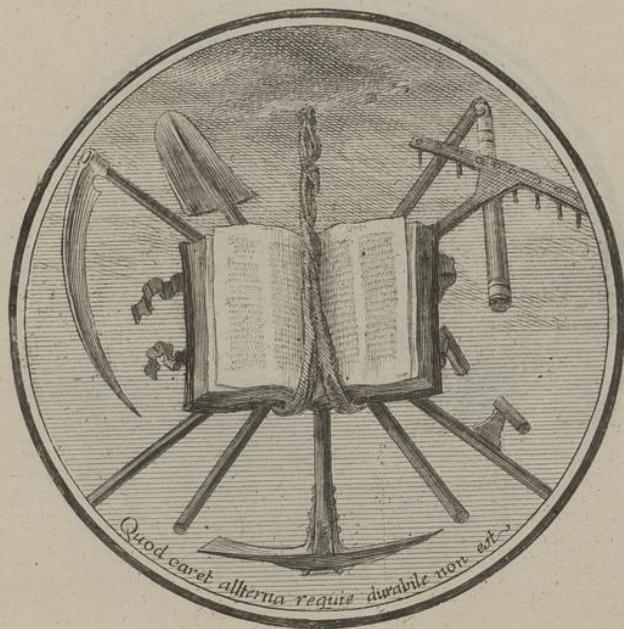
Faint, illegible text or bleed-through from the reverse side of the page, appearing as ghostly impressions within the rectangular border.

OMNIA TEMPVS HABENT.

CXXVI.

lectione diuina. Ideoque hac dispositione credimus vtraque tempora ordinari; id est, vt a Pascha vsque ad Calendas Octobris mane exeuntes a prima vsque ad horam pene quartam laborent, quod necessarium fuerit. Ab hora autem quarta vsque ad horam quasi sextam lectioni vacent. Post Sextam autem surgentes a mensa, pausent in lectis suis cum omni silentio: aut forte qui voluerit legere, sibi sic legat, vt alium non inquietet. Et agatur Nona temperius mediante octaua hora: et iterum, quod faciendum est, operentur vsque ad Vesper-

OMNIA TEMPUS HABENT

CXXVI

lectioe diuina. Atque hoc diffinitioe credimus utique tempore
ordinari; id est, ut a Pascha usque ad Calendar Octobris mens
etiam et a Pascha usque ad Calendar Octobris mens
tamen fuerit. Ad hoc autem non parum quod in lectio
inuenitur. Post sextam autem huiusmodi a mensis, postquam in lectio
hinc cum omni silentio: aut forte qui voluerit legere, sibi sit legat,
ut alium non impediat. Et agitur hinc tempore ad hunc octauum
hinc: exiatur, quod scilicet huiusmodi est, operetur usque ad Velpe-

IN SVDORE VVLTVS.

CXXVII.

ram. Si autem necessitas loci, aut paupertas exegerit, ut ad fruges colligendas per se occupentur, non contristentur; quia tunc vere monachi sunt, si labore manuum suarum viuunt, sicut et Patres nostri, et Apostoli. Omnia tamen mensurate fiant propter pusillanimes. A Calendis autem Octobris vsque ad caput Quadragesimae vsque in horam secundam plenam lectioni vacent: hora secunda agatur Tertia: et vsque Nonam omnes in opus suum laborent, quod eis iniungitur. Facto autem primo signo horae Nonae, disiungant se ab

IN SVBORA VII TVE

CVXVI

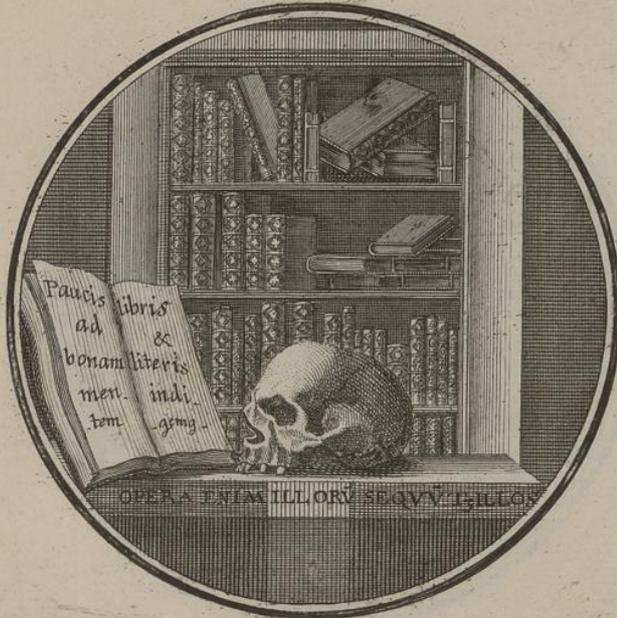
tam. Si autem nequiter sit, cui pariter et regis et ad fructu
colliguntur per se acceptum, non contumeliam, quia hoc est no-
nachi ius, si habeat in manu suam tenet, sicut et in re iuris
et iuris. Omnia tamen nequiter sunt propter nullitatem. A
Catholis autem Octobris regis ad eam Quadragesima venit in
horum locutionem plerumque locutionem vocant, hoc tenent regnum. Te-
lis et vasa. Nonnulli autem in opus habent locutionem, quod est in
gint. Pater autem primo hunc hunc. Nonne, dicitur in se ab

FACTA IUVABUNT.

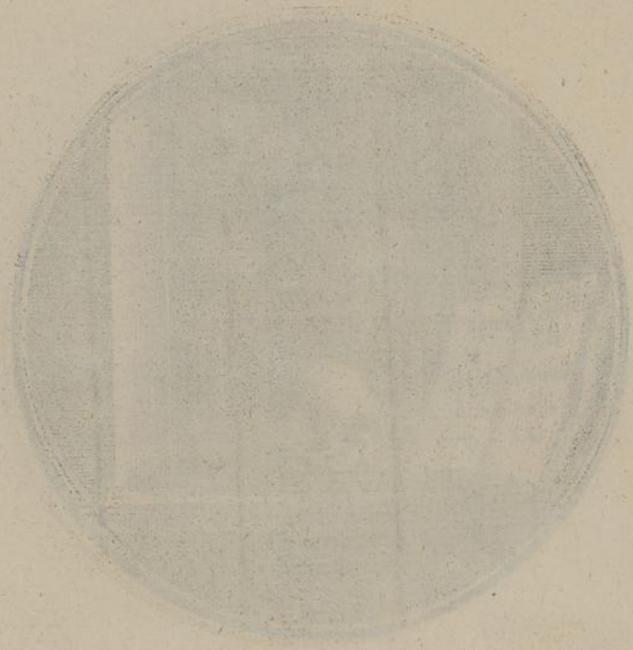
CXXVIII.

opere suo finguli; et sint parati, dum secundum signum pulsauerit. Post refectionem autem vacent lectionibus suis, aut Psalmis. In Quadragesimae vero diebus à mane vsque ad tertiam plenam vacent lectionibus suis, et vsque ad decimam horam plenam operentur, quod eis iniungitur. In quibus *diebus Quadragesimae accipiant omnes singulos Codices de bibliotheca, quos per ordinem ex integro legant. Qui codices in Caput Quadragesimae dandi sunt.* Ante omnia sane deputentur vnus, aut duo seniores, qui circum-

EXPLANATION

CXXVIII

The following is a description of the
 diagram above, which represents the
 celestial globe, and is intended to
 illustrate the position of the
 sun at the time of the
 equinoxes, and the
 position of the
 planets at the time of
 their conjunctions with
 the sun.

QVAE CONVENTIO?

CXXIX.

eant monasterium horis, quibus vacant fratres lectioni: et videant, *ne forte inueniatur frater acediosus, qui vacet otio, aut fabuli, et non est intentus lectioni: et non solum sibi inutilis est, sed etiam alios extollit.* Hic talis si (quod absit) repertus fuerit, corripiatur semel, et secundo: si non emendauerit, correptioni regulari subiaceat taliter, vt ceteri timeant. *Neque frater ad fratrem iungatur horis incompetentibus.* Dominico item die lectioni vacent omnes: exceptis his, qui variis officiis deputati sunt. Si quis ve-

K k

DONEC VIXERO.

CXXX.

ro ita negligens, et desidiosus fuerit, vt non velit, aut non possit meditari, aut legere; iniungatur ei opus, quod faciat, et non vacet. Fratibus infirmis, vel delicatis talis opera, aut ars iniungatur, vt nec otiosi sint, nec violentia laboris opprimantur, vt effugentur. Quorum imbecillitas ab Abbate consideranda est. CAPVT XLIX. DE QVADRAGESIMAE OBSERVATIONE. *Licet omni tempore vita monachi Quadragesimae debeat obseruationem habere: tamen quia paucorum est ista virtus, ideo suademus istis diebus Quadragesimae*

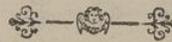
BOVIC VIKINGO

CXX

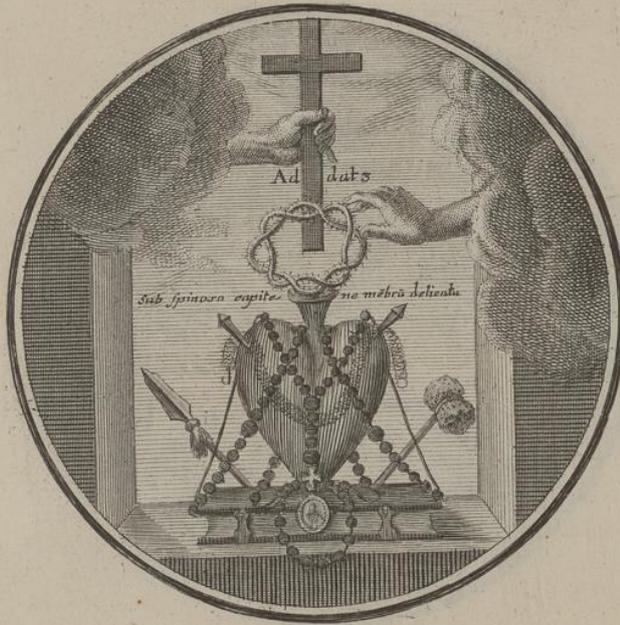
to its neglect, et debet esse in illis, et non vult, aut non possit
meditari, aut legere; improprie et otiose, quod sit in eis, et non in
Fratribus infirmis, vel debilibus talis operis, aut sua industria,
et nec otiosi sint, nec violentis laboris occupati, vel
in Quorum impeditis ab Abbate commendata est CURA
XII. De CANTUARUM MONASTIIO. In Cantuariensi
est monasterium, quod dicitur Cantuariense, in quo
est monasterium de Cantuariensi, in quo

AD SOLITVM PENSVM.

CXXXI.

omni puritate vitam suam custodire, omnes pariter negligentias aliorum temporum his diebus sanctis diluere. Quod tunc digne fit, si ab omnibus vitiis temperemus: orationi cum fletibus, lectioni, et compunctioni cordis, atque abstinentiae operam demus. *Ergo his diebus augeamus nobis aliquid ad solitum pensum seruitutis nostrae, orationes peculiare, ciborum et potus abstinentiam; ut unusquisque super mensuram sibi indictam aliquid propria voluntate cum gaudio sancti Spiritus offerat DEO: id est subtrahat*

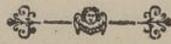
AD SOLIUM VENETVM

CLXXII

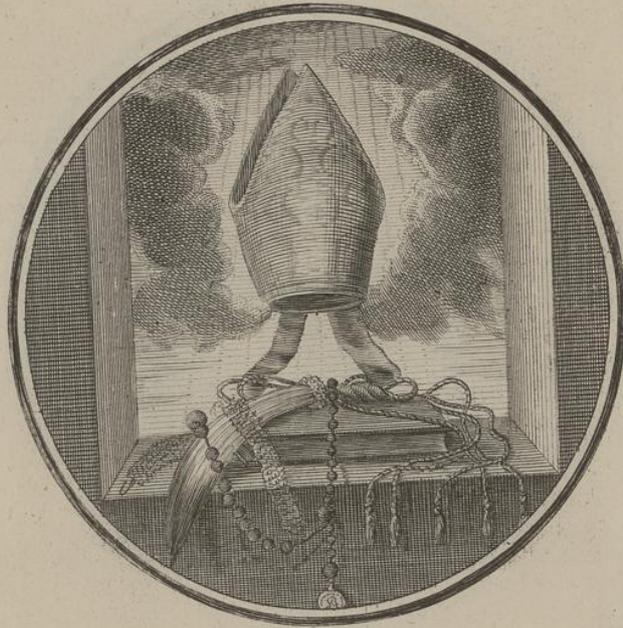
omni p[ro]p[ri]etate v[est]ra[m] sicut e[st] i[n] d[omi]n[io] v[est]ro p[ro]p[ri]etate
alium temp[or]um h[ab]ere d[e]b[et]et. Quid t[ame]n d[omi]n[us] in
h[is] o[mn]ib[us] v[est]ris temp[or]ib[us] e[st] d[e]b[et]et e[st] i[n] d[omi]n[io] v[est]ro
et comp[ar]atione cordis, t[ame]n s[im]iliter op[er]at[ur] d[e]us. Et p[ro]
p[ro]p[ri]etate v[est]ra[m] sicut e[st] i[n] d[omi]n[io] v[est]ro p[ro]p[ri]etate
sicut e[st] i[n] d[omi]n[io] v[est]ro p[ro]p[ri]etate, sicut e[st] i[n] d[omi]n[io] v[est]ro
sicut e[st] i[n] d[omi]n[io] v[est]ro p[ro]p[ri]etate, sicut e[st] i[n] d[omi]n[io] v[est]ro
et cum p[ro]p[ri]etate v[est]ra[m] sicut e[st] i[n] d[omi]n[io] v[est]ro p[ro]p[ri]etate

CLXXII

SVBIECTA VALEBVNT.

CXXXII.

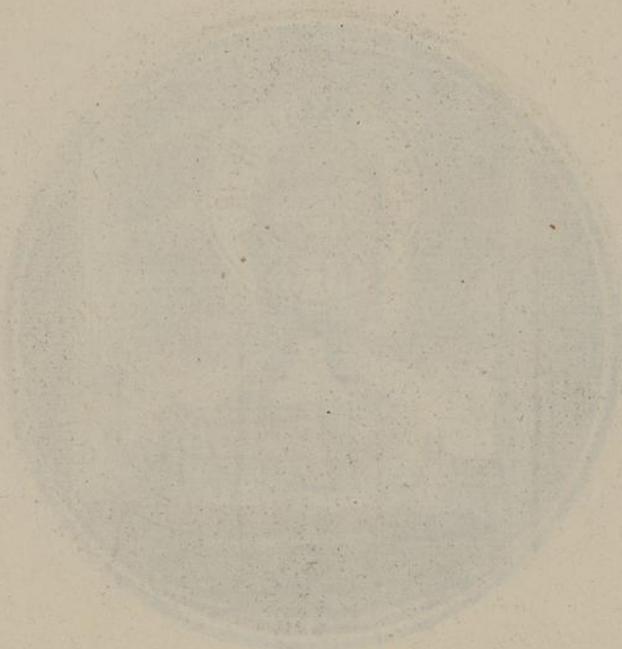

corpori suo, de cibo, de potu, de somno, de loquacitate, de scurrilitate, et cum spiritualis desiderii gaudio sanctum Pascha expectet. *Hoc ipsum tamen, quod unusquisque offert, Abbati suo suggerat, et cum eius fiat oratione, et voluntate: quia quod sine permissione Patris spiritualis fit, praesumptioni deputabitur, et vanae gloriae, non mercedi. Ergo cum voluntate Abbatis omnia agenda sunt.*

CAPVT L. DE FRATRIBVS, QVI LONGE AB ORATORIO LABORANT, AVT IN VIA SVNT. Fratres qui omnino longe sunt in la-

SYBILLA VALENTI

CXXII

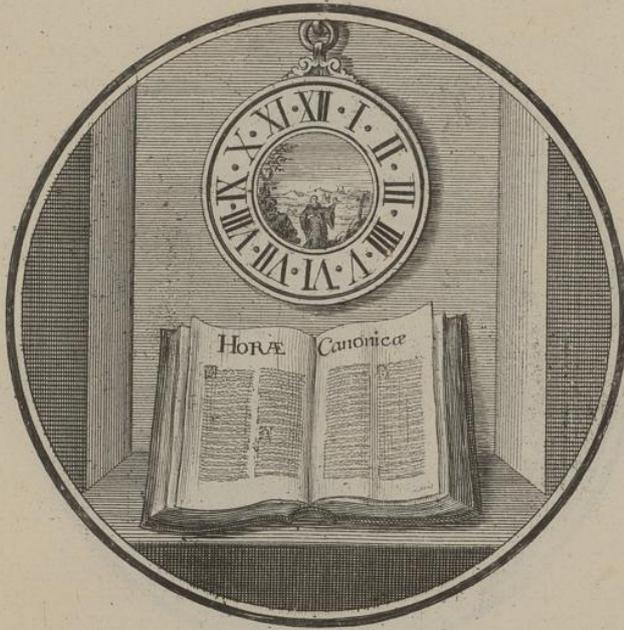

corpora suo, de cibo, de potu, de somno, de locustate, de
ritate, de cura lustrata delectatione lustrata, de la ex-
tra, de lustrata, post corpusque, de, delectatione
et caritate, de caritate, de caritate, de caritate, de
delectatione, de, delectatione, delectatione, delectatione,
delectatione, delectatione, delectatione, delectatione,
CAPIT. I. De caritate, de caritate, de caritate, de
delectatione, delectatione, delectatione, delectatione,

RESPONDEANT.

CXXXIII.

bore, et non possunt occurrere hora competenti ad Oratorium, et Abbas hoc perpendit, quia ita est, *agant ibidem Opus DEI*, ubi operantur, *cum tremore diuino flectentes genua*. Similiter *qui in itinere directi sunt, non eos praetereant horae constitutae: sed ut possunt, agant ibi, et seruitutis pensum non negligant reddere.* CAPVT LI. DE FRATRIBVS, QVI NON SATIS LONGE PROFICISCVNTVR. Frater, qui pro quouis responso dirigitur, et ea die sperat reuerti ad monasterium: non praesumat foris manducare, etiam si a quouis rogetur:

LI

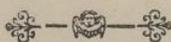
RESPONDANT

CXXIII

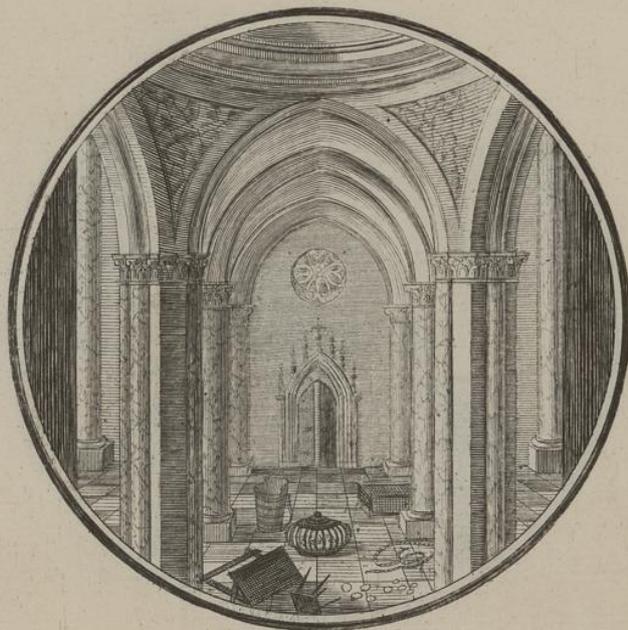
Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

LI

HINC AVFERENDA!

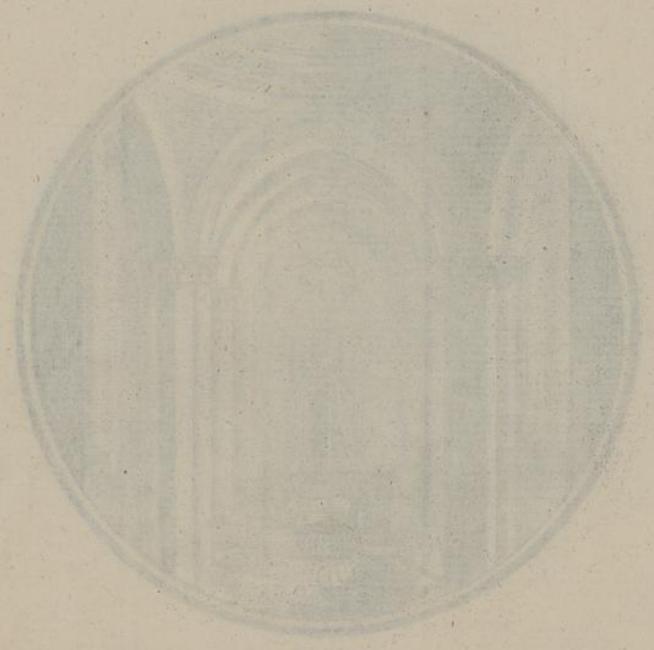
CXXXIV.

nisi forte ei ab Abbate suo praecipitur. Quodsi aliter fecerit, excommunicetur. CAPVT LII. DE ORATORIO MONASTERII. *Oratorium hoc fit, quod dicitur: nec ibi quicquam aliud geratur, aut condatur.* Expleto opere DEI, omnes cum summo silentio exeant, et agatur reuerentia DEO: vt frater, qui forte sibi peculiariter vult orare, non impediatur alterius improbitate. Sed si alter vult sibi forte secretius orare; simpliciter intret, et oret; non in clamosa voce, sed in lacrimis, et intentione cordis. Ergo qui simile opus non facit,

INNOCENTII PAPAE

CXXXIV

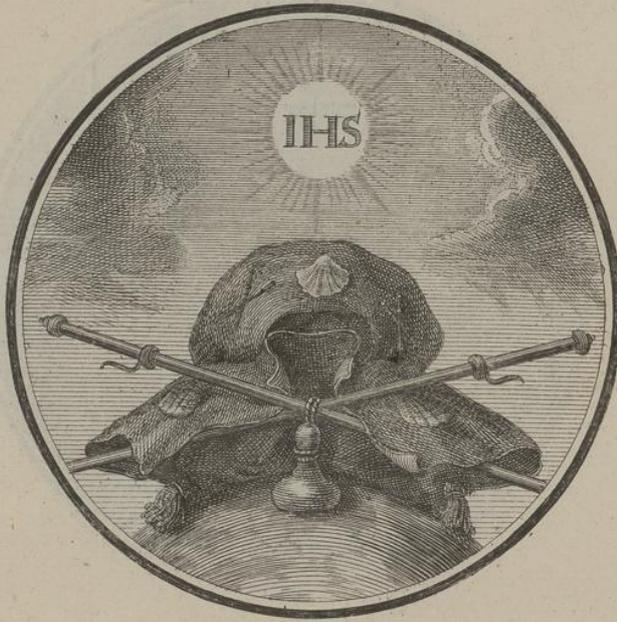
Illi forte et ab Abbate suo precipiant. Quod si aliter fecerit. ex-
communicentur. CAPITULUM DE DORWORTH. In nomine Domini Amen. Quia
trans hoc se quodlibet; nec si quis eum aliquid exeat, aut eum
in. Hic pro opere Dei, omnes curas suas habere exant, et per
se. Invenit. Deo: utique, qui seorsum possibilia vult esse
non impediant. alius impeditur. Sed si aliter vult esse
creatus esse; impeditur. et dicit: non in choro voce, sed
in factis, et in nomine cordis. In quo non habet non latet.

VENERANDI.

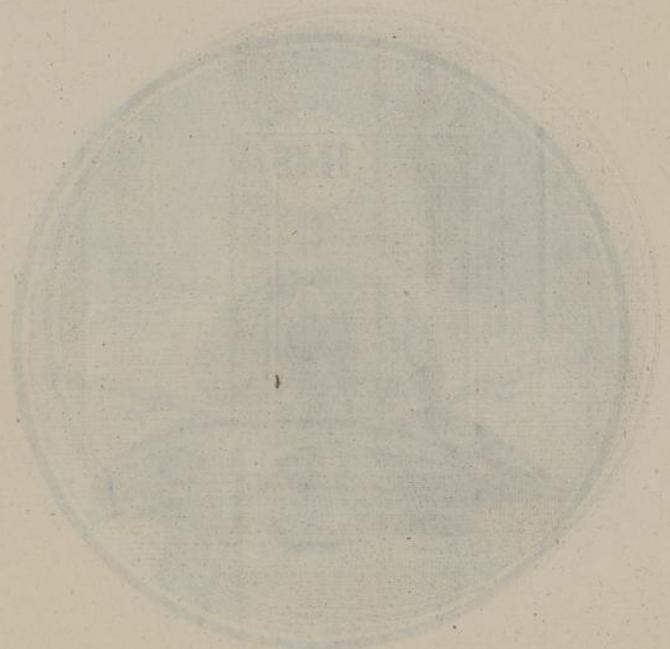
CXXXV.

non permittatur expleto opere DEI remorari in Oratorio, sicut dictum est, ne alius impedimentum patiatur. CAPVT LIII. DE HOSPITIBVS SVSCIPIENDIS. *Omnes superuenientes hospites tanquam Christus suscipiantur: quia ipse dicturus est: hospes fui, et suscepistis me. Et omnibus congruus honor exhibeatur, maxime domesticis fidei, et peregrinis. Ut ergo nunciatus fuerit hospes, occurratur ei a Priore, vel a fratribus cum omni officio caritatis; et primitus orent pariter: et sic sibi socientur in pace. Quod pacis osculum non prius offe-*

VENERANDI

CXXV

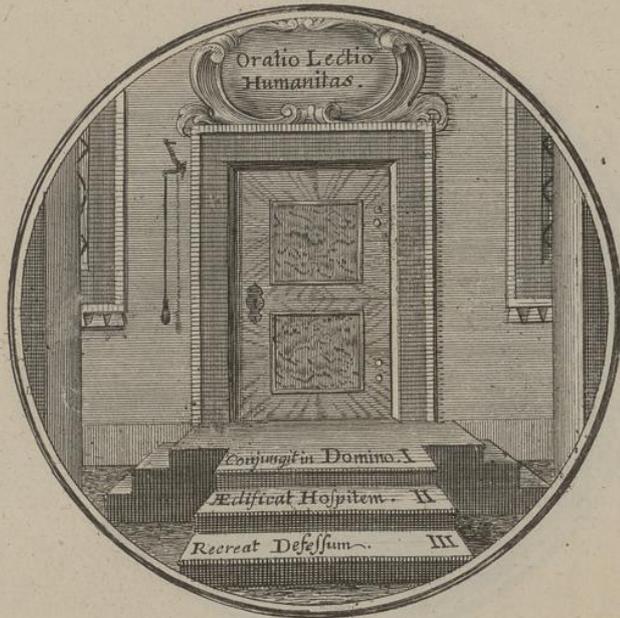
non permittantur ex parte Dei tenentis in Quarta, sed si
cum est, ne alius impedimentum patiantur. CAPVT III. De no-
tariis sive notariis. Quia sicut dicitur in scripturis
Christus significatur: quia ipse dicitur esse: ipse qui et ipse
est. Et omnia carnis suae carnis: maxime hominibus
et peccatis. Vt ergo mandatis suis hoc, occurrit eis. Pro-
te, vel a fratribus cum omnibus certat, et prima omnia
iter: et sic hinc tenentur in pace. Quod factis oculum non vult esse

BENE CONVENIUNT.

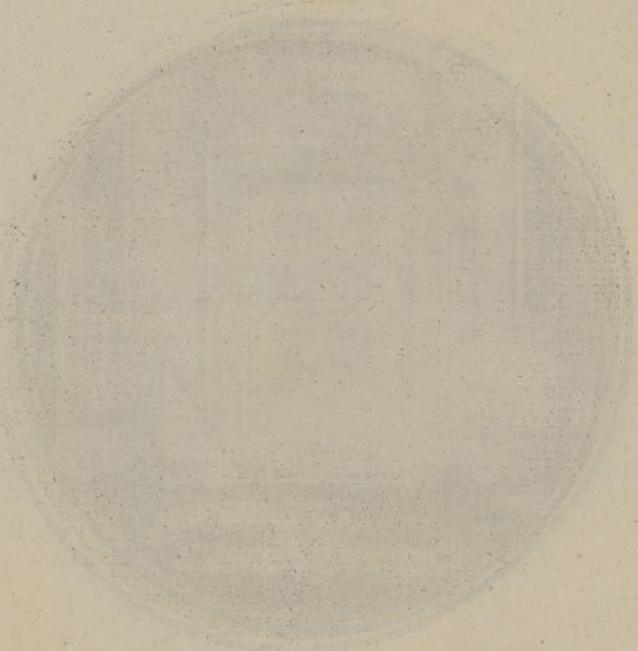
CXXXVI.

ratur, nisi oratione praemissa, propter illusiones diabolicas. In ipsa autem salutatione omnis exhibeatur humilitas. Omnibus venientibus, siue discedentibus hospitibus inclinato capite, vel prostrato omni corpore in terra, Christus in eis adoretur, qui et suscipitur. *Suscepti autem hospites ducantur ad Orationem*: et postea sedeat cum eis Prior, aut cui iusserit ipse. *Legatur coram hospite lex diuina, ut aedificetur: et post haec omnis exhibeatur humanitas*. Ieiunium a Priore frangatur propter hospitem: nisi forte praecipuus sit dies ieiunii,

BRUX CONVENTIUM.

CKXXVI

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is arranged in several lines and is too light to transcribe accurately.

NE DESPEXERIS.

CXXXVII.

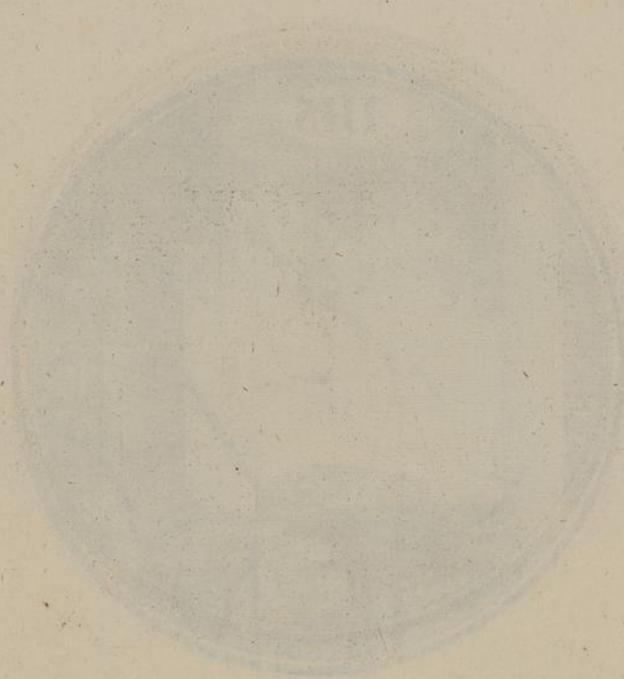

qui non possit violari. Fratres autem consuetudines ieiuniorum
prosequantur. Aquam in manibus Abbas hospitibus det: pedes
hospitibus omnibus tam Abbas, quam cuncta congregatio lauet.
Quibus lotis hunc versum dicant: suscepimus DEVS misericordiam
tuam in medio templi tui. *Pauperum, et peregrinorum maxime
susceptioni cura sollicitè exhibeatur: quia in ipsis magis Christus su-
scipitur. Nam diuitum terror ipse sibi exigit honorem. Coquina
Abbatis, et hospitum super se fit, vt incertis horis superueni-*

M m

DE DESPERERIS.

CXXVII

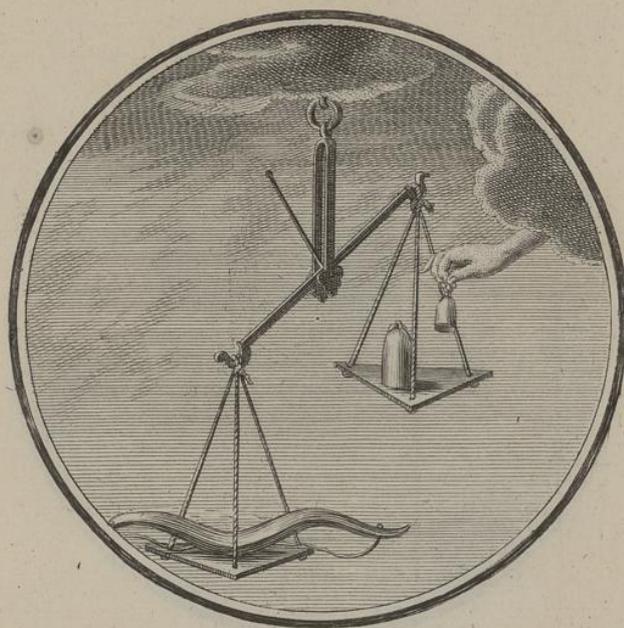
qui non possit vocari. Praeterea enim continentibus insularum
prospiciunt. Aquas in montibus Alpibus hospitibus dicitur. Praeterea
hospitibus continentibus Alpibus, quoniam cunctis congressibus laqueis
Quibus loca sunt verum dicitur. Praeterea dicitur in insularum
omnium in medio tempore. Praeterea, et praeterea in
Praeterea cum solentur in insularum. Praeterea in
Praeterea. Praeterea in insularum. Praeterea in
Praeterea, et praeterea in insularum.

M III

INDIGET.

CXXXVIII.

entes hospites, qui nunquam defunt monasterio, non inquietent fratres. In quam coquinam ad annum ingrediantur duo fratres, qui ipsum officium bene impleant; quibus, vt indigent, solatia administrentur, vt absque murmuratione seruiant; et iterum quando occupationem minorem habent, exeant, vbi eis imperatur, in opera. Et non solum in ipsis, sed et *in omnibus officiis monasterii ista sit consideratio: vt quando indigent, solatia accommodentur eis*: et iterum, quando vacant, obediant impe-

Mm 2

INDIGET.

CXXXVIII

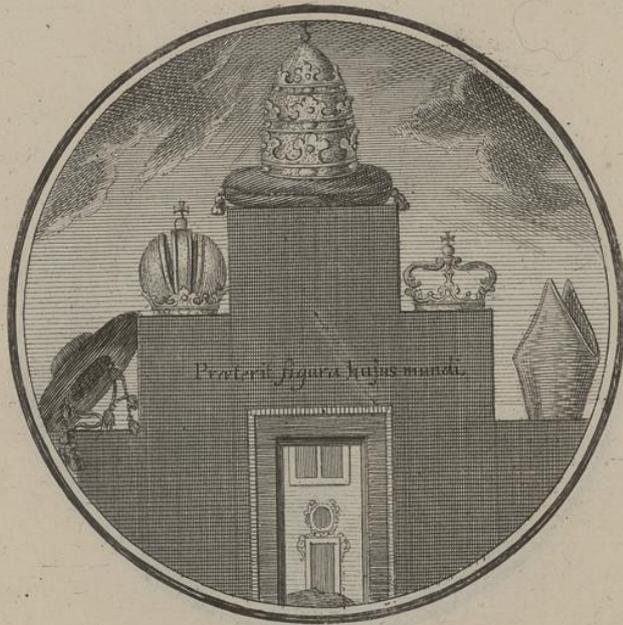
estis hostes, qui imperium deum monasterio, non impedire
fructus in quam copiam ad annu ingreditur duo sit
res, qui istum officium bene implent; quibus ut indigent
solida administrant, ut ab ipse mutatione feriant; et sic
tam quando occupationem minorem habent, exant, ut eis
imperium, in opera. It non solum in ista, sed et in ceteris
sicut monasterio sic in ceteris; et quare imperium, solum
excitantur, ut certum, quare vacant, obediunt imperio.

M. 2

SALVTATIS, PERTRANSI.

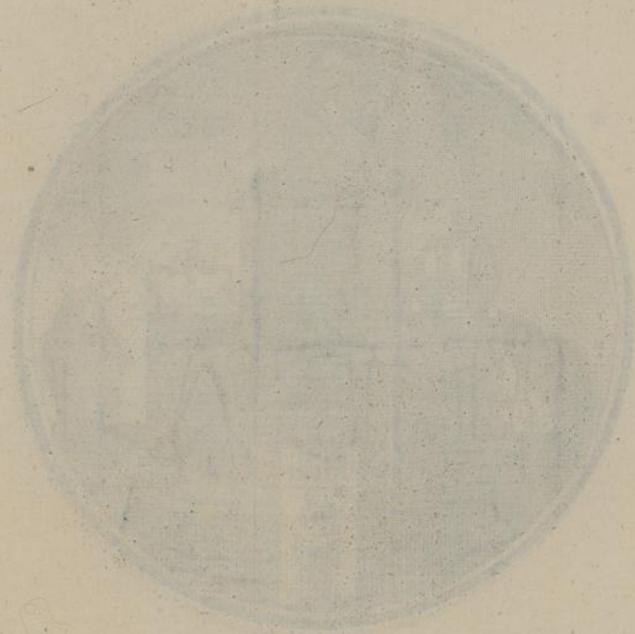
CXXXIX.

ratis. Item et cellam hospitem habeat assignatam frater, cuius animam timor DEI possidet: vbi sint lecti fratri sufficienter, et domus DEI a sapientibus sapienter administratur. *Hospitibus autem, cui non præcipitur, nullatenus societur neque colloquatur: sed si obuiauerit, aut viderit, salutatis humiliter, vt dictum est, et petita benedictione pertransit; dicens non licere sibi colloqui cum hospite.* CAPVT LIV. SI DEBEAT MONACHVS LITTERAS, VEL ALIQVID SVSCIPERE. Nullatenus liceat monacho nec a

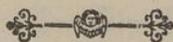
SALVATORIS PATRIARUM

CXXXIX

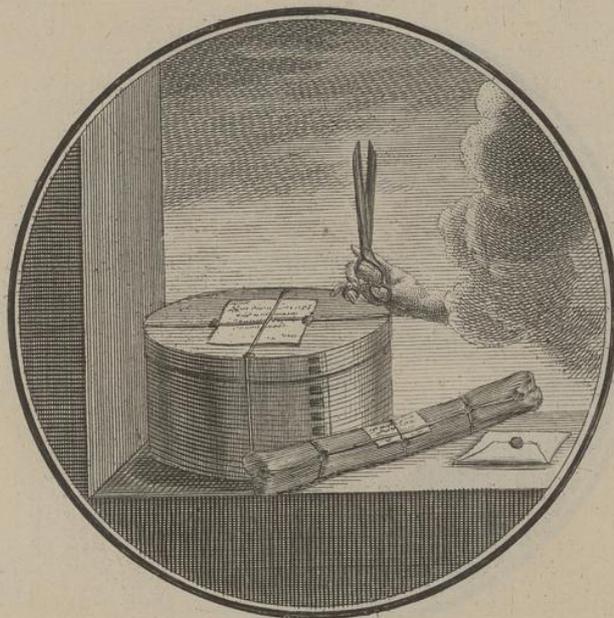
... tam et celum hospitium habet alligatum later, cuius
animam timor Dei possidet: ubi hinc lecti sunt beneficentia, et
domus Dei a sapientibus sapienter administratur. Vespertinus au-
tem, cui non respicitur, nihilominus hinc hinc colligitur
sed si obediunt, aut ceteris, sicuti conuincit, et hinc et
in peccata benedictionis patrisque; sicut non hinc hinc colligitur
cum hinc CAPUT IVM: SI DEBEAT MONACHVS LITTEAS
VBI ALIQUID EXCERUIT. Nullatenus licet monacho nec a

QVI IVS HABET.

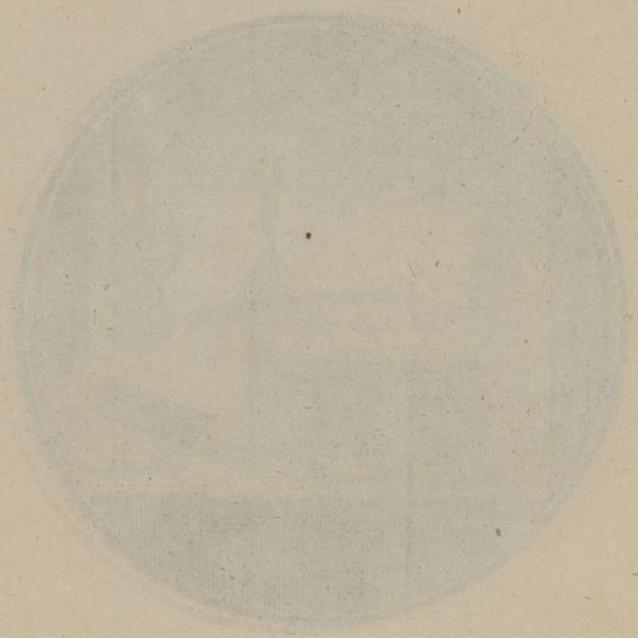
CXL.

parentibus suis, nec a quoquam hominum, nec sibi inuicem litteras, aut eulogias, vel quaelibet munuscula accipere, aut dare sine praecepto Abbatis. Quod si etiam a parentibus suis ei quicquam directum fuerit, non praesumat suscipere illud, nisi prius indicatum fuerit Abbati. Quod si iusserit suscipi, in Abbatis sit potestate, cui illud iubeat dari: et non contristetur frater, cui forte directum fuerat; ut non detur occasio diabolo. Qui autem aliter praesumpserit, disciplinae regulari subiaceat. CAPVT LV. DE

ON THE HART

CXX

parentibus suis, nec a quocumque hominum, nec ab his iustis sine
his, aut eorum, vel quorum manu accipere, sed sine his
procepto Abbatis. Quod si etiam a parentibus suis et quorum
dignitate fuerit, non prosumus recipere illud, nisi prius iudice
com fuerit. Quod si iudice iudice, in rebus in paper
it, in his rebus, et non consensu fuerit, in rebus
receptum fuerit, et non sine rebus. Qui sunt illi
inveniant, illudque regali iudice. CXXI. De

TEMPORIBVS SVNT APTA SVIS.

CXLI

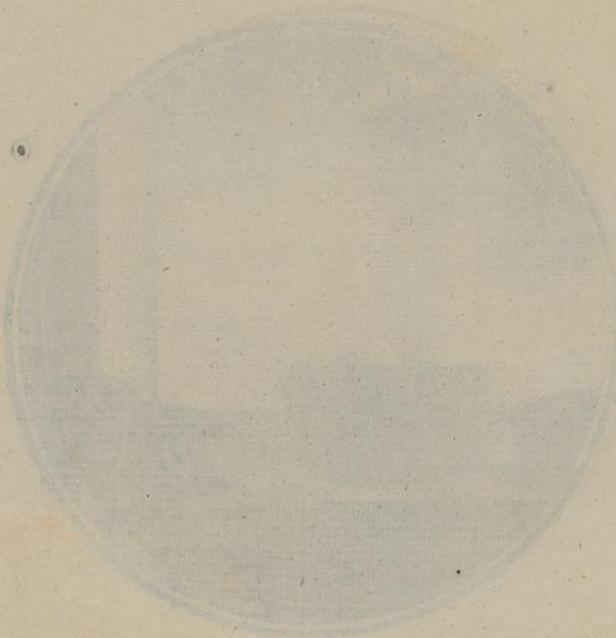

VESTIARIO, ET CALCEARIO FRATRVM. *Vestimenta fratribus secundum locorum qualitatem, ubi habitant, vel aërum temperiem, dentur: quia in frigidis regionibus amplius indiget, in calidis vero minus.* Haec ergo consideratio penes Abbatem est. Nos tamen mediocribus locis sufficere credimus monachis, per singulos cucullam, et tunicam: cucullam in hieme villosam, in aestate puram, aut vetustam; et scapulare propter opera: indumenta pedum, pedules, et caligas. De quarum rerum omnium colore, aut

N n

TEMPORIBUS SVNT APPTA SVIS.

CVII

VESTIARIO, ET CALCEARIO VESTIRE. Vestimenta fortissimè
cunctam horum partem, et solent, et ad rem temperantem,
dentur: quia in his regionibus aëris indiget, in calidioribus
minus. Haec ergo consideratio per se Abbatem est. Nos tamen
medicibus locis istis crederimus monachis, per singulos cu-
cullam, et tunicam: cucullam in hieme villosam, in aestate pu-
ram, aut vetricam; et leoparde propter operis indumenta pe-
dum, pedibus, et caligas. De quantum rerum omnium colore, aut

N n

RECREAT PAUPERES.

CXLII

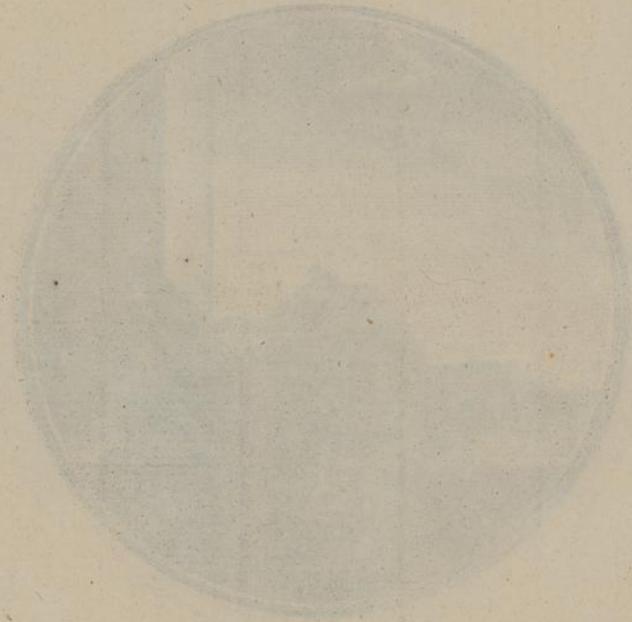

grosfitudine non cauentur monachi: sed quales inueniri possunt in prouincia, qua degunt; aut quod vilius comparari possit. Abbas autem de mensura prouideat, vt non sint curta ipsa vestimenta vtentibus ea, sed mensurata. *Accipientes noua, vetera semper reddant in praesenti reponenda in vestiario propter pauperes.* Sufficit enim monacho duas tunicas, et duas cucullas habere propter noctes, et propter lauare ipsas res: iam quod supra fuerit, superfluum est, amputari debet. Et pedules, et quodcunque est vetus

N n 2

SECRET PAPER

CH. II.

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is arranged in several lines within a rectangular frame.

PLANIOREM DISCRETIO SVADET.

CXLIII.

reddant, dum accipiunt nouum. Femoralia hi, qui *in via* diriguntur, de vestiario accipiant: quae reuertentes lota ibi restituant. *Et cucullae et tunicae sint aliquanto a solito, quas habent, modice meliores: quas exeuntes in via accipiant de vestiario, et reuertentes restituant.* Stramenta autem lectorum sufficiant matta, fagum, lena, et capitale. Quae tamen lecta frequenter ab Abbate scrutanda sunt propter opus peculiare, ne inueniatur. Et si cui inuentum fuerit, quod ab Abbate non accepit, grauiffi-

N n 3

ANATOMIA MUSEI HISTORICI NATURALIS

EXLIBRIS

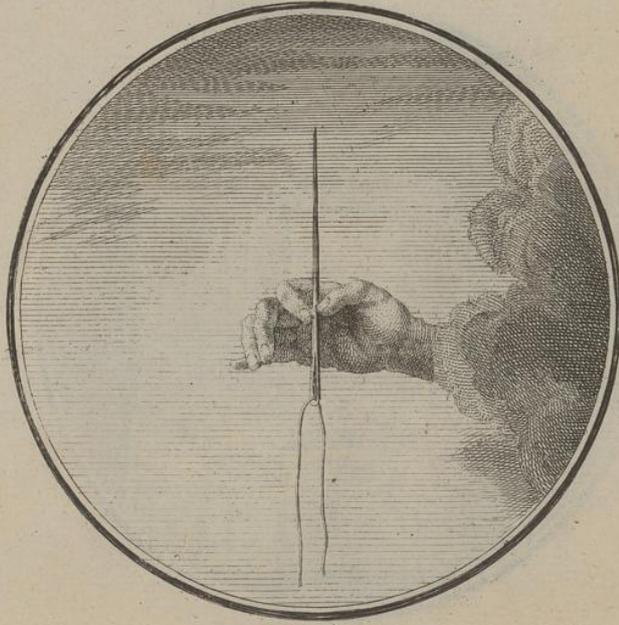

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

A D V S Q V E.

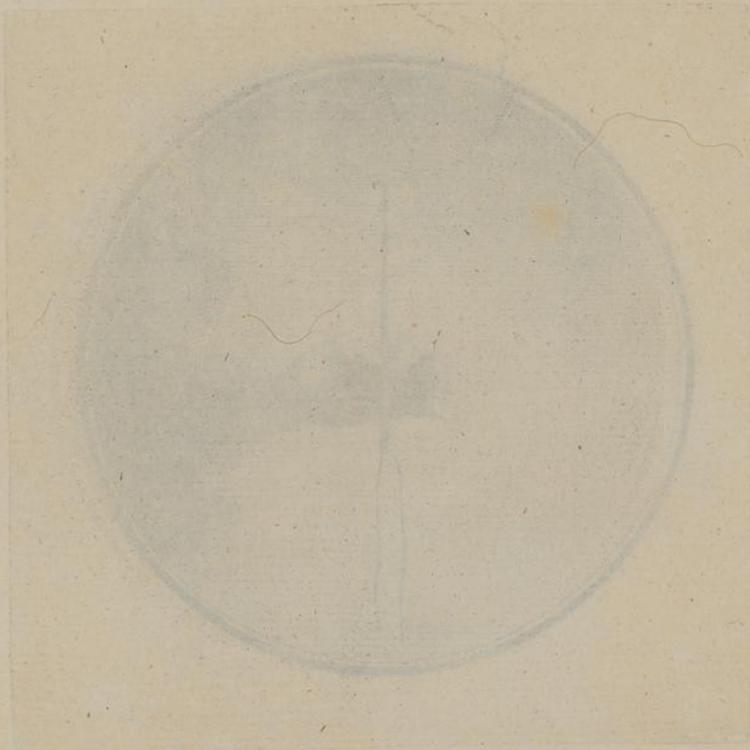
CXLIV.

mae disciplinae subiaceat. Et *ut hoc vitium peculiare radicitus amputetur, dentur ab Abbate omnia, quae sunt necessaria: id est, cuculla, tunica, pedules, caligae, brace, cultellus, graphium, acus, mappula, tabulae, ut omnis auferatur necessitatis excusatio.* A quo tamen Abbate semper consideretur illa sententia Actuum Apostolorum: quia dabatur singulis, prout cuique opus erat. Ita ergo et Abbas consideret infirmitates indigentium, non malam voluntatem invidentium. In omnibus autem iudiciis suis

ADVA 30 VE

CXLV

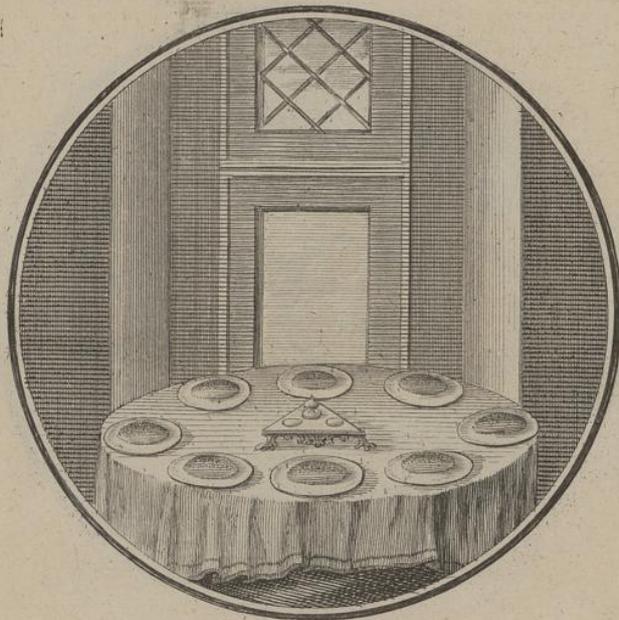

mae ditione subiacet. Et ut hoc etiam periculis indicat
impunitum, deus ab abbate omnia sua sunt concessit: in offi-
culla, tunica, pedibus, calceis, baculo, cinctura, carthago,
auri, suppellex, tabulae, et omnia ad vitam necessaria contu-
lio. Ad quosdam Abbates semper considerat illa sententia Actum
Apostolorum: quia habent singulis, prout cuique opus erat.
In ergo et Abbas considerat iudicium, indigentiam, non
nam rationem iudicium. In omnibus autem iudicis suis

SEMPER APERTA.

CXLV.

DEI retributionem cogitet. CAPVT LVI. DE MENSA ABBATIS. *Mensa Abbatis cum hospitibus et peregrinis sit semper.* Quoties tamen minus sunt hospites, quos vult de fratribus vocare, in ipsius sit potestate. Seniores tamen vnum, aut duos semper cum fratribus dimittendum procuret propter disciplinam. CAPVT LVII. DE ARTIFICIBVS MONASTERII. Artifices, si sunt in Monasterio, cum omni humilitate faciant ipsas artes: si permiserit Abbas: quodsi aliquis ex eis extollitur pro scien-

Oo

— 3 — (18) — 3 —

LIBRARY OF THE
UNIVERSITY OF

Faint, illegible text or a watermark is visible in the lower half of the page, possibly bleed-through from the reverse side or a very light stamp.

SVMMA SVMMARVM.

CXLVI

tia artis suae, eo quod videatur aliquid conferre monasterio; hic talis evellatur ab ipsa arte, et denuo per eam non transeat, nisi forte humiliato ei iterum Abbas iubeat. Si quid vero ex operibus artificum venundandum est, videant ipsi, per quorum manus transigenda sunt: ne aliquam fraudem monasterio facere praesumant. Memorentur semper Ananiae, et Saphirae, ne forte mortem, quam illi in corpore pertulerunt, hanc isti, vel omnes, qui aliquam fraudem de rebus monasterii fecerint, in

Handwritten text at the top of the page, possibly a title or header.

Handwritten text below the top header, possibly a subtitle or section title.

Handwritten text below the subtitle, possibly a date or reference.

Handwritten mark or signature on the left side of the page.

Handwritten mark or signature on the left side of the page.

Faint, illegible text or bleed-through from the reverse side of the page.

Handwritten text at the bottom of the page, possibly a footer or page number.

NOSCITVR EX PVLSV.

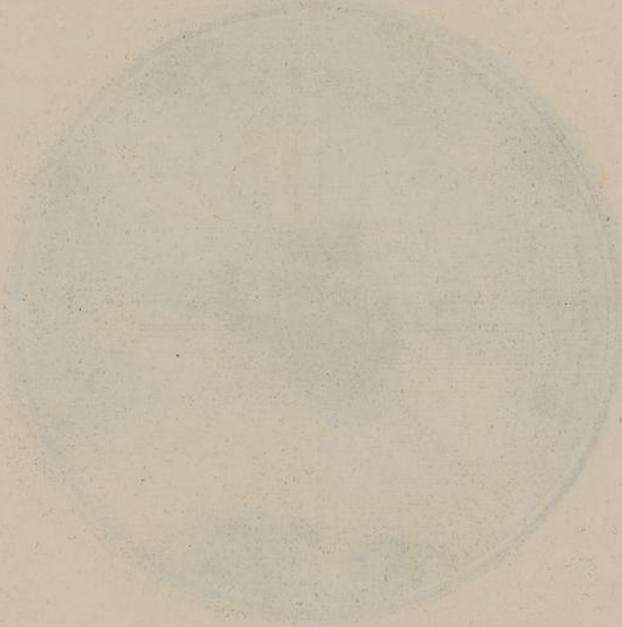
CXLVII.

anima patiantur. In ipsis autem pretiis non subripiat auaritiæ malum: sed semper aliquantulum vilius detur, quam ab aliis saecularibus datur; vt in omnibus glorificetur DEVS. CAPVT LVIII. DE DISCIPLINE SVSCIPIENDORVM FRATRVM. *Nouiter veniens quis ad conuersionem, non ei facilis tribuatur ingressus: sed sicut ait Apostolus: Probate spiritus, si ex DEO sunt. Ergo si veniens perseverauerit pulsans, et illatas sibi iniurias, et difficultatem ingressus post quatuor, aut quinque dies visus fuerit patienter portare,*

INSTITUT DE PHYSIQUE

CLVII

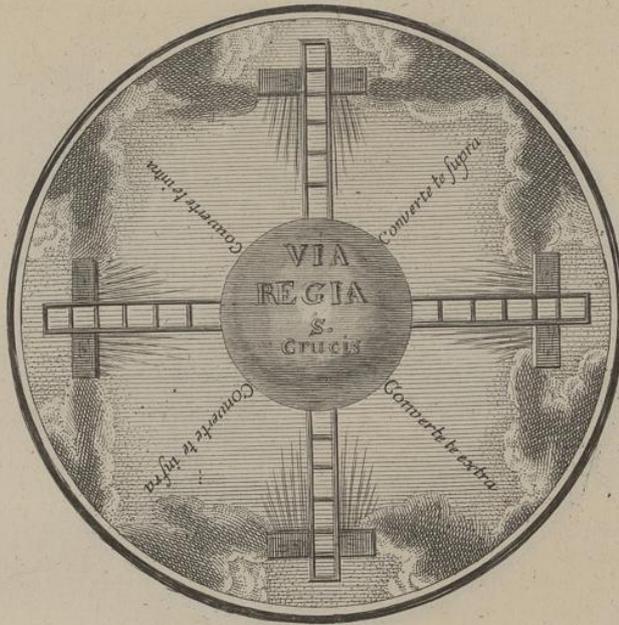
Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is arranged in several lines and appears to be a technical or scientific description.

ASPERA, SED RECTA.

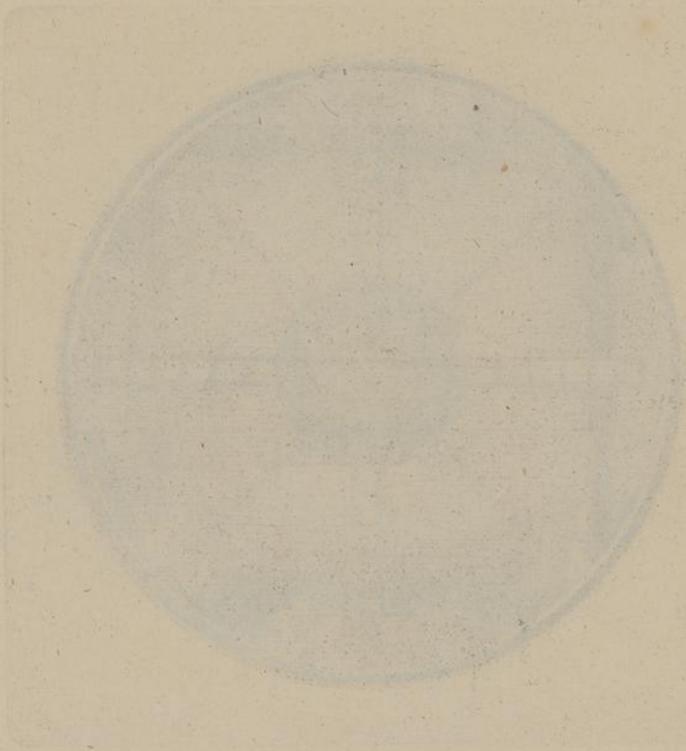
CXLVIII.

et persistere petitioni suae, annuatur ei ingressus; et fit in cella hospitem paucis diebus: postea autem fit in cella novitiorum, ubi meditetur, et manducet, et dormiat. Et senior ei talis deputetur, qui aptus fit ad lucrandas animas: qui super eum omnino curiose intendat, et sollicitus fit, si reuera DEVM quaerit, si sollicitus est ad opus DEI, ad obedientiam, ad opprobria. *Prædicentur ei omnia dura, et aspera, per quae itur ad DEVM.* Si promiserit de stabilitatis suae perseverantia, post duorum mensium

ASPERSA, SMO RECTA

CLVM

Faint, illegible text or bleed-through from the reverse side of the page, appearing as ghostly lines of script.

3

A D A R M A !

CXLIX.

circulum legatur ei haec regula per ordinem, et dicatur ei: *Ecce lex, sub qua militare vis: si potes obseruare, ingredi; si vero non potes, liber discede.* Si adhuc steterit, tunc ducatur in supradictam cellam nouitiorum, et iterum probetur in omni patientia. Et post sex mensium circuitum legatur ei regula, vt sciat, ad quod ingreditur. Et si adhuc stat, post quatuor menses iterum relegatur ei eadem regula. Et si habita secum deliberatione promiserit se omnia custodire, et cuncta sibi imperata seruare; tunc suscipia-

P p .

AD ARMA
CXXII

circulum legatur et hanc regis per orbem, et hanc eis
lex, sub quo nihil sit: si pater regis, legatus, si non
pater, si filius, si ad hoc sit, tunc ducatur in hunc
celum non ducatur, et hanc pater in non patris. Et
post hoc nichilum circulum legatur et regis, et hanc
ingredietur. Et si ad hoc sit, post quatuor mensis hanc regis
tur et eadem regis. Et si hanc hanc delibet hanc promi-
sit si omnia custodiat, et cetera sibi sup. et cetera, tunc hanc.

SAT DIV TENTARE LICET.

CL.

tur in congregatione sciens lege regulae constitutum, quod ei ex illa die non liceat de monasterio egredi, nec collum excutere de subiugo regulae, quam *sub tam morosa deliberatione licuit aut excusare, aut suscipere*. Suscipiendus autem in Oratorio coram omnibus promittat de stabilitate sua, et conuersione morum suorum, et obedientia coram DEO, et sanctis eius, vt si aliquando aliter fecerit, ab eo se damnandum sciat, quem irridet. De qua promissione sua faciat petitionem ad nomen Sanctorum, quorum reliquiae

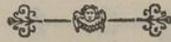
SAT DIV TERTIARIE LXXII

in congregatione istius lege regulari constituta, quod si ex illa die non liceat de monasterio egredi, nec eorum excurrere, sed iugo regulari, quam sub magis debentur habere, aut extra. Nec autem sustinere. Subcipiendus autem in Oratorio coram omnibus promittat de stabilitate sua, et copulatione morum suorum, et obedientia coram Deo, et factis eius, ut si aliquando aliter fecerit, ab eo se damnum sciat, quem iridet. De qua promissione sua faciat petitionem ad nomen Electorum, quorum reliquias

Rp 2

NON CONFVNDETVR.

CLI.

ibi sunt, et Abbatis praesentis. Quam petitionem manu sua scribat: aut certe si non scit litteras, alter ab eo rogatus scribat; et ille nouitius signum faciat, et manu sua eam super altare ponat. Quam, dum posuerit, incipiat ipse nouitius hunc versum: *Suscipe me Domine secundum eloquium tuum, et viuum; et non confundas me ab expectatione mea.* Quem versum omnis Congregatio tertio respondeat, adiungentes, Gloria Patri. Tunc ille frater nouitius prosternatur singulorum pedibus, vt orent pro eo:

Pp 3

NON CONVINCITUR

CLL

ibi sunt, et Abbatis presentans. Quam personam manu sua scribat:
aut certe si non sit futurus, aliter ad eo rogatus scribat; et ille
notitiam signum faciat, et manu sua eam super stare possit.
Quam, dum possidet, incipit ipse notitiam hanc verbum: Si
sipe me Dominus servavit in christum tuum, et eum; et notitia
fuit me ab expectantem. Quam verbum omnia Congreg-
tio tertio respondent, adhaerentes. Gloria Patri. Tunc ille fra-
ter notitiam profertur singulariter pedibus, ut erant pro cor-

OMNIBVS RELICTIS.

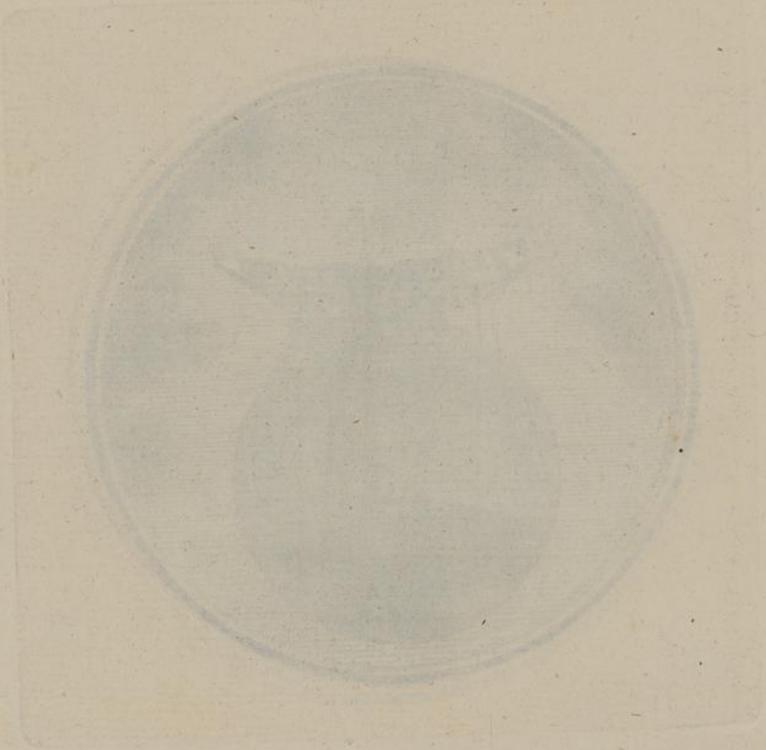
CLII.

et iam ex illa die in Congregatione reputetur. Res, si quas habet, aut erogat prius pauperibus, aut facta solemniter donatione conferat monasterio, *nihil sibi reseruans ex omnibus*; quippe qui ex illo die nec proprii corporis potestatem se habiturum sciat. Mox ergo in Oratorio exuatur rebus propriis, quibus vestitus est, et induatur rebus monasterii. Illa autem vestimenta, quibus exutus est, reponantur in vestiario conseruanda, vt, si aliquando suadente diabolo, consenserit, vt egrediatur de monasterio,

OMNIBUS RELIGIOSIS

CLL

et iam ex his die in Congregatione respiciunt. Hoc, si quis ha-
bet, aut eroget prius pariter, aut facti solemniter donatio-
ne conferat monasterio, ad illi rectorum et conventus quippe
quod illi die nec pro corpore postquam se habuerit. Quia
hic ergo in Oratorio etiam rector proprius, quibus vobis
est, et habent rector monasterii. His enim vestimentis, quibus
exire est, respondent in vestibus conseruanda, ut si aliquis
de habitibus diuoluit, recedat, ut egrediantur de monasterio.

AB ADOLESCENTIA.

CLIII.

quod abfit, tunc exutus rebus monasterii, proiiciatur. Illam tamen petitionem eius, quam desuper altare Abbas tulit, non recipiat: sed in monasterio referuetur. CAPVT LIX. DE FILIIS NOBILIVM, VEL PAUPERVM, QVI OFFERVNTVR. *Si quis forte de nobilibus offert filium suum DEO in monasterio, si ipse puer minori aetate est, parentes eius faciant petitionem, quam supra diximus. Et cum oblatione ipsam petitionem, et manum pueri inuoluant in palla altaris, et sic eum offerant. De rebus autem suis aut*

Qq

AB ADOLPHO

CELII

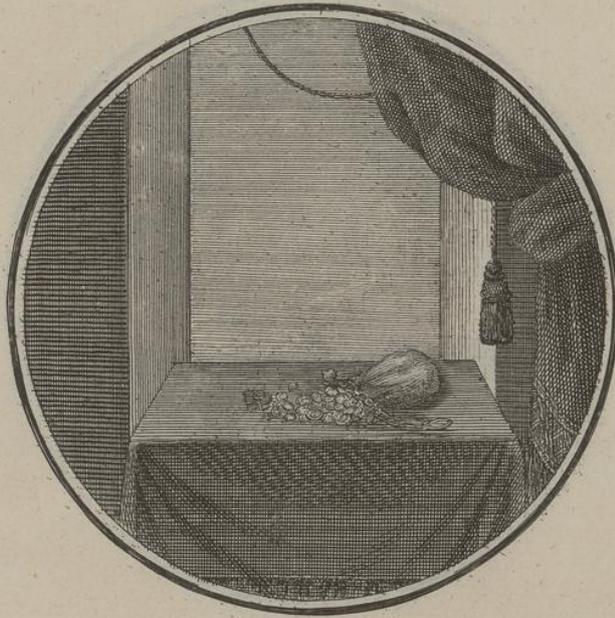
quod abbat, tunc ex his rebus monasterii, proiciatur. Item ca-
mon petitionem eius, quoniam de superstitio Abbatis tunc, non recti-
pact: sed in monasterio restituetur. CAPVT LIX De rebus no-
BILVAI VEL VAVBERVM QVI GERERANTVR. Si quis forte de nobi-
liber offit: sicut sunt DEO in monasterio, si ipse fuerit minor
actus est, pueris eius faciant petitionem, quam supra diximus.
Et cum oblatione ipsam petitionem eius, et manuum pueri inchoant in
palla alaris, et sic cum offerant De rebus autem suis aut

LAQVEI MORTIS.

CLIV.

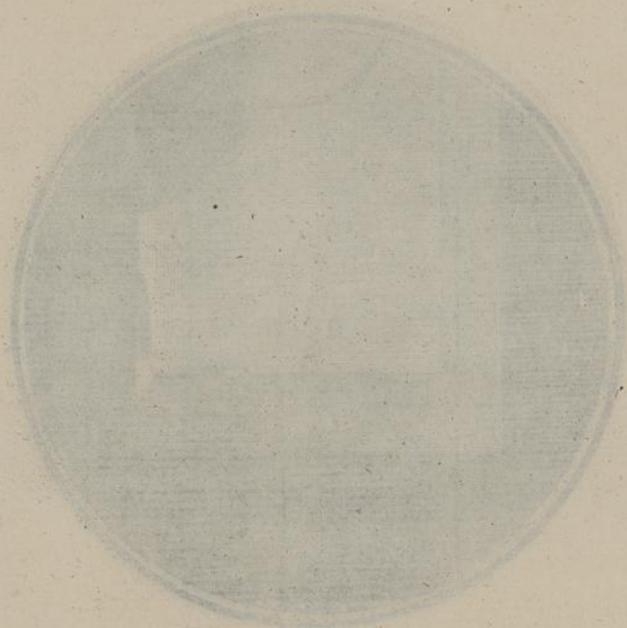

in praesenti petitione promittant sub iure iurando, quia nunquam per suffectam personam, nec quolibet modo ei aliquando aliquid dent, aut tribuant occasionem habendi. Vel certe si hoc facere noluerint, et aliquid offerre volunt in eleemosynam monasterio pro mercede sua; faciant ex rebus, quas dare volunt, monasterio donationem, reseruato sibi, si ita voluerint, usufructuario. Atque ita omnia obstruantur, vt nulla suspicio remaneat puero, per quam deceptus perire possit (quod absit) quod

Qq 2

LAQUEI MORTIS

CLV

in presenti religione promittunt sub sine inuicem, quia nunquam
per effectum perficiunt, nec quousque modo et aliquid aliud
dant, aut tribuant occurrentem habent. Vel certe si hoc facere
voluerint, et aliquid offerre voluit in elemosinam monasterio
pro mercede sua; faciant ex rebus, quas dare voluit mo-
nasterio donationem, vel inuicem, ut si voluerint, vi-
fructorio. Adque in omnia obstruant, ut nulla suspicio re-
maneat quare, ut sine rebus, sine rebus (quod nihil) quod

2 80

NIHIL RELAXABITVR.

CLV.

experimento didicimus. Similiter autem et pauperiores faciant. Qui vero ex toto nihil habent, simpliciter petitionem faciant, et cum oblatione offerant filium suum coram testibus. CAPVT LX. DE SACERDOTIBVS, QVI FORTE VOLVERINT IN MONASTERIO HABITARE. *Siquis de ordine Sacerdotum in monasterio se suscipi rogaue- rit, non quidem ei citius assentiatur: tamen si omnino perstiterit in hac supplicatione, sciat se omnem regulae disciplinam seruaturum, nec ali- quid ei relaxabitur, ut sit sicut scriptum est: Amice ad quid venisti?*

Q q 3

INNI REAKABITVR

CLV

experimento quibusdam. Similiter etiam et papiratos faciant
Qui vero ex eisdem rebus ut illi faciant, papiratos petrosam faciant.
et cum oblatione offerant illam suam eorum ecclesie. CAPVT
I. X. De sacramento qui forte vocantur in monasterio HA-
BITAR. Quis de ordine. Sacramentum in monasterio. Hic
et non quidem de eadem re. Tamen si omnia per se in hac
supplicatio. Item si omnia et quibusdam. Item si omnia. Item si
quod et utrumque. Et si hoc. Item si hoc. Item si hoc.

NON MALE QVADRANT.

CLVI.

Concedatur ei tamen post Abbatem stare, et benedicere, aut Missas tenere; si tamen iusserit ei Abbas: sin alias nullatenus aliqua praesumat, *sciens se disciplinae regulari subditum, et magis humilitatis exempla omnibus det.* Et si forte ordinationis, aut alicuius rei causa fuerit in monasterio, illum locum attendat, quando ingressus est in monasterium, non illum, qui ei pro reuerentia Sacerdotii concessus est. Clericorum autem si quis eodem desiderio monasterio fociari voluerit, loco mediocri collocetur. Et ipse tamen,

NON MALLE QUADAM

CLVI

Concedatur ei tamen, post Abbatem suum, et benedictio, aut
Missas tenere; si tamen iussit ei Abbas: in illis nullatenus ab-
que praesentibus, sicut in scriptis, rebusque libitum, et magis du-
mittatur exemplum omnium horum. Et si forte ordinatio, aut aliquid
rei causa fuerit in monasterio, illud locum attendat, quando in-
gressus est in monasterium, non illum, qui ei pro reverentia sacer-
dotii concessit est. Characterum autem signis eodem debent mo-
nasterio locari volent, loco medico collocatur. Et in tamem,

SALTANDVM AD MOREM.

CLVII.

fi promittit de obseruatione regulæ, vel propria stabilitate. CAPVT LXI. DE MONACHIS PEREGRINIS, QVALITER SVSCIPIANTVR. *Siquis monachus peregrinus de longinquis prouinciis superuenerit, si pro hospite voluerit habitare in monasterio, et contentus fuerit consuetudine loci, quam inuenerit; et non forte superfluitate sua perturbat monasterium, sed simpliciter contentus est, quod inuenerit, suscipiatur, quanto tempore cupit. Si qua sane rationabiliter, et cum humilitate caritatis reprehendit, aut ostendit; tractet Abbas prudenter,*

Rr

SALTARDVM AD MOREM

CIVIT

ii prouincie de obseruatione regie, vel propria fidelitate. CA
PVT. LXI. DE MONACHIS TERRARUM, QUAE ALIIS RESERVANTUR
Siquis monachus per regnum de longinquis prouincijs spectauerit, si
pro hoste conuersi habere in monasterio, et conuersi fuerit conser-
uauerit, quam inuenerit; et non forte spectauerit, suscipere
non debet, sed si non poterit conseruare, quod inuenerit, suscipere
non debet, nisi si per aliquem de illis, qui in monasterio
conseruauerit, aut ostenderit, tractet Abbas prudenter.

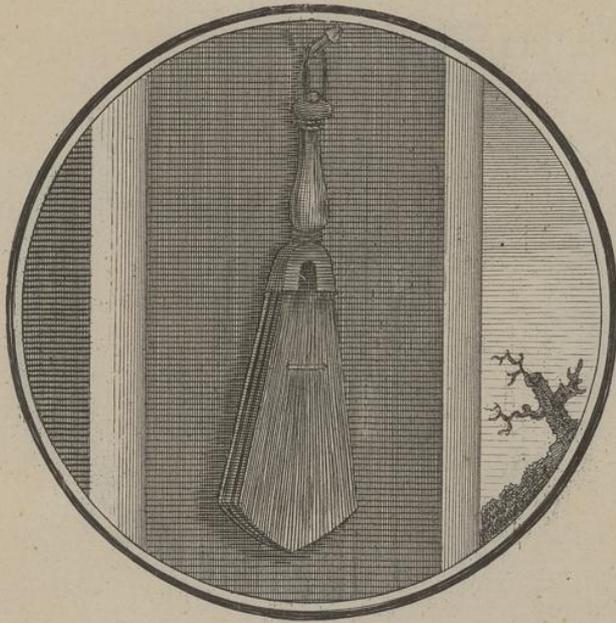
Rt

EXTRA CASTRA!

CLVIII.

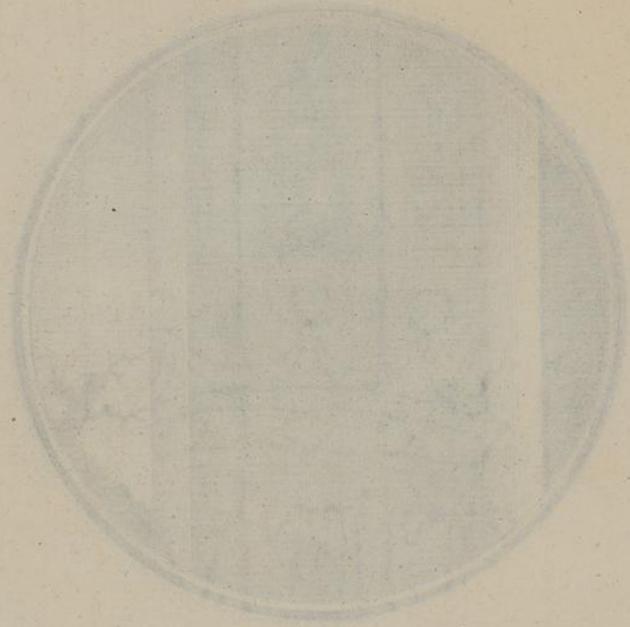

ne forte eum pro hoc ipso Dominus direxerit. Si vero postea vo-
luerit stabilitatem suam firmare, non renuatur talis voluntas:
et maxime, quia tempore hospitalitatis potuit eius vita dignosci.
*Quod si superfluus, aut vitiosus inuentus fuerit tempore hospita-
litis, non solum non debet sociari corpori monasterii; verum
etiam dicatur ei honeste, vt discedat: ne eius miseria etiam alii
vitientur.* Quod si non fuerit talis, qui mereatur proiici, non so-
lum si petierit, suscipiatur Congregationi fociandus; verum etiam

Rr 2

EXTRA CASTRALI

CLVIII

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

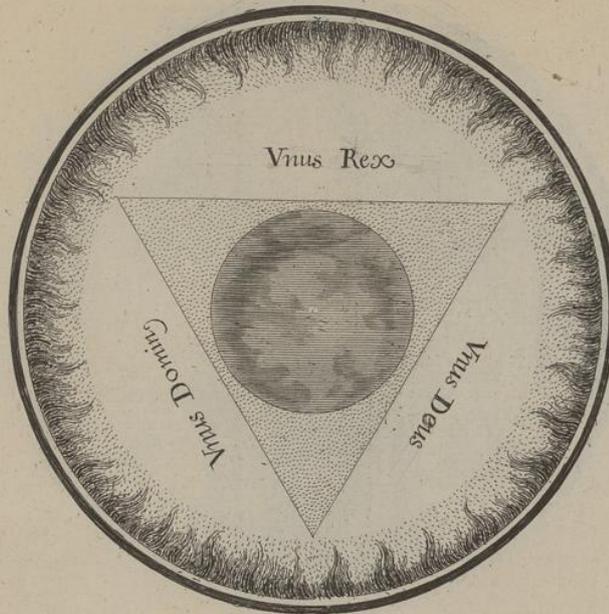
1872

TOTVS VBIQVE.

CLIX.

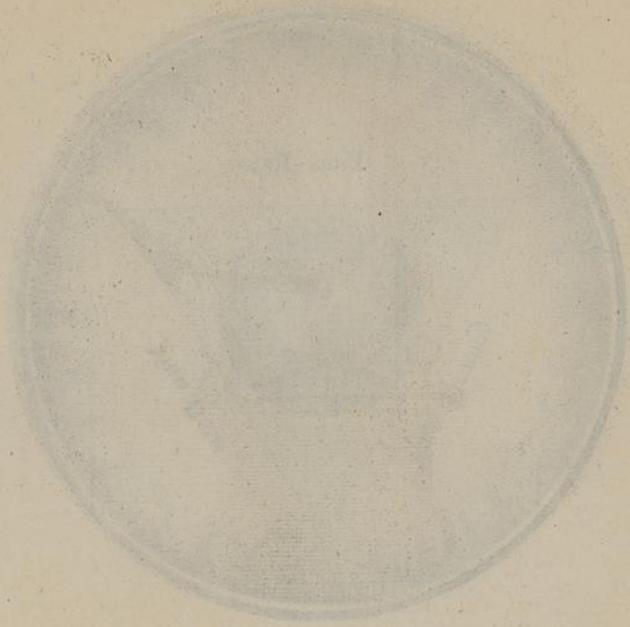

fuadeatur, vt stet, vt eius exemplo alii erudiantur: quia *in omni loco vni Domino seruitur, et vni Regi militatur.* Quem etiam si talem esse perspexerit Abbas, liceat eum in superiore aliquantulum constituere loco. Non solum autem monachum, sed etiam de superscriptis gradibus Sacerdotum, vel Clericorum stabilire potest Abbas in maiori, quam ingreditur loco, si eorum talem perspexerit esse vitam. Caueat autem Abbas, ne aliquando de alio noto monasterio monachum ad habitandum suscipiat sine consensu Abbatis eius,

Rr 3

TOTVS VBIQVE

CLX

Faint, illegible text block at the bottom of the page, possibly bleed-through from the reverse side.

CLX

VT MAGIS PROFICIAT.

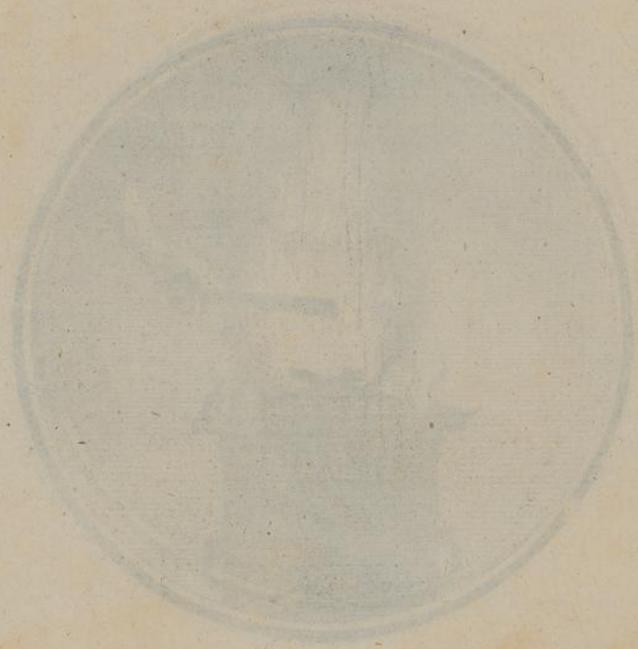
CLX.

aut litteris commendatitiis : quia scriptum est ; quod tibi non vis fieri, alteri ne feceris. CAPVT LXII. DE SACERDOTIBVS MONASTERII. Siquis Abbas sibi Presbyterum, vel Diaconum ordinari petierit, de suis eligat, qui dignus sit Sacerdotio fungi. *Ordinatus autem caueat elationem, aut superbiam.* Nec quicquam praesumat, nisi quod ei ab Abbate praecipitur, sciens se multo magis disciplinae regulari subditum. *Nec occasione Sacerdotii obliuiscatur regulae obedientiam, et disciplinam, sed magis, ac magis in DEVM proficiat.* Locum

VT MAGIS PROMOVCIAT

CLX

an hinc continentibus: quia scriptum est: post tunc vis se
ri alieni ne feceris CAPUT LXII De promotione magistrorum
Si quis Abbas sibi Presbiterum vel Canonum ordinem petierit
de suis eligat quod dignus sit sacerdos iuxta Canonice iuramentum
atque hinc, tunc iudicabit. Nec quicquam presbiteri vel sacerdoti
Abbas praesentibus sibi in multis magis illi ipsius regali sub-
ditum. Nec ecclesiam suam tunc obsequium regium obsequium. Et
dignitatem. Et magis in DEUM regnum. I. con-

NON EST CONVENIENS.

CLXI.

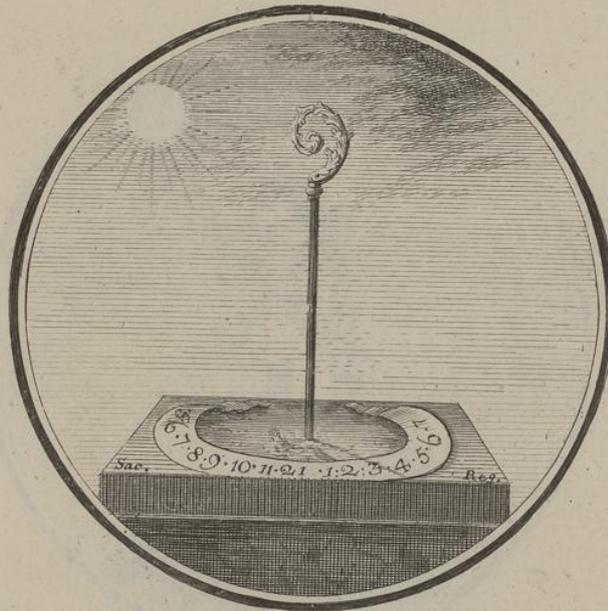
vero illum semper attendat, quo ingressus est in monasterio, praeter officium altaris, etsi forte electio Congregationis, et voluntas Abbatibus pro vitae merito eum promovere voluerit. Qui tamen *regulam a Decanis, vel Praepositis constitutam sibi servare sciat. Quod si aliter praesumpserit, non Sacerdos, sed rebellio iudicetur*: et saepe admonitus si non correxerit, etiam Episcopus adhibeatur in testimonium. Quod si nec sic emendaverit, clarescentibus culpis proiiciatur de monasterio; si tamen talis fuerit eius contumacia,

Ss

LUMINIS AD NVTVM.

CLXII.

vt subdi, aut obedire Regulae nolit. CAPVT LXIII. DE ORDINE CONGREGATIONIS. Ordines suos in monasterio ita conseruent, vt conuersionis tempus, et vitae meritum discernit, vtque Abbas constituerit. Qui *Abbas non conturbet gregem sibi commissum, nec quasi libera vtens potestate, iniuste disponat aliquid: sed cogitet semper, quia de omnibus iudiciis, et operibus suis redditurus est DEO rationem.* Ergo secundum ordines, quos constituerit, vel quos habuerint ipsi fratres, sic accedant ad pacem, ad communionem, ad

PLATE AD IVTTM

CLXII

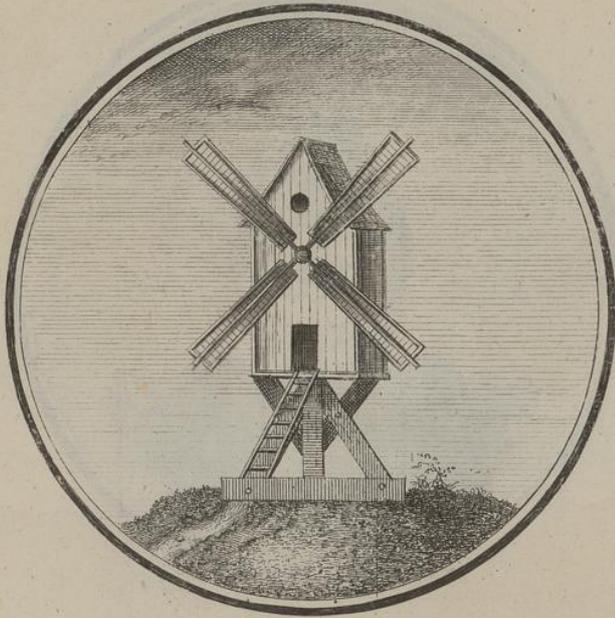

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text appears to be arranged in several lines within a rectangular frame.

PRIOR TEMPORE POTIOR IVRE.

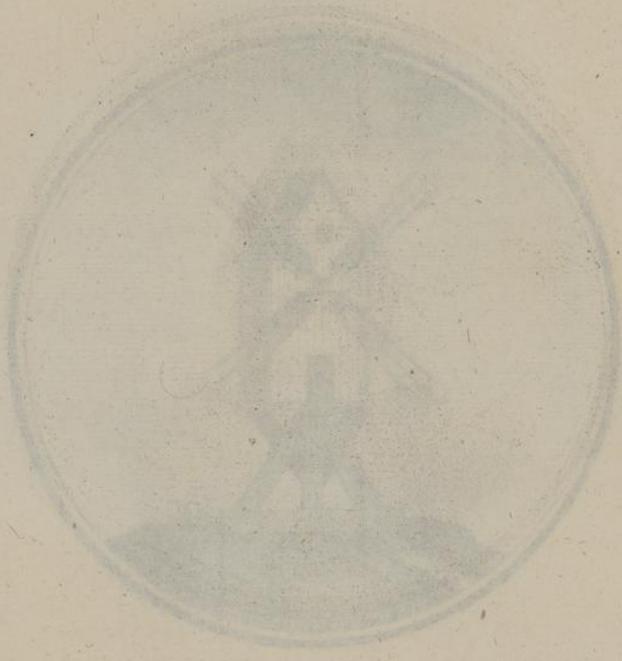
CLXIII.

Pſalmum imponendum, in choro ſtandum. Et in omnibus omnino locis aetas non diſcernat ordines, nec praeiudicet, quia Samuel, et Daniel pueri Presbyteros iudicauerunt. Ergo exceptis his, quos, vt diximus, altiori conſilio Abbas praetulerit, vel degradauerit certis ex cauſis, reliqui *omnes, vt conuertuntur, ita ſint: vt verbi gratia, qui ſecunda hora diei venerit in monaſterium, iuniorẽ ſe nouerit illo eſſe, qui prima hora venit diei, cuiuslibet aetatis, aut dignitatis ſit.* Pueris per omnia ab omnibus diſcipli-

PRIOR TEMPORIS POTIOR IVRE

CLXIII

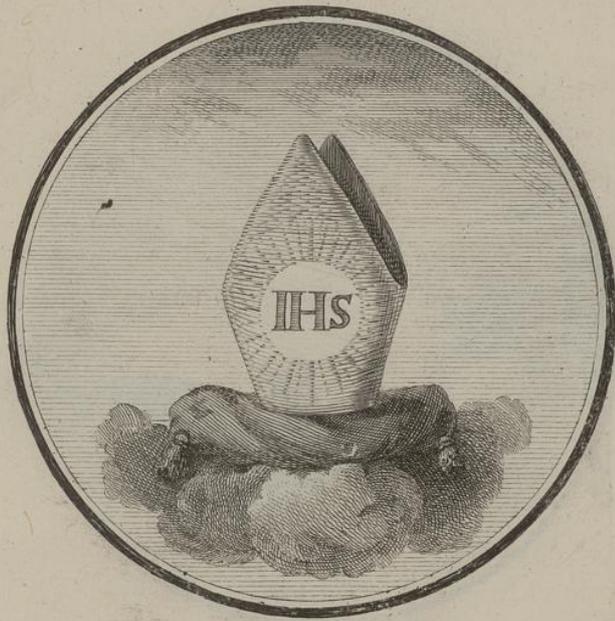
Plurimum impendendum in rebus huiusmodi. Et in omnibus omnino
locis et in omnibus rebus, nec praesentibus, nec futuris, cum Samuel
et Janes pueri Presbyteros indicaverunt. Huiusmodi excepit his
que, viderunt, alios, condidit. Ad hoc praesentibus, vel de
dantur certe ex causis, tempore certo, et constanti, in
his, et aliis generis, qui huiusmodi huiusmodi sunt in rebus huiusmodi
invenitur se non esse, qui huiusmodi huiusmodi sunt in rebus huiusmodi
certum, qui huiusmodi huiusmodi sunt in rebus huiusmodi.

DIGNVS HONORE.

CLXIV.

na conseruata. Iuniores igitur Priores suos honorent: Priores iuniores suos diligant. In ipsa appellatione nominum, nulli liceat alium puro nomine appellare: sed Priores iuniores suos fratrum nomine; iuniores autem Priores suos Nonnos vocent: quod intelligitur paterna reuerentia. *Abbas autem, quia vices Christi agere creditur, Domnus, et Abbas vocetur, non sua assumptione, sed honore, et amore Christi. Ipse autem cogitet, et sic se exhibeat, vt dignus sit tali honore.* Vbicunque autem sibi ob-

HIGVVS HONORE.

CLXIV

na conseruat. Iunior quae Prioris loci honorem: Prioris
iunioris loco diligitur. In ista appellatione nominum, nulli licet
alium puro nomine appellare: sed Prioris iunioris loco factum
nominis: iunioris autem Prioris loco Ricardus vocent: quod in
testigatur paterna reuerentia. Illis autem, qui ante Christi
aegre cecliam, Dominus, et alia vocentur, non sua officii
prioris, sed honoris, et honoris Christi: quo minus cogit, et sic
A calidum, et dignum sit tot honoris. Ricardus autem sibi ob-

HONORE INVICEM PRAEVENIENTES.

CLXV.

uiant fratres, iunior a priore benedictionem petat. Transeunte maiore, minor furgat, et det ei locum sedendi. Nec praesumat iunior confedere, nisi ei praecipiat senior suus: *vt fiat, quod scriptum est: Honore inuicem praeuenientes.* Pueri, parui, vel adolescentes in Oratorio vel ad mensas cum disciplina ordines suos consequantur. Foris autem vel vbi vbi custodiam habeant, et disciplinam, usque dum ad intelligibilem aetatem perueniant. CAPVT LXIV. DE ORDINANDO ABBATE. In Abbatis ordinatione illa semper

T t

HONORE ET VOTUM PRAESENTIUM

CLXXI

De ordine suo... in...
que dant ad...
Fons...
Oratio...
est...
maior...
tunc...

165

IN VNA SEDE MORENTVR.

CLXVI.

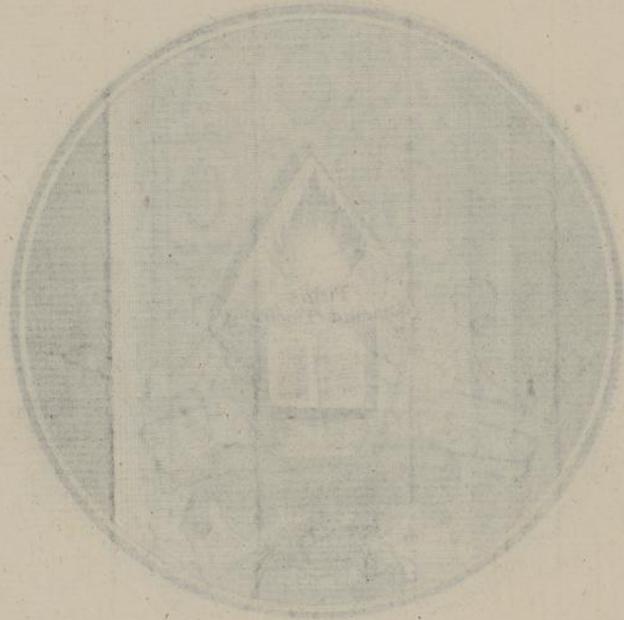

confideretur ratio, vt hic constituatur, quem sibi omnis concors
Congregatio secundum timorem DEI, siue etiam pars, quamuis
parua Congregationis, saniori consilio elegerit. *Vitae autem me-
rito, et sapientiae doctrina eligatur, qui ordinandus est, etiamsi
ultimus fuerit in ordine Congregationis.* Quod si etiam omnis Con-
gregatio vitiis suis, quod quidem absit, consentientem personam
pari consilio elegerit, et vitia ipsa aliquatenus in notitia Episcopi
ad cuius dioecesim pertinet locus ipse, vel Abbatibus, aut vicinis

Tt 2

IN VNA SEDE MORENTVA

CLXVI

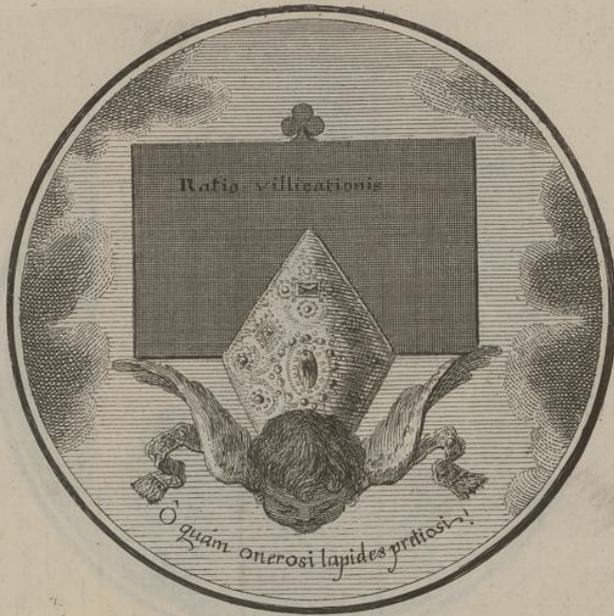

considerat ratio, ut hic constituitur, quem illi omnis concors
Congregatio secundum finem suum, sine ulla parte, quibus
paris Congregationis, laudis consilio electis, in hoc autem in-
tuo, et spiritus sanctus eligunt, qui in omnibus sit, et in
omnibus sit in omni Congregatione. Quod si etiam omnis Con-
gregatio vult hunc, quod quidem hunc, consensum personam
pari consilio exgerit, et vult ipsi sponte in nomine Episcopi
et eius discretio pertinet locus ipsi, vel Abbatis, aut vicarij

QVALE ONVS.

CLXVII.

Christianis claruerint; prohibeant prauorum praeualere consensum, et domui DEI dignum constituent dispensatorem; scientes pro hoc se recepturos mercedem bonam, si illud caste, et zelo DEI faciant: sicut e diuerso peccatum, si negligant. *Ordinatus autem Abbas cogitet semper, quale onus suscepit, et cui redditurus est rationem villicationis suae.* Sciatque sibi oportere prodesse magis, quam praeesse. Oportet ergo eum esse doctum lege diuina, vt sciat, et sit, vnde proferat noua, et vetera, castum, sobrium, misericor-

T t 3

QVALE OMNIA.

CLXXII

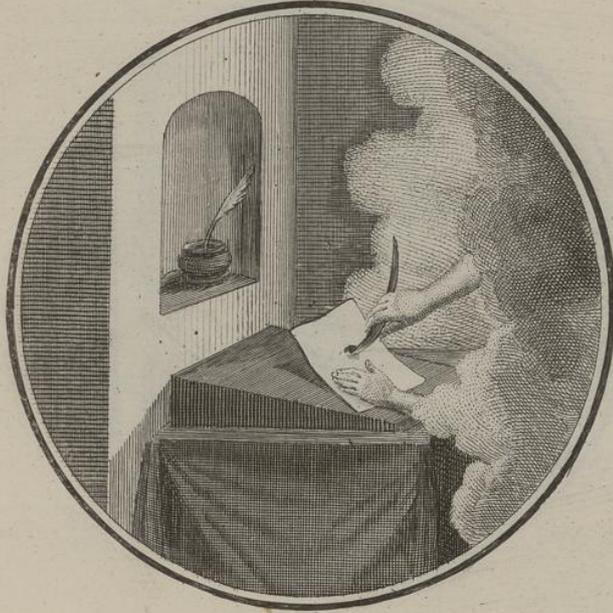

Christianis claruerunt; prohibeant praevarium praesertim conser-
sum, et homini Dei dignum constanti dispensationem; licentes
pro hoc se recepturos mercedem hominum, si hinc inde, et alio
Dei faciant: licet e dicitur peccatum, si negligant Ordinum su-
orum. Abbas cogit, quod omni respectu, et curatissimum est
vultum collectionis hanc. Scitatur illi oportere probe munda;
quam praeselle. Oportet ergo cum esse doctrinam lege datus, ut loat,
et sic vnde profert nona, et vetera, castum, sobrium, misericor-

NE QUID NIMIS.

CLXVIII.

dem, semper superexaltet misericordiam iudicio, ut idem ipse consequatur. Oderit vitia, diligat fratres. *In ipsa autem correptione prudenter agat, et ne quid nimis: ne, dum nimis cupit eradere aeruginem, frangatur vas: suamque fragilitatem semper suspectus sit, memineritque calamum quassatum non conterendum.* In quibus non dicimus, ut permittat nutriri vitia, sed prudenter, et cum caritate ea amputet, ut viderit cuique expedire, sicut iam diximus; et studeat plus amari, quam timeri. Non fit turbulentus, et an-

MR OVID NIMES.

CLXVIII

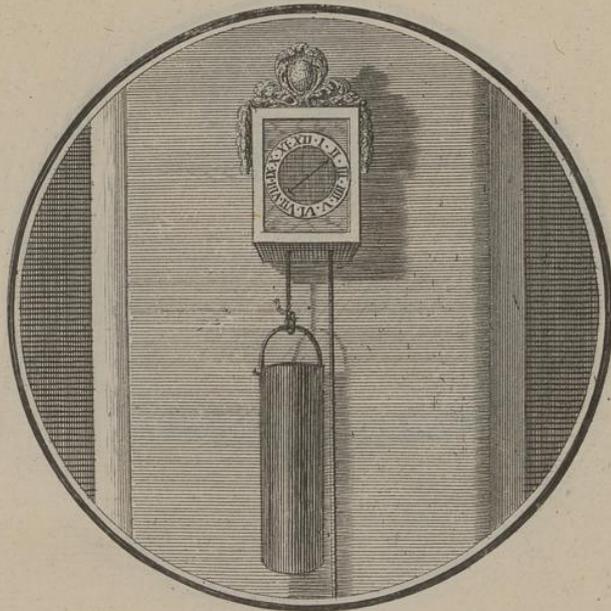

Non in cubiliis, et non
est fides, pias amat, quam tibi.
tunc es impudens, ut sceleris cupis expedire, hinc iam diximus;
dignos, et detestatos hinc vides, sed prodeunt, et tunc car-
tunc reprobos carum, quibus non consentiendum. In quibus non
reprobos, hinc vides, tamque flagrantem semper subiectus se
in proterbo agit, et in illis, et dum non tunc creditur ut
causam. Oportet velle, illigat hinc. In ipse carum corruptio-
nem, hinc semper subiectus iudicio, ut idem ipse

VRGET, ET DESTRVIT.

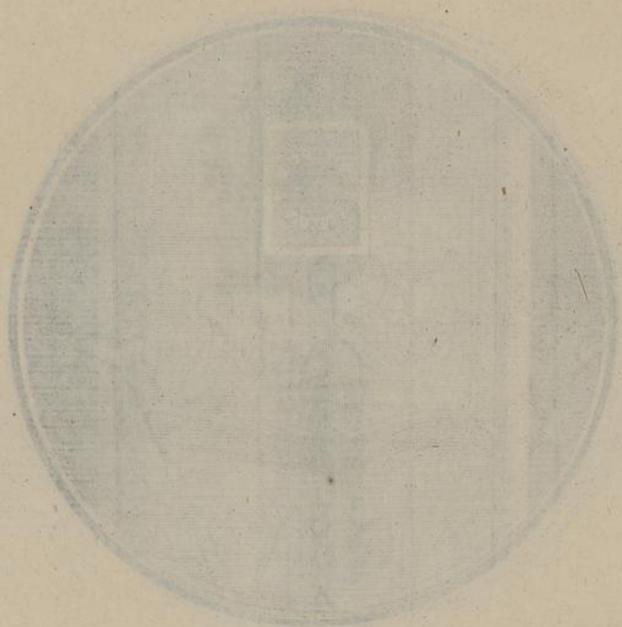
CLXIX.

xius, non fit nimius et obstinatus; non fit zelotypus, et nimis suspiciosus; quia nunquam requiescet. In ipsis imperiis suis fit prouidus, et consideratus, siue secundum DEVM, siue secundum faeculum sint. *Opera, quae iniungit, discernat, et temperet, cogitans discretionem sancti Iacob, dicentis: Si greges meos plus in ambulando fecero laborare, morientur cuncti vna die.* Haec ergo, aliaque testimonia discretionis matris virtutum sumens, sic omnia temperet, vt fit, quod et fortes cupiant, et infirmi non refugiant.

ARGENT. ET BRISTRIVIT.

CLXIX

... xius, non le nimis et obstinatus; non de zelotypus, et nimis in-
... ficiolis; qui nunquam requiescit in ipse impetis suis de pro-
... ridus, et considerans. Hinc secundum Dreyer, sine secundum the-
... culum sine Opera, quos nunquam, affertur, et temperet, certum
... affectionem suam habet, hinc est: Si argerit uno plus in ambula-
... de fectore laborare, monentur cuncti cum die. Hinc ergo, atque
... testimonio discretionis matris virtutum suarum, in omnia tempore
... ter, ut sit, quod et fortes cupiant, et infirmi non relinquant.

SINE GLOSSA, SINE GLOSSA!

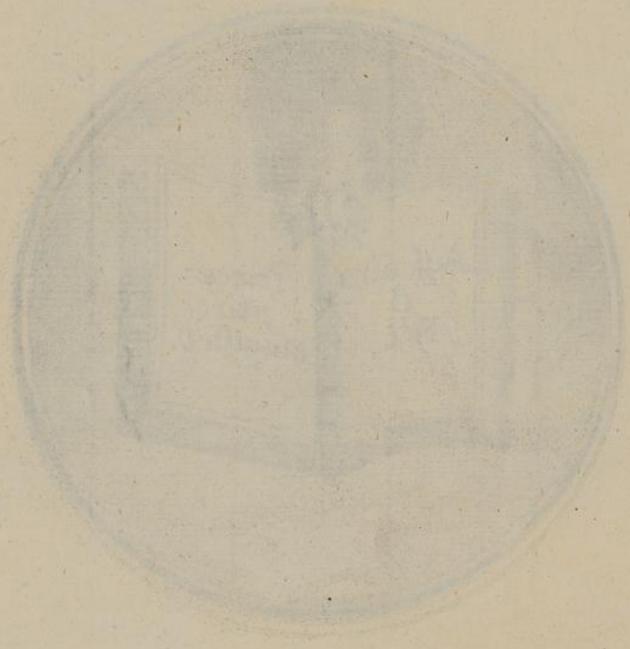
CLXX.

Et praecipue, ut praesentem regulam in omnibus conseruet; ut, dum bene ministraverit, audiat a Domino, quod seruus bonus, qui erogauit triticum conseruis suis in tempore suo; Amen dico vobis, ait: super omnia bona sua constituet eum. CAPVT LXV. DE PRAEPOSITO MONASTERII. Saepius quidem contingit, ut per ordinationem Praepositi scandala grauia in monasteriis oriantur, dum sint aliqui maligno spiritu superbiae inflati, et aestimantes se secundos Abbates esse, affumentes sibi tyrannidem scandala nutriunt,

STRE GLOSSA, SINE GLOSSA!

CLXX

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

V. 2

OMNES SEQVANTVR VOCEM.

CLXXI.

et diffensiones in Congregatione faciunt, et maxime in illis locis, ubi ab eodem sacerdote, vel ab eisdem Abbatibus, qui Abbatem ordinant, ab ipsis etiam et Praepositus ordinatur. Quod quam sit absurdum, facile aduertitur: quia ab ipso initio ordinationis materia ei datur superbiendi, dum ei suggeritur a cogitationibus suis, exitum eum esse a potestate Abbatis sui; quia ab ipsis est ordinatus, a quibus et Abbas. Hinc fuscitantur inuidiae, rixae, detractio- nes, aemulationes, diffensiones, exordinationes. Et dum con-

OMNIS PROVAIIT VOCEM

CLXXI

et dicitur in scripturis sanctis: et maxime in illis locis
in quibus dicitur: et in scripturis sanctis: et in scripturis
sanctis: et in scripturis sanctis: et in scripturis sanctis:
in quibus dicitur: et in scripturis sanctis: et in scripturis
sanctis: et in scripturis sanctis: et in scripturis sanctis:
in quibus dicitur: et in scripturis sanctis: et in scripturis
sanctis: et in scripturis sanctis: et in scripturis sanctis:
in quibus dicitur: et in scripturis sanctis: et in scripturis
sanctis: et in scripturis sanctis: et in scripturis sanctis:
in quibus dicitur: et in scripturis sanctis: et in scripturis
sanctis: et in scripturis sanctis: et in scripturis sanctis:

VNIUS IN ARBITRIO.

CLXXII.

traria sibi inuicem Abbas, Praepositusque sentiunt, et ipforum
neceffe est sub diffensione animas periclitari, et ii, qui sub ipsis
sunt, dum adulantur partibus, eunt in perditionem. Cuius peri-
culi malum illos respicit in capite, qui talibus in ordinatione se fe-
cerunt auctores. Ideoque *nos praeuidemus expedire propter pa-
cis caritatisque custodiam, in Abbatis pendere arbitrio ordinatio-
nem monasterii sui*, et si potest fieri, per Decanos ordinetur,
vt antea disposuimus, omnis vtilitas monasterii, prout Abbas di-

VITVS IN ARBITRIO.

CLXXII.

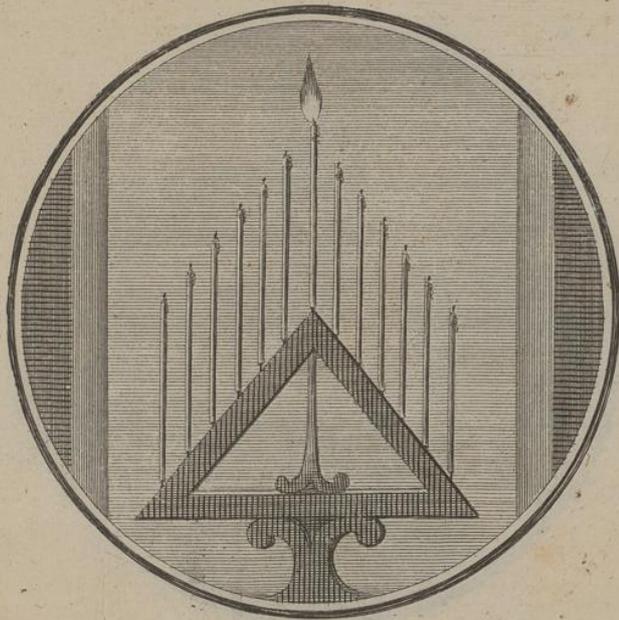

quoniam sibi iurisdictionem Abbatis, Presbiterumque sentiant, et ipsorum
necessitas est sub dilectione suarum presbiteriorum, et illi qui sub ipsa
sunt, dum adstantur pariter, sunt in parochia. Cuius per-
tinet namque istos respicere in capite, qui casibus in ordinatione se-
cuntur auctores. Ideoque non praesertim auctoritate praeter pa-
triam constitutionem, in istis parochiis officio ordinatio-
nem monasterii sui, et si potest fieri, per Decanos ordinant,
ut tunc disponant, omnia villas monasterii, prope Abbas di-

LICET EXTINGCTIS ALIIS.

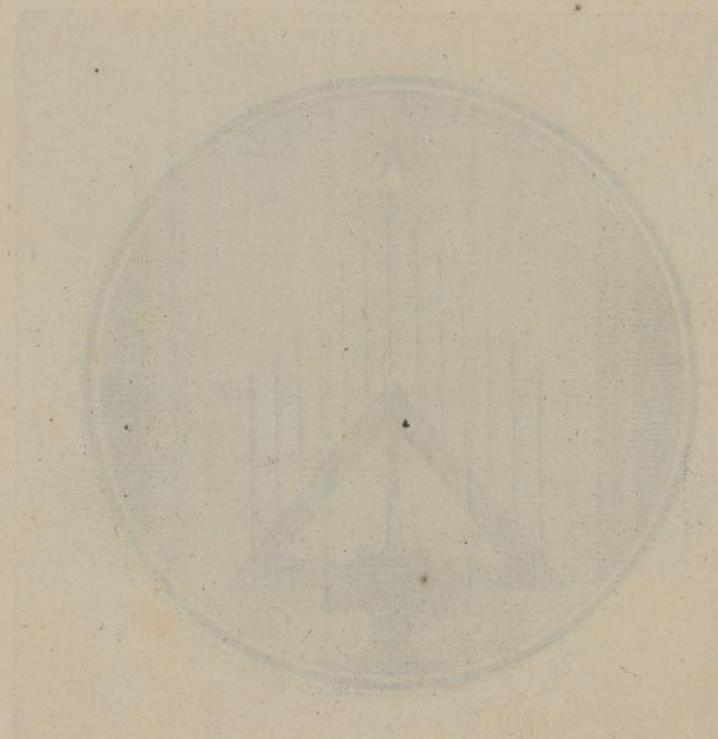
CLXXIII.

spofuerit: vt dum pluribus committitur, vnus non superbiat
Quod fi aut locus expetit, aut Congregatio petierit, ratio-
nabiliter cum humilitate, et quemcunque elegerit Abbas cum
confilio fratrum timentium DEVM, ordinet ipfe fibi Praepofi-
tum. Qui tamen Praepofitus illa agat cum reuerentia, quae ab
Abbate fuo ei iniuncta fuerint; nihil contra Abbatis volunta-
tem, aut ordinationem faciens: quia *quantum praelatus eft
ceteris, ita eum oportet follicitius obferuare praecepta Regulae.*

ALPHABETUM ALPHABETI

CXXXIII

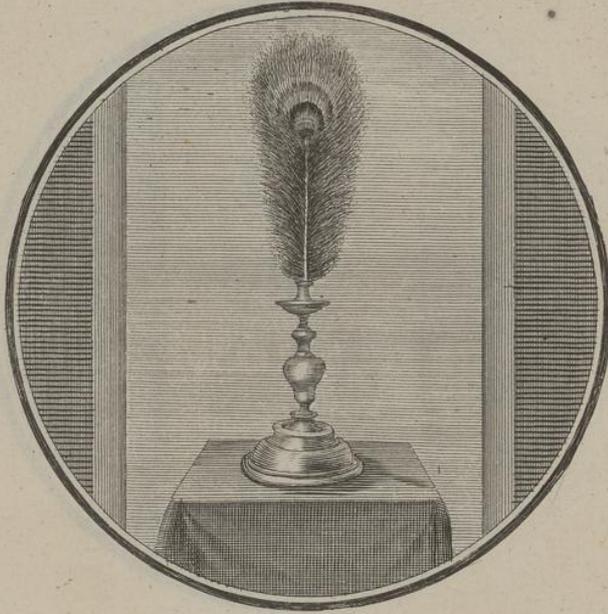
Alphabetum est litterarum series, quibus
linguae sonus significatur. Alphabetum
Graecum est litterarum series, quibus
linguae sonus significatur. Alphabetum
Graecum est litterarum series, quibus
linguae sonus significatur. Alphabetum
Graecum est litterarum series, quibus
linguae sonus significatur.

INEPTISSIMVM.

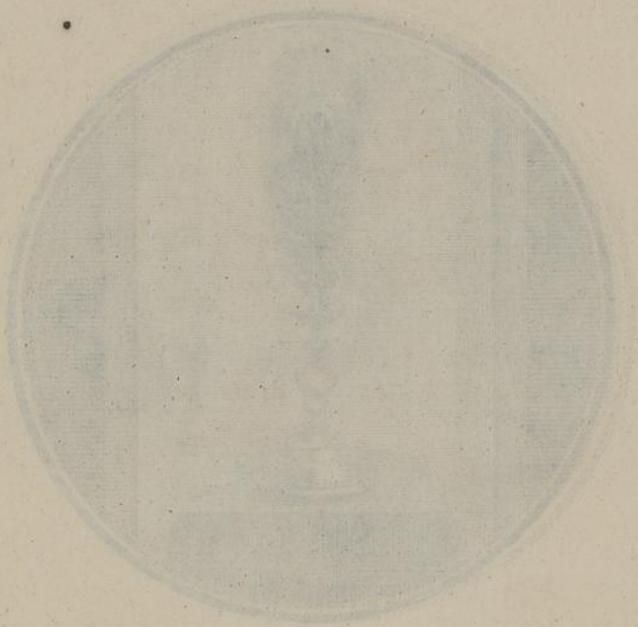
CLXXIV.

Qui *Praepositus*, si repertus fuerit vitiosus, aut elatione deceptus *superbiae*, aut contemtor sanctae *Regulae* fuerit comprobatus, admoneatur verbis vsque quater; si non emendauerit, adhibeatur ei correctio disciplinae regularis. Quod si neque sic correxerit, tunc *deiciatur de ordine Praepositurae*, et alius, qui dignus est, in loco eius *subrogetur*. Quodsi et postea in *Congregatione* quietus, et obediens non fuerit, etiam de monasterio expellatur. Cogitet tamen *Abbas*, se de omnibus iudi-

INERTISSIMVM

CLXXIV

Qui Praepositus, si rector fuerit, etiam in
Apostolica, aut communi sacrae Regulae fuerit
admonitione veritas veritas daret, si non
honor et correctio, etiam in Regula. Quod si
rexit, tunc debet in ordine Praepositus, et
dicitur, in hoc non Praepositus. Quod et
gregariorum quibus, et obediens non fuerit,
fieri expellatur. Cogit tamen Abbas, se de

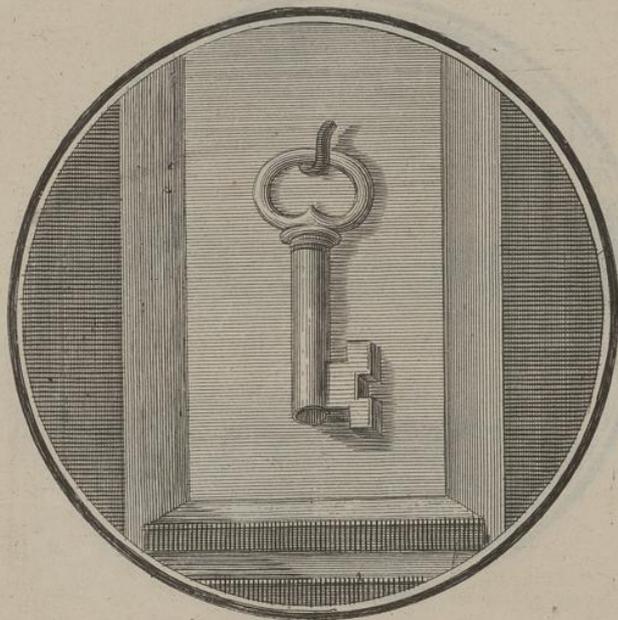
X x 2

CONSIDERATE TRADENDVS.

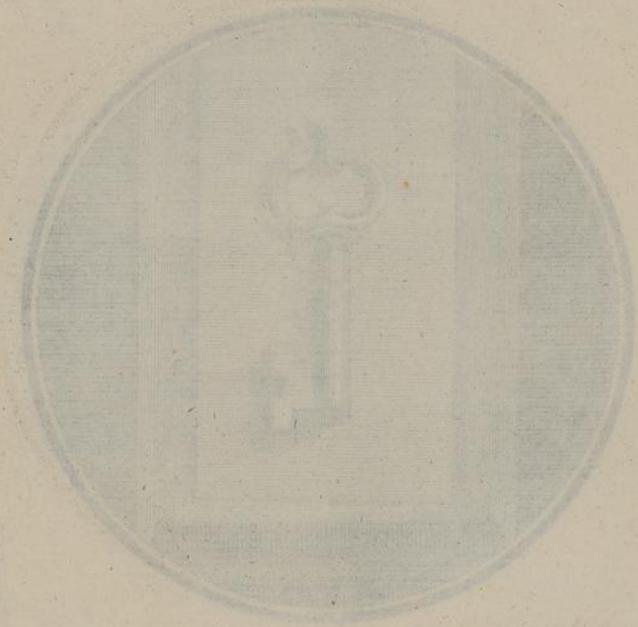
CLXXV.

ciis suis DEO redditurum rationem, ne forte inuidiae, aut zeli flamma urat animam. CAPVT LXVI. DE OSTIARIO MONASTERII. *Ad portam monasterii ponatur senex sapiens, qui sciat accipere responsum, et reddere: cuius maturitas eum non sinat vagari.* Qui portarius cellam debet habere iuxta portam; vt venientes semper praesentem inueniant, a quo responsum accipiant. Et mox vt aliquis pulsauerit, aut pauper clamauerit, DEO gratias respondeat, aut benedicat: et cum omni mansuetudine timoris

CONSIDERATE TRADENDVS.

CLXXV.

...is suis Deo reddendum rationem, ne forte iniudice, aut re-
...fama vix animam. CAPVT LXVI DE OSTIARIO MONASTERII
...ostium manserit pariter scilicet, qui sicut accipere re-
...ostium, et rebus, cuius minister cum non solum regunt. Qui
...portans cellam debet habere iuxta portam; et venientes san-
...per presentem iacentem, a quo responsum recipiant. Et mox
...ut aliquid pulchritudinis, aut pariter clamant, Deo gratias re-
...spondent, aut benedictos: et cum omni mansuetudine timoris

X x 3

NON EXPEDIT ANIMABVS. EORVM.

CLXXVI.

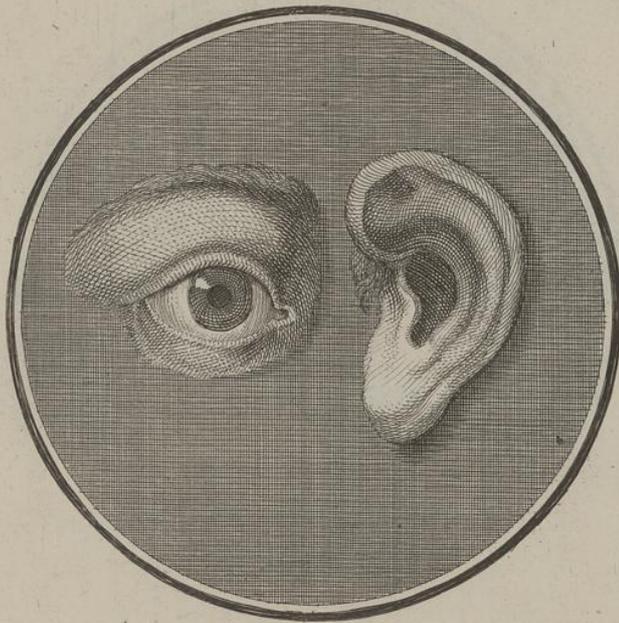

DEI reddat responsum festinanter cum feruore caritatis. Qui portarius si indiget solatio, iuniorem fratrem accipiat. *Monasterium* autem, si potest fieri, *ita debet constitui, ut omnia necessaria, id est, aqua, molendinum, hortus, pistrinum, vel artes diuersae, intra monasterium exerceantur, ut non sit necessitas monachis vagandi foras; quia omnino non expedit animabus eorum.* Hanc autem Regulam saepius volumus in Congregatione legi, ne quis fratrum de ignorantia se excuset.

SVNT PORTA MALORVM.

CLXXVII.

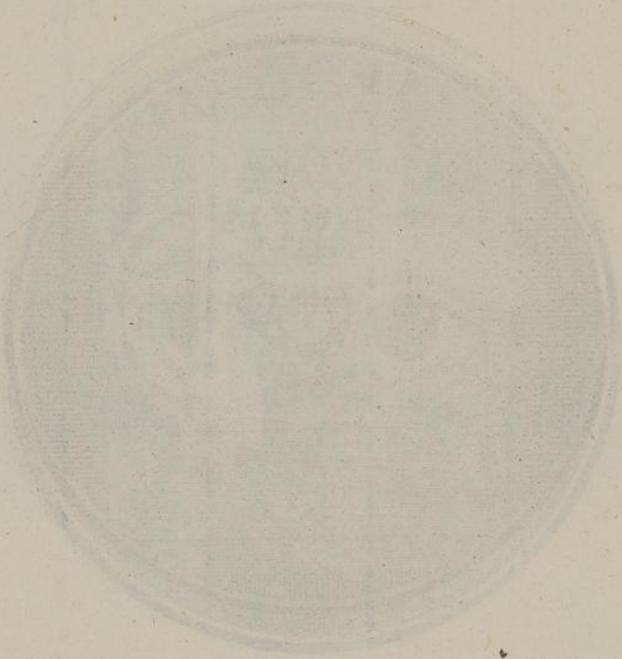

CAPVT LXVII. DE FRATRIBVS IN VIAM DIRECTIS. Dirigendi fratres in viam omnium fratrum, vel Abbatis orationi se commendent: et semper ad orationem vltimam Operis DEI commemoratio omnium absentium fiat. *Reuertentes autem de via fratres in ipso die, quo redeunt, per omnes canonicas horas, dum expletur Opus DEI, prostrati solo Oratorii ab omnibus petant orationem propter excessus: ne quid forte subriperit in via visus, aut auditus malae rei, aut otiosi*

Yy

SEPTIMA MENSURA

CLXXVII

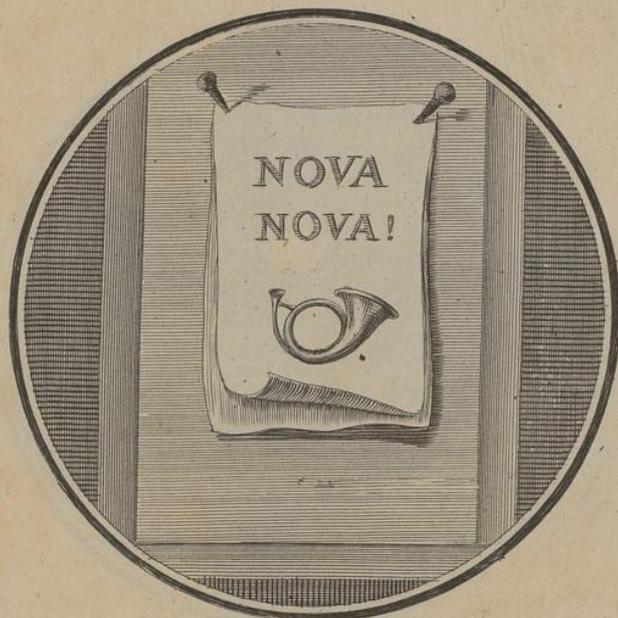

CAPITULUM SEPTIMUM. De mensura...
...in vasis omnium...
...ad mensuram...
...mensura...
...mensura...
...mensura...
...mensura...

GERRAE GERRAE!

CLXXVIII.

fermonis. *Nec praesumat quisquam alii referre, quaecunque foris monasterium viderit, aut audierit: quia plurima destructio est. Quod si quis praesumerit, vindictae regulari subiaceat.* Similiter et qui praesumerit claustra monasterii egredi, vel quocunque ire, vel quidpiam quamuis parum sine Abbatis iussione facere. CAPVT LXVIII. SI FRATRI IMPOSSIBILIA INIUNGANTVR. Si cui fratri aliqua forte grauia, aut impossibilia iniunguntur; suscipiat quidem iubentis imperium cum omni mansuetudine, et obe-

GERHARD GERHARDI

CLXXVIII

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is arranged in several lines and is difficult to decipher due to its low contrast.

FIRMA FIDE.

CLXXIX.

dientia. Quod si omnino virium suarum mensuram viderit pondus oneris excedere; impossibilitatis suae causas ei, qui sibi praest, patienter, et opportune suggerat, non superbiendo, aut resistendo, vel contradicendo. Quod si post suggestionem suam in sua sententia Prioris imperium perdurauerit, sciat iniur, ita sibi expedire, et ex caritate confidens de adiutorio DEI, obediat. CAPVT LXIX. VT IN MONASTERIO NON PRAESVMAT ALTER ALTERVM DEFENDERE. Praecauendum est,

Y y 3

(179)

PRIMA TIBI

CIXIX

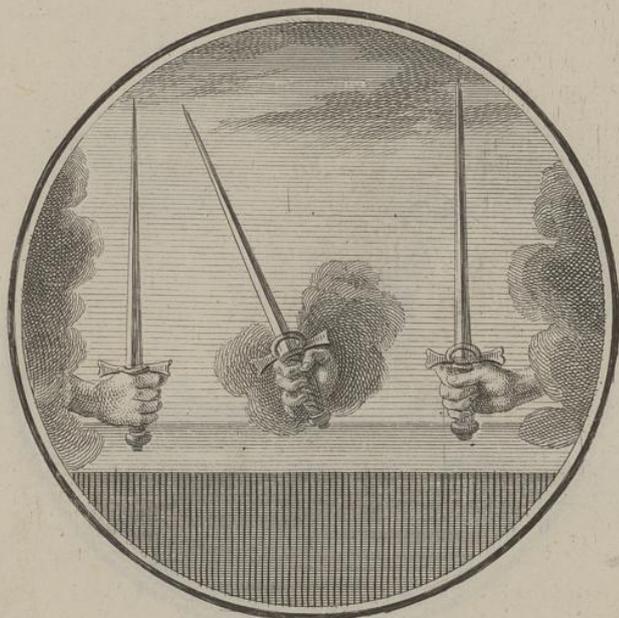
Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

179

DEFENSIO OFFENSIO.

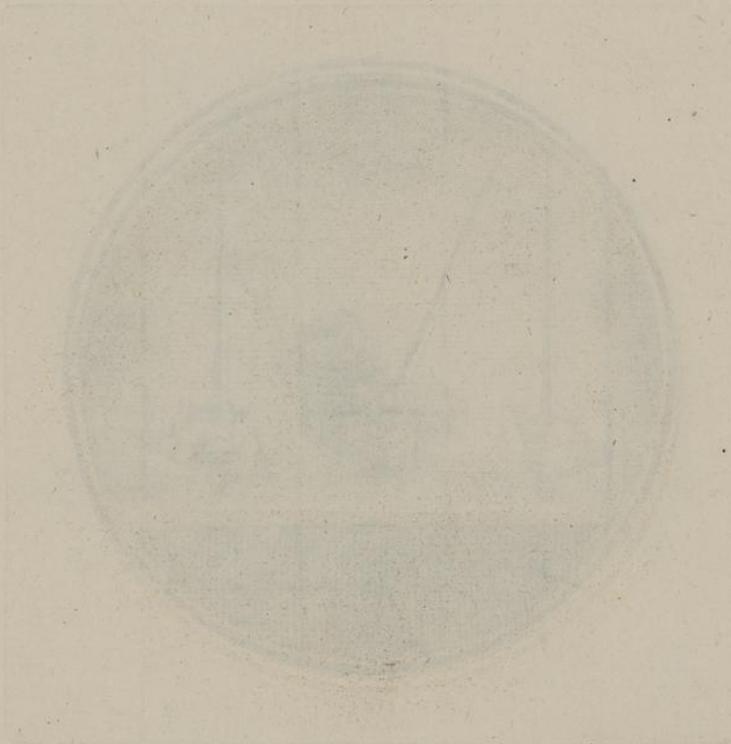
CLXXX.

ne quavis occasione praesumat alter alium defendere monachum in monasterio, aut quasi tueri: etiamsi qualibet consanguinitatis propinquitate iungantur. Nec quolibet modo id a monachis praesumatur: quia exinde grauissima occasio scandalorum oriri potest. Quod si quis haec transgressus fuerit, acrius coerceatur. CAPVT LXX. VT NON PRAESUMAT PASSIM QVISQVAM ALIVM CAEDERE. Vetetur in monasterio omnis praesumptionis occasio. Constituimus, vt nulli liceat quemquam fratrum suorum ex-

DECRETIO OPTIMISIO

CLIX

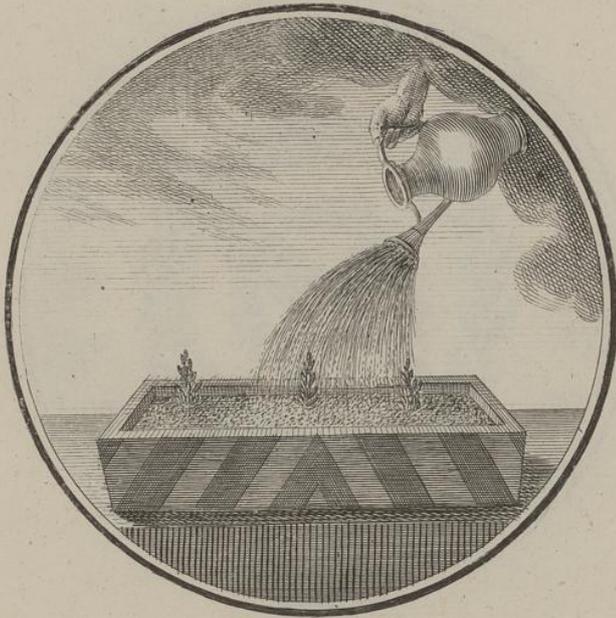

In quibus rebus...
 mandatis...
 quibus...
 hinc...
 Quod...
 LXI...
 de...
 Continetur...

CVM MENSURA, ET RATIONE.

CLXXXI.

communicare, aut caedere; nisi cui potestas ab Abbate data fuerit. Peccantes autem coram omnibus arguantur: ut ceteri metum habeant. *Infantum vero usque ad quindecim annorum aetates disciplinae diligentia ab omnibus, et custodia sit. Sed et hoc cum omni mensura, et ratione.* Nam in fortiori aetate qui praesumerit aliquatenus sine praecepto Abbatis, vel in ipsis infantibus sine discretionem exarserit, disciplinae regulari subiaceat; quia scriptum est „ Quod tibi

Zz

CVM MENSURA ET RATIONE

CXXXI

communis, aut eadem, nisi cui potestas ad hoc dicitur
facit. Facitque non solum dicitur argumentum, et
non minus habent. Quodam modo dicitur ad
nunc in hoc dicitur dicitur in dicitur, et dicitur
et dicitur in hoc dicitur, et dicitur. Non in hoc
dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur
dicitur, vel in hoc dicitur dicitur dicitur dicitur
dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur. Quod non

OBTEMPERANTI.

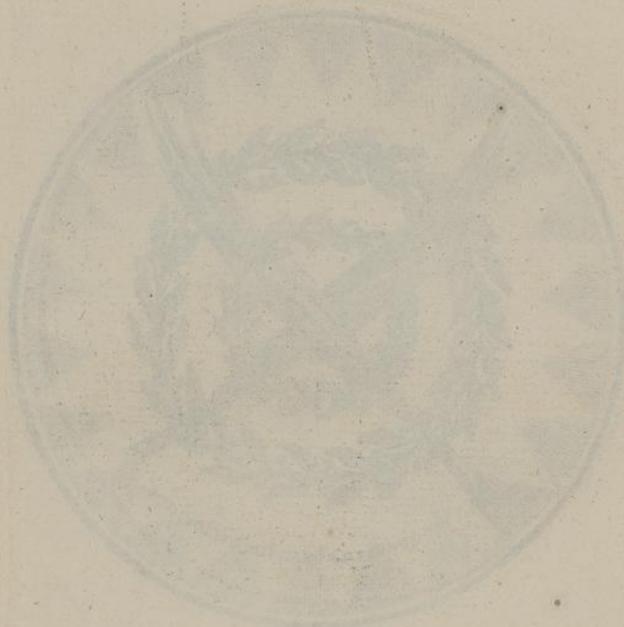
CLXXXII.

„ non vis fieri , alii ne feceris. CAPVT LXXI. VT OBE-
DIENTES SINT SIBI INVICEM. *Obedientiae bonum non solum
Abbati exhibendum est ab omnibus : sed etiam sibi inuicem
ita obediant fratres , scientes se per hanc obedientiae viam
ituros ad DEVM.* Praemisso ergo Abbatis , aut Prae-
positorum , qui ab eo constituuntur , imperio , cui non per-
mittimus priuata imperia praeponi , de cetero omnes iunio-
res Prioribus suis omni caritate , et sollicitudine obediant.

OTHTMPEANVTI

CLXXII

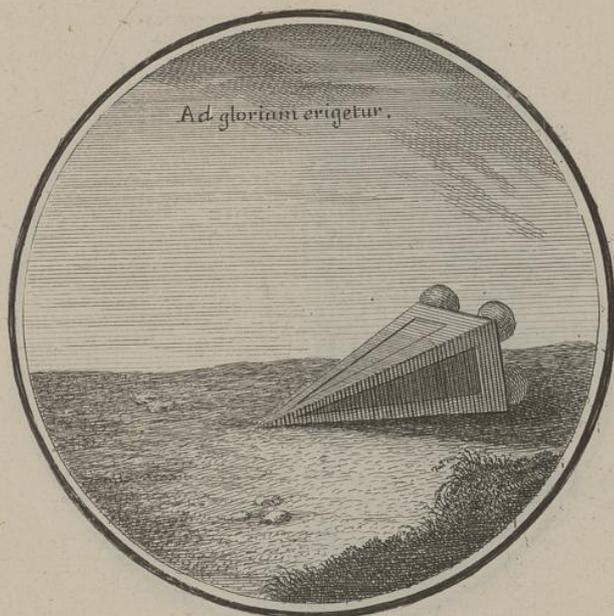
non vis fieri, sed ne feceris. CAPUT LXXII. Ut omnes
pientes sint aut innoxiam. Orationis bene non solum
dedit exhibitionem et in omnibus. Sed etiam in iusticiam
ita dicitur. Pater. Pater. A. per hoc dicitur. Eum
tunc ad DEUM. Pater. Pater. ergo. A. per hoc
postquam, qui ab eo constitutus, impio, cui non per-
mittitur. Pater. Pater. impio, de octavo omnes iustici-
tas. Pater. Pater. impio, et saluberrime dicitur.

AD TERRAM CVLMINA PONIT.

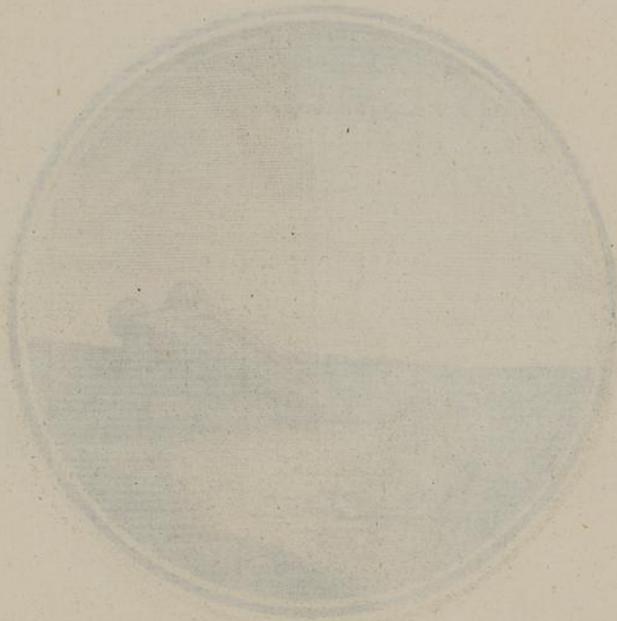
CLXXXIII.

Quod si quis contentiosus reperitur, corripiatur. *Siquis autem frater pro quavis minima causa ab Abbate, vel a quocunque Priore suo corripiatur quolibet modo; vel si leuiter senserit animum Prioris cuiuscunque contra se iratum, vel commotum, quamuis modice; mox sine mora tamdiu prostratus in terra ante pedes eius iaceat satisfaciens, usque dum benedictione sanetur illa commotio.* Quod si quis contemserit facere, aut corporali vindictae subiaceat; aut si contumax fuerit, de

AD TERRAM CALYPTIAE POMI.

CLXXIII.

Quod si quis contentus reperit, corrigiam. Si quis autem
Pomum pro quibusdam casis in Abbat, vel a quocumque
Pomum pro corrigiam quilibet modo; vel si lateris festis
minime Pomum contentus contra se patet, vel contentum
quibusdam medicis; non sine nota tamdiu profectus in terra
aut facit cum lateris festis, capite dum predictione
factus illi contentus. Quod si quis contentus facere,
aut corporali vindicant libere; aut si commax fuerit, de

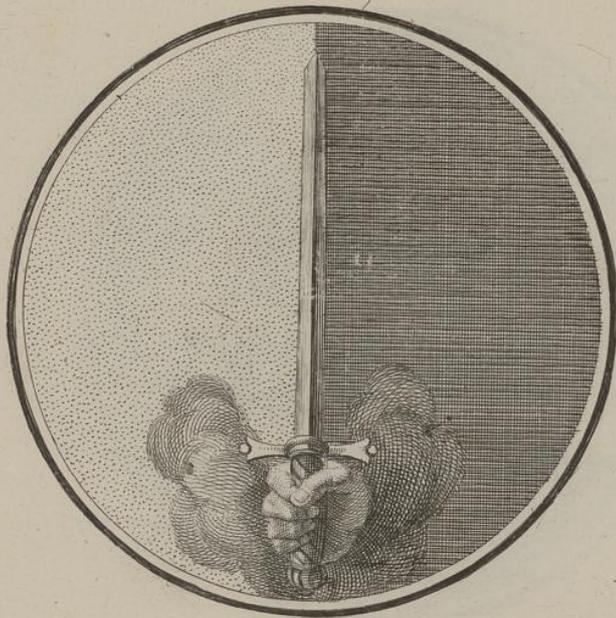
Ex 3

SEPARAT A BONO , SEPARAT A MALO.

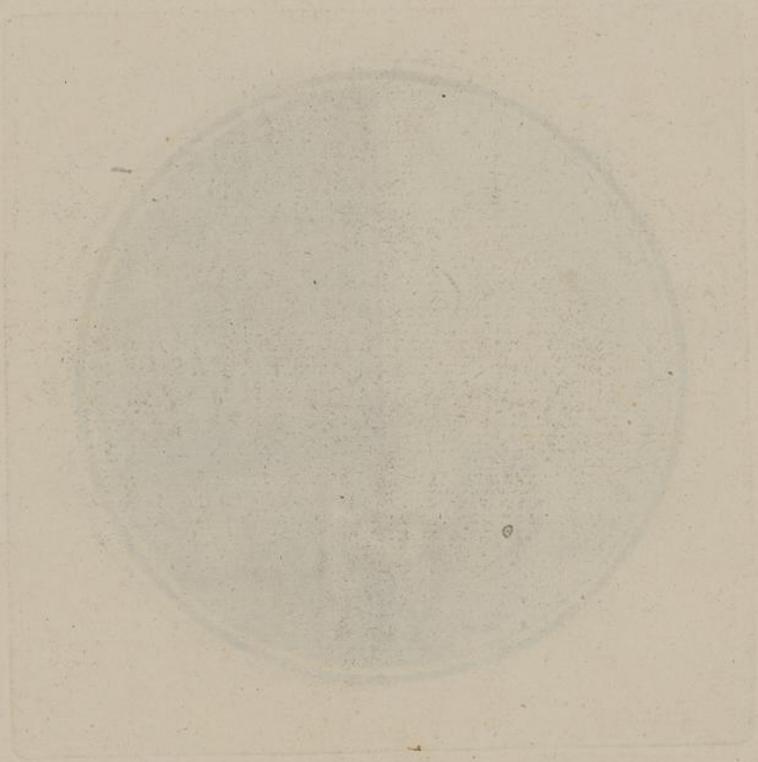
CLXXXIV.

monasterio expellatur. CAPVT LXXII. DE ZELO BONO ,
QVEM DEBENT HABERE MONACHI. *Sicut est zelus amaritu-*
dinis malus , qui separat a DEO , et ducit ad infernum : ita
est zelus bonus , qui separat a vitiis , et ducit ad DEVM ,
et ad vitam aeternam . Hunc ergo zelum feruentissimo amo-
re exercean monachi ; id est , vt honore se inuicem praeue-
niant . Infirmities suas siue corporum , siue morum patientissime
tolerent : obedientiam sibi certatim impendant . Nullus , quod sibi

SEPARAT A BONO, SEPARAT A MALO.

CLXXIV.

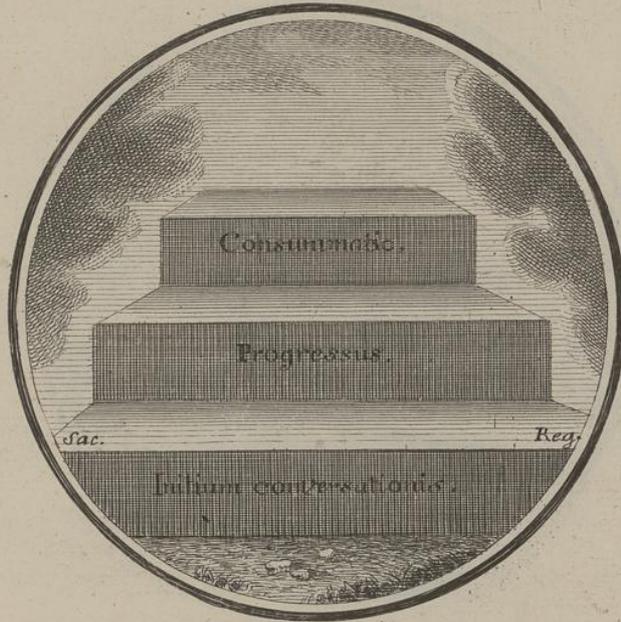
Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page, containing Latin phrases such as 'CAPUT XXII. De bono et malo'.

NIHIL SINE PRIMO.

CLXXXV.

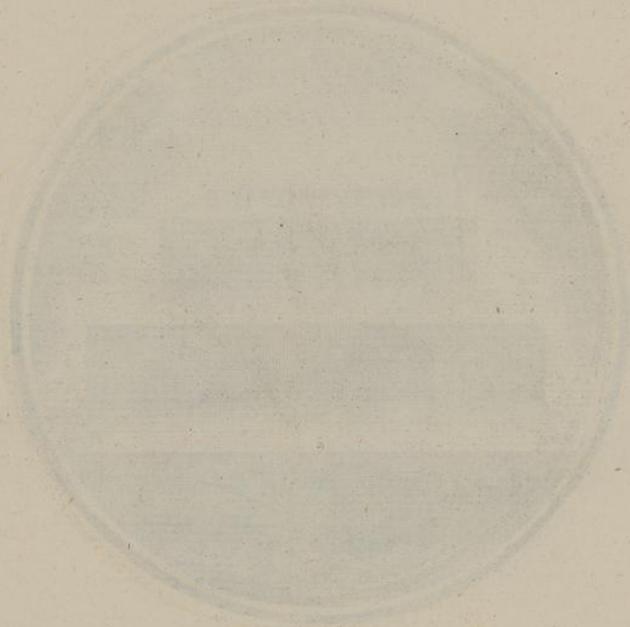

utile iudicat, sequatur, sed quod magis alii. Caritatem fraternitatis casto impendant amore; DEVM timeant: Abbatem suum sincera, et humili caritate diligant. Christo omnino nihil praeponant, qui nos pariter ad vitam aeternam perducatur. CAPVT LXXIII. DE EO, QVOD NON OMNIS OBSERVATIO IVSTITIAE IN HAC SIT REGVLA CONSTITVTA. *Regulam autem hanc descripsimus, vt eam obseruantes in monasteriis aliquatenus vel honestatem morum, aut initium conuersationis nos demonstremus habere.* Ceterum ad per-

Aaa

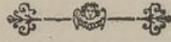
MIHI. SEU. PRIMO.

CLXXV.

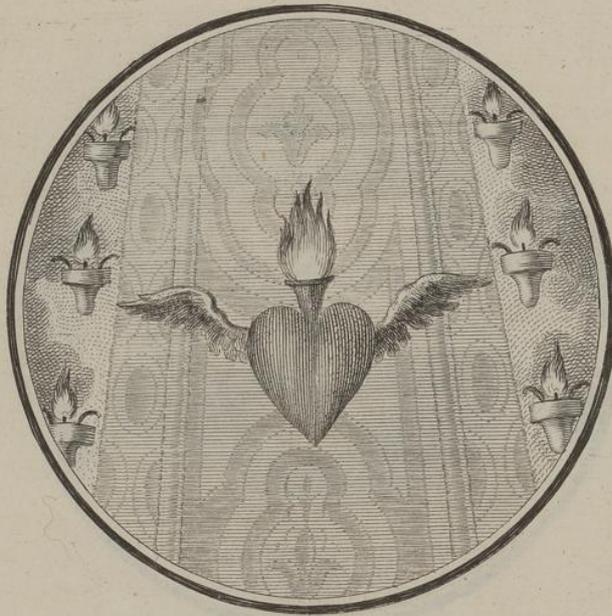
...vile iudicium, sed quod magis ali. Caritatem fratris-
nitas casto impendunt amore; Digne timeant: Absorem suum
sincera, et huius caritate diligant: Christo omnino nihil pre-
ponant, qui nos pariter ad vitam aeternam perducat. CAPUT
LXXII. De eo, quod non omne caritatis in hac sit
REGULA CONSTITUTA. Regulum autem hanc descripsimus, ut eius
observantia in monasteriis aliquantulum vel honestatem nostram, aut
tantum concupiscentiam nos demeruerimus habere. Ceterum ad per-

SINE DIVERTICVLO.

CLXXXVI.

fectionem conuersationis qui festinat, sunt doctrinae sanctorum Patrum: quarum obseruatio perducit hominem ad celsitudinem perfectionis. Quae enim pagina, aut quis sermo diuinae auctoritatis veteris, ac noui Testamenti, non est rectissima norma vitae humanae? Aut quis liber sanctorum catholicorum Patrum hoc non resonat, vt *recto cursu perueniamus ad Creatorem nostrum?* Nec non et collationes Patrum, et instituta, et vita eorum; sed et regula sancti Patris nostri Basili, quid aliud sunt, nisi bene viuen-

STIVS DEKRETTORIO.

CLXXXVI

lectionem conuersationis qui festinat, sunt doctrinae sanctorum
Patrum: quarum oblectatio perducit hominem ad certitudinem
fidelitatis. Quae enim paginae, aut quis sermo diuinae auctoritatis
tam ueritas, ac non Testamentum, non est rectissima norma vitae
humanae? Aut quis liber sanctorum catholicorum Patrum hoc
non resonat, ueritate uel peruenit ad Christum uerum?
Nec non ecclesiam Patrum, et instituta, et uita eorum; sed et
regulae sancti Patris nostri Basilii, quae sunt uita, uel bene uita.

FACIENTIBVS, NON SCIENTIBVS.

CLXXXVII.

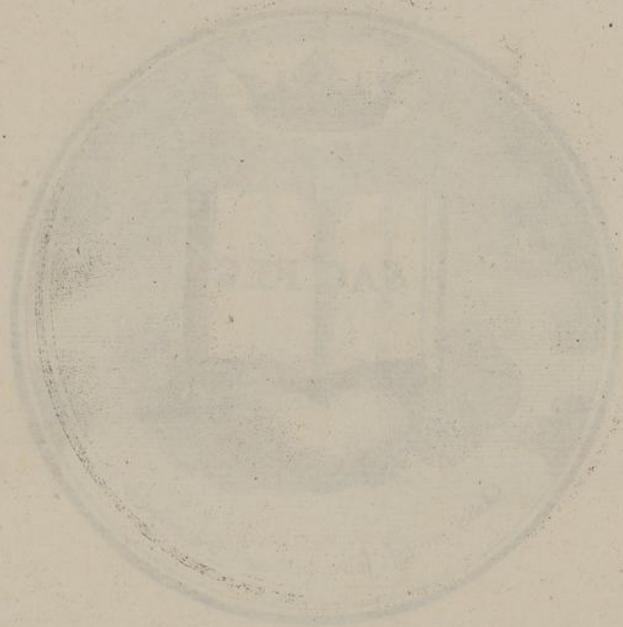

tium, et obedientium monachorum instrumenta virtutum? Nobis autem desidiosis, et male viuentibus, atque negligentibus, rubor confusionis est. *Quisquis ergo ad patriam caelestem festinas, hanc minimam inchoationis Regulam descriptam adiuuante Christo, perface*: et tunc demum ad maiora, quae supra commemorauimus, doctrinae, virtutumque culmina, DEO protegente, peruenies.

Facientibus haec Regna patebunt superna, Amen.

PROFESSORIBUS, NON SCIENTIIBUS

CLXXXVII

... et obedientiam monachorum intransiens virtutum? Nobis
autem delictis, et male viventibus, atque negligenter, labor
confidens. Quamvis ergo ad partem obedientiam, hinc
miseriam intransiens, Regulam scriptam / saluamque Christo
petit, et hinc deum ad maiora, quae supra commemo-
ratis, non hinc virtutibus culmine, Deo protegens
patronos
Pater noster hinc Regni patrum scriptis, Amen

I N D E X
CAPITVM REGVLAE
SANCTISSIMI P. BENEDICTI.

	Pag.
Prologus.....	1
CAPVT I. De generibus vel vita monachorum.....	12
CAPVT II. Qualis debeat esse Abbas.....	15
CAPVT III. De adhibendis ad consilium fratribus.....	24
CAPVT IV. Quae sint instrumenta bonorum operum.....	27
CAPVT V. De Obedientia.....	33
CAPVT VI. De Taciturnitate.....	37
CAPVT VII. De Humilitate.....	39
CAPVT VIII. De Officiis diuinis in noctibus.....	55
CAPVT IX. Quanti psalms dicendi sint in nocturnis horis.....	56
CAPVT X. Qualiter aestatis tempore agatur nocturna laus.....	59
CAPVT XI. Qualiter dominicis diebus Vigiliae agantur.....	60
CAPVT XII. Quomodo Matutinorum solemnitatis agatur.....	63
CAPVT XIII. Priuatis diebus qualiter Matutini agantur.....	63
CAPVT XIV. In natalitijs Sanctorum qualiter agantur Vigiliae.....	66
CAPVT XV. Alleluia quibus temporibus dicatur.....	67
CAPVT XVI. Qualiter diuina opera per diem agantur.....	68
CAPVT XVII. Quot psalms per easdem horas canendi sunt.....	69
CAPVT XVIII. Quo ordine ipsi psalms dicendi sunt.....	71
CAPVT XIX. De disciplina psallendi.....	78
CAPVT XX. De reuerentia Orationis.....	79
CAPVT XXI. De Decanis monasterii.....	80
CAPVT XXII. Quomodo dormiant monachi.....	81
CAPVT XXIII. De excommunicatione culparum.....	83
CAPVT XXIV. Qualis debeat esse modus excommunicationis.....	84
CAPVT XXV. De grauioribus culpis.....	85
CAPVT XXVI. De iis, qui sine iussione Abbatis iunguntur excommunicatis.....	86
CAPVT XXVII. Qualiter debeat Abbas sollicitus esse circa excommunicatos.....	87
CAPVT XXVIII. De iis, qui saepius correcti non emendauerint.....	89
CAPVT XXIX. Si debeant iterum recipi fratres exeuntes de monasterio.....	91
CAPVT XXX. De pueris minori aetate, qualiter corripiantur.....	92
CAPVT XXXI. De cellerario monasterii, qualis sit.....	93
CAPVT XXXII. De ferramentis, vel rebus monasterii.....	96
CAPVT XXXIII. Si quid debeant monachi proprium habere.....	97
CAPVT XXXIV. Si omnes aequaliter debeant necessaria accipere.....	98
CAPVT XXXV. De septimanariis coquinae.....	100
CAPVT XXXVI. De infirmis fratribus.....	103
CAPVT XXXVII. De senibus vel infantibus.....	105
CAPVT XXXVIII. De hebdomadario lectore.....	105
CAPVT XXXIX. De mensura ciborum.....	108
CAPVT XL. De mensura potus.....	110
CAPVT XLI. Quibus horis oporteat reficere fratres.....	112

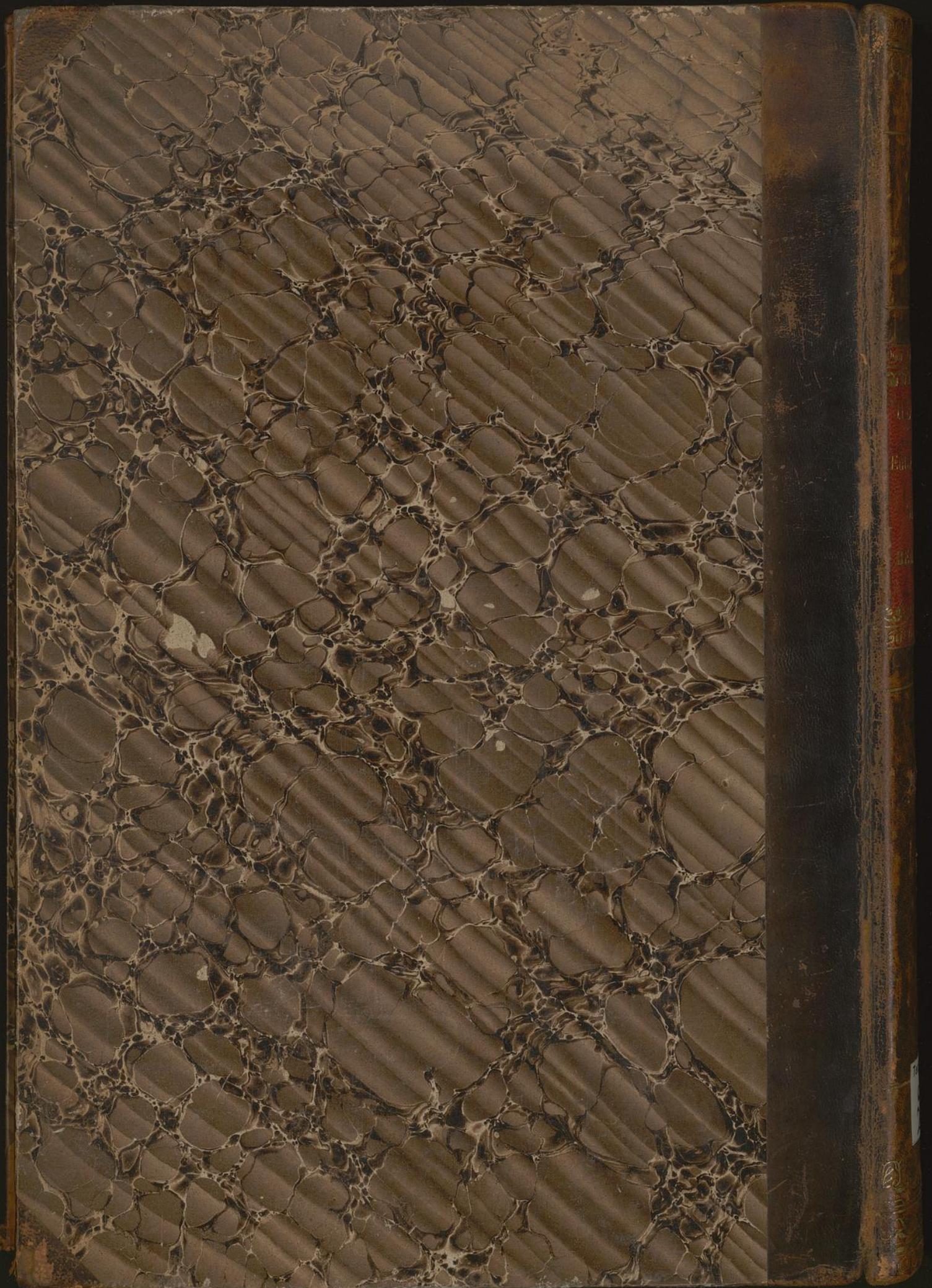
CA-

	Pag.
CAPVT XLII. Vt post completorium nemo loquatur.....	114
CAPVT XLIII. De iis, qui ad opus <i>D<i>e</i>i</i> , vei ad mensam tarde occurrunt....	116
CAPVT XLIV. De iis, qui excommunicantur, quomodo satisfaciant.....	120
CAPVT XLV. De iis, qui falluntur in Oratorio.....	122
CAPVT XLVI. De iis, qui in aliis quibuslibet rebus delinquant.....	123
CAPVT XLVII. De significanda hora operis <i>D<i>e</i>i</i>	124
CAPVT XLVIII. De opere manuum quotidiano.....	125
CAPVT XLIX. De Quadragesimae obseruatione.....	130
CAPVT L. De fratribus, qui longe ab Oratorio laborant, aut in via sunt..	132
CAPVT LI. De fratribus, qui non satis longe proficiuntur.....	133
CAPVT LII. De Oratorio monasterii.....	134
CAPVT LIII. De hospitibus suscipiendis.....	135
CAPVT LIV. Si debeat monachus litteras, vel aliquid suscipere.....	139
CAPVT LV. De vestiario, et calciario fratrum.....	140
CAPVT LVI. De mensa Abbatis.....	145
CAPVT LVII. De artificibus monasterii.....	145
CAPVT LVIII. De disciplina suscipiendorum fratrum.....	147
CAPVT LIX. De filiis nobilium, vel pauperum, qui offeruntur.....	153
CAPVT LX. De sacerdotibus qui forte voluerint in monasterio habitare....	155
CAPVT LXI. De monachis peregrinis qualiter suscipiantur.....	157
CAPVT LXII. De sacerdotibus monasterii.....	160
CAPVT LXIII. De ordine congregationis.....	162
CAPVT LXIV. De ordinando Abbate.....	165
CAPVT LXV. De Praeposito monasterii.....	170
CAPVT LXVI. De Ostiariis monasterii.....	175
CAPVT LXVII. De fratribus in viam directis.....	177
CAPVT LXVIII. Si fratri impossibilia iniungantur.....	178
CAPVT LXIX. Vt in monasterio non praesumat alter alterum defendere.....	179
CAPVT LXX. Vt non praesumat passim quisquam alium caedere.....	180
CAPVT LXXI. Vt obedientes sint sibi inuicem.....	182
CAPVT LXXII. De Zelo bono, quem debent habere monachi.....	184
CAPVT LXXIII. De eo, quod non omnis obseruatio iustitiae in hac sit Regu- la constituta.....	185

SPHALMATA.

Pag. 9	Lin. 3	post <i>expectat</i> deleatur <i>nos</i> .
— 15	— 5	post <i>implere</i> , muta in .
— 18	— 4	post <i>inueniatur</i> punctum muta in :
— 19	— vlt.	pro <i>alitis</i> lege ab <i>aliis</i> .
— 22	— 1	pro <i>Meminisse</i> lege <i>Meminere</i> .
— —	— 2	post <i>Abbas</i> inferre quod <i>est</i> , <i>meminere</i> .
— —	— vlt.	dele <i>etiam</i> .
— 27	— 1	pro <i>consiliis</i> lege <i>consilio</i> .
— 34	— 6	pro <i>ex occupatis</i> lege <i>exoccupatis</i> .
— 40	— 4	pro <i>felicitate</i> lege <i>velociter</i> .
— 56	— 5	pro <i>Nocturnis</i> lege <i>Nocturnis</i> .
— 71	— vlt.	post <i>Versus</i> ponatur comma.
— 83	— 6	post <i>Domini</i> adde <i>nostri</i> .
— 129	— 2	pro <i>fabuli</i> lege <i>fabulis</i> .
— 133	— 5	pro <i>ibi</i> lege <i>sibi</i> .
— 140	— 2	post <i>litteras</i> deleatur <i>aut</i> .
— 144	— vlt.	pro <i>autem</i> lege <i>tamen</i> .
— 147	— 4	pro <i>discipline</i> lege <i>disciplina</i> .
— 175	— 2	pro <i>Ostiaro</i> lege <i>Ostariis</i> .

Cetera minora, quae contra orthographiam praesertim irrespere menda, beneuolus lector facile corriget.

REGULA
EMBLEMATICAE
SANCTI
BENEDICTI.

Tech III

d
28